वासिष्ठकाव्यकण्ठगणपतिमुनेः ग्रन्थमाला

vāsiṣṭhakāvaykaṇṭhagaṇapatimuneḥ granthamālā

COLLECTED WORKS OF

VASISTHA KAVAYKANTHA GANAPATI MUNI

स्तोत्रग्रन्थमाला – प्रथमः खण्डः

stotragranthamālā – prathamaḥ khaṇḍah

The Book of Adoration – Part One

Edited by K.Natesan

Associate Editor

Dr. Sampadananda Mishra

Published by
V. S. Ramanan
President, Board of Trustees
Sri Ramanasramam
Thiruvannamalai
Tamil Nadu - 606603

Copyright
Sri Ramanasramam
Thiruvannamalai
Tamil Nadu - 606603

First Edition 2003

Price: Rs. 300.00

Printed in India by
S. Tripathy
Graphic Arts Off-set Press
Nuapatna
Cuttack-753001
ORISSA

स्तोत्रग्रन्थमाला (प्रथमः खण्डः)
The Book of Adoration (Part One)

विषयसूचिका
Contents

Publisher's Note		
Editorial		i-vi
Acknowledgments		vii-ix
Kavyakantha Ganapati Muni		x-xxii
Introduction to the Contents of Volume One		xxiii-xxviii
1.1.	श्रीगुरुस्तुतिः *śrīgurustutiḥ*	१
1.2.	हेरम्बोपस्थानम् *herambopasthānam*	२-७
1.3.	उमात्रिशती *umātriśatī*	८-१३
1.4.	उमाशतकम् *umāśatakam*	१४-२९
1.5.	उमाऽक्षरमाला *umā'kṣaramālā*	३०-३५

1.6. उमासहस्रम् ३६-१८२
umāsahasram

प्रथमं शतकम्
prathamaṁ śatakam

1.6.1. व्योमशरीरा, स्त्रीरूपा च ३६
vyomaśrīrā, strīrūpā ca

1.6.2. सर्गादिवर्णनम् ३९
sargādivarṇanam

1.6.3. सशरीरायाश्च साधनम् ४३
saśarīrāyāśca sādhanam

1.6.4. आध्यात्मिकविभूतयः ४६
ādhyātmikavibhūtayaḥ

द्वितीयं शतकम्
dvitīyaṁ śatakam

1.6.5. परिणयः ४९
pariṇayaḥ

1.6.6. माहाभाग्यम् ५३
māhābhāgyam

1.6.7. व्योमशरीरा, मातृकादिविभूतयश्च ५६
vyomaśarīrā, mātṛkādivibhūtayaśca

1.6.8. चरित्रत्रयम् ६१

caritratrayam

तृतीयं शतकम्

tṛtīyaṁ śatakam

1.6.9. मन्दहासः ६४

mandahāsaḥ

1.6.10. केशादिपादान्तवर्णनम् ६६

keśādipādāntavarṇanam

1.6.11. पादादिकेशान्तवर्णनम् ७१

pādādikeśāntavarṇanam

1.6.12. श‍ृङ्गारवर्णनम् ७४

śṛaṅgāravarṇanam

चतुर्थं शतकम्

caturthaṁ śatakam

1.6.13. कटाक्षः ७७

kaṭākṣaḥ

1.6.14. काली गौरी कुण्डलिनी च ८१

kālī gourī kuṇḍalinī ca

1.6.15. शक्तेः स्वागतम् ८४

śakteḥ svāgatam

1.6.16. अध्यात्मं शक्तिवैभवम् ८९

adhyātmaṁ śaktivaibhavam

पञ्चमं शतकम्

pañcamaṁ śatakam

1.6.17. मदकरीशक्तिः ९२

madakarīśaktiḥ

1.6.18. रूपविशेषाः कुण्डलिनी समुल्लासश्च ९४

rūpaviśeṣāḥ kuṇḍalinī samullāsaśca

1.6.19. ध्येयललितारूपम् ९९

dhyeyalalitārūpam

1.6.20. सर्वसारमयी १०२

sarvasāramayī

ष ष्ठं शतकम्

ṣaṣṭhaṁ śatakam

1.6.21. अर्धनारीश्वरः १०५

ardhanārīśvaraḥ

1.6.22. हरकुटुम्बकम् १०७

harakuṭumbakam

1.6.23. प्रकीर्णकम् ११०

prakīrṇakam

1.6.24. प्रकीर्णकम् ११३
prakīrṇakam

सप्तमं शतकम्

saptamaṁ śatakam

1.6.25. क्षेत्रमाला ११६
kśetramālā

1.6.26. अपीतकुचाम्बा १२१
apītakucāmbā

1.6.27. प्रचण्डचण्डी १२५
pracaṇḍacaṇḍī

1.6.28. रेणुकादिवर्णनम् १३०
reṇukādivarṇanam

अष्टमं शतकम्

aṣṭamaṁ śatakam

1.6.29. नवविधभजनम् १३५
navavidhabhajanam

1.6.30. मानसपूजा १३७
mānasapūjā

1.6.31. नामवैभवम् १४०
nāmavaibhavam

1.6.32. भक्तिर्योगश्च १४५
bhaktiryogaśca

नवमं शतकम्
navamaṁ śatakam

1.6.33. जपो योगोऽर्पणं च १५०
japo yogo'rpaṇaṁ ca

1.6.34. प्रार्थना १५५
prārthanā

1.6.35. प्रार्थना १५९
prārthanā

1.6.36. प्रकीर्णकम् १६४
prakīrṇakam

दशमं शतकम्
daśamaṁ śatakam

1.6.37. तत्त्वविचारः १७०
tattvavicāraḥ

1.6.38. दशमहाविद्याः १७२
daśamahāvidyāḥ

1.6.39. प्रायो व्योमशरीरा १७५
prāyo vyomaśarīrā

1.6.40. दैवगीतम् १८०
daivagītam

श्लोकसूचिका १८३-२२१
Shloka Index

Roman Transliteration

1.1. ***śrīgurustutiḥ*** **223**

1.2. ***herambopasthānam*** **224-229**

1.3. ***umātriśatī*** **230-234**

1.4. ***umāśatakam*** **235-250**

1.5. ***umā'kṣaramālā*** **251-257**

1.6. ***umāsahasram*** **258-393**

Contents of all Volumes

Editorial

वन्दे श्रीरमणर्षेराचार्यस्य पदाब्जम् ।
यो मेऽदर्शयदीशं भान्तं ध्वान्तमतीत्य ।।*

vande śrīramaṇarṣerācāryasya padābjam
yo me'darśayadīśaṁ bhāntaṁ dhvāntamatītya.

I bow down at the Lotus-Feet of Sage Sri Ramana, the great Teacher, who has shown me the Self-effulgent Supreme Lord beyond nescience.

ओङ्कारवदनं वन्द्यं कवीनामादिमं कविम् ।
वन्दे गणपतिं देवं नरवेषधरं गुरुम् ।।

oṅkāravadanaṁ vandyaṁ kavīnāmādimaṁ kavim
vande gaṇapatiṁ devaṁ naraveṣadharaṁ gurum.

I bow to the adorable God Ganapati, Pranava-faced, the original Poet of poets, the Guru in human disguise.

वेदैर्बोधवते गिरां विलसितैः सम्मोदमुद्रावते
धीरैर्भारतसूरिभिर्बलवते पूर्वैः प्रतिष्ठावते ।
मन्त्रैः मित्रवते महर्षिचरणैः आचार्यलक्ष्मीवते
काव्यैः कण्ठवते धिया धनवते कस्मैचिदस्मै नमः ।।

vedairbodhavate girāṁ vilasitaiḥ sammodamudrāvate
dhīrairbhāratasūribhirbalavate pūrvaiḥ pratiṣṭhāvate
mantraiḥ mitravate maharṣicaranaiḥ ācāryalakshmīvate
kāvyaiḥ kaṇṭhavate dhiyā dhanavate kasmaicidasmai namaḥ.

His wisdom is founded on the Vedas. With scintillating speech he is poised in Bliss. His strength has its foundation on the steadfast seers of this sacred land of Bharata.

***The first verse here is by Ganapati Muni and the rest three are by Sri Kapali Sastriar

He stands firm by the realisations of the ancients. The mantras are his close companions. It is his good fortune to have the Maharshi as his guru. His voice reverberates with poetry. His intellect is his wealth. Salutations to him, the ineffable.

देहेन दूरोऽपि हृदा न दूरः प्रीणाति यो नः स्मरणेन सिद्धः ।
कथं नु चित्रं तदिदं च यस्मात् विराजसे त्वं हृदयासनस्थः ।।

dehena dūro'pi hṛdā na dūraḥ prīṇāti yo naḥ smaraṇena siddhaḥ
kathaṁ nu citraṁ tadidaṁ ca yasmāt virājase tvaṁ hṛdayāsanasthaḥ.

Though physically not near to us, thou art close to our hearts. Thy presence is intense by the mere remembrance that makes us happy. No wonder for thou reignest shining in our hearts.

Bowing down to all my *gurus*, I am indeed very happy that I have been chosen as an instrument to carry out the most heart fulfilling work of editing the Sanskrit writings of my beloved *guru* Vasishtha Kavyakantha Ganapati Muni, most affectionately known as 'Nayana' (as called by Bhagavan Sri Ramana Maharshi). I am very certain and also feel strongly that it is only the Divine grace and power of the Maharshi and Nayana that have guided me to undertake this work, whatever the outer circumstances might appear to be. Besides, I am also clear that it is the Divine grace which has prepared me for many long years for this work. Therefore with utmost humility, I would like to write these few lines as editorial for this *Collected Works* of the Muni.

Vasishtha Ganapati Muni was a colossal figure of wisdom and *tapas*, and there is no doubt that he was the most prolific author of spiritual writings in Sanskrit in the 20th century. His writings reflected the depth and vastness echoing Vedic spiritual-

ity, encompassing varied topics like verses of adoration to different deities (in various metres), verses depicting the principles of existence, aphorisms on a vast array of subjects, prose writings such as commentaries, on *āyurveda,* on astrology and even novel. However, most of his writings have not yet been published. The Muni, a genuine spiritual seeker, who attained great heights and depths in spiritual realisation and wrote extensively on various topics, was never concerned in the matter of preservation and publication of his writings. Those close to the Muni knew that he would simply hand over many of his writings to his disciples and would not ask for the same again and in the process many even got lost. Nevertheless, the writings of the Muni were an outpouring of his *tapas,* the soul's seeking for the Eternal. Therefore, these are not only of great spiritual value but also immensely important from a socio-cultural viewpoint, and need to be preserved for times to come.

I came to the lotus-feet of Sri Ramana Maharshi in the year 1922 through my first Sanskrit teacher Sri Vasudeva sastry. I met Ganapati Muni for the first time in 1926. Muni's son Sri Mahadeva sastry was my Sanskrit teacher in the Municipal High school where I studied. The Muni used to come to the school and speak to us at length on various topics (under the auspices of the Sanskrit Association). It was at this time that the Muni initiated me into certain mantras. Out of my simplicity once I asked him as to how to master Sanskrit language. His reply was immediate, direct and simple as well. He advised me to read and write all his works again and again leaving the rest to the Grace. This advice

of him became a mantra, which has primarily governed the rest of my life till date. I started collecting all his works and have been reading and writing them again and again. Although my efforts took me over completely, it was really the grace of Bhagavan Ramana which worked within me. Soon I began this noble work. Bhagavan noticed it and kept track of my work. He would ask me, if I had the specific writing. He would often ask for my notes, see them and even make copies in different languages. I consider myself blessed, as there were occasions when Bhagavan Ramana himself would write some of the verses of the Muni (that I did not have in my collections) in my note book in his own hand writing. (The facsimile of a few of these are published at the end of the editorial for the delight of the readers).

Most of my collections of the Muni's writings have come from late Sri D.S. Viswamitra of Sirsi in North Karnataka, who had collected these from Sri Mahadeva Sastry, son of the Muni. I had made several trips to Sirsi, enjoyed the most gratifying hospitality of this family for months, when I used to sit and copy the works. I was also happy that I could provide some of the originals and other works of the Muni which Sri Viswamitra did not possess. I have also collected many other writings of the Muni from some of his disciples like T.K. Sundaresa Iyer, Viswanatha Swamy, Raju Sastry, Vasudeva Sastry, Appu Sastry and Pasupathy Sastry. As mentioned earlier some of the writings I received from the gracious hands of my beloved *guru* Sri Ramana Maharshi himself.

In my effort towards editing these writings of the Muni, I have taken a simple approach. I have classified these into different volumes such as adoration, aphorisms, commentaries etc. The arrangement of these writings in a particular order appearing in a specific volume follows either the nature of the work or the academic importance. The arrangement does not reflect the sequence of dates of the writings as the dates of many writings are not available.

One could write volumes on the Muni's style and diction. My aim here is not to attempt anything on this point. The Muni being an *aṣṭāvadhānī*, could write simultaneously on many topics during a given period of time. Depending upon his inspiration before completing one, he would start a new. He would sometimes revise and rewrite the same topic several times. For the sake of totality of presentation, I have included several of these incomplete and revised versions; since I did not want to choose one for the other. But in the case of the Muni's magnum opus '*umāsahasram*', which was revised seven times only the final version has been given in the first volume of this *Collected Works*.

I understand the need for English transliteration and translation which most readers look forward to. But for the time being I have decided to compile the *Collected Works* of the Muni concentrating on the original Sanskrit texts with Roman transliteration. However, I feel that the translation of the work will take its own time, as it is well-understood that the translation of any spiritual writing is not an easy task.

Dr. Sampadananda Mishra of the Sri Aurobindo Society, Pondicherry, a promising Sanskrit scholar in his own right, has helped me in editing and organising these *Collected Works*. It is my great pleasure to say that Dr. Mishra has been devoting a considrable amount of time with great responsibility of editing the *Collected Works* of the Muni. He has not only prepared the Shloka Indices for both first and second volumes but also has taken the responsibility of checking the correctness of the Sanskrit texts for all the volumes and preparing the Roman transliteration. I have immense pleasure in having Dr. Sampadananda Mishra as the Associate Editor of the *Collected Works* of the Muni. For this volume he has contributed an editorial in Sanskrit under the title *vāsiṣṭhagaṇapatimuneḥ sāhityam* which highlights the scholarship of the Muni and the poetic beauty of his diferent writings.

This is the 125th birth anniversary year of Shri Kavyakantha Ganapati Muni and it is with delight that I look forward to the publication of these volumes of *Collected Works* starting with this year. I sincerely pray for the grace of Bhagavan Sri Ramana Maharshi and Ganapati Muni, so that the work is completed with perfection and in time. It is with great sense of humility and love that I dedicate this editorial work to Sri Ramana Maharshi and Ganapati Muni, my *guru*s, and to Sri M. P. Pandit, Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry, who always appreciated my efforts in preserving the *guru*'s writings.

Sri Ramanasramam K. Natesan
Thiruvannamalai
24.05.2003

Acknowledgments

The sacred work of editing and publishing the *Collected Works* of Kavyakantha Ganapati Muni would not have been possible without the Grace of Bhagavan Sri Ramana Maharshi and Nayana. I have also felt the Grace and blessings of Sri Aurobindo and The Mother in taking up this work. Inwardly, I have been constantly guided by the Grace of these great spiritual personalities. I have also received concrete help from Sri Kapali Sastriar and Sri M.P. Pandit. My heart melts with gratitude to these great souls, who have been my constant guiding spirit.

Divine help works through human instruments. Many noble people, friends and others have been a source of constant encouragement and I have drunk the spirit of courage and enthusiasm offered by them. Among these include Sri V. S. Ramanan, President, Board of Trustees, Sri Ramanasramam,Thiruvannamalai; Sri Vamadeva Shastri (David Frawley), Director, American Institute of Vedic Studies, U.S.A.; Dennis Hartel, Sri Arunachala Ashram, U.S.A.; Sri S. Shankara Narayanan, a well-known disciple of Sri Kapali Sastriar; Sri Alan Jacobs and his wife, Jane Adams of Sri Ramana Foundation, London; Sri J.G.K. Murthy, Chennai; Sri A. R. Natarajan, Sri Ramana Maharshi Center for Learning, Bangalore; Sri J. Jayaraman, Sri Ramanasramam and the late Sri G.L. Kantham, Guntur.

This work would not have been possible but for the caring and loving touch of Sri D.S. Viswamitra and his wife, Srimati Kamakshi, daughter, Srimati Indrani, and sons, Sri Divaspati and Sri Brahmanaspati of Sirsi (North Karnataka). I can only say that it has been possible to bring out the *Collected Works* of the Muni only because of this family, who, as trustees have preserved these for posterity. I am grateful to the entire family for their loving support.

All the photographs of Bhagavan Sri Ramana Maharshi and Ganapati Muni are, copyright of Sri Ramanasramam, Thiruvannamalai. I am grateful to Sri V. S. Ramanan, President, Board of Trustees, for allowing me to print the photographs in this *Collected Works*. Sri A. R. Natarajan, Bangalore, and Dennis Hartel, U.S.A. have also helped me in getting some photographs. I thank them for their support. Madam Jane Adams is the artist who has drawn the beautiful pencil sketches of the Muni. I am thankful to her and Alan Jacobs of Sri Ramana Foundation, London, for permitting me to publish these in the *Collected Works*.

The publication of the book from handwritten manuscripts through the use of computer was a new experience for me. Typing, proof readings, page formatting, planning the entire layout were possible due to the sincere efforts of Dr. Sampadananda Mishra and his wife, Prashanti. I cannot imagine publishing the *Collected Works* without their help. I sincerely feel that they were specially chosen and brought into contact with me by the unseen hands of Grace for the completion of this work. Dr. Sampadananda Mishra is a budding Sanskrit scholar in his own right and he has helped me immensely in organising and editing the *Collected Works*. I am very grateful to him and his wife for all their help and support. I bless and wish them all the very best.

Sri S. Tripathy of the Graphic Arts Off-Set Press, Cuttack, has taken special interest in this publication. I feel indebted to him for bringing out the book in a beautiful way in a short time.

Finally nothing would have been possible without the help of my family members. My wife, Smt. Gnanambal, who is not with me physically at this stage, has done a lot of personal sacrifice. She helped me to carry on with the Muni's work by taking

the family load on herself. She was an ardent devotee of Bhagavan and Nayana. I can feel her happiness and satisfaction and continual encouragement from a different plane even now. My children and their families have supported me constantly during this work.

I bow down again to the Grace which made me its instrument in carrying out this work.

Sri Ramanasramam K. Natesan
Thiruvannamalai
22. 10. 2004

Kavyakantha Ganapati Muni

An Introduction To His Life And Works

Vasishtha Kavyakantha Ganapati Muni (1878-1936) belongs to the rare race of intellectual and spiritual giants who crowded into the narrow corridors of the last quarter of 19th and first four decades of the 20th century to endow life, letters and all endevours with meaning, purpose and altitude. He was a valiant soldier in the cause of Truth and Divinity. For communing with the Divine, certainly he was well-endowed, gifted as he was with marvellous powers of mind, intellect and soul. Even highly learned people of our time wonder at his indubitable versatile genius, keenness of perception and understanding of our modern problems, though he had never been to school all his life. His powers of intellect and intuition had solved and untied many mystic knots. His wide scholarship and studies in religious lore harmonized in him all religions and schools of philosophy. He was a master of metaphysics and his gift transported him into regions whence he could see the entire manifestation. In fact, he belonged to the order of the Rig Vedic seers who were gods among men.

The Muni's life story is sweet and all-absorbing and has been beautifully rendered in the famous biography *Vāsiṣṭha Vaibhavam* by his foremost disciple, Sri Kapali Sastriar. Ganapati Muni was born in Kalavarayi near Bobbili in Andhra Pradesh on 17th November1878. He belonged to a family of Sri Vidya initiates (in *vāsiṣṭha gotram*), which had actually migrated from a village near Kumbakonam in Tamil Nadu in the late 16th or early 17th century (later the family was well-known as the "Ayyalasomayajulu" family). His parents, Narasimha Sastry and Narasamamba, had three sons, Ganapati being the middle one. Nearly a year before his birth, on the holy day of *rathasaptamī*,

his mother had been to the famous *sūrya* (Sun) temple at Arasavalli (near Srikakulam in Andhra Pradesh) to offer her prayers and worship. She stayed overnight in the temple after the traditional worship to the Lord. In the next early morning she had a dream in which a beautiful woman with golden divine radiance emerged from the corridors of the temple, approached her with a shining pot of fire and giving it in her hands vanished. To her utter astonishment, the moment the fire pitcher came into contact with her, it entered her womb and assumed the form of a child. Soon after her return to home from Arasavalli, she showed signs of pregnancy. She believed that her child was a divine gift of God *agni* (fire). While she was waiting to deliver the child, her husband, Narasimha Sastry, had gone to the holy city of Kashi (Benares in Uttar Pradesh) in November 1878, where he also had a unique experience. When he was performing *tapas* in the *ḍhuṇḍi-gaṇapati* temple (near Visweswara Ghat) he had the vision of a little child emanating from the Deity and coming near him. After these wonderful experiences by both parents, Ganapati was born in the parental home of his mother on 17th November 1878. The father appropriately named his second son Ganapati, rooted in his conviction that the child was an emanation of God Ganapati himself. It may be noted that the Vedic deity *agni* (Fire) is none other than *gaṇapati* described in the *purāṇas* and worshipped in the *tantras*. Ganapati himself was conscious of his divinity. He has expressed this in his most famous poem *Umāsahasram* and has said that he was born as an *amsa* (portion) of God Ganapati. He has also expressed his conviction about the identity between him and God Ganapati, the guiding spirit of his corporeal existence, in his work *Herambopasthānam* (Glory of Ganapati).

Ganapati was educated entirely at home. His father, Narasimha Sastry, like his ancestors, was an expert and well-versed in *mantra śāstra*, astrology and *āyurveda*. With this tra-

ditional family background, proficiency in these subjects came naturally to Ganapati. When he was only 10 years old, he was able to prepare the *pañcāṅgam* (almanac). He finished studying the classical Sanskrit poems and then devoted himself to the study of grammar and poetics. At the same time he delved deep into the writings of Vyasa and Valmiki. Again and again he read the Mahabharata. His horizon widened and his intellect mellowed with an ever-deepening perception. Like the ancient Rishis, Ganapati wanted to experience immense strength and power by the practice of *tapasyā* through *mantra japa* and meditation. Although married at an early age to Srimati Vishalakshi, he started visiting one sacred place after another for his *tapas* when he was 18 years old. He used to stay in one place for a few days or even months. In one such visit to Bhubaneswar (in Orissa, where the famous "Lingaraj" temple of Lord Siva is located), during his *tapas*, Ganapati had a vision, in which Goddess *lalitāmbikā* (*bhubaneśvarī*) appeared before him, offering divine nectar. As Ganapati tasted this heavenly nectar, the Goddess watched him with a sweet smile, full of grace. From then onwards, the sweetness of the nectar became an integral part of him. After this incident, Ganapati's intellect developed a rare sharpness and he attained complete mastery over poetry. Indeed, the literary work composed after this incident is endowed with a distinct sweetness and grace.

When Ganapati was staying in Kashi, he came to know that an assembly of scholars (*harisabhā*) would be held in the famous city of Nabadwipa in Bengal. On the advice of his friends he got a letter of introduction and went to Nabadwipa. There he excelled in all the difficult tests that he was put to with an effortless ease that stunned his examiners, who unanimously conferred the title *kāvyakaṇṭha* (one who has poetry in his throat – voice of poetry) on him forthwith. He was only 22 years old then (details

are in Volume 11).

Ganapati repaired to the south of the country in his 25th year. From Kanchipuram he came to Arunachala (Thiruvannamalai) in 1903 to perform *tapas*. He visited twice Sri Brahmana Swamy (who was later named as Bhagavan Sri Ramana Maharshi by Kavyakantha himself) before he accepted a teacher's job at Vellore in 1904. Later in 1907, he resigned his job at Vellore and returned to Arunachala. It was at this stage that he sought and gained the grace of Sri Brahmana Swamy (Bhagavan Sri Ramana Maharshi). An intellectual and spiritual giant who had high achievements to his credit and a host of followers as well, Kavyakantha still felt that his life's purpose was not fulfilled. He remembered Brahmana Swamy whom he had met earlier and approached him for his grace and gain inner realization, peace and true import of *tapas* that he still lacked. On 18.11.1907 Kavyakantha approached Brahmana Swamy, who was staying in the Virupaksha cave, and prostrating himself at his feet said in a trembling voice: ***"All that has to be read I have read, even Vedanta Sastra I have fully understood. I have performed japa and puja to my heart's content. Yet I have not up to this time understood what tapas is. Hence have I sought refuge at thy feet, pray enlighten me about the nature of tapas."*** For quite sometime Brahmana Swamy gazed silently at Kavyakantha. He broke his 11 years of long silence and spoke gently, ***"If one watches where his notion of "I" springs, the mind will be absorbed into that. That is tapas. If a mantra is repeated and attention is directed to the source where the mantra sound is produced, the mind will be absorbed in that. That is tapas."*** The scholar-poet was filled with joy to have found his *guru*, and announced that the *upadeśa (teaching)* was original, and that Brahmana Swamy was indeed a *maharshi* and should be called so thereafter. He gave the full name Bhagavan Sri Ramana Maharshi to

Brahmana Swamy, whose original name was Venkataraman. Thus, the meeting was of profound significance not only for Kavyakantha but also for the world at large, which could learn from such a high authority about the real stature of Bhagavan Sri Ramana Maharshi, the Silent Sage of Arunachala. Following this momentous meeting, Ganapati composed his great devotional poem, *Umāsahasram*, a thousand verses in praise of Umā, the Divine Mother, as a part of his *tapas* in gratitude to the great Goddess for having given him the Maharshi as his Guru (Master). This work is the magnum opus of Sri Vasishta Ganapati Muni.

The Muni had the unique experience of *kapālabheda*. In the summer of 1922 at the Mango cave of the Arunachala hills, the Muni had several yogic experiences, arising from deeper parts of his being and invading his physical consciousness (resulting in great physical pain). During this, he visited his Master and told him of his inner and physical experience. His most compassionate Master, Sri Maharshi, comforted him by placing his lotus hands on his head. On the very night, he had the experience of the culmination of *kuṇḍalinī sādhanā,* resulting in the most unique experience of *kapālabheda*. His cranium was broken into two parts; a distinct sound caused by the breaking arose from the passage, which joins the two holes of the ears. A line of smoke going out of the head was perceived there. The Muni later spoke to his disciples about this yogic experience and that this has been mentioned in the sixth chapter of the *taittīriyopaniṣad*, quoting *vyapohya śirṣakapāle bhūrityagnau prati tiṣṭhati* ("having separated the two parts of the cranium, he stands established in Fire as *Bhūḥ*, the earth element") and mentioned several great effects of the power of yoga experienced at this time with their secrets. It is usually believed that the physical effects of this great experience are such that the body cannot sustain long following this event. However, in his case, with the strength of his own *tapasyā* and

the Grace of his most compassionate Master, he lived for fourteen long years (although he had to observe certain physical restrictions, such as that he could not shave his head nor could put his bare feet on the ground) after this experience. This event speaks volumes on the extraordinary nature of his *tapasyā* and the fact that he was perhaps the greatest Master of *tantra* born on this earth. In fact, the final revision of his *magnum opus Umāsahasram* after this experience, remains, testimony not only to his supreme mastery over the *tantras* but also his ability to find the reconciliation and concordance between the Vedic, Upanishadic and the Tantric schools of thoughts. The *kapālabheda* experience also reconfirms the conviction that he was the direct *aṁśa* (portion) of the Vedic deity *agni* (who resides as the power of *kuṇḍalinī* in the *mūlādhāra* of human beings).

The poet seer Kavyakantha Ganapati Muni met Sri Aurobindo on 15th August 1928. He stayed at the Sri Aurobindo Ashram for about a fortnight. During this stay at the Ashram, the Muni meditated with The Mother a few times. After one such meditation, The Mother expressed that the Muni was a real yogi who could plunge into great depths the moment he started meditation and that she had not so far found any person abiding in Her spiritual consciousness as Ganapati Muni did. Further, at the instance of Sri Kapali and Sri S. Doriswamy Iyer, the Muni translated some portions of Sri Aurobindo's *The Mother* (*mātṛtattvaprakāśikā*) in chaste Sanskrit verses with some notes. On reading the Muni's translation, Sri Aurobindo seems to have very generously observed, "*It far excels the original*." It is also worth mentioning that the Muni presented to Sri Aurobindo the last and final version of his *Umāsaharam* (written in his own handwriting after his experience of *kapālabeheda*) with specific notes on each chapter before his meeting in 1928.

It is more than six decades since the great Kavyakantha

Ganapati Muni passed away in 1936. He was a great *tapasvī*, whose one aim in life was the restoration of Bhārata Mātā (Mother India) to her ancient greatness. Unlike others who aim at liberation for themselves, this great soul believed that he must obtain the grace of God not for himself but for the nation and through it for the betterment of the world. Towards that consummation he had done penance since his early years and this, too, very rigorously during the last years of his life.

The Vedic seers were by no means recluses from the affairs of the world. In fact, these Vedic seers made themselves the superior vehicle through which the divine forces of heaven played for the welfare of humanity. To become one such perfect instrument in the hands of the Maha Shakti was the goal towards which Ganapati worked and dedicated his entire life. Although the Muni was a giant personality, he was very humble in his day-to-day life. This can be proved by two incidents in his divine life. The Muni and his beloved disciple, Daivarata, did *tapas* in Padaivedu near Vellore in the year 1917. As a result of the *tapas*, certain Mantras were revealed to his disciple Daivarata. Ganapati Muni, the *guru*, noted down the Mantras as they came down from the lips of Daivarata, his disciple. He even wrote a commentary on the Mantras, as Sankara did for his disciple, Hastamalaka. There is yet another incident to which I would like to draw the attention of the readers. The Muni was verily a fountain of love and affection for his pupils and followers far and near. This did not deter the *guru* and *śiṣya* from having a difference of opinion at times. The Muni blessed Sri Kapali Sastriar and permitted him to follow Sri Aurobindo.

A scholar poet, Sri Vasishta Ganapati Muni has many spiritual and other writings in Sanskrit to his credit. *Umāsahasram, gītamālā, ramaṇagītā, ramaṇacatvāriṁśat* and *saddarśanam* are a few titles well-known among his disciples and others. But

very little is known about his other numerous Sanskrit writings, covering a wide variety of topics: praises and prayers to various deities (*stotras*), poetic compositions (*kāvyas*), philosophy (*darśana*), logic (*nyāyaśāstra*), medical science (*āyurveda*), astrology and astronomy (*jyotiṣaśāstra*), commentaries (*bhāṣya*), novel (*ākhyāyikā*), letters (*patrāṇi*) and other research works. His versatility can also be judged from his writings *sāmrajya-nibandhanam* (a proposed constitution for India) and *lālibhāṣopadeśa* (a new language for the Indian people). He was spontaneous in composing all these either in verse form (*ślokas*) or in the form of aphorisms (*sūtras*) or prose form (*gadya*). Nevertheless, all these were the result of his *tapas*, an outpouring of his soul in seeking or gratitude to the Divine.

Of his *stotrakāvyas*, *umāsahasram*, *indrāṇisaptaśati*, *pracṇḍacaṇḍitriśatī* and *gītamālā* are meant for those longing for a great spiritual realisation. The *indrasahashranāma* is a composition of thousand names of *indra* culled from the *Rigveda*, which are strung into a garland of one hundred and eight verses. The *ramaṇacatvārimśa*t (40 verses in praise of Bhagavan Sri Ramana Maharshi) is chanted daily both at the Sri Ramana Ashramam and in innumerable homes of the devotees of Sri Ramana Maharshi. The Muni had an unique ability of rendering philosophical thoughts in the form of poetry (*ślokas*), and his writings *viśvamīmāṁsā*, *ramaṇagītā*, *saddarśanam* and *tattvaghaṇṭāśatakam* remain in testimony to this. *Ramaṇagītā* is in the form of recordings of questions put forth by disciples and the answers given by the Maharshi and is one of the most cherished writings of the Muni. His *saddarśanam* is the Sanskrit rendering of Sri Maharshi's Tamil writing, *ulladu narpadu* (Forty Verses on Reality) on which his beloved and learned disciple, Sri T.V. Kapali Sastriar, has written a faithful commentary in Sanskrit. This reflects the spirit of Sri Maharshi's original teachings.

Of his vast and variety of *sūtra* writings, it would be difficult to single out any one as more meritorious than the others. *Daśamahāvidyāsūtram* (the ten cosmic powers of the Divine Mother as described in the *tantras*) is an outstanding composition, in which the Muni has described the ten cosmic aspects of the Divine Mother and their significance. Here he has also brought out the association of these ten cosmic aspects of the Mother described in the Tantra with the corresponding Vedic deities. Thereby, not only he has been able to bring forth a link between the Vedas, Upanishads and Tantras, but also has been successful in dispelling several wrong conceptions on the significance of these deities. These compositions reflect Muni's great powers of Yogic perception. The way in which he has expounded the different deities such as *kālī, tārā, sundarī, bhuvaneśvarī, pracaṇḍacaṇḍī*, etc., and correlates them to the Vedantic concepts has once for all removed all antagonisms and has bridged the so-called gulf between the Vedantic and Tantric schools of philosophy. *Rājayogasārasūtra* is a short and concise exposition of the Upanishadic methods of the inner quest. *Caturvyūhasūtra* is a revelation of the cosmic divinities wherein he has expounded the four important emanations of the Vedic deity Indra (*ākāśa, kāla, vidyut* and *sūrya*). *Jaiminīyatarkavārtikam* is his own interpretation of the *sūtras* of Jaimini, where he has advocated that the Vedas are indeed *pauruṣeyam* (of human origin). Further, in this he has given his own interpretation of the *mīmāṁsā* philosophy, placing it on a higher pedestal in relation to Vedanta. His *śabdapramāṇacarcā* also discusses the origin of Vedas. *Pañcajanacarcā* and *vivāhadharmasūtram* are related to social aspects. In the former one the practice of "untouchability" is condemned with the authority of *śāstras*. In the latter he deals with marriage as a sacrament. His other *sutra* writings also include *cikitsānuśāsanam (āyurveda)* and *gaṇaka-kaṇṭhābharaṇam* (astronomy) as well

as *sāmrājya-nibhandhanam* (a proposed constitution for India).

The prose writings of Vasistha Ganapati Muni too are extensive and these include: commentaries on several texts including Vedas and Upanishads; study on the different characters of the great epic poem *Mahābhārata*; letters to Sri Ramana Maharshi, The Mother of the Sri Aurobindo Ashram, and others.

His commentaries on Rigvedic mantras and the *īśopaniṣad*, though brief, are revealing and illumining. The Muni has given his own original spiritual interpretation of the mantras, and he was highly critical of the ritualistic interpretation of Rigvedic mantras by Sayana. His commentary on the *īśopaniṣad* is original and is in the light of the teachings of Sri Ramana Maharshi. His *bhārata-caritramīmāṁsā* is unique as it establishes a link between some of the important characters of the *mahābhārata* and those mentioned in the Vedic texts. *ramaṇagītā, saddarśana* and the commentary on the *upadeśasāram* (thirty verses written by Sri Ramana Maharshi in Sanskrit), are most popular writings of the Muni which reveal the greatness of the teachings of Sri Ramana Maharshi.

His novel, *pūrṇā*, in Sanskrit, though unfinished, is unique in many ways. The style and diction that the Muni used here make it an unparalleled novel of his time. It not only depicts the ability of the Muni to write beautifully and spontaneously in Sanskrit prose, but it also records his power of expressing the feelings of the heart and not just the logic of the mind.

In the letters of the Muni to Sri Maharshi and The Mother of the Sri Aurobindo Ashram, one can find the art of letter-writing in Sanskrit. Through these letters he was able to express lucidly his deepest aspirations, concepts and thoughts.

However, it is difficult to summarise the thoughts, perceptions and literary ability of the Muni. The Muni, indeed, was a versatile genius and can be compared with Kalidasa and Shankara

in poetic renderings, with Vyasa in *sūtra* writings and with Patanjali, Shabara and Shankara in writing commentaries. The writings of the Muni are not just some products of literary activities but are the records of his unique Yogic experiences and subtle visions and will be a guiding spirit and lamp for the centuries to come.

Sri Ramanasramam K. Natesan
Thiruvannamalai

INTRODUCTION TO THE

CONTENTS OF VOLUME ONE

The entire life of Kavyakantha Ganapati Muni was a piligrimage on the path of *tapas* towards the Eternal. Therefore, for the seer-poet, it was most natural to compose "*stotras*" - verses of adoration which include praises, hymns and prayers. These are outpaitings of a devotee's heart, and means to worship the Divine with reverence and love. As the Muni's *tapas* was directed to several deities in his spiritual journey, he composed many "*stotras*" in praise of these dieties. In the "*Collected Works*" these *stotras* appear in three volumes under one title "*stotragranthamālā*" - "The Book of Adoration".

As per the Indian tradtion most literary work begins with some invocatory verses. Therefore, this Volume starts with the invocation of the *guruparamparā* and has been titled as *gurustutiḥ*. This has been followed by *herambopasthānam* in which *ganeśa*, the Lord who removes obstacles, is invoked. *umā*, the Divine Mother of the Universe, was the foremost of deities, by whose Grace, the Muni's spiritual aspirations were fulfilled. For this reason, all *stotras* in praise of goddess *umā* - such as *umā-triśatī*, *umāśatakam*, *umākṣaramālā* and *umāsahasram* - have been the main topic of the first Volume. A brief description of each of stotra appearing in this Volume is given below.

śrīgurustutiḥ is an invocation to *guruparamparā*, starting with *ādiguru dakṣiṇāmūrti* and ending with the seer-poet's Master, Bhagavan Sri Ramana Maharshi.

herambopasthānam is a *stuti* to Lord *ganeśa*. The worship of this godhead is as old as the Vedas. All the sects - *śaiva*, *vaiṣṇava*, *śākta* and others - though different in many respects, claim *gaṇeśa*

as the first godhead to be invoked and worshipped. There are many names attributed to Lord *gaṇapati* and *heramba* is one among them. This composition, *herambopasthānam*, has forty verses divided into four parts, each having ten verses. In the first part each verse is a prayer to attain a particular object, such as, all-round prosperity, knowledge of the past and future, victory over the senses and to have felicity and sweetness in expression, etc. Therefore, each verse can be taken as a prayer, a mantra for japa, for achieving the objective described in the verse. The second ten verses deals with the mantra of *ucchiṣṭa-gaṇapati*. Here, the second letters of the first foot of each verse are, serially, the letters of the mantra. Even if one is not initiated properly into this mantra, a devoted recital of it will confer the results of the japa and the grace of the Godhead. The third group of ten verses explain the esoteric significance of Lord *gaṇapati*. The last ten verses are autobiographical in character and speak of complete identification of the seer-poet with the Godhead, which is the culmination of the path of Devotion.

It is customary in our spiritual tradition to endow the nameless, formless, quality-less Absolute Brahman with a thousand names (*sahasranāma*) or with three hundred names (*triśatī*), and also with one hundred and eight names (*aṣṭottaraśatanāma*). It is a unique experience to worship the Lord with these Divine names. "*umātriśatī*," - three hundred names of goddess *umā* - is a most beautiful composition of the seer-poet Kavyakantha. This is one of his powerful, potent mantric utterances. The sound OM consists of three letters - A…U…M. The word UMA too has these three letters in a transposed manner.This is the name of the Primordial Shakti, the Mother Goddess of the universe. In *tantraśāstra*, *umā* is considered to be the *śāktapraṇava*. Therefore, the *triśatī* befittingly starts with the names *umā* and *haimavatī*. The stories of *devimāhātmyam* find a place in this

nāmāvalī (garland of names). The names of *navadurgā*; the ten cosmic powers of the Goddess, *daśamahāvidyā*; the *sapta-mātṛkā* (various incarnations of the goddess) are described in this poem. The *saguṇa* (with form) attributes of the Goddess - from the tresses on her head down to her feet are also briefly narrated in some elegant verses. The *trīśatī* is an exceedingly terse composition. The poet says in the concluding verse that he has churned the ocean of all the *vedas* and *śāstras*, taken the essence, the cream, which is the nectar in the form of the "Three Hundred Names of *umā*". A recital of these names of *umā* restores a person's poise in the Self and also dispels the fear of enemies, diseases, death and all other obstacles.

In *umāśatakam* goddess *umā*, the Mother of the Universe, is adored in a hundred verses distributed over ten sections, each having ten verses. The first section explains the *svarūpa* (characterstic nature) of Uma. The second and third deal with surrender. The fourth one is a prayer. *apītakucāmbā*, the consort of Arunachala, is praised in the fifth. The sixth extols the glory of the names of goddess Uma. The poet exhibits his genius in versification in both the seventh and eighth sections. In the eighth section the ten incarnations of Vishnu are also mentioned. The poet praises the compassionate glance of the Goddess in the ninth, and the spiritual aspect of the Goddess is extolled in the concluding ten verses.

umākṣaramālā extolls goddess *umā* in fifty verses arranged in Sanskrit alphabetical order. All the vowels and consonants of the Sanskrit alphabet have been made use of in this poem.

umāsahasram is the *magnum opus* of the Muni which he wrote after he accepted Sri Ramana Maharshi as his *guru*. He composed the *umāsahasram* as a part of his *tapas*, in gratitude to the great Goddess *umā* for having given him the Maharshi as his Mas-

ter. After the momentous meeting with the Maharshi in 1907, the Muni wanted to continue his *tapas*. At the suggestion of Sri Maharshi he repaired to the Mango-tree Cave in the Arunachala hills. Here he decided to compose a thousand verses in praise of goddess *umā*, and the Maharshi gave his tacit approval and blessings. The Muni took a vow that he would complete the thousand verses in twenty days and started the composition on 26.11.1907. But no sooner did he begin the work an obstacle took place: a severe whitlow on the writing finger of his right hand afflicted him. But by the grace of the Goddess the finger healed miraculously and he resumed his writing. On the last day (15.12.1907) he had yet to compose more than 200 verses. Resolutely facing the situation, he engaged five scribes and feverishly dictated all the required verses in the night. The Maharshi sat by his side with his eyes closed. It was midnight and all the verses of the *umā sahasram* were completed. The Maharshi then slightly opened his eyes and asked: "Have you written down all that was said?" "With your abounding grace I have completed the task," replied the Muni, realizing that he owed to the Maharshi the sudden flurry of inspiration that seized him, enabling him to complete his immortal poem on *umā*. As a result, each verse of *umāsahasram* has the potency of a mantra. A devoted recital or even the mere reading of it can bestow all happiness on the devout aspirant. As part of his tapas, the poet revised this sacred text seven times. A copy of the final text, in Ganapati Muni's own handwriting, was presented to Sri Aurobindo, before they met. The text is divided into forty cantos, each having twenty-five verses. All the verses in each canto are of the same metre. In all, the poet has used twenty-nine different metres in this work. The first verse of each canto is a benedictory verse, extolling the smile of the Goddess *umā*. The last verse in each canto mentions the name of the metre employed in the canto. The process of creation, the supreme form of the Empress of all, the manifestation of the Vedic and Trantric deities,

the means to win their grace, yogic experiences resulting from their *upāsanā*, the truth of the ten great *vidyās*, the way of their adoration, the relevant sadhanas in the Upanishads - such are the profound truths presented by the seer-poet in sublime poetry, drawing from the deep reservoir of his personal spiritual experiences. *umāsahasram* is a living synthesis of the Veda, the Upanishads and the Tantra, built out of his lifelong realization in Yoga. Each verse opens the door to spiritual experience.

Sri Ramanasramam K.Natesan

Thiruvannamalai

24.05.2003

श्री श्री दुर्गा शरण्या

।। प्रशंसापत्रमेतत् ।।

।। श्रीमद् गणपतिशास्त्रिन् ।।

संसारे खल्वस्मिन् कवित्वमित्यसमुद्रसमुत्थममृतम् । सुदुर्लभं च तत् लोकातिग-सौभाग्यवशात् सुप्रसन्नदैवानुकम्पया वा यः कश्चिदिह समधिकुरुते स च भूस्थोऽपि स्वर्गीय इति सस्पृहमालोक्यमानो गुणपक्षपातिभिर्विद्वद्भिर्नितरामाद्रियते ।।

अतो यदद्य श्रीमद्भिरसाधारणकवित्वमिह प्रकटय्य सुधियः सर्वे सन्तोषमापादिताः तेनैव चरितार्था नवद्वीपवासिनः कोविदा वयमशेषगुणैकधाम्ने विशाखपुणप्रदेशान्तर्गत-कलवराईग्रामवसतये श्रीमद्गणपतिशास्त्रिणे तुभ्यमाशीर्वादपूर्वकमिमं श्लोकमुपहरामः-

प्राचीनैस्तैः कविकुलवरैः कालिदासादिभिर्या
लब्धा कीर्तिर्भवदनुगता सैव भूयादिदानीम् ।
सद्भिर्दत्तो य इह रुचिरः काव्यकण्ठोपहारः
तेन श्रीमानिह भुवि भवानुज्ज्वलश्चापि भूयात् ।।

तर्कपञ्चाननोपाधिकः
श्रीयुक्तो राजकृष्णतर्कपञ्चाननः

१८२३ शकाब्दीय
सौरज्येष्ठाष्टमे दिवसे

नवद्वीपनिवासिनः

तर्करत्नोपाधिकश्रीजयनारायणशर्माणः
शिरोमण्युपाधिकश्रीशिवनारायणशर्माणः
वाचस्पत्युपाधिकश्रीशितिकण्ठशर्माणः
चूडामण्युपाधिकश्रीताराप्रसन्नशर्माणः
विद्यारत्नोपाधिकश्रीरजनीकान्तशर्माणः
विद्यारत्नोपाधिकश्रीप्रसन्नकुमारशर्माणः
श्रुतितीर्थोपाधिकश्रीदुर्गामोहनशर्माणः
श्रीध्वजराजशर्माणः
श्रीउमेशचन्द्रशर्माणः
वाचस्पत्युपाधिकश्रीशिवनाथशर्माणः
श्रीस्वामिशिवगोविन्दभारतीभिः
न्यायरत्नोपाधिकश्रीअविनाशशर्माणः
सार्वभौमोपाधिकश्रीयदुनाथशर्माणः
विद्याभूषणोपाधिकश्रीअहिभूषणशर्माणः

श्रीगुरुस्तुतिः

यो बभाणाभणन्नेव मुनिभ्यो ब्रह्म निर्द्वयम् ।
दक्षिणामूर्तये तस्मै प्रज्ञानगुरवे नमः ।। १ ।। *

स्थापितं ब्रह्मनिष्ठेन येनाद्वैतमतं भुवि ।
तस्मै शङ्करसंज्ञाय विज्ञानगुरवे नमः ।। २ ।।

अंशावतारः स्कन्दस्य विश्वाचार्यो विदां वरः ।
प्रणम्यते महाभागो रमणो भगवानृषिः ।। ३ ।।

दक्षिणामूर्तिसारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम् ।
रमणाचार्यपर्यन्तां वन्दे गुरुपरम्पराम् ।। ४ ।।

तिमिराणि न केवलं वचोभिः
करुणापाङ्गविलोकितैश्च नृणाम् ।
हृदये प्रसरन्ति मर्दयन्तं
भगवन्तं रमणं गुरुं नमामि ।। ५ ।।

।। इति श्रीभगवन्महर्षिरमणान्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनोः
गणपतेः कृतिः श्रीगुरुस्तुतिः समाप्ता ।।

---

* अनुष्टुब्वृत्तम् (१-४)। सुबोधितावृत्तम् (५) ।

हेरम्बोपस्थानम्

प्रथमः खण्डः (शशिवदनावृत्तम्)

श्रियमसमानां मम शुभनामा ।
दिशतु गणानां पतिरतिधामा ।।१।।

विजितजराधिं विनिहतरोगम् ।
द्विरदमुखो मे वितरतु योगम् ।। २।।

वितरतु मह्यं निजपदभक्तिम् ।
गणपतिरग्र्यामपि भुजशक्तिम् ।। ३।।

हरतनयो मे विभुरतिहृद्याम् ।
वितरतु भूतप्रविमलविद्याम् ।।४।।

मम करिवक्त्रः प्रभुरनवद्याम् ।
दिशतु भविष्यद्विदमुडुविद्याम् ।।५।।

निजविषयाजिष्वघहिमभानो ।
इममविजेयं कुरु हरसूनो ।। ६।।

सुमधुरमाध्वीधरपदजातम् ।
करिमुख दासं कुरु कविमेतम् ।। ७।।

गणपतिरूपं मनसि करोमि ।
गणपतिकीर्तिं वचसि तनोमि ।।८।।

मम गणनाथः शमयतु पापम् ।
सपदि विमुष्णात्वपि परशापम् ।।९।।

शशिवदनानां नवकृतिरेषा ।
भजतु गणेशं पतिमिव योषा ।।१०।।

द्वितीयः खण्डः (मदलेखावृत्तम्)

आह प्राज्ञजनस्त्वां मूलाधारनिशान्तम् ।
मन्दे सुप्तमिभास्य ज्ञे युक्ते विलसन्तम् ।।११।।

अस्ति व्योम्नि गुरुर्यस्तस्यैव त्वमिहासि ।
विघ्नेशानविवर्तः सद्भक्तेषु विभासि ।।१२।।

कोऽपि प्राभवशाली मूलाधारविहारी ।
प्रज्ञासिद्धिवधूभ्यां श्लिष्टो भात्यघहारी ।।१३।।

आशा मे तव शक्तिं देहे द्रष्टुमपाराम् ।
पातुं चेश्वरसूनो मूर्धन्यामृतधाराम् ।।१४।।

या चित् सा तव माता यः श्रेष्ठः स पिता ते ।
सिद्धिर्बाह्यमतिर्ये ते नाथ प्रमदे ते ।।१५।।

या लिप्सा हृदये मे तां पूर्णां कुरु मा वा ।
एषाङ्गीक्रियतां मे मत्तेभानन सेवा ।।१६।।

ना खे याति सुरो वा त्वं चेत् किञ्चिदुदास्यम् ।
आधारे विदधासि स्कन्दस्याग्रज लास्यम् ।।१७।।

न स्वार्थे मम यत्नो निःस्वार्थे मम सोऽयम् ।
उद्योगः शिवसूनो सद्यो देहि सहायम् ॥१८॥

माहात्म्यं ननु वक्तुं कः शक्तः पुरुषस्ते ।
हस्तीन्द्रानन भाग्यं सर्वेषां तव हस्ते ॥१९॥

एताः सम्मदकर्त्रीर्हैरम्बीर्मदलेखाः ।
सेवन्तां कविभृङ्गाश्चान्द्रीर्भा इव लेखाः ॥२०॥

तृतीयः खण्डः (इन्द्रवज्रावृत्तम्)

एकादशानां प्रवरं सुतानां रुद्रस्य मन्त्राधिपतिं नमामि ।
शास्त्राणि सर्वाण्यपि यस्य कीलाः सूर्यानपोह्यं तिमिरं हरन्ति॥२१॥

प्राज्ञेन बुद्ध्या यदकारि पद्यं साधारणस्तत्र तवोपकारः ।
हेरम्ब यन्मन्त्रमृषिश्चकार व्यक्तो विशिष्टस्तव तत्र यत्नः ॥२२॥

जिह्वास्थलं नाथ विगाहमानं त्वामाहुरुच्छिष्टमयि छलोक्त्या ।
उच्छिष्टता चेत्तव रुद्रसूनो स्वाध्यायनिष्ठीवनयोर्भिदा का ॥२३॥

सर्वाणि धान्यानि च भक्षयन्तं दन्तैः शितैर्देव सहायवन्तम् ।
एतं बिलस्थं रसनाह्वयं ते वाहं विदो मूषिकमामनन्ति ॥२४॥

आधारचक्रे वसतो गणेश ज्योतिर्मयाणोर्ज्वलतः सदा ते ।
एकः पचत्यन्नमशेषमूष्मा सम्प्रेरयत्यन्य इमास्तु वाचः ॥२५॥

वैश्वानरोऽग्निः सकलस्य जीवो वागिन्द्रियाग्निः शिवनन्दन त्वम् ।
यो वेद नैवं युवयोर्विभेदं पिण्डेषु ना मुह्यति स प्रसङ्गे ॥२६॥

त्वां ब्रह्मणस्पत्यभिधानमाहुः केचिद्विभोरीशपदस्य पुत्रम् ।
अन्यैर्बृहस्पत्यभिधान उक्तो धीरैर्विभोरिन्द्रपदस्य मन्त्री ।। २७ ।।

जिह्वैव वेदिस्तव तोयपूता लोकप्रसङ्गस्तव तत्र धूमः ।
ज्वाला जगन्नाथकथा पवित्रा चेतो घृतं जुह्वति यत्र सन्तः ।। २८ ।।

विद्युन्मयीमूर्तिरगादि जिष्णोर्या मौनिभिः सैव तव स्वरूपम् ।
इन्द्रस्य भेदस्तव चोदितो यः स प्राणविद्युत्तनुभेदमूलः ।। २९ ।।

दिव्याग्निगात्रं धिषणा कलत्रं भर्गस्य पुत्रं प्रणतस्य मित्रम् ।
वासिष्ठ वागग्निरुचो भजन्तामेताः करीन्द्राननमिन्द्रवज्राः ।। ३० ।।

चतुर्थः खण्डः (वसन्ततिलकावृत्तम्)

किं बृंहितानि कुरुषे कलुषेण भग्ने
मग्ने महाविपदि देव निजे विवर्ते ।
निद्रामि चेद्द्विरद बोधय हस्तघाता-
द्गच्छामि चेदपथमाशु निवर्तयस्व ।। ३१ ।।

वेषस्तवायमपरो यदि देव नाट्य-
मारभ्यतां तदुचितं किमुपैषि मौनम् ।
एतां प्रभो यवनिकामपसारयन्तु
साक्षाद्गणास्तव कुतः क्रियते विलम्बः ।। ३२ ।।

एतत्तमो नयनशक्तिहरं गुहायां
मार्गं रुणद्धि न विलोकितुमस्मि शक्तः ।

स्नेहोऽस्ति काचन दशास्ति विभो कटाक्ष-
ज्योतिर्लवं सदय देहि पुरो व्रजेयम् ।। ३३।।

घोरं करोमि न तपो यदि तेऽपराधः
किं प्रेरणं न कृतवानसि रुद्रसूनो ।
सम्प्रेरितश्च भवता यदि नाचरेयं
सम्प्रेरणस्य तव का गजवक्त्र शक्तिः ।। ३४।।

कार्यं न मे किमपि तत् खलु निर्जराणां
रूपं न मे किमपि तत्तव कोऽपि वेषः ।
इष्टं नु कष्टमथ कस्य करीन्द्रवक्त्र
शिष्टं तु मे किमपि नाम नराङ्गसङ्गि ।। ३५।।

नामापि तत्तव भवत्यथवा गजास्य
चर्चा विनश्वरतमे तनुकञ्चुके का ।
विष्णोरिवेन्दुधवलं भविता यशश्चेत्
तद्दन्तकान्तिषु तवैव लयं प्रयातु ।। ३६।।

स्थूलां तनूमसुमशेषमनोरथानां
स्थानं मनश्च धिषणां प्रमदं च मूलम् ।
आक्रम्य कोशमखिलं च विभो खलारे
विघ्नाधिराज मयि दर्शय ते विभूतिम् ।। ३७।।

देवी मतिर्जलजपत्रविशालनेत्रा
देवी च सिद्धिरकलङ्कसुधाकरास्या ।
छायोष्णता च दिननाथमिव ज्वलन्तं
नित्यं भवन्तमिभवक्त्र विभो भजे ते ।। ३८।।

सिद्धेन्द्रवेषभृति भूमिहिताय रुद्रे
कैलासशैलमधितिष्ठति वज्रपाणिः ।
धृत्वा गजेन्द्रमुखवेषममुष्य पुत्रो
भूत्वा विभुर्नयति पारिषदानशेषान् ।। ३९।।

सम्मोदयन्तु हृदयं द्विरदाननस्य
देवस्य सिद्धिधिषणा हृदयेश्वरस्य ।
एता वसन्ततिलकाः कविकुञ्जरेण
गीताः कयाऽप्यमलभावनया युतेन ।। ४०।।

।। इति श्रीभगवन्महर्षिरमणान्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनोः गणपतेः कृतिर्हेरम्बोपस्थानं समाप्तम् ।।

उमात्रिशती

उमा हैमवती देवी महादेवी महेश्वरी ।
अजा धूम्रा सुरूपैका विश्वसूर्विश्वधारिणी ॥१॥*

शिवा भगवती भद्रा प्रकृतिर्विकृतिः कृतिः ।
अनन्ताऽनादिरव्यक्ता दुर्गपारा दुरत्यया ॥२॥

स्वधा स्वाहा सुधा पुष्टिः सुखा सोमस्वरूपिणी ।
तुष्टिर्निद्रा विष्णुमाया जातिर्धीश्चेतना चितिः ॥३॥

माता शान्तिः क्षमा श्रद्धा ह्रीर्वृत्तिर्व्यापिनी स्मृतिः ।
शक्तिस्तृष्णा क्षुधा भ्रान्तिः कान्तिः छाया रमा दया ॥४॥

भवानी राजसी सृष्टिर्मृडानी सात्त्विकी स्थितिः ।
रुद्राणी तामसी मृत्युः शर्वाणी त्रिगुणा परा ॥५॥

कृष्णा लक्ष्मीः कामधेनुरार्या दाक्षायणी सती ।
गणेशजननी दुर्गा पार्वती ब्रह्मचारिणी ॥६॥

गम्भीरनादवद्घण्टा कूष्माण्डा षण्मुखप्रसूः ।
कात्यायनी कालरात्रिर्गौरी सिद्धिप्रदायिनी ॥७॥

अपर्णा तापसी बाला कन्या कान्तारचारिणी ।
महर्षिस्तुतचारित्रा त्रिनेत्रार्धाङ्गभागिनी ॥८॥

रमणीयतमा राज्ञी रजताद्रिनिवासिनी ।
गीर्वाणमौलिमाणिक्यनीराजितपदाम्बुजा ॥९॥

सर्वागमस्तुतोपास्या विद्या त्रिपुरसुन्दरी ।
कमलात्मा छिन्नमस्ता मातङ्गी भुवनेश्वरी ॥१०॥

तारा धूमावती काली भैरवी बगलामुखी ।
अनुल्लङ्घ्यतमा सन्ध्या सावित्री सर्वमङ्गला ॥११॥

छन्दः सवित्री गायत्री श्रुतिर्नादस्वरूपिणी ।
कीर्तनीयतमा कीर्तिः पावनी परमाम्बिका ॥१२॥

उषा देव्यरुषी मैत्री भास्वती सूनृतार्जुनी ।
विभावरी बोधयित्री वाजिनी वाजिनीवती ॥१३॥

रात्रिः पयस्वती नम्या घृताची वारुणी क्षपा ।
हिमानिवेशिनी रौद्रा रामा श्यामा तमस्वती ॥१४॥

कपालमालिनी घोरा करालाखिलमोहिनी ।
ब्रह्मस्तुता महाकाली मधुकैटभनाशिनी ॥१५॥

भानुपादाङ्गुलिर्ब्रह्मपादा पाश्यूरुजङ्घिका ।
भूनितम्बा शक्रमध्या सुधाकरपयोधरा ॥१६॥

वसुहस्ताङ्गुलिर्विष्णुदोःसहस्रा शिवानना ।
प्रजापतिरदा वह्निनेत्रा वित्तेशनासिका ॥१७॥

सन्ध्याभ्रूयुगला वायुश्रवणा कालकुन्तला ।
सर्वदेवमयी चण्डी महिषासुरमर्दिनी ॥१८॥

कौशिकी धूम्रनेत्रघ्नी चण्डमुण्डविनाशिनी ।
रक्तबीजप्रशमनी निशुम्भमदशोषिणी ॥१९॥

शुम्भविध्वंसिनी नन्दा नन्दगोकुलसम्भवा ।
एकानंशा मुरारातिभगिनी विन्ध्यवासिनी ।। २० ।।

योगीश्वरी भक्तवश्या सुस्तनी रक्तदन्तिका ।
विशाला रक्तचामुण्डा वैप्रचित्तनिषूदिनी ।। २१ ।।

शाकम्भरी दुर्गमघ्नी शताक्ष्यमृतदायिनी ।
भीमैकवीरा भीमास्या भ्रामर्यरुणनाशिनी ।। २२ ।।

ब्रह्माणी वैष्णवीन्द्राणी कौमारी सूकरानना ।
माहेश्वरी नारसिंही चामुण्डा शिवदूतिका ।। २३ ।।

गौर्भूर्महीद्यौरदितिर्देवमाता दयावती ।
रेणुका रामजननी पुण्या वृद्धा पुरातनी ।। २४ ।।

भारती दस्युजिन्माता सिद्धा सौम्या सरस्वती ।
विद्युद्वज्रेश्वरी वृत्रनाशिनी भूतिरच्युता ।। २५ ।।

दण्डिनी पाशिनी शूलहस्ता खट्वाङ्गधारिणी ।
खड्गिनी चापिनी बाणधारिणी मुसलायुधा ।। २६ ।।

सीरायुधाङ्कुशवती शङ्खिनी चक्रधारिणी ।
उग्रा वैरोचनी दीप्ता ज्येष्ठा नारायणी गतिः ।। २७ ।।

महीश्वरी वह्निरूपा वायुरूपाऽम्बरेश्वरी ।
द्युनायिका सूर्यरूपा नीरूपाखिलनायिका ।। २८ ।।

रतिः कामेश्वरी राधा कामाक्षी कामवर्धिनी ।
भण्डप्रणाशिनी गुप्ता त्र्यम्बका शम्भुकामुकी ।। २९ ।।

अरालनीलकुन्तला सुधांशुसुन्दरानना ।
प्रफुल्लपुलोचना प्रवाललोहिताधरा ।। ३० ।।

तिलप्रसूननासिका लसत्कपोलदर्पणा ।
अनङ्गचापझिल्लिका स्मितापहास्यमल्लिका ।। ३१ ।।

विवस्वदिन्दुकुण्डला सरस्वतीजितामृता ।
समानवर्जितश्रुतिः समानकम्बुकन्धरा ।। ३२ ।।

अमूल्यमाल्यमण्डिता मृणालचारुदोर्लता ।
करोपमेयपल्लवा सुरोपजीव्यसुस्तनी ।। ३३ ।।

बिसप्रसूनसायकक्षुराभरोमराजिका ।
बुधानुमेयमध्यमा कटीतटीभरालसा ।। ३४ ।।

प्रसूनसायकागमप्रवादचुञ्चुकाञ्चिका ।
मनोहरोरुयुग्मका मनोजतूणजङ्घिका ।। ३५ ।।

क्वणत्सुवर्णहंसका सरोजसुन्दराङ्घ्रिका ।
मतङ्गजेन्द्रगामिनी महाबला कलावती ।। ३६ ।।

शुद्धा बुद्धा निस्तुला निर्विकारा
सत्या नित्या निष्कला निष्कलङ्का ।
अज्ञा प्रज्ञा निर्भवा नित्यमुक्ता
ध्येया ज्ञेया निर्गुणा निर्विकल्पा ।। ३७ ।।

आगमाब्धिलोडनेन सारभूतमाहृतं
शैलपुत्रिकाभिधाशतत्रयामृतं मया ।

ये भजन्ति सूरयस्तरन्ति ते महद्भयं
रोगजं च वैरिजं च मृत्युजं च सर्वजम् ।। ३८।।

।। इति श्रीभगवन्महर्षिरमणान्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनोः गणपतेः कृतिः उमात्रिशती समाप्ता ।।

उमा । हैमवती । देवी । महादेवी । महेश्वरी । अजा । धूम्रा । सुरूपा । एका । विश्वसूः । विश्वधारिणी ।। १-११ ।। शिवा । भगवती । भद्रा । प्रकृतिः । विकृतिः । कृतिः । अनन्ता। अनादिः । अव्यक्ता । दुर्गपारा । दुरत्यया ।। १२-२२ ।। स्वधा । स्वाहा । सुधा । पुष्टिः । सुखा । सोमस्वरूपिणी । तुष्टिः । निद्रा । विष्णुमाया । जातिः । धीः । चेतना । चितिः ।। २३-३५ ।। माता । शान्तिः । क्षमा । श्रद्धा । ह्रीः । वृत्तिः । व्यापिनी । स्मृतिः । शक्तिः । तृष्णा । क्षुधा । भ्रान्तिः । कान्तिः । छाया । रमा । दया ।। ३६-५१।। भवानी । राजसी । सृष्टिः । मृडानी । सात्त्विकी । स्थितिः । रुद्राणी । तामसी । मृत्युः । शर्वाणी । त्रिगुणा । परा ।। ५२-६३।। कृष्णा । लक्ष्मीः । कामधेनुः । आर्या । दाक्षायणी । सती । गणेशजननी । दुर्गा । पार्वती । ब्रह्मचारिणी ।। ६४-७३ ।। गम्भीरनादवद्घण्टा । कूष्माण्डा । षण्मुखप्रसूः । कात्यायनी । कालरात्रिः । गौरी । सिद्धिप्रदायिनी ।। ७४-८० ।। अपर्णा । तापसी । बाला । कन्या । कान्तारचारिणी । महर्षिस्तुतचारित्रा । त्रिनेत्रार्धाङ्गभागिनी ।। ८१- ८७।। रमणीयतमा । राज्ञी । रजताद्रिनिवासिनी । गीर्वाणमौलिमाणिक्यनीराजित-पदाम्बुजा ।। ८८-९१।। सर्वागमस्तुता। उपास्या । विद्या । त्रिपुरसुन्दरी । कमलात्मा । छिन्नमस्ता । मातङ्गी । भुवनेश्वरी ।। ९२-९९ ।। तारा । धूमावती । काली । भैरवी । बगलामुखी । अनुल्लङ्घ्यतमा । सन्ध्या । सावित्री । सर्वमङ्गला ।। १००-१०८।। छन्दः । सवित्री । गायत्री । श्रुतिः । नादस्वरूपिणी । कीर्तनीयतमा । कीर्तिः । पावनी । परमा । अम्बिका ।। १०९-११८ ।। उषा देवी । अरुषी । मैत्री । भास्वती । सूनृता । अर्जुनी । विभावरी । बोधयित्री । वाजिनी । वाजिनीवती ।। ११९-१२८ ।। रात्रिः । पयस्वती । नम्या । घृताची । वारुणी । क्षपा । हिमानिवेशिनी । रौद्रा । रामा । श्यामा । तमस्वती ।। १२९-१३९ ।। कपालमालिनी । घोरा । कराला। अखिलमोहिनी । ब्रह्मस्तुता । महाकाली । मधुकैटभनाशिनी ।। १४०-१४६ ।। भानुपादाङ्गुलिः । ब्रह्मपादा । पाश्यूरुजङ्घिका । भूनितम्बा । शक्रमध्या । सुधाकरपयोधरा ।। १४७-१५२ ।। वसुहस्ताङ्गुलिः । विष्णुदोःसहस्रा । शिवानना । प्रजापतिरदा । वह्निनेत्रा । वित्तेशनासिका ।। १५३-१५८ ।। सन्ध्या भ्रूयुगला । वायुश्रवणा । कालकुन्तला । सर्वदेवमयी । चण्डी । महिषासुरमर्दिनी ।। १५९-१६४ ।। कौशिकी । धूम्रनेत्रघ्नी ।

चण्डमुण्डविनाशिनी । रक्तबीजप्रशमनी । निशुम्भमदशोषिणी ॥ १६५-१६९ ॥ शुम्भविध्वंसिनी । नन्दा । नन्दगोकुलसम्भवा । एकानंशा । मुरारातिभगिनी । विन्ध्यवासिनी ॥ १७०-१७५ ॥ योगीश्वरी । भक्तवश्या । सुस्तनी । रक्तदन्तिका । विशाला । रक्तचामुण्डा । वैप्रचित्तनिषूदिनी ॥ १७६-१८२ ॥ शाकम्भरी । दुर्गमघ्नी । शताक्षी । अमृतदायिनी । भीमा । एकवीरा । भीमास्या । भ्रामरी । अरुणनाशिनी ॥ १८३-१९१ ॥ ब्रह्माणी । वैष्णवी । इन्द्राणी । कौमारी । सूकरानना । माहेश्वरी । नारसिंही । चामुण्डा । शिवदूतिका ॥ १९२-२०० ॥ गौः । भूः । मही । द्यौः । अदितिः । देवमाता । दयावती । रेणुका । रामजननी । पुण्या । वृद्धा । पुरातनी ॥ २०१-२१२ ॥ भारती । दस्युजिन्माता । सिद्धा । सौम्या । सरस्वती । विद्युत् । वज्रेश्वरी । वृत्रनाशिनी । भूतिः । अच्युता ॥ २१३-२२२ ॥ दण्डिनी । पाशिनी । शूलहस्ता । खट्वाङ्गधारिणी । खड्गिनी । चापिनी । बाणधारिणी । मुसलायुधा ॥ २२३-२३० ॥ सीरायुधा । अङ्कुशवती । शङ्खिनी । चक्रधारिणी । उग्रा । वैरोचनी । दीप्ता । ज्येष्ठा । नारायणी । गतिः ॥ २३१-२४० ॥ महीश्वरी । वह्निरूपा । वायुरूपा । अम्बरेश्वरी । द्युनायिका । सूर्यरूपा । नीरूपा । अखिलनायिका ॥ २४१-२४८ ॥ रतिः । कामेश्वरी । राधा । कामाक्षी । कामवर्धिनी । भण्डप्रणाशिनी । गुप्ता । त्र्यम्बका । शम्भुकामुकी ॥ २४९-२५७ ॥ अरालनीलकुन्तला । सुधांशुसुन्दरानना । प्रफुल्लपु-लोचना । प्रवाललोहिताधरा ॥ २५८-२६१ ॥ तिलप्रसूननासिका । लसत्कपोलदर्पणा । अनङ्गचापझिल्लिका । स्मितापहास्यमल्लिका ॥ २६२-२६५ ॥ विवस्वदिन्दुकुण्डला । सरस्वतीजितामृता । समानवर्जितश्रुतिः । समानकम्बुकन्धरा ॥ २६६-२६९ ॥ अमूल्यमाल्यमण्डिता । मृणालचारुदोर्लता । करोपमेयपल्लवा । सुरोपजीव्यसुस्तनी ॥ २७०-२७३ ॥ बिसप्रसूनसायकक्षुराभरोमराजिका । बुधानुमेयमध्यमा । कटीतटीभरालसा ॥ २७४-२७६ ॥ प्रसूनसायकागमप्रवादचुञ्चुकाञ्चिका । मनोहरोरुयुग्मका । मनोजतूणजङ्घिका ॥ २७७-२७९ ॥ क्वणत्सुवर्णहंसका । सरोजसुन्दराङ्घ्रिका । मतङ्गजेन्द्रगामिनी । महाबला । कलावती ॥ २८०-२८४ ॥ शुद्धा । बुद्धा । निस्तुला । निर्विकारा । सत्या । नित्या । निष्कला । निष्कलङ्का । अज्ञा । प्रज्ञा । निर्भवा । नित्यमुक्ता । ध्येया । ज्ञेया । निर्गुणा । निर्विकल्पा ॥ २८५-३०० ॥

---

*अनुष्टुब्वृत्तम् (१-३६) । इन्द्रवज्रा (३७) । तूणकम् (३८) ।

उमाशतकम्

प्रथमं दशकम् (आर्यावृत्तम्)

फुल्लत्वं रविदीधितिनिरपेक्षमुमामुखाब्जस्य ।
पूर्णं करोतु मानसमभिलाषं पुण्यभूमिजुषाम् ।।१।।

कैलासवासिनी वा धवलद्युतिबिम्बनिलया वा ।
आकाशान्तरपीठस्थितोत मे देवता भवति ।।२।।

आकाशान्तरपीठस्थितैव साक्षात्पराशक्तिः ।
तस्या अंशव्यक्ती शशिनि सिताद्रौ च राजन्त्यौ ।।३।।

सङ्कल्पवातसङ्गादानन्दरसो घनीभूतः ।
अन्तर्व्यापकशक्तेः समपद्यत ते वपुर्मातः ।।४।।

इच्छाविचित्रवीर्यात्तेजःपटलो घनीभूतः ।
अन्तर्व्यापकशक्तेः समपद्यत ते विभोर्गात्रम् ।।५।।

इच्छायोगात्तेजसि तव भागः कश्चिदस्तीशे ।
विज्ञानयोगतो मुदि भाग्यस्त्वयि कश्चिदीशस्य ।।६।।

सम्राजौ शशभृति यौ गृहवन्तौ यौ च सितगिरिणा ।
तदिदं युवयोर्माया वेषान्तरमिथुनयुगलमुमे ।।७।।

यद्यपि विभूतिरधिकं युवयोर्विश्वाम्बिके भवति ।
मिथुने तथाप्यमू वां नेदिष्ठे देवि पश्यामः ।।८।।

दम्पत्योर्भगवति वां प्रतिबिम्बौ भास्करे भवतः ।
देहभुवौ भूचक्रस्वप्नव्यक्ती सुधामहसि ॥ ९॥

देहे भुवः प्रतिबिम्बः प्राणन्मूलस्य नेदीयान् ।
प्रतिबिम्बव्यक्तेश्च स्वप्नव्यक्तिश्च नेदिष्ठा ॥ १०॥

द्वितीयं दशकम् (वसन्ततिलकावृत्तम्)

काश्मीरमुन्नतपयोधरकुम्भसीम्नि
स्निग्धं प्रदिग्धमुमया शरणं ममास्तु ।
भेत्ता पुरामुपरि भस्मन एव धत्ते
रागस्य चिह्नमिव यत्परिरम्भलग्नम् ॥ ११॥

अस्माकमम्बुदघनस्तनितोपमेषु
हेरम्बबृंहितविभूतिषु भाषितेषु ।
सिद्धोद्यमानमतिलङ्घ्य निजापदानं
बद्धश्रुतिर्भवतु भर्गगृहस्य नेत्री ॥ १२॥

सन्देह एष मम चन्द्रकलाधरस्य
शुद्धान्तसुन्दरि मनांसि सतां तवाङ्घ्रिः ।
शुद्धानि किं विशति किन्नु भजन्ति शुद्धिम्
अङ्घ्रेः प्रवेशमनु तानि विधूय पङ्कम् ॥ १३॥

त्रैलोक्यपालनविधायि विकस्वराब्ज-
शोभाविडम्बि मणिपीठतटीविलम्बि ।
क्षेमप्रदायि हृदये चरणं न्यधायि
किं वा न ते नगसुते यदि यं विपन्नः ॥ १४॥

विघ्नानि यन्मुहुरिदं हृदयं चलं यत्
सौख्यं न किञ्चिदपि यद्यदुपर्यसौख्यम् ।
त्वामाश्रितस्य च ममाखिललोकराज्ञि
मत्तः परो जगति को मनुजेषु कल्की ॥१५॥

मा भून्निदेशवचनं नयनाञ्चलस्य
माभूत्प्रसारणमयि त्यज निर्दयत्वम् ।
अङ्गीकुरु स्तुतगुणे चरणाम्बुजं ते
ध्यातुं तदेव बहु मे भुवनस्य मातः ॥१६॥

कामं ददातु न ददातु मनो धिनोतु
नो वा धिनोतु नयताद्दिवमन्यतो वा ।
आत्मर्पितोऽयमगजापदपङ्कजाय
किं काङ्क्षते प्रतिफलं विपुलोऽनुरागः ॥१७॥

पादं ददासि मनसे किमु पापिनो मे
पारिप्लवाय भुवनाधिकवासनाय ।
दूरे स तावदचलेन्द्रकुमारिका मे
देवि प्रणाममुररीकुरु तावताऽलम् ॥१८॥

आराधनं तव भवानि यथाविधानं
कर्तुं कुलाचलकुमारि न पारयामि ।
पादारविन्दयुगमेव तवानतोऽहं
पापाकुलः शरणमीश्वरि काङ्क्षमाणः ॥१९॥

बद्धव्रता प्रणतपापनिवारणे त्वं
बद्धाञ्जलिश्च बहुपापसमाकुलोऽहम् ।

कर्तव्यमद्रितनये निपुणं विमृश्य
निर्धारयात्र न यथा यशसो विलोपः ।। २० ।।

तृतीयं दशकम् (पृथ्वीवृत्तम्)

व्रतं तव विदन्हृदि प्रणतपापनाशे कृतं
फलप्रवणपातकप्रमथितोऽपि नास्म्याकुलः ।
भवामि शिरसा नतस्तव भवानि पादाम्बुजं
व्रतस्य परिपालने यदि मतिर्गतिर्मे भव ।। २१ ।।

तपश्चरितुमुत्तमं प्रयतितं मयानेकदा
परन्तु बहुलैरघैः परिणतैर्वृतोऽध्वा मम ।
अयं मम दृढोऽञ्जलिस्तनुवियोगकालावधि-
र्यदि त्वमचलव्रतास्यचलकन्यके मामव ।। २२ ।।

अजेयबहुपापभृद्भुवि जनिष्यमाणः खलः
किमीशदयिते पुरा न विदितस्तवायं जनः ।
व्रतं कृतमिदं त्वया परमसाहसोपेतया
क्व वा जननि योषितां जगति दीर्घमालोचनम् ।। २३ ।।

इहापुरघमर्षणान्ययश एव भूत्वा मुधा
व्यलोकि नियमैस्तथा न बहुलैश्च कश्चिज्जयः ।
स्थिरं न मदघक्षये मदघतेजसा भूयसा
व्रतं च तव कुण्ठितं यदि ममैव कीर्तिः परा ।। २४ ।।

क्षये यदि मदेनसामसुकरे न धीरं मनो
न ते नगपतेः सुते किमपि चिन्त्यमेतत्कृते ।

व्रतं विसृज तन्मुधा ननु वधूस्वभावात्कृतं
स्थिरीभवतु दुर्विधिर्भुवि तव प्रसादाद्बली ।। २५।।

कृतं परमयत्नतश्चिरमनुज्झितं श्रद्धया
भृतं बहुविधोद्यमैरविजितं महापातकैः ।
गतं घनतरं यशो जयति पापजातं मम
व्रतं च तव तादृशं जननि कस्य वा स्याज्जयः ।। २६।।

मदीयदुरितावलिप्रलयकालकादम्बिनी
मदोन्नतविजृम्भणं वृजिनभङ्गबद्धव्रते ।
भवप्रियतमे निजप्रबलहुङ्कृतिप्रोद्धत-
प्रभञ्जनमहौजसा शमय पालयात्मव्रतम् ।। २७।।

अघक्षयविधौ तु ते परिणता परीपक्वता
विभेदकथनं कथं पृथुलवैभवे युज्यते ।
इदं तव विगर्हणं परिणतैनसां वा स्तुति-
र्मनो यदि मृडानि ते जगति साध्यमेवाखिलम् ।। २८।।

सहस्रनयनादिभिः सुरवरैः समाराधिता
सहस्रकिरणप्रभा सितमरीचिशीता मम ।
सहस्रदलपङ्कजे कृतनिकेतना देहिनां
सहस्रदललोचना दुरितसन्ततिं कृन्ततु ।। २९।।

सरोजभवसंस्तुता सकललोकराज्येश्वरी
करोपमितपल्लवा करुणयान्तरुल्लोलिता ।
उरोरुहभरालसा मयपुरारिसम्मोहिनी
करोतु मदघक्षयं कुमुदलोचना काचन ।। ३०।।

चतुर्थं दशकम् (शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

कालाम्भोधरचारुसान्द्रकबरी पूर्णेन्दुबिम्बानना
ताटङ्कद्युतिधौतगण्डफलका ताम्बूलरक्ताधरा ।
प्रालेयद्युतिबालकेन रचितोत्तंसा हराङ्कासना
शान्ता नूतनपल्लवाभचरणा भूत्यै शिवा चिन्त्यते ।। ३१।।

श्रीपादं तवशैलराजदुहितः भास्वत्करास्फालन-
प्रोद्बुद्धाम्बुजसुन्दरं श्रुतिवधूचूडातटीलालितम् ।
वन्दन्तां त्रिदिवौकसो वशमितः संवाहयत्वीश्वरो
योगी ध्यायतु वन्दिवद्भगवति प्रस्तौति सोऽयं जनः ।। ३२।।

यस्याश्चामरधारिणी सरसिजप्रासादसञ्चारिणी
वाग्देवी हृदयेश्वरप्रभृतयो नाकौकसः किङ्कराः ।
देवः कैरवबन्धुकोरकधरो लीलासहायः सखा
तस्याः पादसरोजवन्दिपदवीं प्राप्तोऽस्म्यहं भाग्यतः ।। ३३।।

पादस्य क्रियते क्षणान्कतिचन ध्यानं जगद्धात्रि ते
यत्तस्येभघटाकुलाङ्गनमहीश्रीर्नानुरूपं फलम् ।
नोद्गारो मधुमाधुरीमदमुषां स्वाभाविको वा गिरां
साधीयस्तु फलं यदीश्वरि पुनर्ध्यातुं मतिर्जायते ।। ३४।।

देवि त्वच्चरणारविन्दयुगलध्यानस्य केचित्फलं
मन्यन्ते रथवाजिसामजवधूसौधादिरूपां श्रियम् ।
पीयूषद्रवसारवैभवमुषां वाचां परे पाटवं
प्राज्ञाः साधनमादितः परिणतौ प्राहुः फलं तत्स्वयम् ।। ३५।।

लोभः कुत्रचिदस्ति कुत्रचिदसौ रोषः परं भीषणः
कुत्राप्येष मनोभवोऽतिमलिने स्वान्ते निशान्ते मम ।
एतस्याप्यहहाद्रिराजतनुजे कोणे त्वदीयं पदं
खेटीमस्तकलालितं शुचितमं वाञ्छामि कर्तुं खलः ॥ ३६॥

कन्दर्पेण निवारितं प्रहसता लोभेन निर्भर्त्सितं
मात्सर्येण तिरस्कृतं मदमहानागेन चाऽभिद्रुतम् ।
दुर्भ्रान्त्या गलहस्ति तं बत पुनः क्रोधेन धूतं बला-
दप्येतत्पदमम्ब ते विशति मे चेतोऽस्य वर्ण्या कृपा ॥ ३७॥

उद्दीप्यन्नखरांशुजालजटिलस्त्वत्पादकण्ठीरवो
यावन्मीलितलोचनः शशिकलाचूडामणेर्वल्लभे ।
तावल्लोभकिटिप्रखेलति मुदं पुष्णाति कामद्विपो
रोषद्वीपिपतिश्च गर्जतितरां मन्मानसे कानने ॥ ३८॥

चाञ्चल्यं हृदयस्य नश्यति कथं युष्मत्प्रसादं विना
त्वं वा देवि कथं प्रसीदसि यदि स्थैर्यादपेतं मनः ।
अन्योन्याश्रयदोष एष सुमहानन्यं विधिं स्थापय-
त्यस्माकं वरदे तवोत करुणां निर्हेतुकां जन्तुषु ॥ ३९॥

भक्तिर्मे त्वयि भर्गपत्नि महती ध्यातुं च वाञ्छामि ते
पादाम्भोजयुगं तथापि चलतां चेतो न मे मुञ्चति ।
कामाः सन्ति सहस्रशो नगसुते पश्चाद्ब्रवीम्यग्रतः
चित्तस्य स्थिरतां प्रदेहि करुणा यद्यस्ति ते वस्तुतः ॥ ४०॥

पञ्चमं दशकम् (सुबोधितावृत्तम्)

उडुराजकलाकलापकान्ते सदये सुन्दरि कोमलाङ्गि मातः ।
श्रुतिपद्मदृशावतंसितं ते पदपद्मं प्रतिभातु मानसे मे ।। ४१।।

अरुणाचलनाथसद्मनाथे चरितं ते चरणस्य धात्रि चित्रम् ।
क्रियतेऽब्जसनाभिनामुना यद्गतपङ्के मुनिमानसे निवासः ।। ४२।।

चरितं चरणाम्बुजन्मनस्ते परमं विस्मयमातनोति मातः ।
अतिरागवदप्यदो विधत्ते सहवासेन यदन्तरं विरागम् ।। ४३।।

भवभामिनि कर्मशर्मदातुः भवदीयस्य पदस्य विस्मयाय ।
अपि धूलिविधूसरं विधत्ते यदिदं वीतरजो मनो मुनीनाम् ।। ४४।।

चरणं जगदम्ब कैटभारिर्यतमानोऽपि ददर्श नैव यस्य ।
स हरस्तव दृश्यते विलग्नश्चरणे चण्डि चराचराधिनाथः ।। ४५।।

कमलासनकञ्जलोचनादीनवमत्य त्रिदशान्नगेशकन्ये ।
अगुणे रमसे नगेऽत्र शोणे क्व गुणान् पश्यति जातिपक्षपातः।। ४६।।

कुसुमादपि कोमलं वपुस्ते हृदयेशस्त्वरुणो गिरिः कठोरः ।
प्रचलाखुतुरङ्गमस्य मातः समनुध्याय बिभेमि चेतसेदम् ।। ४७।।

यदसौ विहितः सितोऽरुणाद्रिस्तव हासेन सितेन नात्र चित्रम् ।
इदमद्भुतमस्य मानसं यद्विमलं पार्वति नीयतेऽतिरागम् ।। ४८।।

नवकुङ्कुमरेणुपङ्किलस्य स्मरणात्ते सततं स्तनाचलस्य ।
स्वयमप्यचलो बभूव शोणः शशिधारी जगतां सवित्रि शङ्के ।। ४९।।

स्मरणादरुणाचलस्य मुक्तिः कथमश्लीलकपालभूषणस्य ।
वपुषोऽर्धममुष्य चेन्नचेतस्तिमिरध्वंसिनि सर्वमङ्गले त्वम् ।। ५० ।।

षष्ठं दशकम् (तूणकवृत्तम्)

गौरि चण्डि कालिके गणाधिनायकाम्बिके
स्कन्दमातरिन्दुखण्डशेखरे परात्परे ।
वज्रनायिके प्रपञ्चराज्ञि हैमवत्युमे
भर्गपत्नि पालयेति गीयतां सदा सखे ।। ५१ ।।

वासुदेवमुख्यनित्यदेवमौलिविस्फुर-
द्रत्नजालरश्मिजातरञ्जिताङ्घ्रिपङ्कजे ।
शीतभानुबालचूडचित्तबालडोलिके
शैलपालबालिके सदा वदामि नाम ते ।। ५२ ।।

कल्पवल्लि गायतां नितम्बिनीमतल्लिके
नाम ते विपश्चितो निरन्तरं गृणन्ति ये ।
दैत्यजैत्रि लोकधात्रि रात्रिराण्णिभानने
शैलवंशवैजयन्ति जन्तवो जयन्ति ते ।। ५३ ।।

आनने त्वदीयनाम पावनाच्च पावनं
यस्य पुण्यपूरुषस्य पूरुषार्धविग्रहे ।
सानुमन्महेन्द्रपुत्रि सम्मदाय भूयसे
बन्धनालयोऽपि तस्य नन्दनं वनं यथा ।। ५४ ।।

नामकीर्तनेषु या षडाननस्य षड्विधात्
शब्दतोऽपि भाषितात्पृथक्पदाभिशोभितात् ।

उन्नतैकनादतो गजाननस्य बृंहितात्
तृप्तिमेति पुत्रयोः समापि सा जयत्युमा ।।५५।।

मुग्धमित्रमानसे महान्धकारबन्धुरे
निद्रितामुमां निजे बहिर्गविषयस्यहो ।
तत्प्रविश्य पश्य वेददीपकेन तां ततः
तारशब्दबोधितां विधाय साधयामृतम् ।।५६।।

आदिमो विभोः सुतो यदीयमूलमाश्रितः
कुञ्जराननो बिभर्ति सालतातनौ तता ।
अग्रतो दधाति किञ्चिदम्बुजं मरन्दव-
त्तत्र शक्तिरुत्तमा प्रबोधयन्ति तां विदः ।।५७।।

द्वादशान्तशायिनी हृदम्बुजान्तरस्थिता
मण्डलद्वयालया सिताद्रिशृङ्गचारिणी ।
सर्वभूतजालभर्तुरासनार्धभागिनी
भूतिमुत्तमां तनोतु भूभृतः सुता तव ।।५८।।

क्षत्रमर्दनप्रसूरसूरिलोकदुर्गमा
दुर्गमाटवीविहारलालसा मदालसा ।
नित्यशक्तिपौरुषा ममाङ्घ्रिमूलवासिनः
सत्यकीर्तिरार्तिजालहारिणी हरत्वघम् ।।५९।।

शक्तिधारिणः सवित्रि सर्वशक्तिमत्युमे
भक्तिमज्जनोग्रपापनिग्रहे धृतग्रहे ।
देवमौलिरत्नकान्तिधौतपादुकाय ते
सर्वमङ्घ्रये मदीयमात्मना सहार्प्यते ।।६०।।

सप्तमं दशकम् (मदालसावृत्तम्)

जम्भारिमुख्यसुरसम्भाविता बहुलदम्भात्मनामसुलभा
पुम्भावदृप्तसनिशुम्भादिबन्धुगणशुम्भासुरेन्द्रदमनी ।
कुम्भापहासिकुचकुम्भानघोरुजितरम्भाऽनुरक्तहृदया
शम्भाविभेन्द्रमुखडिम्भा करोतु तव शं भामिनीमणिरुमा ॥ ६१॥

तारावलीतुलितहारालिशोभिकुचभाराऽलसालसगतिः
धाराधराभकचभारा सुपर्वरिपुवीराभिमानशमनी ।
नीराटकेतुशरधाराभदृष्टिरतिधीरा धराधरसुता
वाराणसीवसति वाराशितूणरतिराराध्यतामयि सखे ॥ ६२॥

ख्याता मुनीन्द्रजनगीता मयूरहयपोताऽतिचित्रचरिता
शीताचलाधिपतिजाता प्रभातयमताताविशेषचरणा ।
पूता पिनाकधरपीताधरा त्रिदिवपातालभूतलजुषां
सा तापजातमविगीताऽखिलं हरतु माता कटाक्षकलया ॥ ६३॥

खण्डामृतद्युतिशिखण्डा महोग्रतरभण्डादिदैत्यदमनी
चण्डाऽनलाढ्यकुलकुण्डालया विहितदण्डा खलाय भुवने ।
शुण्डालभूमिपतितुण्डाधिभूततरुषण्डा चलाण्डघटमृत्-
पिण्डायिता सकलपिण्डान्तरस्थमणिभाण्डायिताऽस्तु शरणम् ॥ ६४॥

राकासुधाकरसमाकारहासधुतभीका भवाब्धितरणे
नौका कटाक्षधुतशोका महामहिमपाकारिणाऽपि विनुता ।
एकाम्बिका सकललोकावलेरचलतोकायिताखिलघन-
श्रीकानतस्य मम सा कालिका कमलनीकाशदृक् दिशतु शम् ॥ ६५॥

नीलालका मधुरशीला विधूतरिपुजाला विलासवसतिः
लोला दृशोः कनकमालावती विबुधलीलावतीपरिवृता ।
कीलालजाप्तमुखहेला जितामृतकरेलातले निवसतां
शालारुचामजिनचेलाऽबला कपटकोलानुजा दिशतु शम् ॥ ६६॥

अव्यादुदारतरपव्यायुधप्रभृतिहव्याशिकीर्तितगुणा
गव्याज्यसम्मिलितकव्याशिलोकनुतभव्याऽतिपावनकथा ।
श्रव्या सदा विविधनव्यावतारवरकव्यारभट्यभिरता
दिव्याकृतिस्तरुणरव्याभपादखिलमव्यात्मजा तव कुलम् ॥ ६७॥

दोषाकरार्भकविभूषा कटाक्षधुतदोषा निरन्तरमन-
स्तोषा परा कलुषिकाषायधारियतिवेषाऽनवाप्यचरणा ।
भाषावधूदयितशेषाहिशायिविनुतैषा विषादशमनी
पोषाय पापततिशोषाय चास्तु कुलयोषा भवस्य भवताम् ॥ ६८॥

वन्दारुसाधुजनमन्दारवल्लिररविन्दाभदीर्घनयना
कुन्दालिकल्परदबृन्दा पदाब्जनतबृन्दारकेन्दुवदना ।
मन्दा गतावलममन्दा मतौ जितमुकुन्दासुरप्रशमनी
नन्दात्मजा दिशतु शं दारुणाघततिभिन्दाननामनिवहा ॥ ६९॥

श्यामा कदम्बवनधामा भवार्तिहरनामा नमज्जनहिता
भीमा रणेषु सुरभामावतंससुमदामानुवासितपदा ।
कामाहितस्य कृतकामा किलालमभिरामा रमालयमुखी
क्षेमाय ते भवतु वामा कदम्बकललामायिता भगवती ॥ ७०॥

अष्टमं दशकम् (द्रुतविलम्बितवृत्तम्)

जलरुहं दहरं समुपाश्रिता जलचरध्वजसूदनसुन्दरी ।
हरतु बोधदृगावरणं तमो हृदयगं हसितेन सितेन मे ।। ७१।।

नमदमर्त्यकिरीटकृतैः किणैः कमठपृष्ठनिभे प्रपदेऽङ्किता ।
अजिनचेलवधूर्विदधातु वो वृजिनजालमजालमविक्रमम् ।। ७२।।

ललितया नतपालनलोलया प्रमथनाथमनोहरलीलया ।
किरिमुखीमुखशक्त्युपजीव्यया विदितयादितया गतिमानहम्।। ७३।।

अमृतदीधितिपोतवतंसया कृतपदानतपापनिरासया ।
गतिमदर्धनराकृतिचित्रया भुवनमेव न मे कुलमार्यया ।। ७४।।

अगणयं न च गोष्पदवद्यदि त्रिभुवनं कुतले न तरामि किम् ।
शरणवानहमुत्तमभावया गिरिजयारिजयावितदेवया ।। ७५ ।।

सकरुणा कुशलं तव रेणुकातनुरुमा तनुतादुदितो यतः ।
युधि मुनिर्विदधौ परशुं दधज्जनपतीनपतीव्र भुजामदान् ।। ७६।।

दशरथात्मजपूजितमीश्वरं विदधती रतिनाथवशं गतम् ।
दिशतु वः कुशलं नगवर्धिनी हरिहयारिहयान मृगेश्वरा ।। ७७।।

जननि शुम्भनिशुम्भमहासुरोन्मथन विश्रुतविक्रमया त्वया ।
जगदरक्ष्यत गोपकुलेशितुः तनुजयानुजयार्जुनसारथेः ।। ७८।।

चरणयोर्धृतया विजयामहे जगति माररिपुप्रियभामया ।
शशिकलामलमन्दरहासया नगजया गजयानविलासया ।। ७९।।

इममगाधिपनन्दिनि कल्किनं रुषमपोह्य हरस्य विलोकितैः ।
कलुषनाशनभीमदृशोल्लसन्मदनकैरवकैरवलोचने ।।८०।।

नवमं दशकम् (आर्यावृत्तम्)

स जयति पुण्यकुलेषु भ्राम्यन् गणनाथमातुरालोकः ।
यमनुचरतो जनार्दनकुलतरुणी देवता च गिराम् ।।८१।।

कस्य प्रबलप्रतिभटभुजकण्डूवारणं महद्वीर्यम् ।
कस्य गिरामिह सर्गो युगस्य परिवर्तनेऽपि पटुः ।।८२।।

कस्य पुनरन्तरात्मनि सङ्गसहस्रैरचालिता निष्ठा ।
धूर्जटिदयिते युष्मद्दृगन्तभृतमन्तरा धन्यम् ।।८३।।

यस्य निदानमविद्या ममकारः पूर्वरूपमङ्कुरितः ।
रूपं तापत्रितयं सत्सङ्गः किञ्चिदुपशान्त्यै ।।८४।।

अन्तःकरणं स्थानं प्रकोपनो विषयपञ्चकाभ्यासः ।
मुक्तिः सुषुप्तिसमये पुनरागमनाय घोराय ।।८५।।

लोभाभिलाषरोषाः कफमारुतमायवस्त्रयो दोषाः ।
अरुचिः पथ्ये भूयस्यनुबन्धोपद्रवो घोरः ।।८६।।

तस्य प्रयच्छ शमनं संसाराख्यज्वरस्य भूरिकृपे ।
मृत्युञ्जयस्य भामिनि भेषजमालोकितं नाम ।।८७।।

भवदीयस्य भवानि प्रसिद्धचरिते कटाक्षमेघस्य ।
प्रावृट्परितापहतो भव्यामृतवर्षिणः करुणा ।।८८।।

राजोग्रदृष्टिरुग्रो युवराजः सन्ततं मदोपेतः ।
तव राज्ञि न करुणा चेद्भुवनस्य कथं शुभं भवतु ।। ८९।।

राज्ञि तव दृष्टिरवने विनतानामपि सदैव खेलन्त्याः ।
तपतोऽपि नित्यमीशो लोलो लीलासु ते भवति ।। ९०।।

दशमं दशकम् (शशिवदनावृत्तम्)

पदकमलाप्त त्रिकलुषहर्त्री ।
जयति शिवेति त्रिभुवनभर्त्री ।। ९१।।

अधितनुदृष्टिस्तटिदधिभूतम् ।
प्रमथपतेः सा सुदृगधिदैवम् ।। ९२।।

स्वनयनवृत्तौ स्थिरचरणानाम् ।
द्विदलसरोजे भगवति भासि ।। ९३।।

दहरसरोजे निहितपदानाम् ।
द्विदलसरोजादवतरसि त्वम् ।। ९४।।

अयि कुलकुण्डे धृतचरणानाम् ।
दशशतपत्रं व्रजसि तपन्ती ।। ९५।।

दहरसरोजे दृशमपिहित्वा ।
विषयपराणां स्खलसि बहिस्त्वम् ।। ९६।।

स्खलसि यतस्त्वं स भवति हीनः ।
विलससि यस्मिन् स खलु महात्मा ।। ९७।।

दृशि दृशि चित्त्वं हृदि हृदि सत्ता ।
प्रतिनरशीर्षं प्रमदकलाऽसि ।।९८।।

तव लहरीषु त्रिपुरविरोधी ।
किमिव न चित्रं जननि करोति ।।९९।।

हरशिरसो गौर्यवसि जगत्त्वम् ।
गणपतिशीर्षादव मुनिभूमिम् ।।१००।।

।।इतिश्री भगवन्महर्षिरमणाऽन्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनोः
गणपतेः कृतिः उमाशतकं समाप्तम् ।।

उमाऽक्षरमाला

अक्षरं वाक्पथातीतं ऋक्षराजनिभाननम् ।
रक्षताद्धाम नः किञ्चिदुक्षवाहनमोहनम् ॥१॥ ञ*

आकाशकेशमहिषीं आकारविजितोर्वशीम् ।
आशाहीनजनध्येयां आशापालार्चितां नुमः ॥२॥

इन्द्रप्रभृतिगीर्वाणवन्दिताङ्घ्रिकुशेशया ।
चन्द्रस्तनन्धयापीडजाया विजयतेतराम् ॥३॥

ईश्वरीं सर्वभूतानां कः शिवां स्तोतुमीश्वरः ।
चतुर्भिरसमेतो ना वदनैरुतबाहुभिः ॥४॥

उमा नामादिमा भामा वामा श्यामा विमानमा ।
विमानमान्यमाया मा भीमा रामानुमातु मा ॥५॥

ऊरुं तं दक्षिणं मातुः स्मरामि निजमासनम् ।
यस्मादहं परिभ्रष्टः कल्की भूभुवनं गतः ॥६॥

ऋषीणां चक्षुषो ज्योतिः बाला शैलस्य चक्षुषः ।
हरस्य चक्षुषः कान्ता मातोमा मम चक्षुषः ॥७॥

ॠकारं वेष्टितं द्वाभ्यां नाभ्यामुभयतो दिशम् ।
आकारो वा क्षमः पातुं स चन्द्रेण वतंसितः ॥८॥

ऌकारः शीतलापाङ्गि ककारेणेव सर्वदा ।
श्लिष्ट एव त्वया गौरि मेरुधन्वा प्रयुज्यते ॥९॥

लृकारोऽम्ब त्वया बाल्ये कलभाषिणि भाषितः ।
नचेदयमसन्वर्णो गृह्यते कथमागमे ।।१०।।

एणस्तनन्धयालोकं एकान्तालोचनामृतम् ।
एकाम्रनायकदृशोर्भाग्यं विजयतेतराम् ।।११।।

ऐश्वर्यं कः पुमानीष्टे गिरिजायाः प्रभाषितुम् ।
चामरग्राहिणी यस्याः स्वयमम्भोजवासिनी ।।१२।।

ओङ्कार इव शर्वस्य ह्रीङ्कारस्तव वाचकः ।
अनयोरम्बिके भेदं यो न वेद स वेद ना ।।१३।।

औदार्ये देवता धेनुः सौन्दर्ये मणिपुत्रिका ।
स्वयं शक्तिर्नगसुता त्रिलोकी राज्यमर्हति ।।१४।।

अंसयोर्विनतं सम्यगुन्नतं कुचकुम्भयोः ।
अमृतं शङ्करदृशोः परं जयति दैवतम् ।।१५।।

अः कुण्ठितोऽभवद्येषु तेषु दर्शितविक्रमा ।
यातुधानेषु भीमेषु पातु वो भीमभामिनी ।।१६।।

कमलासुतेन यत्नात् कृतानि शृङ्गारतन्त्रसूत्राणि ।
स्तोकान्यपि बहुलार्थान्यगजाहसितानि पान्तु त्वाम् ।।१७।।

खं भवती भूर्भवती पवनो भवती हुताशनो भवती ।
सलिलं च देवि भवती भवतीं हित्वा न किञ्चिदपि ।।१८।।

गणपतये स्तनघटयोः पदकमले सप्तलोकभक्तेभ्यः ।
अधरमणौ त्रिपुरजिते दधासि पीयूषमम्ब त्वम् ।।१९।।

घनमतिदायकवेणी वाणीपतिमुख्यदेवताविनुता ।
पुररिपुपाणिगृहीती पूर्णं विदधातु मे कामम् ॥ २० ॥

ङत्वं वादस्य लिपौ मातः केनापि लिङ्गभेदेन ।
त्वद्रूपता पुरारेस्तदभावे तु द्वयोरैक्यम् ॥ २१ ॥

चञ्चलविशालनयना तुङ्गकुचा चञ्चरीकनीलकचा ।
पञ्चमुखस्य पुरन्ध्री जगतोंऽहःसञ्चयं हरतु ॥ २२ ॥

छत्रग्रहणनियोज्या दशशतनेत्रस्य भामिनी यस्याः ।
तस्याश्चरणमुमाया भवातपे क्लिश्यतां छत्रम् ॥ २३ ॥

जम्बुकनायकनयनज्योत्स्नेयं रङ्गशायिनो भगिनी ।
अखिलानामण्डानामधिराज्ञी विजयते चण्डी ॥ २४ ॥

झङ्कृतिं करोति चेन्नमत्तषट्पदावली
यन्मुखाम्बुजन्मना सुगन्धिना निमन्त्रिता ।
कर्णकुन्तलभ्रमाद्भवेन नैव वार्यते
शैलशक्रपुत्रिका धुनोतु सा मम भ्रमम् ॥ २५ ॥

ञमङणनाः सम्प्रोक्ता चपकटताख्येषु गौरि वर्गेषु ।
उत्तमसंज्ञाः प्राज्ञैः नरवर्गे तु त्वदङ्घ्रिरताः ॥ २६ ॥

टङ्कृतिमुखरितदिक्कं सज्यं बाणासनं करे दधती ।
ध्येया माया शबरी शत्रुभयं तर्तुकामेन ॥ २७ ॥

ठङ्कमपूर्वं लक्ष्म्या प्रहसन्प्रवदस्यलं तु वदनस्य ।
परितो मुनिभिर्गीतः परिग्रहो धूर्जटेर्जयति ॥ २८ ॥

डमरुधरो भगवानपि गायति यस्याः शुभं गुणव्रातम् ।
तस्याः शिखरिसुताया नाकृतपुण्यो भवेद्वन्दी ।। २९ ।।

ढक्कादिवाद्यहस्तप्रमथसमाराधितश्रवणयुग्मा ।
शुभ्रकिरणार्धमौलेः शुद्धान्तविलासिनी जयति ।। ३० ।।

णटधात्वर्थे चतुरो नाथो यस्यास्तरङ्गिणीधारी ।
अगपुरुहूतसुता सा करोतु मे मानसे नटनम् ।। ३१ ।।

तनुकान्तिविजितकनका तरणिः संसारघोरजलराशेः ।
तरुणारुणाभचरणा तनोतु मे गिरिसुता क्षेमम् ।। ३२ ।।

थस्येव यस्य नास्ति प्रारम्भो येन न द्वितीयत्वम् ।
तस्य गृणन्त्यक्षरता यस्मिन्नपि तन्महो जयति ।। ३३ ।।

दरहसितद्विगुणीकृतमुखकान्तिर्जयति पुरजितः कान्ता ।
नयनोन्मेषविलासो यस्याः सकलानि भुवनानि ।। ३४ ।।

धरणीधरस्य दुहिता धरणीधरवासिनो वधूर्दयिता ।
धरणीविटस्य भगिनी धरणीमेतामुमा पातु ।। ३५ ।।

नगजे पायं पायं लावण्यसुधां त्वदीयगात्रस्य ।
नयनाञ्जलिना शूली बभूव मृत्युञ्जयो मन्ये ।। ३६ ।।

पतिरुग्रदृष्टिरुग्रो युवराजोऽयं सदा मदोपेतः ।
तव राज्ञि न करुणा चेद् भुवनस्य कथं शुभं भवतु ।। ३७ ।।

फलितं ममाम्ब सुकृतं कालेनैतावता न सन्देहः ।
यद् भवदीयं स्तोत्रं पवित्रमीशानि रचयामि ।। ३८ ।।

बलिभिर्निपीड्यमानानबलान् पातुं गृहीतजननाय ।
बलमम्ब देहि मह्यं बलिमेतत्कल्पयामि मनः ॥ ३९॥

भवदीयस्य महेश्वरि कटाक्षनाम्नो नवस्य मेघस्य ।
प्रावृषमहमाशङ्के करुणां कल्याणतोयमुचः ॥ ४०॥

मतिरहितः स्तुवसि त्वं यं कञ्चन धनपिशाचिकाविष्टम् ।
इष्टं च नैव लभसे पश्य जगन्मातरं स्तुत्वा ॥ ४१॥

यमिनां स्मर्तुं योग्यं निगमागमवाक्यसञ्चयैर्मृग्यम् ।
मूर्तं लोचनभाग्यं पुरामरेर्जयति नीपवने ॥ ४२॥

रथचरणपाणिभगिनी दानवदमनी नमद्द्विपच्छमनी ।
भुवनत्रयस्य जननी विन्ध्ये धरणीधरे जयति ॥ ४३॥

ललनाजनप्रकाण्डं कलनादपरास्तबालकलकण्ठम् ।
पुरवैरिणः कलत्रं मुरवैरि समर्चितं भज रे ॥ ४४॥

वन्द्यमुमापदकमलं निन्द्यमिदं सङ्गकारणसदनम् ।
वयसि सकलेऽप्यतीते नयसि मुधा मुग्ध किं कालम् ॥ ४५॥

शम्बरशात्रवशात्रवकलत्रपदमित्रमहमहो धन्यः ।
भूमण्डले विशाले सदृशः पुरुषो मया कोऽन्यः ॥ ४६॥

षड्वदनस्य सवित्री षण्णां हन्त्री मनः सपत्नानाम् ।
षड्भिर्गम्यं मार्गैर्भर्गस्य पुरन्ध्रिकास्थानम् ॥ ४७॥

सर्वत्र सङ्गमुक्तो गर्ववियुक्तः स्वतन्त्रसञ्चारः ।
निर्वर्णयन् कदा वा शर्ववधूधाम विहरामि ॥ ४८॥

हरिमुखवन्दितचरणा हरिणाङ्कमदापहास्यराजीवा ।
हरिणस्तनन्धयाक्षी हरिनायकवाहना जयति ।। ४९।।

क्षत्रियान्तकारिणः प्रसूत्वमेव केवलं
नाप कापि यत्कला ममापि मातृतामगात् ।
दुष्टलोकमारिणी नृसिंहशक्तिरूपिणी
धूर्जटेर्वधूटिका धुनोतु सा मदापदम् ।। ५०।।

।। इतिश्री भगवन्महर्षिरमणाऽन्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनो-
र्गणपतेः कृतिः उमाऽक्षरमाला समाप्ता ।।

* अनुष्टुब्वृत्तम् (१-१६) । आर्यावृत्तम् (१७-२४) । तूणकवृत्तम् (२५) ।
आर्यावृत्तम् (२६-४९) । तूणकवृत्तम् (५०) ।

उमासहस्रम्

प्रथमं शतकम्

प्रथमः स्तबकः

व्योमशरीरा, स्त्रीरूपा च (आर्यावृत्तम्)

अखिलजगन्मातोमा तमसा तापेन चाकुलानस्मान् ।
अनुगृह्णात्वनुकम्पासुधार्द्रया हसितचन्द्रिकया ॥१॥

निखिलेषु प्रवहन्तीं निरुपाधिविमर्शयोगदृश्योर्मिम् ।
अजरामजाममेयां कामपि वन्दे महाशक्तिम् ॥२॥

सा तत्त्वतः समन्तात्सत्यस्य विभोस्तता तपश्शक्तिः ।
लीलामहिलावपुषा हैमवती तनुषु कुण्डलिनी ॥३॥

परमः पुरुषो नाभिर्लोकानां सत्य उच्यते लोकः ।
परितस्ततः सरन्ती सूक्ष्मा शक्तिस्तपो लोकः ॥४॥

अन्तर्गूढार्थानां पुरुषाग्नेर्धूमकल्प उद्गारः ।
शक्तिज्वालाः परितः प्रान्तेष्वभवज्जनो लोकः ॥५॥

अतिसूक्ष्मधूमकल्पं लोकं ततमाख्ययाऽन्यया नाकम् ।
एतं ततोऽपि सूक्ष्मा व्याप्ताऽन्तरतः परा शक्तिः ॥६॥

धूमान्तरोष्मकल्पा शुद्धज्वालोपमा च या शक्तिः ।
तां दिवमाहुः केचन परमं व्योमापरे प्राहुः ॥७॥

उद्गीर्णधूमकल्पो योऽयमपारो महाञ्जनो लोकः ।
व्योमान्तरिक्षगगनप्रभृतिभिरभिधाभिराहुस्तम् ।।८।।

प्रान्तेषु कोऽपि शक्तेः पृथगात्मा वियदुपाधिसङ्गेन ।
परमात्मनो विभक्तः स्वयमभिमन्ता विनिष्पेदे ।।९।।

दक्षः परोक्षमुदितः पन्था एष त्विषां जनो लोकः ।
तद्गर्भे लब्धात्मा कथिता दाक्षायणी शक्तिः ।।१०।।

सत्याः प्रागपि शक्तेः प्रादुर्भावः स कीर्त्यते प्रथमः ।
ईशाभिमानमय्याः पृथगभिमानित्वनिष्पत्त्या ।।११।।

आकाशस्य सुतैवं लक्षणया वस्तुतः प्रसूः शक्तिः ।
अदितेर्दक्षो दक्षाददितिरिति श्रुतिरबाधैवम् ।।१२।।

जगतां मातापितरौ सतीभवौ केऽपि पण्डिताः प्राहुः ।
अदितिप्रजापती तावपरेषां भाषया विदुषाम् ।।१३।।

दिव्यपुमाकृतिमीशे बिभ्रति लीलार्थमस्य रमणाय ।
दिव्यवनिताकृतिं सा बभार माता च भुवनानाम् ।।१४।।

भासुरहेमाभरणां बहुशोभामीश्वरप्रमोदकलाम् ।
मूर्तिं पावनकीर्तिं तां हैमवतीमुमामाहुः ।।१५।।

तस्य प्रथमः साक्षी भुवनजुषां नयनशालिनां मध्ये ।
वपुषः किलादिसुदृशो निरुपमपुण्यो निलिम्पपतिः ।।१६।।

पल्लवमृदु वेदिगतज्वलनपवित्रं महार्घमणिकान्तम् ।
नवचन्द्रखण्डसौम्यं शिवसुदृशस्तत्स्मरामि वपुः ।।१७।।

केचन गौरीं देवीं शीताद्रेर्देवतात्मनो जाताम् ।
कथयन्ति स्त्रियमुत्तमलावण्यास्वादितो गण्याम् ॥१८॥

सत्यैव भवतु सेयं कथा तथाऽपि प्रभाषितां भक्तैः ।
तां मूर्तिमादिसुदृशो जानीयात्कमपि तेजोंशम् ॥१९॥

मन्यन्ते केऽपि घनं पर्वतमुक्तं निगूढया वाचा ।
प्रादुर्भवति गभीरध्वनिरविषह्या यतः शक्तिः ॥२०॥

आकाशो गोलेभ्यो यद्वितरति निजरजश्चयादन्नम् ।
नेशाय कीर्त्यते सा संसारे दक्षयागकथा ॥२१॥

व्याप्ताऽपि यन्निगूढा बहिरीक्षकबुद्ध्यपेक्षया नष्टा ।
शक्तिर्यागे तस्मिन्नवसानं तदुदितं सत्याः ॥२२॥

पर्वतनाम्नो वैदिकभाषायां यदियमतिबला शक्तिः ।
घनतो भवति व्यक्ता तदभिहितं पार्वतीजननम् ॥२३॥

तेजोंशतः शिवाविह हिमाचलेऽनुग्रहाय भूमिजुषाम् ।
दत्तो यत्सान्निध्यं लीलाचारित्रमन्यदिदम् ॥२४॥

एतासामार्याणां जानन्तः शास्त्रसम्मतं भावम् ।
जानीयुर्भवमहिषीं भुवनानामम्बिकां देवीम् ॥२५॥

द्वितीयः स्तबकः
सर्गादिवर्णनम् (पञ्चचामरवृत्तम्)

सहादरेण यो वलक्षपारिजातमालया
गलस्थलीविभूषया ध्वनिं विनैव भाषते ।
महेशपुण्ययोषितो मनोज्ञहास एष मे
विभूतये प्रकल्पतां विधूतये च पाप्मनाम् ।। २६।।

निरन्तरश्रिते सदा कृपारसप्रवाहिनी
विलासिनीतनुर्विभोः पुमाकृतेर्विमोहिनी ।
सुधातरङ्गकल्पहासभासुरानना शिवा
पदाब्जलम्बिनो धुनोतु पाप्मनः फलं मम ।। २७।।

करोति या बिभर्ति या निहन्ति या जगत्त्रयं
समन्ततो विभाति या न दृश्यते क्वचिच्च या ।
अतीव गुप्तरूपिणी गुरूपदेशमन्तरा
न शक्यते बुधैश्च बोद्धुमन्धकारिसुन्दरी ।। २८।।

महान्धकारबन्धुरस्य भूतसञ्चयस्य या
विनिद्रितस्य सर्वबीजधाम्नि मौनमुद्रिते ।
समन्ततो विजृम्भणाय भासनाय चाभवन्
महद्विधाय चेष्टितं ममेयमिष्टदेवता ।। २९।।

महेशगर्भतः समस्तभूतबीजकोशतः
किरन्त्यशेषविश्वमप्यपारदिव्यवैभवा ।
विचित्रचेष्टयाऽऽद्यया विधूतनाथनिद्रया
जगन्नुता जयत्यसावनादिशक्तिरद्भुता ।। ३०।।

भवं भणन्ति तान्त्रिकास्त्वदाश्रयं तमव्ययं
समामनन्ति वैदिकाः सदर्चिते सदाह्वयम् ।
न कश्चिदर्थभेद एतदाख्ययोर्द्वयोर्भवे-
द्भिदेयमादिमं पदं पुमान्परं नपुंसकम् ।। ३१।।

स चेद्भवोऽभिधानतो भवान्यसि त्वमव्यये
समीर्यते स सद्यदि त्वमम्ब भण्यसे सती ।
न तेऽस्ति भावता न शक्तिरूपिणी हि विद्यसे
न वेद्मि कालिके कथं सतोऽसतश्च भिद्यसे ।। ३२।।

जगद्विधानकार्यतः पुरा सुरासुरस्तुते
त्वमम्ब जीवितं भवस्यभावमूलवादिनाम् ।
विकल्पवर्जिता मतिः प्रबोधमूलवादिनां
रसोऽनपेक्ष उत्तमः प्रमोदमूलवादिनाम् ।। ३३।।

भवत्यसावतो भवान्यनादिरन्तवर्जिता
जगन्ति माति नित्यमोरसौ तदभ्यधाय्युमा ।
रसात्मिकोश्यतेऽखिलैरसौ ततः शिवोच्यते
परैवमीशितुश्चितिस्त्रिधा बुधैरुदीर्यते ।। ३४।।

चितिः परैव कामना रसेन केनचिद्युता
चितिः परैव सर्वदाऽप्यनन्त्यजस्य तु क्रिया ।
चितिः परैव गोचरावभासिका मतिः स्मृता
त्रितैवमन्यथा चितेश्चिरन्तनैरुदीर्यते ।। ३५।।

चिकीर्षति प्रभौ ज्वलत्त्वदीयकीलसन्तते-
र्विकीर्णधूमजालमेतदम्बरस्थलं ततम् ।

विसृष्टितः पुराऽसि या शिवप्रभुत्वरूपिणी
पृथक्प्रभुश्च लक्षिताऽसि सा सवित्रि पुष्करे ।। ३६।।

पुनर्विपाकतो घनीभवद्भिरक्षिगोचरै-
स्ततस्ततः समुज्ज्वलैः खसूक्ष्मरेणुगोलकैः ।
अजाण्डवृक्षकोटिकन्दबृन्दवद्व्यधाः पुरा
महेशदृष्टिमय्युमेऽम्ब मण्डलानि भास्वताम् ।। ३७।।

तपोऽग्निधूमजालके भवन्ति तैजसाणवो
भवन्ति जीवनाणवो भवन्ति पार्थिवाणवः ।
क्रमेण तद्विसृष्टिरीशशक्तिपाकवैभवे
सहस्रभानुमण्डलं तु गोचरादि गृह्यताम् ।। ३८।।

मयूखमालिमण्डले निधाय पादमुग्रया
मयूखशक्तिरूपया त्वयाऽम्ब चेष्टमानया ।
खकोशतः समाहृतैः पुनस्त्रिरूपरेणुभि-
र्व्यधायि मङ्गलादिभिः सह ग्रहैरियं मही ।। ३९।।

विसर्जनेन भूयसाऽपि देव्यतृप्तयेयता
विचेष्टितं विलक्षणं पुनर्व्यधीयत त्वया ।
इहान्तरे वसुन्धरामयूखमालिबिम्बयो-
रमुष्य कर्मणः सवित्रि चन्द्रमण्डलं फलम् ।। ४०।।

वधूपुमाकृती ततो बभूवथुर्युवां शिवे
त्वमीश्वरश्च लीलया विहर्तुमत्र विष्टपे ।
अहो प्रभुं नभस्तनुं त्वदीयगर्भसम्भवाद्-
भणन्ति कालि तत्र चित्रभाषणास्त्वदात्मजम् ।। ४१।।

पुमानथो स बिम्बतो हिरण्मयो दिवाकरे
धियाऽपि नैव केवलं हिरण्मयेन वर्ष्मणा ।
इदं तु कार्यरूपमन्यदुच्यते बुधैः प्रभो-
रिहान्तरे नृणां पुनर्वपुस्तदम्ब बिम्बितम् ॥ ४२॥

स्वयं च काञ्चनप्रकाशवर्ष्मणा प्रभाकरे
तथाऽन्तरे नृणां च तस्य बिम्बिताऽसि सन्निधौ ।
रसस्य देवताऽसि देवि पुष्करे दिवाकरे
मयूखदेवताऽसि भोगदेवताऽसि देहिषु ॥ ४३॥

विसर्जनेन भूयसा नभस्यमुत्र भास्करे
महीषु चाम्बिके युवां विधाय देहिनो बहून् ।
क्षितेः सुधाकरं गतान् पितॄन् विनेतुमव्यये ।
तनू च तत्र बभ्रथुः प्रपञ्चराज्ञि मायया ॥ ४४॥

नभोऽन्तरे हिरण्मयं विभुं प्रचक्षते हरं
दिनेशबिम्बबिम्बितं भणन्ति पङ्कजासनम् ।
इहास्मदन्तरालयं वदन्ति विष्णुमच्युतं
सवित्रि जन्मिनामियं त्रिमूर्तिवादिधोरणी ॥ ४५॥

नभोऽन्तरे प्रचक्षते हिरण्मयाङ्गमीश्वरं
दिनेशबिम्बपूरुषं हिरण्यगर्भमाख्यया ।
विराजमानमक्षरं विराजमन्तरे नृणां
सवित्रि तत्त्ववेदिनामियं तु नामकल्पना ॥ ४६॥

हिरण्मयाङ्गमम्बरे वदन्ति सोममम्बिके
दिवाकरस्य मण्डले तु बिम्बितं पुरन्दरम् ।

शरीरिणामिहान्तरेऽग्निमालपन्ति भासुरं
चिरन्तनोक्तिदर्शिनामियं शिवे प्रणालिका ॥ ४७॥

सरोरुहाक्षवाग्वधूमनोहरौ तु पूर्वव-
त्सुधांशुबिम्बपूरुषस्तु रुद्रसंज्ञकः शिवे ।
हिरण्मयोऽन्तरिक्षजात ईश्वरः सदाशिवः
सदेव वस्तु काञ्चनाङ्गि पञ्चमूर्तिवादिनाम् ॥ ४८॥

प्रभोः प्रमाऽऽदितस्ततः प्रमावती स्वयं पृथग्
विहायसा शरीरिणी प्रभौ ततो हिरण्मये ।
हिरण्मयाङ्गनाकृतिर्नभोऽन्तरे च भास्करे
तथाऽन्तरेषु देहिनां महेश्वरी जयत्युमा ॥ ४९॥

मदीयमम्बिकाऽखिलस्य विष्टपस्य दुष्टधी-
दविष्ठपादपङ्कजा धुनोतु कष्टजालकम् ।
इमे च कोमलैः पदैरमूल्यतल्पशालिन-
स्तदीयमञ्चरूपतां भजन्तु पञ्चचामराः ॥ ५०॥

तृतीयः स्तबकः
सशरीरायाश्च साधनम् (तनुमध्यावृत्तम्)

शुभ्रस्मितलेशो मातुर्मरुतान्नः ।
अन्तस्तिमिराणामन्तं विदधातु ॥ ५१॥

आद्यौ भुवनानां मातापितरौ तौ ।
देवासुरमर्त्यैर्वन्द्याववनिन्द्यौ ॥ ५२॥

ब्रूते पृथगेकस्तौ विग्रहवन्तौ ।
आहैकशरीरं द्वन्द्वं कविरन्यः ।। ५३ ।।

शक्तिं तनुशून्यामीशं च पुमांसम् ।
वक्ति प्रमदायां सन्देहयुतोऽन्यः ।। ५४ ।।

ईशं च तमेके सन्मात्रमुशन्ति ।
ब्रह्मैकमथान्ये गायन्ति न शक्तिम् ।। ५५ ।।

केचित्तनुहीनं प्रज्ञायुतमीशम् ।
शक्तिं विदुरस्य प्रज्ञामविकुण्ठाम् ।। ५६ ।।

उक्तं दधतस्तैः केचित् पुनराहुः ।
मायातनुबन्धं नाथस्य न शक्तेः ।। ५७ ।।

नित्यं सशरीरौ येषां पितरौ तौ ।
एकोऽप्यथवा तान् प्रत्याह निसर्गः ।। ५८ ।।

मातापितरौ यत् तावेकशरीरौ ।
चित्रप्रथनार्था सा काचन लीला ।। ५९ ।।

सन्मात्रकथानां कार्ये मनुजादौ ।
धीस्वान्तविकासः स्यात्कारणहीनः ।। ६० ।।

अद्वैतिभिरन्या मायाऽऽश्रयणीया ।
शक्तेरतिरिक्ता सा किं किमु वादैः ।। ६१ ।।

न स्यात् पृथगात्मा शक्तेः किमुपाधेः ।
चक्षुः श्रितचित्तेर्विश्वाकृतिता वा ।। ६२ ।।

एकान्तविदेहौ तौ चेदतिसूक्ष्मौ ।
लीलातनुबन्धाशक्तावभिधेयौ ।। ६३।।

भक्ताननुगृह्णन् दिव्याद्भुतलीलः ।
तद्विग्रहबन्धो बोध्यो लसदर्थः ।। ६४।।

स्त्रीत्वं यदि नेष्टं पुंस्त्वं कुत इष्टम् ।
ना वा किमु नारी न स्यादनुमेया ।। ६५।।

तस्मात् पितरौ तौ वाच्यौ मतिमन्तौ ।
सूक्ष्मावपि भूयो लीलातनुमन्तौ ।। ६६।।

नास्मत्तनुवत्ते शक्तीश्वरमूर्ती ।
एकाऽमृतरूपा त्वन्या प्रणवात्मा ।। ६७।।

दिव्यं घनतेजः कुर्वद् ध्वनिमन्तः ।
सम्पश्यदशेषं मूर्तिः प्रणवात्मा ।। ६८।।

दिव्यो घनसोमः स्यन्दन् रसमन्तः ।
भुञ्जन् भुवनौघं पीयूषशरीरम् ।। ६९।।

बोधोऽनवलम्बो दिव्यं खलु तेजः ।
मोदः परिशुद्धो दिव्यः खलु सोमः ।। ७०।।

सोमांशमहोंशौ यातो घनभावम् ।
पित्रोर्भुवनानां सङ्कल्पमहिम्ना ।। ७१।।

आराधयसीशं तं चिन्मयकायम् ।
आनन्दमयाङ्गी त्वं देवि किलेयम् ।। ७२।।

दिव्यं तव कायं दिव्ये तव वस्त्रे ।
दिव्यानि तवाम्ब स्वर्णाभरणानि ।। ७३।।

यद्देवि विलोक्याऽस्यप्राकृतकाया ।
युक्तीः समतीता सेयं तव माया ।। ७४।।

नव्यास्तनुमध्याः प्रत्नां तनुमध्याम् ।
विद्वत्सदसीमाः सम्यक्प्रथयन्तु ।। ७५।।

चतुर्थः स्तबकः
आध्यात्मिकविभूतयः (गीतिवृत्तम्)

अमृतांशुबिम्बसाराद् भूयोऽपि विनिर्गतो भृशं सूक्ष्मः ।
सारो गौरीवदनाद् दरहासो हरतु दुःखजालं नः ।। ७६।।

कुलकुण्डे प्रणुवन्ती चेतन्ती हृदि समस्तजन्तूनाम् ।
मूर्धनि विचिन्तयन्ती मृत्युञ्जयमहिषि विजयते भवती ।। ७७।।

तेजोजलान्नसारैस्त्रयोऽणवो मूलहृदयमस्तेषु ।
पाकात्ते निष्पन्नास्त्रैलोक्यव्यापिकेऽम्ब देहवताम् ।। ७८।।

पूर्णे शरीरशिल्पे द्वारेण ब्रह्मरन्ध्रसंज्ञेन ।
नाडीपथेन गत्वा तैजसमणुमाविशस्यमेयबले ।। ७९।।

अंशेनाविश्यादौ यासि पुनस्तं ततश्च निर्यासि ।
मार्गाभ्यां द्वाभ्यां त्वं नाड्याः पश्चात् पुरश्च सिद्धाभ्याम् ।। ८०।।

यातायातविहारे मातस्तस्मिन् भवत्युपाधिस्ते ।
आरभ्य मस्तकस्थलमामूलाधारमस्थिपञ्जरिका ॥ ८१॥

नृतनुषु विहरन्तीं त्वाम् उपाधिवीणाकृतेर्जगन्मातः ।
सादृश्यात् कुण्डलिनीं परोक्षवादप्रियाः प्रभाषन्ते ॥ ८२॥

नभसः शीर्षद्वारा प्रवहन्तीं य इह विग्रहे शक्तिम् ।
अनुसन्दधाति नित्यं कृतिनस्तस्येतरैरलं योगैः ॥ ८३॥

सर्वेषु विशसि तुल्यं निर्गच्छसि तुल्यमम्ब भुवनानाम् ।
ज्ञाता चेदसि शक्त्यै न ज्ञाता चेद्भवस्यहङ्कृत्यै ॥ ८४॥

अवतरणं ध्यातं चेद् आरोहणमद्भुतं भवेच्छक्तेः ।
यस्मिन्निदं शरीरं भवति महद्वैद्युताग्रियन्त्रमिव ॥ ८५॥

आरोहणमध्यातृषु हृदयेऽहङ्कारमात्रनिष्पत्यै ।
तदनु शरीरमिदं स्यात् सुखाय दुःखाय वा यथाभोगम् ॥ ८६॥

या व्यक्तिता जनिमतामहङ्कृतिः सकलभेदधीभूमिः ।
पृथगिव तवाम्बिके सा सत्तैवोपाधिसंश्रयाद् भान्ती ॥ ८७॥

एतामाहुरविद्यां बीजं संसारवृक्षराजस्य ।
सर्वरसफलयुतस्य प्रारब्धजलेन देवि दोहदिनः ॥ ८८॥

व्यक्तित्वार्पकदेहे निम्ने कुल्येव जनिमतां मातः ।
प्रवहत्यनारतं ते शक्तिश्चित्राणि देवि तन्वाना ॥ ८९॥

सारमपामणुभूतं हृदयस्थं सूरयो विदुश्चित्तम् ।
श्रेष्ठं प्राणं केचन पञ्चानिलमूलभूतमाहुरिमम् ॥ ९०॥

मन एव चित्तसंज्ञं व्यवहरतां विभजनानभिज्ञानाम् ।
कविलोकव्यवहारस्तदधीनस्तत्त्वधीर्भवत्यन्या ॥९१॥

तदनाहतस्य विलसद् दक्षिणतो दहरनामकगुहायाम् ।
चित्तं कुलकुण्डात्ते काऽप्यनुगृह्णाति देवि रश्मिकला ॥९२॥

चित्तमणु श्लिष्टं ते कलयाऽङ्गुष्ठप्रमाणमिव भासा ।
दर्पणममलब्रह्मप्रतिबिम्बाकर्षकं शिवे भवति ॥९३॥

अन्तरमावर्ताभं प्रतिबिम्बमकायमेतदीशस्य ।
अङ्गुष्ठाभं प्राहुर्मानेनोपाधिचैत्तभासस्ते ॥९४॥

दम्पत्योर्वां रूपप्रतिबिम्बौ चक्षुषोः शिवे भवतः ।
कुलकुण्डे हृदये चाप्यरूपयोरेव कश्चिदुल्लासः ॥९५॥

चित्तमणीयो वित्तं य इदं मूल्ये प्रपञ्चतोऽप्यधिकम् ।
हृदयगुहायां निहितं जानीते स विजहाति बहिराशाः ॥९६॥

अप्राप्ता मूर्धानं हृदयात् सम्प्रस्थिता धृता नाड्या ।
त्वद्रुचिरुक्ता बुद्धिस्त्वयि निष्ठा भवति देवि तन्निष्ठा ॥९७॥

अन्नमयाणुं प्राप्तं धीज्योतिश्चन्द्रमार्कमिव तेजः ।
परिभाष्यते महेश्वरि मन इति सङ्कल्पसम्भवस्थानम् ॥९८॥

सङ्कल्पे सङ्कल्पे चिच्छक्तिं मनसि विस्फुरन्तीं त्वाम् ।
य उपास्ते स जनस्ते गृह्णाति महेशवल्लभे चरणम् ॥९९॥

आधारचक्रशयने ममेह निद्रां विहाय विचलन्तीम् ।
गीतय एताः परमामुपतिष्ठन्तां जगद्विभोः कान्ताम् ॥१००॥

॥ समाप्तं च प्रथमं शतकम् ॥

द्वितीयं शतकम्

पञ्चमः स्तबकः

परिणयः (उपजातिवृत्तम्)

श्रीखण्डचर्चामिव कल्पयन्त्यो
मुहुः कपोलेषु सखीजनस्य।
श्रीकण्ठकान्ताहसिताङ्कुराणां
श्रीमन्ति कुर्वन्तु जगन्ति भासः ।।१०१।।

कीर्तिर्वलक्षा कुसुमायुधस्य
स्वर्णाद्रिकोदण्डजयोन्नतस्य ।
दरस्मितश्रीर्द्विरदास्यमातु-
र्द्राघीयसीं वो वितनोतु भूतिम् ।।१०२।।

प्रमथ्यमानामृतराशिवीचि-
प्रोद्यच्छदच्छाच्छतुषारकल्पाः ।
युष्माकमिच्छां विदधत्वमोघां
विघ्नेशमातुर्दरहासलेशाः ।।१०३।।

चन्द्रातपः कश्चन सम्प्रसन्नो
महेशनेत्रातिथितर्पणो नः ।
मनोभिलाषं सफलीकरोतु
महेश्वरीहासलवप्रकाशः ।।१०४।।

वलक्षवक्षोजपटाञ्चलेन
चलेन सार्धं कृतकेलयो नः ।

पुरत्रयारातिकलत्रहास-
भासो निरासं विपदां क्रियासुः ॥१०५॥

भूयासुरायासहराणि तानि
स्मितानि भूतेशमृगीदृशो नः ।
येषां त्विषो बिभ्रति दिग्वधूटी-
गण्डेषु कर्पूरपरागलीलाम् ॥१०६॥

कुर्वन्तु कामं सफलं (त्व) मदीयं
कुलाद्रिकन्याहसितानि तानि ।
येषां मयूखैः क्रियते सिताद्रे-
रुद्यानवाटीषु नवो वसन्तः ॥१०७॥

आम्रेडितं भूषणचन्द्रभासां
नासाविभूषामहसां द्विरुक्तिः ।
पुरारिनारीस्मितकान्तयो मे
पूर्णानि कुर्वन्तु समीहितानि ॥१०८॥

निर्माय विश्वालयमम्ब शर्व-
स्त्वया समं शिल्पविदा स शिल्पी ।
विहर्तुमिच्छन्नयि वोढुमैच्छ-
न्नारीं भवन्तीं पुरुषो भवंस्त्वाम् ॥१०९॥

दिव्यं दुकूलं धवलं दधाना
वेण्या फणीन्द्रोपमया लसन्ती।
प्रफुल्लराजीवविलोचना त्वं
प्रपञ्चभर्तुर्नयनान्यहार्षीः ॥११०॥

प्रत्यङ्गबन्धं ज्वलदुत्तमं ते
भुजङ्गराजोपमवेणिरूपम् ।
आत्मैकनिष्ठस्य च विश्वभर्तु-
राराधयामास विलोचनानि ॥१११॥

अभूस्त्वमाद्यस्य मनोमदाय
स चापि ते प्रीतिपदं बभूव ।
न केवलं वां सकलस्य चासी-
द्दाम्पत्यबन्धस्य तदम्ब बीजम् ॥११२॥

तवातिकान्ता नयनान्तवृत्ति-
र्हासः पुरारेश्च नवेन्दुहारी ।
उभौ विवाहोत्सवपूर्वरङ्गं
निर्वर्तयामासतुरादिरामे ॥११३॥

दातुं प्रभुः सान्त्वयितुं समर्थः
कर्तुं क्षमस्तर्जयितुं च शक्तः।
संरक्षतान्मां तव सर्ववन्द्ये
करस्तुषारांशुभृता गृहीतः ॥११४॥

स्प्रष्टुं न शक्या परमे परैस्त्वं
स चान्यया चिन्तयितुं न शक्यः ।
त्वमेव शर्वस्य स एव तेऽम्ब
दाम्पत्यमेवं युवयोस्तु सत्यम् ॥११५॥

निजाद्वतंसेन्दुत इन्दुमन्य-
मुत्पाद्य ते शम्भुरदाद्वतंसम् ।

मूर्तामिवासौ शुभगात्रि रात्रिं
प्राप्य त्वदीयां कबरीं चकासे॥११६॥

बभूविथागेन्द्रगृहे यदा त्वं
स चेश्वरस्तत्र चकार वासम् ।
विलोकमानस्तव देवि विद्युत्
पाञ्चालिकायाः कमनीयभावम् ॥११७॥

सिद्धं स वां साधयितुं प्रवृत्तो
योगं प्रदग्धो मदनश्च कल्पे ।
वशीति कीर्तिं गिरिशस्य भर्तुं
तुभ्यं त्वपर्णेति यशश्च कर्तुम् ॥११८॥

घोरं तपश्चेद्रचितं त्वयाऽपि
प्राग्रूपभर्तुः समनुग्रहाय ।
विहाय यत्नं क इहाखिलाऽम्ब
सम्बद्धमप्यर्थमुपैतु जन्तुः ॥११९॥

ज्वलत्कपर्दो दहनाङ्कभालः
कपालमाली करिकृत्तिवासाः ।
भुजङ्गभूषो भसिताङ्गरागः
पुष्पेषु वैरी परुषाद्महासः ॥१२०॥

श्मशानवासी पुरुषस्त्रिशूली
जहार ते चेदनघाङ्गि चेतः ।
दृष्टान्तमर्थोऽयमवाप नैव
प्रीतिर्बहिःकारणमाश्रितेति ॥१२१॥

रूपं पुरारेरथवा तदेतत्
सेयं च चेष्टा समयान्तरेषु ।
कान्तं वपुः कान्ततराश्च लीला-
स्त्वया समं खेलितुमेष धत्ते ॥१२२॥

प्रहृष्टयक्षः समवेतसिद्धो
नृत्यद्गणेन्द्रो विकसन्मुनीन्द्रः ।
भूयोऽपि योगो युवयोर्हिमाद्रौ
बभार मातर्महमद्वितीयम् ॥१२३॥

महेश्वरस्त्वां परिणीय लेभे
यावात्मजौ द्वावनघाङ्गि मुख्यौ ।
एकस्तयोर्भ्राम्यति विश्वमत्तुं
भूभृत्तटीराश्रयते बतान्यः ॥१२४॥

सङ्कीर्तयन्त्यो जगतां जनन्याः
कल्याणवार्ताः कमनीयकीर्तेः ।
इमाः प्रमोदाय सतां भवन्तु
सन्दर्भशुद्धा उपजातयो नः ॥१२५॥

षष्ठः स्तबकः

माहाभाग्यम् (मदलेखावृत्तम्)

हर्तारः शशिकीर्तेः कर्तारो नवभासाम् ।
भर्तारो मम सन्तु स्कन्दाम्बादरहासाः ॥१२६॥

दिग्वल्लीष्वतिशुभ्रां कुर्वन्तः कुसुमर्द्धिम् ।
भूयासुस्तव भूत्यै मन्मातुः स्मितलेशाः ।।१२७।।

एकश्चेत्तव शक्तो ब्रह्माण्डस्य भवाय ।
भर्गप्रेयसि हासः किं स्तोत्रं तव भूयः ।।१२८।।

उद्याने वियदाख्ये कालि त्वां विहरन्तीम् ।
गोलैः कन्दुककल्पैरल्पा वाक्किमु माति ।।१२९।।

खं क्रीडाभवनं ते कः कार्यालय एषः ।
पृथ्वीयं बहुलान्ना मातर्भोजनशाला ।।१३०।।

बुद्धीनामसि दात्री सिद्धीनामसि नेत्री ।
वीर्याणामसि पेटी कार्याणामसि धाटी ।।१३१।।

विद्यानामसि भावो हृद्यानामसि हावः ।
देवानामसि लीला दैत्यानामसि हेला ।।१३२।।

गन्तॄणामसि चेष्टा स्थाणूनामसि निष्ठा ।
लोकानामसि मूलं लोकादेरसि जालम् ।।१३३।।

देवी व्यापकतेजः शक्तिस्तत्त्वविचारे ।
अत्यन्तं सुकुमारी नारी मूर्तिविचारे ।।१३४।।

क्व ज्योतिर्महतोऽस्मादाकाशादपि भूयः ।
तत्सर्वं विनयन्ती तन्वङ्गी क्व नु नारी ।।१३५।।

देवेन्द्राय विभुत्वं सूर्यायोस्रसहस्रम् ।
ऊष्माणं दहनाय ज्योत्स्नामोषधिराजे ।।१३६।।

वातायामितवीर्यं विस्तारं गगनाय ।
सान्द्रत्वं वसुधायै तोयाय द्रवभावम् ॥१३७॥

माहाभाग्यमपारं कोटिभ्यो विबुधानाम् ।
चित्राः काश्चन सिद्धीर्लक्षेभ्यो मनुजानाम् ॥१३८॥

स्थाणुभ्यो धृतिशक्तिं गन्तृभ्यो गतिशक्तिम् ।
कस्माच्चिन्निजकोशादेका देवि ददाना ॥१३९॥

आश्चर्यं विदधाना सर्वं वस्तु दधाना ।
हन्त त्वं मम मातः काचित्कोमलगात्री ॥१४०॥

श्रोणीभारनतायां कस्याञ्चित्तनुगात्र्याम् ।
ईदृक्षा यदि शक्तिः कावेतो ननु माया ॥१४१॥

रूपं ते तनुगात्रं वाणी ते मृदुनादा ।
चापं ते मधुरेक्षुः पाणिस्ते सुकुमारः ॥१४२॥

लोले लोचनयुग्मे भीरुत्वं प्रकटं ते ।
ब्रह्माण्डं त्वदधीनं श्रद्धत्तामिह को वा ॥१४३॥

भ्रूभङ्गं कुरुषे चेन्मुग्धे गौरि मुखाब्जे ।
भूतान्यप्ययि बिभ्यत्येजेरन्नपि ताराः ॥१४४॥

शुद्धान्तेश्वरि शम्भोरिच्छा चेत्तव काऽपि ।
घोरोऽग्निस्तृणगर्भाद्धोराग्नेरपि शैत्यम् ॥१४५॥

द्रष्टुं विश्वमपारं भारस्ते दयितस्य ।
कर्तुं कार्यमशेषं श्रीमातस्तव भारः ॥१४६॥

साक्षी केवलमीशः कर्तुं भर्तुमुताहो ।
हर्तुं वाऽखिलमम्ब त्वं साक्षाद्धृतदीक्षा ।।१४७।।

कारङ्कारमुमे यद् ब्रह्माण्डानि निहंसि ।
तन्मन्ये सुरमान्ये बालैवाऽम्ब सदा त्वम् ।।१४८।।

लीलोज्जीवितकामे रामे शङ्करसक्ते ।
त्वत्पादार्चनसक्तं भक्तं मां कुरु शक्तम् ।।१४९।।

एताः पावनगन्धाः सर्वेशप्रमदे ते ।
हैरम्ब्यो मदलेखाः सन्तोषाय भवन्तु ।।१५०।।

सप्तमः स्तबकः
व्योमशरीरा, मातृकादिविभूतयश्च (वसन्ततिलकावृत्तम्)

वाणीसरोरुहदृशो हयराजहंसो
वक्त्रारविन्दनिलयाद्बहिरागतायाः ।
आलापकालदरहास इह स्थितानां
क्षेमं करोतु सुतरां हरसुन्दरीयः ।।१५१।।

नादोऽसि वागसि विभाऽसि चिदस्यखण्डा
खण्डीभवन्त्यपि चिदस्यखिलेन्द्रकान्ते ।
तत्तादृशीं निखिलशक्तिसमष्टिमीशे
त्वामन्तरिक्षपरिक्लृप्ततनुं नमामि ।।१५२।।

विश्वप्रसिद्धविभवास्त्रिषु विष्टपेषु
याः शक्तयः प्रविलसन्ति परःसहस्राः ।

तासां समष्टिरतिचित्रनिधानदृष्टिः
सृष्टिस्थितिप्रलयकृद् भुवनेश्वरि त्वम् ।।१५३।।

जाने न यत्तव जगज्जनयित्रि रूपं
सङ्कल्प्यते किमपि तन्मनसो बलेन ।
सङ्कल्पितस्य वपुषः श्रितशोकहन्त्रि
विन्यस्यते तव वचोतिगधाम नाम ।।१५४।।

कामं वदन्तु वनितामितिहासदक्षा-
स्त्वां सर्वलोकजनयित्रि सदेहबन्धाम् ।
सत्यं च तद्भवतु सा तव काऽपि लीला
दिव्यं रजस्तु तव वास्तविकं शरीरम् ।।१५५।।

भूजन्मपांसुभिरगर्हितशुद्धरूपा
या काऽपि पांसुपटली विपुलेऽन्तरिक्षे ।
सा ते तनुः सुमहती वरदे सुसूक्ष्मा
तामेव देवसरणिं कथयन्ति धीराः ।।१५६।।

या देवि देवसरणिर्भवमग्नदुर्गा
वैरोचनीति कथिता तपसा ज्वलन्ती ।
राजीवबन्धुमहसा विहिताङ्गरागा
सा ते तनुर्भवति सर्वसुपर्ववर्ण्ये ।।१५७।।

प्राणास्तवात्र हृदयं च विराजतेऽत्र
नेत्राणि चात्र शतशः श्रवणानि चात्र ।
घ्राणानि चात्र रसनानि तथा त्वचश्च
वाचोऽत्र देवि चरणानि च पाणयोऽत्र ।।१५८।।

सर्वत्र पश्यसि शृणोषि च सर्वतोऽम्ब
सर्वत्र खादसि विजिघ्रसि सर्वतोऽपि ।
सर्वत्र च स्पृशसि मातरभिन्नकाले
कः शक्नुयान्निगदितुं तव देवि भाग्यम् ।।१५९।।

सर्वत्र नन्दसि विमुञ्चसि सर्वतोऽम्ब
सर्वत्र संसरसि गर्जसि सर्वतोऽपि ।
सर्वत्र देवि कुरुषे तव कर्मजाल-
वैचित्र्यमीश्वरि निरूपयितुं क्षमः कः ।।१६०।।

विश्वाम्बिके त्वयि रुचां पतयः कियन्तो
नानाविधाब्धिकलिताः क्षितयः कियत्यः ।
बिम्बानि शीतमहसां लसतां कियन्ति
नैतच्च वेद यदि को विबुधो बहुज्ञः ।।१६१।।

अव्यक्तशब्दकलयाऽखिलमन्तरिक्षं
त्वं व्याप्य देवि सकलागमसम्प्रगीते ।
नादोऽस्युपाधिवशतोऽथ वचांसि चासि
ब्राह्मीं वदन्ति कवयोऽमुकवैभवां त्वाम् ।।१६२।।

नानाविधैर्भुवनजालसवित्रि रूपै-
र्व्याप्तैकनिष्कलगभीरमहस्तरङ्गैः ।
व्यक्तं विचित्रयसि सर्वमखर्वशक्ते
सा वैष्णवी तव कला कथिता मुनीन्द्रैः ।।१६३।।

व्यक्तित्वमम्ब हृदये हृदये दधासि
येन प्रभिन्न इव बद्ध इवान्तरात्मा ।

सेयं कला भुवननाटकसूत्रभर्त्रि
माहेश्वरीति कथिता तव चिद्विभूतिः ।।१६४।।

आहारशुद्धिवशतः परिशुद्धसत्त्वे
नित्यस्थिरस्मृतिधरे विकसत्सरोजे ।
प्रादुर्भवस्यमलतत्त्वविभासिका या
सा त्वं स्मृता गुरुगुहस्य सवित्रि शक्तिः ।।१६५।।

हव्यं यया दिविषदो मधुरं लभन्ते
कव्यं यया रुचिकरं पितरो भजन्ते ।
अश्नाति चान्नमखिलोऽपि जनो ययैव
सा ते वराहवदनेति कलाऽम्ब गीता ।।१६६।।

दुष्टान्निहंसि जगतामवनाय साक्षा-
दन्यैश्च घातयसि तप्तबलैर्महद्भिः ।
दम्भोलिचेष्टितपरीक्ष्यबला बलारेः
शक्तिर्न्यगादि तव देवि विभूतिरेषा ।।१६७।।

सङ्कल्परक्तकणपानविवृद्धशक्त्या
जाग्रत्समाधिकलयेश्वरि ते विभूत्या ।
मूलाग्निचण्डशशिमुण्डतनुत्रभेत्र्या
चामुण्डया तनुषु देवि न किं कृतं स्यात् ।।१६८।।

त्वं लोकराज्ञि परमात्मनि मूलमाया
शक्रे समस्तसुरभर्तरि जालमाया ।
छायेश्वरान्तरपुमात्मनि योगमाया
संसारसक्तहृदयेष्वसि पाशमाया ।।१६९।।

त्वं भूतभर्तरि भवस्यनुभूतिनिद्रा
सोमस्य पातरि बिडौजसि मोदनिद्रा।
सप्ताश्वबिम्बपुरुषात्मनि योगनिद्रा
संसारमग्नहृदयेष्वसि मोहनिद्रा ।।१७०।।

विष्णुश्चकार मधुकैटभनाशनं य-
न्मुक्तः सहस्रदलसम्भवसंस्तुता सा ।
काली घनाञ्जननिभप्रभदेहशालि-
न्युग्रा तवाम्ब भुवनेश्वरि कोऽपि भागः ।।१७१।।

विद्युत्प्रभामयमधृष्यतमं द्विषद्भि-
श्चण्डप्रचण्डमखिलक्षयकार्यशक्तम् ।
यत्ते सवित्रि महिषस्य वधे स्वरूपं
तच्चिन्तनादिह नरस्य न पापभीतिः ।।१७२।।

शुम्भं निशुम्भमपि या जगदेकवीरौ
शूलाग्रशान्तमहसौ महती चकार ।
सा कौशिकी भवति काशयशाः कृशोद-
र्यात्माङ्गजा तव महेश्वरि कश्चिदंशः ।।१७३।।

माये शिवे श्रितविपद्विनिहन्त्रि मातः
पश्य प्रसादभरशीतलया दृशा माम् ।
एषोऽहमात्मजकलत्रसुहृत्समेतो
देवि त्वदीयचरणं शरणं गतोऽस्मि ।।१७४।।

धिन्वन्तु कोमलपदाः शिववल्लभाया-
श्चेतो वसन्ततिलकाः कविकुञ्जरस्य ।

आनन्दयन्तु च पदाश्रितसाधुसङ्घं
कष्टं विधूय सकलं च विधाय चेष्टम् ॥१७५॥

अष्टमः स्तबकः

चरित्रत्रयम् (अनुष्टुब्वृत्तम्)

तमसामभितो हन्ता चण्डिकाहासवासरः ।
सतां हृदयराजीवविकासाय प्रकल्पताम् ॥१७६॥

या निद्रा सर्वभूतानां योगनिद्रा रमापतेः ।
ईड्यतां सा महाकाली महाकालसखी सखे ॥१७७॥

विरिञ्चिना स्तुते मातः कालि त्वं चेन्न मुञ्चसि ।
मधुकैटभसंहारं करोतु कथमच्युतः ॥१७८॥

वासवः काशनीकाशयशोलङ्कृतदिङ्मुखः ।
महोग्रविक्रमाद्यस्मादासीदाजौ पराङ्मुखः ॥१७९॥

यत्प्रतापेन सन्तप्तो मन्ये बाडबरूपभृत् ।
भगवाननलोऽद्यापि सिन्धुवासं न मुञ्चति ॥१८०॥

कुर्वाणे भूतकदनं यस्मिन्विस्मितचेतसः ।
एष एवान्तको नाहमित्यासीदन्तकस्य धीः ॥१८१॥

रणे येनातिरस्कृत्य त्यक्तो राक्षस इत्यतः ।
चिराय हरिदीशेषु कोणेशः प्राप्तवान्यशः ॥१८२॥

यन्नियन्तुमशक्तस्य कुर्वाणमसतीः क्रियाः ।
नियन्तुरसतामासीत्पाशिनो मलिनं यशः ॥१८३॥

बाहुवीर्यपराभूतो यस्य प्रायेण मारुतः ।
बभूव क्षणदान्तेषु रतान्तपरिचारकः ॥१८४॥

निधीन्येन जितो हित्वा राजराजः पलायितः ।
स्पष्टं बभाण माधुर्यं प्राणानामखिलादपि ॥१८५॥

यस्मिन्नुत्तरपूर्वस्या दिश एकादशाधिपाः ।
कुण्ठा बभूवुरात्मीयकण्ठोपमितकीर्तयः ॥१८६॥

निजशुद्धान्तकान्तानामाननैरेव निर्जितम् ।
ललज्जे यः पुनर्जित्वा शूरमानी सुधाकरम् ॥१८७॥

बालस्येव क्रीडनकैः प्रवीरैर्यस्य खेलतः ।
लीलाकन्दुकधीरासीद्देवे दीधितिमालिनि ॥१८८॥

त्रियामाचरशुद्धान्तभ्रूविलासनिवारणम् ।
विष्णोः सुदर्शनं चक्रं यस्य नापश्यदन्तरम् ॥१८९॥

महिषं तं महावीर्यं या सर्वसुरदेहजा ।
अवधीद्दानवं तस्यै चण्डिकायै नमो नमः ॥१९०॥

मुखं तवासेचनकं ध्यायं ध्यायं निरन्तरम् ।
मृगेन्द्रवाहे कालेन मृडस्त्वन्मुखतां गतः ॥१९१॥

कार्त्तिकीचन्द्रवदना कालिन्दीवीचिदोर्लता ।
अरुणाम्भोजचरणा जयति त्रिरुचिः शिवा ॥१९२॥

यत्ते कचभरः कालो यद्वाहुर्लोकरक्षकः ।
युक्तं द्वयं शिवे मध्यस्त्वसन्नाको न नाकराट् ॥१९३॥

स्वदेहादेव या देवी प्रदीपादिव दीपिका ।
आविर्बभूव देवानां स्तुवतां हर्तुमापदः ॥१९४॥

धैर्यचातुर्यगाम्भीर्यवीर्यसौन्दर्यशालिनीम् ।
रत्नं नितम्बिनीजातौ मेनिरे यां सुरासुराः ॥१९५॥

यदीयहुङ्कृत्यनले धूम्राक्षोऽभवदाहुतिः ।
समाप्तिं भीषणं यावन्नैवावाप विकत्थनम् ॥१९६॥

चामुण्डाशिवदूत्यौ यत् कले दारुणविक्रमे ।
भक्षयामासतुर्मूर्तीः कीर्तिभिः सह रक्षसाम् ॥१९७॥

यस्याः शूले जगामास्तं यशः शुम्भनिशुम्भयोः ।
नमामि विमलश्लोकां कौशिकीं नाम तामुमाम् ॥१९८॥

यशोदागर्भजननाद् यशोदां गोकुलस्य ताम् ।
वन्दे भगवतीं नन्दां विन्ध्याचलनिवासिनीम् ॥१९९॥

अम्बिकामुपतिष्ठन्तामेताश्चण्डीमनुष्टुभः ।
प्रसन्नाः साध्वलङ्काराः सिद्धपद्मेक्षणा इव ॥२००॥

॥ समाप्तं च द्वितीयं शतकम् ॥

तृतीयं शतकम्

नवमः स्तबकः

मन्दहासः (आर्यावृत्तम्)

शारदवलक्षपक्षक्षणदावैमल्यशिक्षकोऽस्माकम् ।
जागर्तु रक्षणाय स्थाणुपुरन्ध्रीमुखविकासः ॥ २०१॥

व्याख्यानं हर्षस्य प्रत्याख्यानं शरत्सुधाभानोः ।
दिशतु हृदयप्रसादं गौरीवदनप्रसादो नः ॥ २०२॥

अन्तर्गतस्य हर्षक्षीरसमुद्रस्य कश्चन तरङ्गः ।
हासो हरहरिणदृशो गतपङ्कं मम करोतु मनः ॥ २०३॥

दिशि दिशि विसर्पदंशुप्रशमिततापं परास्तमालिन्यम् ।
कुशलानि प्रदिशतु नः पशुपतिहृदयेश्वरीहसितम् ॥ २०४॥

अन्तर्गतं च तिमिरं हरन्ति विहसन्ति रोहिणीकान्तम् ।
हसितानि गिरिशसुदृशो मम प्रबोधाय कल्पन्ताम् ॥ २०५॥

भूषातुषारदीधितिदीधित्या सह विहायसो रङ्गे ।
विचरन् पुरहरतरुणीदरहासो मे हरत्वेनः ॥ २०६॥

रुद्राणीदरहसितान्यस्माकं संहरन्तु दुरितानि ।
येषामुदयो दिवसो भूषापीयूषकिरणस्य ॥ २०७॥

स्कन्दजननीमुखेन्दोरस्मान् पुष्णातु सुस्मितज्योत्स्ना ।
मुनिमतिकैरविणीनामुल्लासकथा यदायत्ता ॥ २०८॥

कमनीयकण्ठमालामुक्तामणितारकावयस्यो नः ।
कामान् वितरतु गौरीदरहासो नाम धवलांशुः ॥ २०९॥

अनवद्यकण्ठमालामुक्तावलिकिरणनिवहसहवासी ।
हरदयितादरहासो हरतु ममाशेषमज्ञानम् ॥ २१०॥

ञ इव ज्ञदृश्य उत्तम इलाधराधीशनन्दिनीहासः ।
पूर्णं करोतु मानसमभिलाषं सर्वमस्माकम् ॥ २११॥

आलोकमात्रतो यः शङ्करमसमास्त्रकिङ्करं चक्रे ।
अल्पोऽप्यनल्पकर्मा हासो नः पातु स शिवायाः ॥ २१२॥

स्मरमतरतमीशं यः करोति भावप्रसङ्गचातुर्या ।
द्विजगणपुरस्कृतोऽव्यात् स शिवाहासप्रवक्ता नः ॥ २१३॥

रदवाससा रथी मां शरी करैः पातु पार्वतीहासः ।
पावकदृशं जिगीषोः पञ्चपृषत्कस्य सेनानीः ॥ २१४॥

शिवहृदयमर्मभेदि स्मितं तदद्रीशवंशमुक्तायाः ।
दशनद्युतिद्विगुणितश्रीकं शोकं धुनोतु मम ॥ २१५॥

ब्रह्माण्डरङ्गभाजो नट्याः शिवसूत्रधारसहचर्याः ।
श्रीवर्धनोऽनुलेपो मुखस्य हासः पुनात्वस्मान् ॥ २१६॥

अधरप्रवालशयने नासाभरणप्रभाविलासिन्या ।
रममाणो हररमणीहासयुवा हरतु नः शोकम् ॥ २१७॥

अधरोष्ठवेदिकायां नासाभरणांशुशाबकैः साकम् ।
कुलमखिलमवतु खेलन्नद्रिसुताहासबालो नः ॥ २१८॥

अनुलेपनस्य वीप्सा द्विर्भावः कुचतटीदुकूलस्य ।
हरतु हृदयव्यथां मे हसितं हरजीवितेश्वर्याः ।। २१९।।

गिरिशाङ्गरागभसितं स्वागतवचसाऽभिनन्ददादरतः ।
गिरिजालीलाहसितं गरीयसीं मे तनोतु धियम् ।। २२०।।

दयितेन सँल्लपन्त्याः सह तुहिनमरीचिशिशुकिरीटेन ।
वागमृतबुद्बुदोऽव्यादलसो मामगभुवो हासः ।। २२१।।

शुद्धः कुचाद्रिनिलयादपि मुक्ताहारतो हरपुरन्ध्र्याः ।
वदनश्रीप्रासादे विलसन् हासोऽलसोऽवतु माम् ।। २२२।।

व्यर्थीभूते चूते गतवति परिभूतिमसितजलजाते ।
अनिते सिद्धिमशोके कमलेऽपि गलज्जयश्रीके ।। २२३।।

बहुधा बिभेद हृदयं हरस्य बाणेन येन सुमबाणः ।
तदुमालीलाहसितं मल्लीसुममस्तु मे भूत्यै ।। २२४।।

अमलदरस्मितचिह्नास्ता एताः सर्वमङ्गला आर्याः ।
कमनीयतमास्वसमामुपतिष्ठन्तामुमां देवीम् ।। २२५।।

दशमः स्तबकः
केशादिपादान्तवर्णनम् (ललितावृत्तम्)

सङ्क्षालनाय हरितां विभूतये
लोकत्रयस्य मदनाय धूर्जटेः ।
कात्यायनीवदनतः शनैः शनै-
र्निर्यन्ति शुभ्रहसितानि पान्तु नः ।। २२६।।

स्वल्पोऽपि दिक्षु किरणान् प्रसारयन्
मन्दोऽपि बोधममलं दधत्सताम् ।
शुभ्रोऽपि रागकृदनङ्गवैरिणो
हासः पुराणसुदृशः पुनातु नः।। २२७।।

चेतोहरोऽप्यतिजुगुप्सितो भवेत्
सर्वोऽपि जीवकलया यया विना ।
सा वर्ण्यतां कथमपारचारुता
पीयूषसिन्धुरखिलेन्द्रसुन्दरी ।। २२८।।

अत्यल्पदेववनितां च पार्थिवै-
र्भावैर्वयं तुलयितुं न शक्नुमः।
तां किं पुनः सकलदेवसुन्दरी
लोकाक्षिपारणतनुप्रभामुमाम् ।। २२९।।

वर्षापयोदपटलस्य सान्द्रता
सूर्यात्मजोर्मिचयनिम्नतुङ्गता ।
कालाहिभूमिपतिदीर्घता च ते
केशेषु भर्गभवनेश्वरि त्रयम् ।। २३०।।

ईशानसुन्दरि तवास्यमण्डला-
न्नीचैर्नितान्तममृतांशुमण्डलम् ।
को वा न कीर्तयति लोष्टपिण्डकं
लोके निकृष्टमिह मानवीमुखात् ।। २३१।।

बिभ्रत्यमर्त्यभुवनस्थदीर्घिका
पङ्केरुहाणि वदनाय ते बलिम् ।

नो चेत् कथं भवति सौरभं मह-
द्भिन्ने सुमेध्य उरुकेशि ते मुखे ॥ २३२॥

गीर्वाणलोकतटिनीजलेरुहां
गन्धे शुभे भवतु ते मनोरतिः ।
लोकाधिराज्ञि तव वक्त्रसौरभे
लोकाधिराजमनसस्तु सम्मदः॥ २३३॥

को भाषतां तव सवित्रि चारुतां
यस्याः स्मितस्य धवलद्युतिर्लवः ।
यस्याः शरीररुचिसिन्धुवीचयः
शम्पालताः पृथुलदीप्तिभूमयः ॥ २३४॥

लोकाम्बिके न विलसन्ति के पुरो
मन्दस्मितस्य तव रोचिषां निधेः ।
ये तु व्यधायिषत तेन पृष्ठतो
हन्तैषु काऽपि तिमिरच्छटा भवेत् ॥ २३५॥

किं वा रदावलिरुचिर्मुखस्य किं
सम्फुल्लता वरधियः किमूर्मिका ।
सन्तोषपादपसुमं नु शङ्कर-
प्रेमस्वरूपमुत देवि ते स्मितम् ॥ २३६॥

दिक्षु प्रकाशपटलं वितन्वता
कोटिप्रभाकरविभक्ततेजसा ।
नेत्रेण ते विषमनेत्रवल्लभे
पङ्केरुहं क उपमाति पण्डितः ॥ २३७॥

श्रीकर्ण एष तव लोचनाञ्चले
भ्रान्त्या दयादयितया प्रबोधितः ।
एतं सवित्रि मम कञ्चन स्तवं
श्रुत्वा तनोतु भरतावनेः श्रियम् ।। २३८।।

स्वा नासिका भवति युञ्जतां सतां
संस्तम्भिनी चलतमस्य चक्षुषः ।
त्वन्नासिका पुरहरस्य चक्षुषः
संस्तम्भिनी भवति चित्रमम्बिके ।। २३९।।

बिम्बप्रवालनवपल्लवादितः
पीयूषसारभरणाद् गुणाधिकः ।
गोत्रस्य पुत्रि शिवचित्तरञ्जकः
श्रेष्ठो नितान्तमधराधरोऽपि ते।। २४०।।

दोर्वल्लिके जननि ते तटित्प्रभा-
मन्दारमाल्यमृदुतापहारिके ।
निश्शेषबन्धदमनस्य धूर्जटे-
र्बन्धाय भद्रचरिते बभूवतुः ।। २४१।।

हस्ताब्जयोस्तव मृदुत्वमद्भुतं
गृह्णाति ये सदयमेव धूर्जटिः ।
अत्यद्भुतं जननि दार्ढ्यमेतयोः
शुम्भादिदर्पविलयो ययोरभूत् ।। २४२।।

राजन्तु ते कुचसुधाप्रपायिनो
लोकस्य मातरनघाः सहस्रशः।

एतेषु कश्चन गजाननः कृती
गायन्ति यं सकलदायिसत्करम् ।। २४३।।

त्वन्नाभिकूपपतितां दृशं प्रभो-
र्नेतुं विनिर्मलगुणे पुनस्तटम् ।
सौम्यत्वदीयहृदयप्रसारितः
पाशः सवित्रि तव रोमराजिका ।। २४४।।

त्वन्मध्यमो गगनलोक एव चेत्
त्वद्दिव्यवैभवविदो न विस्मयः ।
प्राज्ञैर्हि सुन्दरि पुरत्रयद्विष-
स्त्वं देहिनी त्रिभुवनेन गीयसे ।। २४५।।

नाभिह्रदाद्विगलितः कटीशिला-
भङ्गात् पुनः पतति किं द्विधाकृतः ।
कान्तोरुयुग्ममिषतः सवित्रि ते
भावारिपूर इभशुण्डयोः समः ।। २४६।।

जङ्घायुगं तव महेशनायिके
लावण्यनिर्झरि जगद्विधायिके ।
अन्तःपरिस्फुरदगुप्तसुप्रभा-
बाणाढ्यतूणयुगलं रतीशितुः ।। २४७।।

पुष्पास्त्रशासननिशान्तराज्ञि ते
लोकत्रयस्थखलकम्पनं बलम् ।
श्रोणीभरेण गमने किल श्रमं
प्राप्नोषि केन तव तत्त्वमुच्यताम् ।। २४८।।

यत्रैव नित्यविहृतेरभूद्रमा
राजीवमन्दिरचरीति नामतः ।
तन्मे सदा भणतु मङ्गलं शिवा
पादाम्बुसम्भवममेयवैभवम्।। २४९।।

केशादिपादकमलान्तगायिनीः
कन्तुप्रशासननिशान्तनायिका ।
अङ्गीकरोतु ललिता इमाः कृती-
गौरी कवेश्चरणकञ्जसेविनः ।। २५०।।

एकादशः स्तबकः
पादादिकेशान्तवर्णनम् (आर्यावृत्तम्)

झषकेतुना प्रयुक्तः सम्मोहनचूर्णमुष्टिरीशाने ।
दरहासो धरदुहितुः करोतु भुवनं वशेऽस्माकम् ।। २५१।।

उपजीवद्भिः कान्तेर्लेशांस्ते जगति सुन्दरैर्भावैः ।
उपमितुमङ्गानि तव प्रायो लज्जेऽम्ब यतमानः ।। २५२।।

अवतंसपल्लवतुलां बिभ्राणं श्रुतिनतभ्रुवः शिरसि ।
चरणं व्रजामि शरणं वामं कामारिललनायाः ।। २५३।।

शङ्करनयनोन्मादनमतिमधुरं भाति मतिमता वर्ण्ये ।
जङ्घायुगं भवत्याः कुसुमपृषत्कस्य सर्वस्वम् ।। २५४।।

एकैकलोकने द्वयमन्योन्यस्मरणहेतुतामेति ।
देवि भवस्य तवोरुः शुण्डा च गजेन्द्रवदनस्य ।। २५५।।

नाकोऽवलग्नमीश्वरि कटिरवनिर्भोगिनां जगन्नाभिः ।
कुक्षौ न केवलं ते बहिरपि वपुषि त्रयो लोकाः ।। २५६।।

मन्ये महाकृपाणं तव वेणीमचलपुत्रि मदनस्य ।
असिधेनुकां विशङ्के निशिततराग्रां तु रोमालिम् ।। २५७।।

द्विरदवदनेन पीतं षड्वदनेनाथ सकलभुवनेन ।
अक्षय्यक्षीरामृतमम्बायाः कुचयुगं जयति ।। २५८ ।।

जगदम्ब लम्बमाना पार्श्वद्वितये तवागलाद्भाति ।
सान्द्रग्रथितमनोज्ञप्रसूनमालेव भुजयुगली ।। २५९।।

जानन्ति शक्तिमसुराः सुषमां सख्यो वदान्यतामृषयः ।
मृदुतां तवाम्ब पाणेर्वेद स देवः पुरां भेत्ता ।। २६०।।

कम्बुसदृगम्ब जगतां मणिवेषोडुस्रजाकृताकल्पः ।
कण्ठोऽनघस्वरस्ते धूर्जटिदोर्नयनकर्णहितः ।। २६१।।

हरकान्ते वदनं ते दर्शं दर्शं वतंसशीतांशुः ।
पूर्णोऽप्यवाप कृशतां प्रायेणासूयया शुष्कः ।। २६२।।

चन्द्रं रणाय सकला चपलाक्षीवदनजातिराह्वयताम् ।
तं तु महसा मुखं ते महेशकान्ते जिगायैकम् ।। २६३।।

वदनकमलं तवेश्वरि कमलजयाद्दर्पितं सुधाभानुम् ।
निर्जित्य कमलजातेरमलं महदाजहार यशः ।। २६४।।

लावण्यमरन्दाशा भ्रमद्भवालोकबम्भरं परितः ।
मुग्धं मुखारविन्दं जयति नगाधीशनन्दिन्याः ।। २६५।।

शुद्धेन्दुसारनिर्मितमास्यार्धं ते भवानि भालमयम् ।
सकलरमणीयसारैर्निर्मितमर्धान्तरं विधिना ।। २६६।।

वदनं तवाद्रिदुहितर्विजिताय नताय शीतकिरणाय ।
द्वारपपदवीं प्रददा वयमिह दरहासनामधरः ।। २६७।।

ते ते वदन्तु सन्तो नयनं ताटङ्कमालयं मुकुटम् ।
कवयो वयं वदामः सितमहसं देवि ते हासम् ।। २६८।।

बिम्बाधरस्य शोभामम्बायाः को नु वर्णयितुमीष्टे ।
अन्तरपि या प्रविश्य प्रमथपतेर्वितनुते रागम् ।। २६९।।

गणपतये स्तनघटयोः पदकमले सप्तलोकभक्तेभ्यः ।
अधरपुटे त्रिपुरजिते दधासि पीयूषमम्ब त्वम् ।। २७०।।

दृक्पीयूषतटिन्यां नासासेतौ विनिर्मिते विधिना ।
भासां भवति शिवे ते मुखे विहारो निरातङ्कः ।। २७१।।

कमलाविलासभवनं करुणाकेलीगृहं च कमनीये ।
हरदयिते विनतहिते नयने ते जननि विजयेते ।। २७२।।

सर्वाण्यप्यङ्गानि श्रीमन्ति तवेन्दुचूडकुलकान्ते ।
कविनिवहविनुतिपात्रे श्रोत्रे देवि श्रियावेव ।। २७३।।

अपि कुटिलमलिनमुग्धस्तव केशः पुत्रि गोत्रसुत्राम्णः ।
बिभ्रत्सुमानि कान्यपि हृदयं भुवनप्रभोर्हरति ।। २७४।।

चरणादिकुन्तलान्तप्रकृष्टसौन्दर्यगायिनीरेताः ।
अङ्गीकरोतु शम्भोरम्भोजदृगात्मजस्यार्याः ।। २७५।।

द्वादशः स्तबकः
शृङ्गारवर्णनम् (रथोद्धतावृत्तम्)

शर्वधैर्यगुणशातशस्त्रिका शम्बरारिजयकेतुपद्मिका ।
मन्दहासकलिका मदापदं पर्वतेन्द्रदुहितुर्व्यपोहतु ॥ २७६॥

मुक्तभोगिकटकेन पाणिना मुग्धगात्रि परिगृह्य ते करम् ।
एकदा शशिकिशोरशेखरः सञ्चचार रजताद्रिभूमिषु ॥ २७७॥

तस्य तत्र परितः परिभ्रमन् वल्लभां वकुलपुष्पचुम्बिनीम् ।
पार्वति त्वदलकोपमद्युतिः चञ्चरीकतरुणो मनोऽधुनोत् ॥ २७८॥

प्रेयसीं चपलचारुलोचनामुल्लिखन् वपुषि शृङ्गकोटिना ।
त्वद्विलोकितनिभैर्विलोकितैः धूर्जटेरमदयन्मनो मृगः ॥ २७९॥

मञ्जुकुञ्जभवनानि मालतीपुष्परेणुसुरभिः समीरणः ।
पेशला च पिकबालकाकली मोहमीश्वरि हरस्य तेनिरे ॥ २८०॥

अग्रतः कुसुमशोभिता लताः पार्श्वतस्त्वमगपालबालिके ।
सर्वतो मदनशिञ्जिनीध्वनिर्धीरता कथमिवास्य वर्तताम् ॥ २८१॥

कीरकूजितसमाकुले वने शम्भुमम्ब तव पार्श्ववर्तिनम् ।
आजघान मकरध्वजश्शरैरर्दयन्त्यवसरे हि शत्रवः ॥ २८२॥

ताडितो मकरकेतुना शरैरंसदेशमवलम्ब्य पाणिना ।
एकहायनकुरङ्गलोचनां त्वामिदं किल जगाद शङ्करः ॥ २८३॥

काकलीकलकलं करोत्यसौ बालचूतमधिरुह्य कोकिला ।
वाचमुद्गिर सरोजलोचने गर्वमुन्नतमियं विमुञ्चतु ।। २८४।।

फुल्लकुन्दमकरन्दवाहिनो मल्लिकामुकुलधूलिधारिणः ।
कम्पयन्ति शिशवः समीरणाः पल्लवानि हृदयं च तन्वि मे ।। २८५।।

वर्णनेन हृतचक्षुषः श्रियः सुप्रसन्नमधुराकृतीनि ते ।
अङ्गकानि दयिते भजेऽर्भकः स्वेदबिन्दुहरणेन वाऽनिलः ।। २८६।।

तावदेव मम चेतसो मुदे बर्हमेतदनघाङ्गि बर्हिणः ।
यावदक्षिपथमेष विश्लथो गाहते न कबरीभरस्तव ।। २८७।।

रागवानधर एष सन्ततं निर्मलद्विजसमीपवर्त्यपि ।
एभिरस्य सहवासतः प्रिये नेषदप्यपगतो निजो गुणः ।। २८८।।

चक्षुषः सुदति ते सगोत्रता कैरवैर्निशि दिने कुशेशयैः ।
कश्यपैरपि वसिष्ठबान्धवैर्भूसुपर्वण इव द्विगोत्रिणः ।। २८९।।

अल्पयाऽप्यतिसमर्थया स्मितज्योत्स्नया गगनगं हरत्तमः ।
केवलं सुवचनामृतं किरच्चन्द्रबिम्बमतुषारमाननम् ।। २९०।।

नित्यमब्जमुखि ते परस्परश्लिष्टमश्लथपटीकुटीरगम् ।
शर्वरीभयविवर्जितं स्थलीचक्रवाकमिथुनं कुचद्वयम् ।। २९१।।

लालनीयमयि देवमौलिभिः कोमलं चरणपल्लवद्वयम् ।
कच्चिदद्रिपुरुहूतपुत्रिके न स्थली तुदति कर्कशा तव ।। २९२।।

एवमादि वदति त्रिलोचने त्वन्मुखे लसति मौनमुद्रया ।
आततान जलचारिकेतनो नर्तनं नगमहेन्द्रबालिके ।। २९३।।

देवि ते पुरजितावतंसितः पारिजातकुसुमस्रजा कचः ।
मानसं पुरजितोऽमुना हृतं स्मर्यते क्व मलिनात्मना कृतम् ।।
२९४।।

ब्रह्मचर्यनियमादचञ्चला नायिका यदि लुलायमर्दिनी ।
नायकश्च सुमबाणसूदनो वेद को रतिरहस्यमेतयोः ।। २९५।।

लोचनोत्सवविधौ विशारदे वारिदावरणदोषवर्जिते ।
मर्दयत्यपि नभोगतं तमः श्यामिकारहितसुन्दराकृतौ ।। २९६।।

भाति शीतकिरणस्तनन्धये प्राणनायकजटाकुटीजुषि ।
शुभ्रपर्वततटे शुभाङ्गि ते सम्मदाय न बभूव का निशा ।। २९७।।

सन्तु भूषणसुधांशुदीधिति व्यक्तमुग्धमुखशोभयोर्मिथः ।
तानि तानि गिरिजागिरीशयोः क्रीडितानि जगतो विभूतये ।। २९८।।

मोदकादनपरस्य सृष्टये क्रीडितं जननि वां किमप्यभूत् ।
शक्तिभृत्तनयरत्नजन्मने किञ्चिदीश्वरि बभूव खेलनम् ।। २९९।।

माधुरीरसपरिप्लुता इमाः काव्यकण्ठविदुषो रथोद्धताः ।
आदधत्वचलनाथनन्दिनी मानसे कमपि मोदमुत्तमम् ।। ३००।।

।। समाप्तं च तृतीयं शतकम् ।।

चतुर्थं शतकम्

त्रयोदशः स्तबकः

कटाक्षः (उपजातिवृत्तम्)

भवाम्बुधिं तारयताद्भवन्तं
हासोऽद्भुतः कुञ्जरवक्त्रमातुः ।
यो हन्ति बिम्बाधरलङ्घनेऽपि
व्यक्तालसत्वो हरितां तमांसि ।। ३०१ ।।

सक्तः सदा चन्द्रकलाकलापे
सर्वेषु भूतेषु दयां दधानः ।
गौरीकटाक्षो रमणो मुनिर्वा
मदीयमज्ञानमपाकरोतु ।। ३०२ ।।

कृपावलोको नगकन्यकायाः
करोतु मे निर्मलमन्तरङ्गम् ।
येनाङ्कितः शङ्कर एकतत्त्वं
विश्वं लुलोके जगते जगौ च ।। ३०३ ।।

कालीकटाक्षो वचनानि मह्यं
ददातु मोचामदमोचनानि ।
यत्पातपूतं रघुवंशकारं
नराकृतिं प्राहुरजस्य नारीम् ।। ३०४ ।।

युष्माकमग्र्यां वितनोतु वाणी-
मेणीदृगेषा गिरिशस्य योषा ।

यस्याः कटाक्षस्य विसारि वीर्यं
गिरामयं मे विविधो विलासः ।। ३०५।।

नगात्मजायाः करुणोर्मिशाली
दृगन्तसन्तानधुनीप्रवाहः ।
भीष्मेण तप्तान्भवनामकेन
ग्रीष्मेण युष्माँच्छिशिरीकरोतु ।। ३०६।।

अजस्रमार्द्रा दययाऽन्तरङ्गे
यथा भवो निम्नगयोत्तमाङ्गे ।
सन्तापशान्तिं भवसुन्दरी मे
करोतु शीतेन विलोकितेन ।। ३०७।।

पुण्या सदाऽपीश्वर एव सक्ता
पतिव्रतासाम्यमिता तवेक्षा ।
कुलाचलाधीश्वरकन्यके मे
संहारमंहोविततेर्विधत्ताम् ।। ३०८।।

शर्वस्य रामे नियमेन हीना
श्यामा तवेक्षा गणिकाङ्गनेव ।
नीचेऽपि मर्त्ये निपतत्यनर्घा
बिभर्ति ना षोडश यः सुवर्णान् ।। ३०९।।

पद्मायताक्षि क्षितिधारिकन्ये
कटाक्षनामा तव कालसर्पः ।
यं सन्दशत्येष जगत्समस्तं
विस्मृत्य चाहो न दधाति मोहम् ।। ३१०।।

ईशद्विषा शैलमहेन्द्रकन्ये
करोति मैत्रीं विषमायुधेन ।
प्रभाषते पातकिनश्च पक्षे
कुतः कटाक्षो न तवाम्ब मुग्धः ।। ३११।।

कृपान्वितः कर्णसमीपचारी
श्रीमान्सदा पुण्यजनानुकूलः ।
साम्यं कुरुणामधिपस्य शम्भोः
प्राणप्रिये ते भजते कटाक्षः ।। ३१२।।

कर्णान्तिकस्थोऽपि न धर्मवैरी
कृष्णोऽपि मातर्नकुलं न पाति ।
शीतोऽपि सन्दीपयति स्मराग्निं
हरस्य ते शैलसुते कटाक्षः ।। ३१३।।

अयं कटाक्षस्तव तोयवाहः
कारुण्यकाले परिजृम्भमाणः ।
गृहेषु लीनान् सुखिनो विहाय
निराश्रयान् सिञ्चति विश्वमातः ।। ३१४।।

कस्यापि वाचा वपुषा बलेन
समस्य सर्वैरपि यन्निदेशाः ।
अम्भोधिवेलास्वपि न स्खलन्ति
शम्भोः प्रियेऽयं तव दृक्प्रसादः ।। ३१५।।

द्वारेषु तेषां विचरन्ति शूराः
सौधेषु सारङ्गदृशस्तरुण्यः ।

प्रगल्भवाचः कवयः सभासु
शर्वाणि ते येषु कृपाकटाक्षः ।। ३१६।।

यत्राम्ब ते कोऽपि कटाक्षलेशः
स दुर्जयः सङ्गरसीम्नि शूरः ।
पूर्वं दिवं पूरयति द्विषद्भि-
स्ततो यशोभिर्भुवमिन्दुगौरैः ।। ३१७।।

यं तारकाकान्तकलापकान्ते
न लोकसे कोऽपि न लोकते तम् ।
यं लोकसे तेन विलोकितोऽपि
श्रियं समृद्धां समुपैति लोकः ।। ३१८।।

सुधां हसन्ती मधु चाक्षिपन्ती
यशो हरन्ती वनिताधरस्य ।
परिष्करोत्यस्य कवित्वधारा
मुखं हरप्रेयसि लोकसे यम् ।। ३१९।।

सर्वेन्द्रियानन्दकरी पुरन्ध्री
विद्याऽनवद्या विपुला च लक्ष्मीः ।
इयं त्रिरत्नी पुरुषस्य यस्य
दुर्गे त्वया दृष्टमिमं तु विद्मः ।। ३२०।।

मुधा क्षिपस्यद्रिसुते कटाक्षान्
कैलासकान्तारमहीरुहेषु ।
इतः किरेषत्तव नास्ति हानिः
सिद्ध्यत्यभीष्टं च समस्तमस्य ।। ३२१।।

शीताचलाधीशकुमारि शीतः
संरक्षणे संश्रितमानवानाम् ।
दुर्धर्षदुष्टासुरमर्दनेषु
नितान्तमुष्णश्च तवावलोकः ।। ३२२।।

रुषा समेतं विदधाति नाशं
करोति पोषं कृपया सनाथम् ।
अम्बौषधस्येव तवेक्षितस्य
योगस्य भेदेन गुणस्य भेदः ।। ३२३।।

नाशाय तुल्योद्धतकामलोभ-
क्रोधत्रिदोषस्य भवामयस्य ।
शिवप्रिये वीक्षितभेषजं ते
क्रीणानि भक्त्या वद भोः कियत्या ।। ३२४।।

अभिष्टुतां चारणसिद्धसङ्घै-
स्त्रिष्टुब्विशेषा अपि मर्त्यसूनोः ।
कृपाकटाक्षैर्विनतान्पुनानां
कपर्दिनः सम्मदयन्तु कान्ताम् ।। ३२५।।

चतुर्दशः स्तबकः
काली गौरी कुण्डलिनी च (उपगीतिवृत्तम्)

कारणमखिलमतीनां वारणमन्तर्लसत्तमसः ।
मन्दस्मितं महेश्वरसुदृशो मे श्रेयसे भवतु ।। ३२६।।

विश्वतनुस्तनुगात्री वज्रमयी पुष्पसुकुमारी ।
सर्वस्य शक्तिरबला काली गौर्यम्बिका जयति ।। ३२७।।

तामाहुर्जगदम्बां गौरीं केचित् परे कालीम् ।
सा गौरी महिलातनुरम्बरतनुरुच्यते काली ।। ३२८।।

पाचकशक्तेः काल्याः केवललिङ्गेन भिद्यते कालः ।
यत्पाकतो गभीराद्भुवने सर्वेऽपि परिणामाः ।। ३२९।।

सर्वभुवनाश्रयत्वात् काली नाम्ना दिगन्येन ।
लोके तु व्यवहरणं विदुषां दिक्कालयोर्भाक्तम् ।। ३३०।।

दिगदितिरगाद्यखण्डा परिणमयित्री स्मृता काली ।
दक्षस्यैका दुहिता सा द्वे गुणभेदमुग्धदृशाम् ।। ३३१।।

देहे देहे सेयं कुण्डलिनी नाम जगदम्बा ।
सा स्वपिति संसृतिमतां युञ्जानानां प्रबुद्धा स्यात् ।। ३३२।।

मूलाधारादग्निर्ज्वलति शिरस्तः शशी द्रवति ।
कुण्डलिनीमयि मन्ये वीणाशयनात्प्रबुद्धेयम् ।। ३३३।।

यद्द्रवति तत्र किं त्वं किं तत्र त्वमसि यज्ज्वलति ।
किमु तत्रासि महेश्वरि यदुभयमेतद्विजानाति ।। ३३४।।

एतावग्नीषोमौ ज्वालाभिश्चन्द्रिकाभिरपि ।
आवृणुतस्तनुमनयोर्व्यक्तित्वं मे पशुर्भवतु ।। ३३५।।

अग्निस्त्वं सोमस्त्वं त्वमधो ज्वलसि द्रवस्यूर्ध्वम् ।
अमृतमनयोः फलं त्वं तस्य च भोक्त्री चिदम्ब त्वम् ।। ३३६।।

किन्नु सुकृतं मया कृतमखिलेश्वरि किं तपस्ततम् ।
क्रीडयसि मां प्रतिक्षणमानन्दसुधानिधावन्तः ।। ३३७।।

क्षान्तं किं मम दुरितं शान्तं किं देवि ते स्वान्तम् ।
अनुगृह्णासि विचित्रं मामप्यपराधिनां प्रथमम् ।। ३३८।।

काले काले सन्ध्यारूपा नोपासिता भवती ।
विच्छिन्नः स्मार्ताग्निस्त्रेता कुत एव वह्नीनाम् ।। ३३९।।

दातुं नार्जितमन्नं बहु देवेभ्यश्च भूतेभ्यः ।
यत्किञ्चिदार्जितं वा कलत्रपुत्रान्वितोऽश्नामि ।। ३४०।।

कश्चिदपि पापहारी न पुरश्चरितश्च ते मन्त्रः ।
कं गुणमभिलक्ष्य मम प्रबुद्ध्यसेऽन्तर्जगन्मातः ।। ३४१।।

तव मयि पृथक्तनूजप्रेमा चेत्पक्षपातोऽयम् ।
अथवा सतां निसर्गः सोऽयं त्वयि चाम्ब सम्भाव्यः ।। ३४२।।

लक्ष्यं विनैव मन्त्रः किं सिद्ध्यति कोटिशोऽप्युक्तः ।
दध्मस्तद्यदि लक्ष्यं तव रूपं गलति हा मन्त्रः ।। ३४३।।

सङ्कल्पानां वाचामनुभूतीनां च यन्मूलम् ।
यत्र प्राणो बद्धस्तल्लक्ष्यं देवि ते रूपम् ।। ३४४।।

नैसर्गिकस्ववृत्तेरहङ्कृतेर्मूलमन्विष्य ।
त्वां किल साक्षात्कुरुते रमणमहर्षेरियं दृष्टिः ।। ३४५।।

मन्ये पर्वतकन्ये मम सेयमहङ्कृतिर्महती ।
अवतरता वर्षगणैरपि तन्मूलं न लब्धमहो ।। ३४६।।

एष प्रौढो भगवति बहुलं गर्जत्यहङ्कारः ।
एतस्मिन्नयि काले भवती चाबोधि कुण्डलिनी ।। ३४७।।

तव पश्चात्सम्भूतिं जानाति न सोऽयमद्यापि ।
प्रागिव गर्जति धीरं बिभेति मृत्योर्न नेदिष्ठात् ।। ३४८।।

अतिपुष्टमहङ्कारं पशुमेतं तुभ्यमर्पयते ।
प्रमथपतिप्राणेश्वरि गणपतिरेकान्तभक्तोऽयम् ।। ३४९।।

उपगीतयो गणपतेरुपतिष्ठन्तामिमाः प्रीत्या ।
उत्सवसहस्रलोलामुकारवाच्यस्य गृहनाथाम् ।। ३५०।।

पञ्चदशः स्तबकः
शक्तेः स्वागतम् (स्वागतावृत्तम्)

आपदामपहरन्तु ततिं नः
सम्पदामपि दिशन्तु समृद्धिम् ।
दन्तकुन्दरुचिदत्तबलानि
व्योमकेशसुदृशो हसितानि ।। ३५१।।

अल्पमप्यधिकशक्तिसमृद्धं
मन्दमप्यधिकसूक्ष्मविसारम् ।
सुस्मितं स्मरविरोधिरमण्याः
कल्पतां मम कुलस्य शुभाय ।। ३५२।।

पुष्कराद्रविमतो भुवमेतां
भूमितश्शशधरं क्रममाणा ।

नैव मुञ्चति पदं बत पूर्वं
नोत्तरं व्रजति नेशपुरन्ध्री ।। ३५३।।

भूषणेष्विव सवित्रि सुवर्णं
मृत्तिकामिव घटेष्वखिलेषु ।
विश्ववस्तुषु निरस्तविशेषां
देवि पश्यति सतीं विबुधस्त्वाम् ।। ३५४।।

किद्मभूतमखिलेश्वरजाये
दृश्यजातमखिलं निजपाके ।
प्राणबुद्धिमनसामिह वर्गः
सारभूत इति सूरिजनोक्तिः ।। ३५५।।

सारमीश्वरि तिलेष्विव तैलं
विग्रहेषु निखिलेषु निगूढम् ।
ये धिया मथनतो विदुरेकं
ते भवन्ति विबुधास्त्वयि लीनाः ।। ३५६।।

आयसं त्रिभुवनेश्वरि पिण्डं
वह्निनेव तपसा तनुपिण्डम् ।
यस्य चिज्ज्वलनजालमयं स्यात्
तप्तमम्ब स तवालयभूतः ।। ३५७।।

योऽरणेर्मथनतोऽतिपवित्रं
वीतिहोत्रमिव वीतकलङ्कः ।
प्राणमुज्ज्वलयति स्वशरीरात्
त्वामसावभयदेऽर्हति यष्टुम् ।। ३५८।।

प्राणता श्वसितमेव विचार्यं
कुर्वता करणमेव निभाल्यम् ।
गच्छता गमनमेव विशोध्यं
तत्तनौ मथनमागमबोध्यम् ।। ३५९।।

यो रसं पिबति मूर्धसरोजात्
सोमपोऽयमनघः प्रयतात्मा ।
अग्निहोत्रमखिलेश्वरि नित्यं
मूलकुण्डदहनस्थितिरस्य ।। ३६०।।

चिन्मयी पिबसि सोममिमं किं
सोम एव किमसावसि मातः ।
पीयसे पिबसि च स्वयमेका
पेयपातृयुगलं किमु भूत्वा ।। ३६१।।

तैजसं कनकमग्निवितप्तं
तेज एव कनकाङ्गि यथा स्यात् ।
मोदरूपकलया तव तप्तं
तन्मयं भवति मोदजपिण्डम् ।। ३६२।।

काऽपि मोदलहरी तव वीचि-
र्निर्गता दशशतारसुधाब्धेः ।
पूरयत्यखिलमम्ब शरीरं
नेह वेद्मि परमे जडभागम् ।। ३६३।।

सेयमुत्तमतमा निपतन्ती
शीतलाद्दशशतारपयोदात् ।

प्रेरितादखिलराज्ञि भवत्या
बुद्धिसस्यमवताद्रसवृष्टिः ।। ३६४ ।।

दुग्धसिन्धुमथनादमृतं वा
शब्दसिन्धुमथनात्प्रणवो वा ।
लभ्यते सुकृतिभिस्तव वीचि-
र्मूर्धकञ्जमथनाद्रस एषः ।। ३६५ ।।

अस्थिषु प्रवहति प्रतिवेगं
मज्जसारममृतं विदधाना ।
बिभ्रति मदमनुष्णमदोषं
मूर्धकञ्जनिलये तव धारा ।। ३६६ ।।

तैत्तिरीयकथितो रसलाभः
सोऽयमेव सकलागमवर्ण्ये ।
एतदेव शशिमण्डलनाथे
तन्त्रभाषितपरामृतपानम् ।। ३६७ ।।

मूर्धसोममजरामररूपे
युक्तवीक्षणकरेण निपीड्य ।
शम्भुसुन्दरि सुनोमि धिनोमि
त्वां प्रदीप्तकुलकुण्डनिशान्ताम् ।। ३६८ ।।

दृष्टिरेव रविदीधितिरुग्रा
शीर्षकञ्जशशिनं प्रविशन्ती ।
शीतलामृतमयी खलु भूत्वा
योगिनो द्रवति मोदकला ते ।। ३६९ ।।

मूर्धनि द्रवसि योगयुतानां
चक्षुषि ज्वलसि शङ्करभामे ।
तिष्ठसि स्थिरपदा कुलकुण्डे
बाह्यतः स्खलसि नैव कदाऽपि ।। ३७० ।।

सा यदि द्रवति मोदकला स्यात्
सा यदि ज्वलति चित्कलिका स्यात् ।
सा परा स्थिरपदा यदि तिष्ठ-
त्यक्षरा भवति काचन सत्ता ।। ३७१ ।।

पश्यता नयनमण्डलवृत्तिं
गृह्यसे त्वमचलाधिपकन्ये ।
जानता दशशतारविलासं
स्पृश्यसे विदितमम्ब रहस्यम् ।। ३७२ ।।

व्याप्तशक्त्यसुबलेन लसन्ती
भानुबिम्बनयनेन तपन्ती ।
चन्द्रबिम्बमनसा विहरन्ती
सा पुनर्जयति मूर्ध्नि वसन्ती ।। ३७३ ।।

स्वागतं सकललोकनुतायै
स्वागतं भुवनराजमहिष्यै ।
स्वागतं मयि भृशं सदयायै
स्वागतं दशशतारमितायै ।। ३७४ ।।

सत्कविक्षितिभुजो ललिताभिः
स्वागताभिरनघाभिरिमाभिः ।

स्वागतं भणितमस्तु भवान्यै
खेलनाय शिर एतदितायै ॥ ३७५॥

षोडशः स्तबकः
अध्यात्मं शक्तिवैभवम् (कुमारललितावृत्तम्)

महोविहतमोहं महेशमहिलायाः ।
स्मितं वितनुतान्मे गृहेषु महमग्र्यम् ॥ ३७६॥

इयद्बहुलगोलं जगल्लघु दधाना ।
पितामहमुखैरप्यखण्डितविधाना ॥ ३७७॥

अदुष्टचरितेभ्यः शुभान्यभिदधाना ।
कुलानि मलिनानां हतानि विदधाना ॥ ३७८॥

दुकूलमरुणांशुप्रभं परिदधाना ।
हरस्य रजताद्रिक्षितीशितुरधीना ॥ ३७९॥

मुनीन्द्रकृततन्त्रप्रसिद्धबहुदाना ।
उमा बलमलं नस्तनोत्वतुलमाना ॥ ३८०॥

निरस्तविषयां यद् दधाति मतिकीलाम् ।
समस्तजगदीशे धृतिस्तव मतेयम् ॥ ३८१॥

श्रुता प्रवणचित्तं स्मृता नरमपापम् ।
धृता हृदि विधत्से गतस्वपरभावम् ॥ ३८२॥

अहंमतितटिन्याः सतामवनिमूलम् ।
त्वमेव किल सेयं महर्षिरमणोक्तिः ।। ३८३।।

अहंमतिलतायास्त्वयीशवधु कन्दे ।
स्थितोऽम्ब भुवनस्य प्रविन्दति रहस्यम् ।। ३८४।।

यदेतदखिलाम्ब प्रसिद्धमिव दृश्यम् ।
तवैव किल जालं गतो भणति मूलम् ।। ३८५।।

प्रपश्यसि पराची जगद्विविधभेदम् ।
स्वतः किमपि नान्यत्प्रतीचि पुरतस्ते ।। ३८६।।

स्तुता भवसि शश्वत् स्मृता च भजने त्वम् ।
धृता भवसि योगे तता भवसि बोधे ।। ३८७।।

स्तुता दिशसि कामं स्मृता हरसि पापम् ।
धृताऽस्यधिकशक्त्यै तता भवसि मुक्त्यै ।। ३८८।।

विशुध्यति यताशी प्रमाद्यति न शुद्धः ।
प्रमादरहितस्य स्फुटे लससि कञ्जे ।। ३८९।।

स्फुटं यदि सरोजं नटीव पटु नाट्यम् ।
करोषि यतबुद्धेर्जगज्जननि शीर्षे ।। ३९०।।

शिरोगतमिदं नः प्रफुल्लमयि पद्मम् ।
अनल्पमकरन्दं त्वमम्ब भव भृङ्गी ।। ३९१।।

सरोजमतुदन्ती पिबाम्ब मकरन्दम् ।
महामधुकरि त्वं भजेर्मदममन्दम् ।। ३९२।।

अमङ्गलमितः प्राङ्क मयेशवधु भुक्तम् ।
इतः परममेये सुखान्यनुभव त्वम् ।। ३९३ ।।

अहङ्कृतिवशान्मे चिदीश्वरि पुराऽभूत् ।
तवाभवदिदानीं ममास्ति न विभुत्वम् ।। ३९४ ।।

यदाऽभवदियं मे तदाऽन्वभवदार्तिम् ।
तवेश्वरि भवन्ती भुनक्तु शमिदानीम् ।। ३९५ ।।

करोत्वियमहन्ता विवादमधुनाऽपि ।
तथाऽपि पुरतस्ते महेश्वरि विवीर्या ।। ३९६ ।।

इयं च तव बुद्धेर्यतो भवति वृत्तिः ।
इमामपि कुरु स्वां क्षमावति विरोषा ।। ३९७ ।।

सुधाब्धिरिह मातस्तरङ्गशतमाली ।
चिदभ्रपुरमत्र प्रभापदमदभ्रम् ।। ३९८ ।।

कुरु त्वमिदमेकं निजालयशतेषु ।
सवित्रि विहरास्मिन् यथेष्टमयि देहे ।। ३९९ ।।

कुमारललितानां कृतिर्गणपतीया ।
करोतु मुदमेषा कपर्दिदयितायाः ।। ४०० ।।

।। समाप्तं च चतुर्थं शतकम् ।।

पञ्चमं शतकम्

सप्तदशः स्तबकः

मदकरीशक्तिः (चम्पकमालावृत्तम्)

पापविधूतौ निर्मलगङ्गा तापनिरासे चन्द्रमरीचिः ।
भर्गपुरन्ध्रीहासकला मे भद्रममिश्रं काऽपि करोतु ।। ४०१।।

शिष्टकुलानां सम्मदयित्री दुष्टजनानां संशमयित्री ।
कष्टमपारं पादजुषो मे विष्टपराज्ञी सा विधुनोतु ।। ४०२।।

नूतनभास्वद्बिम्बनिभाङ्घ्रिं शीतलरश्मिद्वेषिमुखाब्जाम् ।
ख्यातविभूतिं पुष्पशरारेः पूतचरित्रां योषितमीडे ।। ४०३।।

उज्ज्वलतारे व्योम्नि लसन्ती सारसबन्धौ भाति तपन्ती ।
शीतलभासा चिन्तनकर्त्री पातु कुलं मे विष्टपभर्त्री ।। ४०४।।

प्राणमनोवाग्व्यस्तविभूतिर्लोकविधातुः काचन भूतिः ।
पुष्करपृथ्वीपावकरूपा शुष्कमघं नः सा विदधातु ।। ४०५।।

इष्टफलानामम्ब समृद्ध्यै कष्टफलानां तत्क्षणधूत्यै ।
चेष्टितलेशोद्दीपितशक्तिं विष्टपभर्त्रि त्वामहमीडे ।। ४०६।।

भूमिरुहाग्रस्थापितभाण्डाद्यो मधु पायं पायमजस्रम् ।
विस्मृतविश्वो नन्दति मातस्तत्र किल त्वं धाम दधासि ।। ४०७।।

कोऽपि सहस्रैरेष मुखानां शेष इतीड्यः पन्नगराजः ।
उद्गिरतीदं यद्वदनेभ्यो देवि तनौ मे तद्वत पासि ।। ४०८।।

साकममेये देवि भवत्या पातुमहन्ता यावदुदास्या ।
तावदियं तां मूर्छयतीशे पन्नगराजोद्गारजधारा ।। ४०९।।

शाम्यतिचिन्ताजीवितमस्यामिन्द्रियसत्ताऽप्यस्तमुपैति ।
याति निरुद्धा हा गलदेशे संशयमेषा मातरहन्ता ।। ४१०।।

गौरि महेशप्राणसखी मां पाहि विपन्नां मातरहन्ताम् ।
सा यदि जीवेदीश्वरि तुभ्यं दासजनस्तामर्पयतेऽयम् ।। ४११।।

त्वत्स्मृतिवीर्याच्छान्तिसमृद्धां मातरहन्तां शुद्धतमां मे ।
आत्मभुजिष्यां कर्तुमिदानीं शान्तधियस्ते कोऽस्ति विकल्पः।।४१२।।

मन्दरधारी नामृतहेतुर्वासुकिरज्जुर्नामृतहेतुः ।
मन्थनहेतुस्साऽमृतहेतुः सर्वबलात्मा शर्वपुरन्ध्री ।। ४१३।।

प्राणिशरीरं मन्दरशैलो मूलसरोजं कच्छपराजः ।
पूर्णमनन्तं क्षीरसमुद्रः पृष्ठगवीणा वासुकिरज्जुः ।। ४१४।।

दक्षिणनाडी निर्जरसेना वामगनाडी दानवसेना ।
शक्तिविलासो मन्थनकृत्यं शीर्षजधारा काऽपि सुधोक्ता ।। ४१५।।

कण्ठनिरुद्धे भूरि विषाग्नौ तैजसलिङ्गावासिहरेण ।
त्वद्बलजातं स्वाद्वमृतं को देवि निपीय प्रेत इह स्यात् ।। ४१६।।

येन विभुस्ते माद्यति शर्वो यत्र शिवे त्वं क्रीडसि हृष्टा ।
सम्मदमूलं तं मदमाद्ये वर्धय पुत्रेऽनुग्रहपात्रे ।। ४१७।।

यो मदमीदृङ्मार्गमुपेक्ष्य स्वर्विभुपूज्ये गर्वसमेतः ।
आहरति श्रीबाह्यसमृद्ध्या ना सुरया वा सोऽसुर उक्तः ।। ४१८।।

ताम्यति तीव्राफेननिषेवी क्लाम्यति संवित्पत्रनिषेवी ।
भ्राम्यति हालाभाण्डनिषेवी शाम्यति शीर्षद्रावनिषेवी ।। ४१९ ।।

अस्तु विरेके पथ्यमफेनं पत्रमजीर्णेष्वस्तु निषेव्यम् ।
अस्तु हितं तद्यक्ष्मणि मद्यं संसृतिहारी देवि रसस्ते ।। ४२० ।।

नैव महान्तस्सत्त्वसमृद्धाः सर्वमदेष्वप्यम्ब चलन्तु ।
अल्पजनानां मादकवस्तुप्राशनमीशे नाशनमुक्तम् ।। ४२१ ।।

केऽपि यजन्ते यन्मधुमांसैस्त्वां त्रिपुरारेर्जीवितनाथे ।
अत्र न यागो दूषणभागी द्रव्यससङ्गो दुष्यति यष्टा ।। ४२२ ।।

दक्षिणमार्गे सिद्ध्यति भक्तः सव्यसरण्यां सिद्ध्यति वीरः ।
नेश्वरि सव्ये नाप्यपसव्ये सिद्ध्यति दिव्ये त्वध्वनि मौनी ।। ४२३ ।।

नार्चनभारो नापि जपोऽस्यां दिव्यसरण्यां भव्यतमायाम् ।
केवलमम्बापादसरोजं निश्चलमत्या मृग्यमजस्रम् ।। ४२४ ।।

काचिदमूल्या चम्पकमाला वृत्तनिबद्धा मञ्जुलमाला ।
अस्तु गणेशस्येश्वरकान्ता कण्ठविलोला चम्पकमाला ।। ४२५ ।।

अष्टादशः स्तबकः
रूपविशेषाः कुण्डलिनीसमुल्लासश्च (प्रहर्षिणीवृत्तम्)

धुन्वन्त्यस्तिमिरततिं हरित्तटीनां
धिन्वन्त्यः पुरमथनस्य लोचनानि ।
स्कन्दाम्बाहसितरुचो हरन्तु मोहं
सान्द्रं मे हृदयगतं प्रसह्य सद्यः ।। ४२६ ।।

तन्वाना विनतहितं विरोधिवर्गं
धुन्वाना बुधजनमोदमादधाना ।
सम्राज्ञी त्रिदिवधरारसातलानां
रुद्राणी भणतु शिवानि मत्कुलस्य ।। ४२७।।

योऽम्ब त्वां हृदि विदधत्तटित्प्रकाशां
पीयूषद्युतिमदहृन्मुखारविन्दाम् ।
अन्यत्तु स्मृतिपथतो धुनोति सर्वं ।
कामारेः सुदति न तस्य भुव्यसाध्यम् ।। ४२८।।

कालाभ्रद्युतिमसमानवीर्यसारां
शक्त्यूर्मिभ्रमकरशुक्लघोरदंष्ट्राम् ।
यो धीरो मनसि दधाति भर्गपत्नि
त्वामस्य प्रभवति सङ्गरेषु शस्त्रम् ।। ४२९।।

यः प्राज्ञस्तरुणदिवाकरोज्ज्वलाङ्गीं
तन्वङ्गि त्रिपुरजितो विचिन्तयेत्त्वाम् ।
तस्याज्ञां दधति शिरस्सु फुल्लजाजी-
मालां वा धरणिजुषो वशे भवन्तः ।। ४३०।।

यो राकाशशधरकान्तिसारशुभ्रां
बिभ्राणां करकमलेन पुस्तकं त्वाम् ।
भूतेशं प्रभुमसकृत्प्रबोधयन्तीं
ध्यायेद्वाग्भवति वशेऽस्य नाकदूती ।। ४३१।।

जानीमो भगवति भक्तचित्तवृत्ते-
स्तुल्यं त्वं सपदि दधासि रूपमग्र्यम् ।

प्रश्नोऽयं भवति नगाधिनाथकन्ये
रूपं ते मदयति कीदृशं स्मरारिम् ।। ४३२।।

चारु स्यादलमिति वक्तुमम्ब शक्यं
रूपं ते न वदति कोऽपि कीदृशं वा ।
सम्मोहं परमुपयान्ति कान्तिभाण्डे
कामारेरपि नयनानि यत्र दृष्टे ।। ४३३।।

सङ्कल्पैः किमु तव भूषणान्यभूवँ-
च्छिल्पीन्द्राः किमु विदधुर्यथाऽत्र लोके ।
तत्स्वर्णं भगवति कीदृशं मणीनां
किं रूपं भवति च तत्र योजितानाम् ।। ४३४।।

यान्यङ्गान्यखिलमनोज्ञसारभूता-
न्येतेषामपि किमु भूषणैरुमे ते ।
आहोस्विल्ललिततमानि भान्ति भूयो
भूषाभिर्विकृततमाभिरप्यमूनि ।। ४३५।।

मुक्ताभिर्भवति तवाम्ब किन्नु हारः
पीयूषद्युतिकरसारनिर्मलाभिः ।
मुण्डैर्वा घलघलशब्दमादधद्भिः
सङ्घर्षात् त्रिभुवनसार्वभौमभामे ।। ४३६।।

वस्त्रं स्याद्यदि तव सर्वशास्त्रगम्ये
कार्पासं दिवि च तदुद्भवोऽनुमेयः ।
क्षौमं चेद्भगवति तस्य हेतुभूताः
कीटाः स्युर्गगनजगत्यपीति वाच्यम् ।। ४३७।।

रुद्रस्य प्रियदयितेऽथवा सुरद्रु-
भूषाणां मणिकनकप्रकल्पितानाम् ।
वस्त्राणामपि मनसे परं हितानां
कामं ते भवति समर्पकः समर्थः ॥ ४३८॥

सुस्कन्धो बहुविटपः प्रवालशोभी
सम्फुल्लप्रसवसुगन्धवासिताशः ।
वृक्षः किं भगवति कल्पनामकोऽयं
सङ्कल्पः किमु तव कोऽपि देवि सत्यः ॥ ४३९॥

सङ्कल्पान्न भवति कल्पपादपोऽन्यः
स्वर्दोग्ध्री पुनरितरा न कुण्डलिन्याः ।
यः कुर्याद् द्वयमिदमुद्गतात्मवीर्यं
कारुण्यात्तव भुवि चास्य नाकभाग्यम् ॥ ४४०॥

आपीनं भवति सहस्रपत्रकञ्जं
वत्सोऽस्याः पटुतरमूलकुण्डवह्निः ।
दोग्धाऽऽत्मा दहरसरोरुहोपविष्टो
मौनं स्यात्सुरसुरभेस्तनूषु दोहः ॥ ४४१॥

दोग्ध्र्यास्ते भगवति दोहनेन लब्धं
वत्साग्निप्रथमनिपानसद्रवायाः ।
दुग्धं स्वाद्वमृतमयं पिबन्ममात्मा
सन्तृप्तो न भवति दुर्भरोऽस्य कुक्षिः ॥ ४४२॥

वत्सोऽग्निः पिबति दृढाङ्घ्रिरम्ब पश्चा-
दश्रान्तं पिबति दुहन् पुरोऽन्तरात्मा ।

वृद्धिं च व्रजति पयः प्रतिप्रदोहं
दोग्ध्र्यास्ते द्रव इह कुण्डलिन्यपारः ।। ४४३।।

सोमस्य द्रवमिममाहुरम्ब केचिद्
दुग्धाब्धेरमृतरसं गदन्ति केऽपि ।
बाष्पं केऽप्यभिदधते तु कौलकुण्डं
पीनोधस्स्रवमितरे भणन्ति धेनोः ।। ४४४।।

मूले त्वं ज्वलदनलप्रकाशरूपा
वीणायां प्रबलमहामदोष्मरूपा ।
शीर्षाब्जे सततगलद्रसस्वरूपा
भ्रूमध्ये भवसि लसत्तटित्स्वरूपा ।। ४४५।।

हार्दे चेदवतरसीह पुण्डरीके
छायावत्सकलमपि प्रपश्यसि त्वम् ।
आरूढा दशशतपत्रमद्रिपुत्रि
स्याश्चेत्त्वं भणसि जगत्सुधासमुद्रम् ।। ४४६।।

नेत्राभ्यां सरसिरुहच्छदायताभ्यां
वक्त्रेण प्रविमलहासभासुरेण ।
प्रत्यक्षा मम मनसः पुरः पुरन्ध्री
कामारेः परिणतमस्मदीयभाग्यम् ।। ४४७।।

पुण्यानां परिणतिरेव भूतभर्तुः
सिद्धानां बलनिधिरेव कोऽपि गूढः ।
भक्तानां दृढतरिरेव शोकसिन्धौ
मग्नानां मम जननी महीध्रपुत्री ।। ४४८।।

उद्धर्तुं विनतजनं विषादगर्तात्
संस्कर्तुं भुवनहिताय योगयुक्तम् ।
संहर्तुं खलकुलमुद्धतं च दर्पाद्
भर्गस्य प्रियतरुणी सदा सदीक्षा ।। ४४९।।

मृद्वीकां मधुरतया सुधां महिम्ना
गाम्भीर्यात्सुरतटिनीं च निर्जयन्ती ।
शर्वाणीचरितपरा प्रहर्षिणीनां
श्रेणीयं जयतु गणेश्वरेण बद्धा ।। ४५०।।

एकोनविंशः स्तबकः
ध्येयललितारूपम् (प्रमाणिकावृत्तम्)

प्रफुल्लकल्पपादपप्रसूनसद्यशोहरम् ।
महारुजं धुनोतु ते महेशसुन्दरीस्मितम् ।। ४५१।।

मुनीन्द्रमूलवेदिभूधनञ्जयप्रबोधनम् ।
यतीन्द्रहार्दपेटिका कवाटबन्धभेदनम् ।। ४५२।।

यथाविधिक्रियापरद्विजातिचित्तशोधनम् ।
ममाम्बिकास्मितं भवत्वघप्रतापरोधनम् ।। ४५३।।

सुवर्णसालभञ्जिका चरेव शोभयाऽधिका ।
अतीव मार्दवान्विता नवेव पुष्पिता लता ।। ४५४।।

सुपर्वमौलिरत्नभा विराजिहेमपादुका ।
मरालिकानिमन्त्रकप्रशस्तरत्ननूपुरा ।। ४५५।।

वलक्षदीधितिप्रभाविशेषहृन्नखावली ।
मुनीन्द्रशुद्धमानसप्रमेयपादसौष्ठवा ॥ ४५६॥

घनीभवत्तटित्प्रभाप्रवाहकल्पजङ्घिका ।
मतङ्गजेन्द्रनासिका मनोज्ञसक्थिशोभिनी ॥ ४५७॥

प्रसूनसायकागमप्रवादचुञ्चुकाञ्चिका ।
विशालकेशचुम्बितोल्लसन्नितम्बमण्डला ॥ ४५८॥

अजाण्डपिण्डसंहतिप्रपूर्णकुक्षिशालिनी ।
अपारदिव्यकान्तिवार्निधाननाभिदीर्घिका ॥ ४५९॥

बिसप्रसूनसायकच्छुराभरोमराजिका ।
जगत्त्रयीवसज्जनोपजीव्यदुग्धभृत्कुचा ॥ ४६०॥

महेशकण्ठबन्धकप्रशस्तबाहुवल्लरी ।
समस्तविष्टपाभयप्रदायिपाणिपङ्कजा ॥ ४६१॥

विलोलहारमौक्तिकप्रतानसंवदत्स्मिता ।
विशुद्धसुन्दरस्मितप्रकाशभासिताम्बरा ॥ ४६२॥

सुकोमलोष्ठकम्पनप्रभीतदुर्जयासुरा ।
सुयुक्तकुन्दकुट्मलप्रकाशदन्तपङ्क्तिका ॥ ४६३॥

शरत्सुधांशुमण्डलप्रभाविगर्हणानना ।
सुधामरन्दवज्जपासुमोपमाधराधरा ॥ ४६४॥

तिलप्रसूनचारुताऽपहासिभासिनासिका ।
नवीनभाभनासिकाविलम्बिदिव्यमौक्तिका ॥ ४६५॥

विशुद्धगण्डबिम्बितस्वरूपरत्नकुण्डला ।
महामहस्तरङ्गितप्रभावशालिलोचना ।। ४६६।।

दलान्तरस्थयामिनीप्रभुप्रभालिकस्थली ।
मयूरबर्हगर्हणप्रकृष्टकेशभासिनी ।। ४६७।।

दिवाकरायुतोज्ज्वला हिमांशुलक्षशीतला ।
तटित्सहस्रभासुरा निरङ्कचन्द्रशेखरा ।। ४६८।।

नभोन्तरालचारिणी महाविचित्रकारिणी ।
कुलाग्निकुण्डशायिनी जगत्कथाविधायिनी ।। ४६९।।

नभस्तले बलेश्वरी धरातले क्रियेश्वरी ।
दिवाकरे विभेश्वरी सुधाकरे रसेश्वरी ।। ४७०।।

महेशवेश्मदीपिका जगत्त्रयप्रमापिका ।
अशेषशीर्षशासिनी समस्तहृन्निवासिनी ।। ४७१।।

गुणस्तवे गुणस्तवे गुणप्रकर्षदायिनी ।
विचिन्तने विचिन्तने विशिष्टशक्तिधायिनी ।। ४७२।।

भ्रमाकुलेन दुस्तरा भवालसेन दुर्गमा ।
अमन्त्रकेण दुर्भरा जगत्त्रयेण दुर्जया ।। ४७३।।

सुवर्णचेलधारिणी समस्तमोदकारिणी ।
विलासिनी निरामया विचिन्त्यतां मनस्त्वया ।। ४७४।।

पदाब्जवन्दिनः कवेरियं प्रमाणिकावली ।
महेशमानसेश्वरी गृहे महाय कल्पताम् ।। ४७५।।

विंशः स्तबकः

सर्वसारमयी (मणिबन्धवृत्तम्)

प्रीतिविकासे स्वल्पतमो रोषविशेषे भूरितरः ।
अद्भुतहासो विश्वसुवो रक्षतु साधुं हन्तु खलम् ।। ४७६।।

सज्जनचित्तानन्दकरी संश्रितपापव्रातहरी ।
लोकसवित्री नाकचरी स्तान्मम भूयो भद्रकरी ।। ४७७।।

अर्चनकाले रूपगता संस्तुतिकाले शब्दगता ।
चिन्तनकाले प्राणगता तत्त्वविचारे सर्वगता ।। ४७८।।

उज्ज्वलरूपे नृत्यकरी निष्प्रभरूपे सुप्तिकरी ।
गोपितरूपे सिद्धिकरी गोचररूपे बन्धकरी ।। ४७९।।

अम्बरदेशे शब्दवती पावकताते स्पर्शवती ।
काञ्चनवीर्ये रूपवती सागरकाञ्च्यां गन्धवती ।। ४८०।।

अप्स्वमलासु स्पष्टरसा चन्द्रविभायां गुप्तरसा ।
संसृतिभोगे सर्वरसा पूर्णसमाधावेकरसा ।। ४८१।।

चक्षुषि दृष्टिश्शाततमा चेतसि दृष्टिश्चित्रतमा ।
आत्मनि दृष्टिश्शुद्धतमा ब्रह्मणि दृष्टिः पूर्णतमा ।। ४८२।।

शीर्षसरोजे सोमकला भालसरोजे शक्रकला ।
हार्दसरोजे सूर्यकला मूलसरोजे वह्निकला ।। ४८३।।

स्थूलशरीरे कान्तिमती प्राणशरीरे शक्तिमती ।
स्वान्तशरीरे भोगवती बुद्धिशरीरे योगवती ।। ४८४।।

सारसबन्धोरुज्ज्वलभा कैरवबन्धोः सुन्दरभा ।
वैद्युतवह्नेरद्भुतभा भौमकृशानोर्दीपकभा ।। ४८५।।

योधवराणामायुधभा योगिवराणामीक्षणभा ।
भूमिपतीनामासनभा प्रेमवतीनामाननभा ।। ४८६।।

शस्त्रधराणां भीकरता शास्त्रधराणां बोधकता ।
यन्त्रधराणां चालकता मन्त्रधराणां साधकता ।। ४८७।।

गानपटूनां रञ्जकता ध्यानपटूनां मापकता ।
नीतिपटूनां भेदकता धूतिपटूनां क्षेपकता ।। ४८८।।

दीधितिधारा लोकयतां जीवितधारा वर्तयताम् ।
ज्ञापकधारा चिन्तयतां मादकधारा द्रावयताम् ।। ४८९।।

मन्त्रपराणां वाक्यबलं योगपराणां प्राणबलम् ।
आत्मपराणां शान्तिबलं धर्मपराणां त्यागबलम् ।। ४९०।।

सूरिवराणां वादबलं वीरवराणां बाहुबलम् ।
मर्त्यपतीनां सैन्यबलं रागवतीनां हासबलम् ।। ४९१।।

वैदिकमन्त्रे भाववती तान्त्रिकमन्त्रे नादवती ।
शाबरमन्त्रे कल्पवती सन्ततमन्त्रे सारवती ।। ४९२।।

ब्रह्ममुखाब्जे वाग्वनिता वक्षसि विष्णोः श्रीर्ललिता ।
शम्भुशरीरे भागमिता विश्वशरीरे व्योम्नि तता ।। ४९३।।

भूग्रहगोलैः कन्दुकिनी विष्टपधाने कौतुकिनी ।
यावदनन्तं वैभविनी प्राणिषु भूयस्सम्भविनी ।। ४९४।।

कञ्जभवाण्डे मण्डलिनी प्राणिशरीरे कुण्डलिनी ।
पामरभावे सल्ललना पण्डितभावे मोदघना ।। ४९५।।

नार्यपि पुंसा मूलवती तन्व्यपि शक्त्या व्याप्तिमती ।
व्याप्तिमतीत्वे गुप्तिमती चित्रविचित्रा काऽपि सती ।। ४९६।।

दीधितिरूपा चित्तमयी प्राणशरीराऽप्यद्वितयी ।
ब्रह्मशरीरं ब्रह्मविभा ब्रह्मविभूतिर्ब्रह्मपरम् ।। ४९७।।

विष्टपमाता भूरिकृपा विष्टपराज्ञी भूरिबला ।
विष्टपरूपा शिष्टनुता विष्टपपारे शिष्टमिता ।। ४९८।।

दुर्जनमूलोच्छेदकरी दीनजनार्तिध्वंसकरी ।
धीबललक्ष्मीनाशकृशं पुण्यकुलं नः पातु शिवा ।। ४९९।।

चन्द्रकिरीटाम्भोजदृशः शान्तिसमृद्धं स्वान्तमिमे ।
सम्मदयन्तु श्रोत्रसुखाः सन्मणिबन्धाः सूरिपतेः ।। ५००।।

।। समाप्तं च पञ्चमं शतकम् ।।

षष्ठं शतकम्

एकविंशः स्तबकः

अर्धनारीश्वरः (अनुष्टुब्वृत्तम्)

इतः पीत्वा कुचं स्कन्दे प्रसारितकरे ततः ।
जयति स्मितमुद्भूतं शिवयोरेकदेहयोः ।।५०१।।

एकतो मणिमञ्जीरक्वाणाहूतसितच्छदम् ।
अन्यतो नूपुराहीन्द्रफूत्कारकृततद्भयम् ।।५०२।।

गीर्वाणपृतनापालं बालं लालयदेकतः ।
उत्सङ्गे गणसम्राजमर्भकं बिभ्रदन्यतः ।।५०३।।

विडम्बितब्रह्मचारिकोकैकस्तनमेकतः ।
कवाटार्धनिभं बिभ्रद्वक्षः केवलमन्यतः ।।५०४।।

सेनान्याऽऽस्वादितस्तन्यमनुफूत्कुर्वतैकतः ।
फूत्कारमुखरं नागमुग्रं जाग्रतमन्यतः ।।५०५।।

एकतो दोर्लतां बिभ्रन् मृणालश्रीविडम्बिनीम् ।
शक्रशुण्डालशुण्डाभं चण्डं दोर्दण्डमन्यतः ।।५०६।।

कुत्राप्यविद्यमानेऽपि वन्दनीये तदा तदा ।
परस्परकरस्पर्शलोभतो विहिताञ्जलि ।।५०७।।

शक्रनीलसवर्णत्वाद् भागयोरुभयोरपि ।
ऊर्ध्वाधराङ्गसापेक्षसन्धिज्ञानगलस्थलम् ।।५०८।।

एकतः कैरवश्रेणीनिद्रामोचनलोचनम् ।
अन्यतः कमलावासक्षणाधायकवीक्षणम् ॥ ५०९॥

एकतश्चक्षुषा चारुतारेणाधीतविभ्रमम् ।
अन्यतः पाणिपाथोजे खेलतो मृगबालतः ॥ ५१०॥

एकतो भालफलके काश्मीरेण विशेषितम् ।
अन्यतोऽर्धेक्षणेनैव रतिभूविभ्रमद्रुहा ॥ ५११॥

एकतः शीतलालोकं साधुलोकशिवङ्करम् ।
अन्यतः प्रज्वलत्प्रेक्षं दुष्टगोष्ठीभयङ्करम् ॥ ५१२॥

एकतो मणिताटङ्कप्रभाधौतकपोलकम् ।
अन्यतः कुण्डलीभूतकुण्डलीभूतकुण्डलि ॥ ५१३॥

एकतः कुन्तलान् बिभ्रदिन्द्रनीलोपमद्युतीन् ।
अन्यतः पावकज्वालापाटलांशुच्छटा जटाः ॥ ५१४॥

एकतः केशपाशेन कीर्णेनोरसि भासुरम् ।
अन्यतो लम्बमानस्य भोगिनो हरता श्रियम् ॥ ५१५॥

अवतंसितमम्लानपारिजातस्रजैकतः ।
विमलोल्लोलमालिन्या विबुधापगयाऽन्यतः ॥ ५१६॥

रौप्याचलकृतावासं प्राप्यं युक्तेन चेतसा ।
वस्तु रामापुमाकारं हृदि सन्निदधातु मे ॥ ५१७॥

कान्तार्धविग्रहे मातर्जटार्धाश्चिकुरास्तव ।
दधत्यदभ्रसन्ध्याभ्रयुक्तकालाभ्रविभ्रमम् ॥ ५१८॥

दम्पत्योर्युवयोरेष लोपो यन्नास्ति शैलजे ।
वामं पार्श्वं विभोः शेतुं दातुं ते दक्षिणः करः ।। ५१९।।

लोके स्त्री स्तनयुग्मेन पुष्णात्येकं सुतं न वा ।
स्तनेनैकेन शर्वाणि पुष्णासि त्वं जगत्त्रयम् ।। ५२०।।

खिद्यन्ति योषितः कुक्षौ वहन्त्योऽर्भकमेककम् ।
अर्धकुक्षौ दधासि त्वं त्रिलोकीमम्ब लीलया ।। ५२१।।

अनुरूपा शिवस्य त्वमनुरूपः शिवस्तव ।
अलङ्कारोऽनुरूपो वामकलङ्कोऽर्भकः शशी ।। ५२२।।

तवैव तव देहांशो हरस्यैव हरस्य यः ।
प्राणास्तु जगतां धात्रि हरस्य त्वं हरस्तव ।। ५२३।।

अविभक्तं भवानि स्वं भवस्य तव चोभयोः ।
सकृत्सकरुणं चेतः सङ्कल्पयतु नश्शिवम् ।। ५२४।।

भवस्य भागमुत्सृज्य भवानी भागमात्मनः ।
भजत्वनुष्टुभामासां सृष्टानां नारसिंहिना ।। ५२५।।

द्वाविंशः स्तबकः

हरकुटुम्बकम् (वियोगिनीवृत्तम्)

अखिलस्य विकासकारणं व्यसनिज्ञानिजनावनेषु नः ।
वितनोतु विशेषतः शिवं शिवराजीवदृशो दरस्मितम् ।। ५२६।।

विकले सकले सुरव्रजे व्रजति श्यामलिमानमच्युते ।
जगतस्सदयो हलाहलं चुलुकीकृत्य भयं नुनोद यः ।। ५२७।।

निगमैस्तुरगी भुवा रथी विधिना सारथिमान् बिभेद यः ।
कनकाद्रिवरेण कार्मुकी कमलाक्षेण शरी पुरत्रयम् ।। ५२८।।

अजितस्य च गाढमत्सरैः कमलाकान्तपुरस्सरैस्सुरैः ।
पदजायुधधारया रयाद्वधमाधत्त जलन्धरस्य यः ।। ५२९।।

कमलासनकञ्जलोचनौ छललिङ्गस्य शिरोऽङ्घ्रि वीक्षितुम् ।
बत हंसवराहभूमिकौ यतमानावपि यस्य न प्रभू ।। ५३०।।

नयनं निटलान्तरस्थितं विघटय्येषदिवान्वितो रुषा ।
भुवनत्रयनिर्जयोन्नतं मदनं गाढमदं ददाह यः ।। ५३१।।

सकले धवलः कलेबरे हरिनीलोपलमञ्जुलः क्वचित् ।
अमृतांशुरिवादधाति यः परमामक्षिमुदं प्रपश्यताम् ।। ५३२।।

अवतंसतुषारदीधितिद्युतिभिर्यस्य यशोभरैरपि ।
सममच्छतरीकृतो दिशामवकाशस्सुतरां प्रकाशते ।। ५३३।।

गगनानलजीवनानिलक्षितिसोमारुणसोमयाजिभिः ।
महतो बत यस्य मूर्तिभिर्भुवनं क्रान्तमिदं समन्ततः ।। ५३४।।

सह तेन धवेन राजते वसुधाधारिणि काऽपि राजते ।
वनिता भवतापनाशिनी चरणप्रेष्यनिवेदिताशिनी ।। ५३५।।

वनितापुरुषौ पुरातनौ विमले व्योमनि देवदम्पती ।
भुवनत्रितयस्य तौ विभू रजताद्राविह सिद्धदम्पती ।। ५३६।।

गजचर्मधरः कपालभृद् गृहनाथो गृहिणी तु कालिका ।
रुधिराविलमुण्डमालिनी कथितौ तौ बत पण्डितैः शिवौ ।। ५३७ ।।

स किमिन्दुकलाशिरोमणिः किमुताश्लीलकपालभूषणः ।
किमुमे भवती कपालिनी किमु विभ्राजितरत्नमालिनी ।। ५३८ ।।

रमसेऽम्ब कपालमालिनी क्वचिदीशेन कपालमालिना ।
अतुलप्रभनिष्कमालिना क्वचिदत्युत्तमरत्नमालिनी ।। ५३९ ।।

युवयोर्मरुतस्तनूभुवो बलवन्तो भुवनप्रकम्पनाः ।
शशिदीधितिहारि यद्यशो निगमे पावनमम्ब गीयते ।। ५४० ।।

गुरुमुत्तममभ्रचारिणामसमब्रह्मनिधाननायकम् ।
तव देवि शिवे तनूभुवां मरुतामन्यतमं प्रचक्षते ।। ५४१ ।।

द्विरदं वदने महामदं सितदन्तच्छविधौतदिक्तटम् ।
इतरत्र मुखान्नराकृतिं विदुरस्यैव विवर्तमद्भुतम् ।। ५४२ ।।

अखिलामरनिर्जयोन्नतः प्रथने तारकदानवो बली ।
हतवीर्यमदो बभूव यद्घनशक्त्यायुधतेजसाऽञ्जसा ।। ५४३ ।।

अमले हृदि निर्मलाशनाच्छिथिले ग्रन्थिचये नराय यः ।
परिपक्वधिये प्रदर्शयेत् तमसः पारमपारवैभवः ।। ५४४ ।।

द्रविडेषु शिशुत्वमेत्य यो गिरिशश्लोकविशेषगायिनीम् ।
अमृतद्रवसारहारिणीं निगमाभां निबबन्ध संस्तुतिम् ।। ५४५ ।।

भुवि भद्मकुमारिलाख्यया भवमेत्याध्वररक्षणाय यः ।
वरजैमिनिभाषिताशयं बहुलाभिः खलु युक्तिभिर्दधौ ।। ५४६ ।।

अधुना विधुनोति यस्तमो विबुधप्रेक्षितमार्गरोधकम् ।
रमणाख्यमहर्षिवेषभृत्श्रितशोणाचलचारुकन्दरः ।।५४७।।

स गुहोऽतिमहो महामहास्त्रिदशानां प्रथितश्चमूपतिः ।
जगतामधिराज्ञि कोऽपि ते सुतरां प्रीतिपदं कुमारकः ।।५४८।।

जयति त्रिपुरारिभामिनी गणपत्यादिमरुत्प्रसूरुमा ।
तमसूत सुरारिधूतये त्रिदशानामपि या चमूपतिम् ।।५४९।।

स्वकुटुम्बकथाभिधायिनीर्गणनाथस्य वियोगिनीरिमाः ।
अवधारयतु प्रसन्नया नगनाथप्रियनन्दिनी धिया ।।५५०।।

त्रयोविंशः स्तबकः

प्रकीर्णकम् * (नरमनोरमावृत्तम्)

किरदिवामृतं किरणमालया ।
जयति तत्सितं शिववधूस्मितम् ।।५५१।।

तव पदं परे मम गुहान्तरे ।
स्फुरतु सर्वदा विकसितं मुदा ।।५५२।।

पदमधोऽम्बुजान्न किल भिद्यते ।
मदनविद्विषः सदनराज्ञि ते ।।५५३।।

विभुतयोररीकृतबहूद्भवौ ।
विदधतुर्जगत्त्रयमिदं शिवौ ।।५५४।।

---

*अस्मिन् स्तबके तत्सवितुरिति गायत्रीमन्त्रस्य चतुर्विंशतिवर्णाः क्रमशः पद्यानां तृतीयपादस्य चतुर्थवर्णे दृश्यन्ते ।

तव तु खेलने नलिनजाण्डकम् ।
गिरिशवल्लभे भवति कन्दुकम् ॥ ५५५॥

सकलमस्त्युमे सदभयङ्करे ।
तव करे परे किमपि नो नरे ॥ ५५६॥

किमिव वर्ण्यतां कशशिकुण्डला ।
उडुमणिस्रजाप्रविलसद्गला ॥ ५५७॥

भण निरन्तरं बहुगुणामुमाम् ।
गतभयं विधेह्यमलवाणि माम् ॥ ५५८॥

अव जहीहि वा ननु भजाम्यहम् ।
भुवनभर्त्रि ते चरणमन्वहम् ॥ ५५९॥

गणपतेः शिरःकमलचुम्बिनी ।
भवतु गोपतिध्वजकुटुम्बिनी ॥ ५६०॥

दहरमज्जनं विदधतं जनम् ।
परमदेवते नयसि धाम ते ॥ ५६१॥

जननि विज्ञता भवतु धीमताम् ।
अनुभवस्तु ते करुणया सताम् ॥ ५६२॥

अचलया धिया हृदि गवेषणम् ।
वृषहयप्रियानगरशोधनम् ॥ ५६३॥

न विजहामि ते चरणनीरजम् ।
अवनि धीमतामव न वा निजम् ॥ ५६४॥

पदमुमेऽम्ब ते हृदि विचिन्वते ।
पलितमस्तकाः परमदेवते ।।५६५।।

स्वयमनामये सकलधात्र्यसि ।
निजमहिम्नि सा त्वमयि तिष्ठसि ।।५६६।।

स्थितिमसाधयँस्तव पदाम्बुजे ।
विधिमधिक्षिपत्यलसधीरजे ।।५६७।।

स्यतु मदापदं शिववधूपदम् ।
यदृषयो विदुस्त्रिभुवनास्पदम् ।।५६८।।

गुणगणं गृणँस्तव शिवे शिवम् ।
गतभयोऽभवं मदमितो नवम् ।।५६९।।

तव कृपावशात् तदिदमव्यये ।
जननि नः प्लुतिस्तव यदङ्घ्रये ।।५७०।।

नयनदृश्ययोरयि यदन्तरम् ।
तदमरस्तुते तव वपुः परम् ।।५७१।।

अहमिति स्मृतिः क्व नु विभासते ।
इति विचोदयन् महति लीयते ।।५७२।।

अमृतसंज्ञके सुखचिदात्मके ।
मतिमदर्थिते जननि धाम्नि ते ।।५७३।।

अयि मुदास्पदं स्पृशति ते पदम् ।
श्वसितयात्रया सततदृष्टया ।।५७४।।

दधतु सत्कवेर्गणपतेरिमाः ।
नगभुवो मुदं नरमनोरमाः ।।५७५।।

चतुर्विंशः स्तबकः

प्रकीर्णकम् (सुप्रतिष्ठावृत्तम्)

चन्द्रिकासितं चण्डिकास्मितम् ।
भूतले सतां भातु भूतये ।।५७६।।

भालचक्षुषश्चक्षुषां धनम् ।
किञ्चिदस्तु मे शस्तवर्धनम् ।।५७७।।

साधुसन्ततिक्षेमकारिणी ।
घोरदानवानीकदारिणी ।।५७८।।

योगयुक्तसच्चित्तचारिणी ।
पादसेवकप्राज्ञतारिणी ।। ५७९।।

पुष्पबाणजिन्नेत्रहारिणी ।
पातु मां जगच्चक्रधारिणी ।।५८०।।

द्वादशान्तभूजातशारिका ।
सर्ववाङ्मयस्यैककारिका ।।५८१।।

पुण्यकर्मसु स्वच्छमस्तका ।
योगशालिषु छिन्नमस्तका ।।५८२।।

आत्मनि स्थितेः सम्प्रदायिका ।
सर्वजन्मिनां सम्प्रवर्तिका ॥५८३॥

मां पुनातु सत्पूज्यपादुका ।
भाललोचनप्राणनायिका ॥५८४॥

दानतो यशः पौरुषाद्रमा ।
सम्पदो मदः शीलतः क्षमा ॥५८५॥

सत्यतो जगत्यत्र गौरवम् ।
यज्ञतो दिवि स्थानमुज्ज्वलम् ॥५८६॥

संयमादघव्रातवीतता ।
योगतो महासिद्धिशालिता ॥५८७॥

शर्वनारि ते पादसेवया ।
सर्वसत्फलावाप्तिरग्र्यया ॥५८८॥

नोद्यमेन या सिद्धिरुत्तमा ।
विश्वनायिकावीक्षितेन सा ॥५८९॥

सम्पदां रमा भारती गिराम् ।
त्वं शिवे प्रभुः प्राणसंविदाम् ॥५९०॥

चक्षुषा नभोलक्ष्यधारिणा ।
सिद्ध्यतीव ते देवि धारणा ॥५९१॥

आशिरो दधन्नाभितोऽनिलम् ।
देवि विन्दति त्वन्मुनिर्बलम् ॥५९२॥

हृद्गुहान्तरे यद्विशोधनम् ।
तत्सवित्रि ते स्यादुपासनम् ।।५९३।।

काऽप्यहम्मतिर्गोचरं विना ।
लोकधात्रि ते रूपभावना ।।५९४।।

अस्यमण्डनं कोऽपि विद्यया ।
खण्डनं परः प्राह ना यया ।।५९५।।

मातरेतया जीयते त्वया ।
एकया तनूभिन्नया धिया ।।५९६।।

बाह्यदर्शने विश्वपङ्क्तिला ।
अन्यथा भवस्यम्ब केवला ।।५९७।।

खण्डवन्नृणां भासि भोगिनाम् ।
अस्यभिन्नचित् काऽपि योगिनाम् ।।५९८।।

बन्ध एष यद्भासि खण्डिता ।
मोक्ष एष यद्भास्यखण्डिता ।।५९९।।

एतदीशितुः पत्नि हृन्मुदे ।
सौप्रतिष्ठसद्गीतमस्तु ते ।।६००।।

।। समाप्तं च षष्ठं शतकम् ।।

सप्तमं शतकम्

पञ्चविंशः स्तबकः

क्षेत्रमाला (इन्द्रवज्रावृत्तम्)

कन्याकुमारी सुतरां वदान्या
मान्या समस्तैः प्रकृतेरनन्या ।
आक्षेपकं सागरबुद्बुदानां
हासं विधत्तां जगतः सुखाय ॥ ६०१॥

रक्ष स्वचेतो मदमत्सरादे-
र्भिक्षस्व काले तनुरक्षणाय ।
वीक्षस्व रामेशवधूपदाब्जं
मोक्षस्वलाभे यदि तेऽभिलाषः ॥ ६०२॥

लोकस्व दूरीकृतभक्तशोकं
हालास्यनाथेक्षणपुण्यपाकम् ।
भीतिः सखे चेद्भवतः पवित्रं
ज्योतिर्विशेषं जलचारिनेत्रम् ॥ ६०३॥

यो लोकते तामखिलाण्डराज्ञी-
मज्ञानविध्वंसविधानविज्ञाम् ।
अम्बां परां जीवनलिङ्गशक्तिं
भूयः स कायं न भवे लभेत ॥ ६०४॥

बिभ्रत्सहस्रं च मुखानि शक्तो
वक्तुं गुणान् कः कमलालयस्य ।
जन्मापि यत्र प्रभवेज्जनानां
मुक्त्यै मुनीनामपि दुर्लभायै ।। ६०५।।

व्याघ्राङ्घ्रिवाताशनपूजितस्य
नाट्यस्थलीनायिकया शिवस्य ।
नेत्राध्वभाजा शिवकामया वो
मित्राणि कामाः फलिनो भवन्तु ।। ६०६।।

आलोकतेऽपीतकुचामयि त्वा-
मालोलचित्तामरुणाचले यः ।
निर्वेदवान् पर्वसुधांशुवक्त्रे
सर्वे वशे तस्य भवन्ति कामाः ।। ६०७।।

यः कुण्डलीपद्मणराजधानी-
मालोकते कामपि कृत्तमस्ताम् ।
निस्सारमानन्दकथाविहीनं
संसारमेतं स जहाति बुद्ध्या ।। ६०८।।

दृष्ट्वा वधूमादिपुरीश्वरस्य
यो लोचनारोचकमाधुनोति ।
तस्यान्तरङ्गं धुतसर्वसङ्गं
भूयो भवारोचकमावृणोति ।। ६०९।।

काञ्ची रमण्याः कुरुतां गृहस्थे
क्वाणैर्मुदं कामपि किङ्किणीनाम् ।

काञ्ची भुवः पुण्यपुरी यतीन्द्र
त्वामम्बिकानामरवैर्धिनोतु ।। ६१० ।।

श्रीकालहस्तिस्थलदर्शनस्य
कैलासवीक्षां पुनरुक्तिमाहुः ।
ज्ञानं प्रदातुं चरणाश्रितेभ्यो
ज्ञानाम्बिका यत्र निबद्धदीक्षा ।। ६११ ।।

श्रीशैलशृङ्गस्य विलोकनेन
सङ्गेन हीनो भविता मनुष्यः ।
धामास्ति यत्र भ्रमरालकायाः
शान्तभ्रमं तद्भ्रमराम्बिकायाः ।। ६१२ ।।

तीरे विपश्चिद्वर पश्चिमाब्धे-
र्गोकर्णगां लोकय भद्रकर्णीम् ।
बुद्धिं शिवां सर्वमनोरथानां
सिद्धिं च यद्यस्ति मनोऽधिगन्तुम् ।। ६१३ ।।

धाम्नि प्रसिद्धे करवीरनाम्नि
पुण्याभिधानां कृतसन्निधानाम् ।
देवीं परां पश्यति यो विरक्तो
मुक्तेः स पाणिग्रहणाय शक्तः ।। ६१४ ।।

ज्ञाने दृढा ते यदि कापि काङ्क्षा
नानेहसं मित्र मुधा क्षिपेमम् ।
सेवस्व देवीं तुलजापुरस्थां
नैव स्वरूपादितरा किलेयम् ।। ६१५ ।।

गोपालिनीवेषभृतं भजस्व
लीलासखीं तां भुवनेश्वरस्य ।
इष्टं हृदिस्थं तव हस्तगं स्यात्
कष्टं च संसारभवं न भूयः ।। ६१६।।

आराध्यते वैतरणीतटस्था
येनेयमम्बा विरजोऽभिधाना ।
आराधितं तेन समस्तमन्यत्
सारो धरायामयमार्यगीतः ।। ६१७।।

सङ्गीयमानं स्थलमार्यबृन्दै-
र्बृन्दारकाणां सरितस्तटेऽस्ति ।
यः कालिकां पश्यति कालकेशीं
तत्रास्य कालादपि नैव भीतिः ।। ६१८।।

नीलाचलं सिद्धसमूहसेव्यं
लीलानिकेतं प्रवदन्ति यस्याः ।
भद्रा परा काचन गुह्यमुद्रा
कामेश्वरी सा भुवनस्य मूलम् ।। ६१९।।

माङ्गल्यगौरीपददर्शनस्य
कर्ता तु भूत्वा सुकृतस्य भर्ता ।
आचारपूतैरधिगम्यमग्र्यं
स्थानं प्रपद्येत यतो न पातः ।। ६२०।।

वाराणसी शुभ्रगिरेरनूनं
क्षेत्रं पवित्रं भुवनत्रयेऽपि ।

अर्थे प्रजानां विधृतान्नपात्रा
गौरी स्वयं यत्र विशालनेत्रा ।। ६२१।।

बृन्दारकाराधितपादपद्मां
नन्दामिमामिन्दुसमानवक्त्राम् ।
आलोक्य विन्ध्याचलवासिनीं ना
नालोचयेत्संसृतितो भयानि ।। ६२२।।

आनन्ददेहामिह मुक्तिसंज्ञां
नारीं परीरब्धुमना मनुष्यः ।
दूतीं वृणोतु प्रमथेश्वरस्य
कान्तामवन्तीपुरनायिकां ताम् ।। ६२३।।

यत्राचलच्छिद्रकृता सहाहं
भ्रात्रा मुहुः खेलितवान् वनेषु ।
तं सिद्धदेवर्षिनुतं स्मरामि
कैलासमावासगिरिं जनन्याः ।। ६२४।।

पूर्णाऽम्बरे शीतकरेऽधिकारं
बिभ्रत्यगेन्द्रे धवले सलीला ।
क्षेत्रेषु काश्यादिषु गुप्तशक्ति-
गौरीन्द्रवज्रासु च सन्निधत्ताम् ।। ६२५।।

षड्विंशः स्तबकः
अपीतकुचाम्बा (दोधकवृत्तम्)

आगमविन्मतिकैरविणीनां
बोधमजस्रमसौ विदधानः ।
पातु महेशवधूवदनांशो
हासशशी सकलानि कुलानि ।। ६२६ ।।

आयतलोचनचुम्बितकर्णा
दानयशोजिततोयदकर्णा ।
शोणनगेशमनः प्रियवर्णा
नाशयताज्जगदार्तिमपर्णा ।। ६२७ ।।

वेदतुरङ्गविलोचनभाग्यं
वेदशिरोनिचयैरपि मृग्यम् ।
शोकविदारिसुधाकिरणास्यं
शोणगिरौ समलोकि रहस्यम् ।। ६२८ ।।

मुञ्च समस्तमनोरथलाभे
संशयमद्य करामलकाभे ।
दृक्पथमाप नगेन्द्रतनूजा
सोऽहमितः परमन्तरराजा ।। ६२९ ।।

शिल्पविदः प्रतिमां प्रविशन्ती
स्वल्पविदां तरणाय चकास्ति ।
शोणधराभृति सम्प्रति लब्धा
हन्त चिरादियमेव ममाम्बा ।। ६३० ।।

भारतभूवलयेऽत्र विशाले
सन्त्वनघानि बहूनि गृहाणि ।
आस्यविगीतसुधाकरबिम्बा
शोणगिरौ रमतेऽत्र मदम्बा ।। ६३१ ।।

वारितसंश्रितपातकजाला
वारिधिवीचिनिरङ्कुशलीला ।
वारिजपत्रविडम्बननेत्रा
वारणराजमुखेन सपुत्रा ।। ६३२ ।।

आयतवक्रघनासितकेशी
तोयजबाणरिपोर्हृदयेशी ।
काशसुमाच्छयशाः परमैषा
पाशभिदस्तु तवेन्दुविभूषा ।। ६३३ ।।

पङ्कजसम्भवपूजितपादा
पङ्कविनाशनपावननामा ।
किङ्करकल्पलता परमेयं
शङ्करनेत्रसुधा शरणं नः ।। ६३४ ।।

चञ्चलदृग्विनतामरवल्ली
पञ्चपृषत्कशरासनझिल्ली ।
काञ्चनगर्भमुखप्रणुतेयं
पञ्चमुखप्रमदा शरणं नः ।। ६३५ ।।

अम्ब विधूय भटान्मदनादीन्
नूपुरनादबिभीषिकयैषः ।

हन्त जहार बलेन मनो मे
शोणनगाङ्घ्रिनिवासिनि तेऽङ्घ्रिः ।। ६३६ ।।

कर्णपुटे कुरु मुग्ध ममोक्तिं
मुञ्च धनादिषु मानससक्तिम् ।
शोणगिरीन्द्रवधूपदभक्तिं
शीलय शीलय यास्यसि मुक्तिम् ।। ६३७ ।।

जीर्णतरे जरयाऽखिलदेहे
बुद्धिबलं च विलुम्पति मोहे ।
हन्त सवित्रि तपन्मतिरन्ते
सेवितुमिच्छति ना चरणं ते ।। ६३८ ।।

तन्त्रविदो नवयोनि तु चक्रं
शोणधराधररूपमुशन्ति ।
अर्धममुष्य वपुर्मदनारे-
रर्धमगेन्द्रसुते तव गात्रम् ।। ६३९ ।।

अस्तु नगेश्वरनन्दिनि लिङ्गं
तैजसमेतदिहापि तवांशः ।
वीतगुणस्य विना तव योगं
देवि शिवस्य कुतः खलु तेजः ।। ६४० ।।

स्थापितमूर्तिरियं तव नम्या
पूजयितुं जगदीश्वरि रम्या ।
शोणनगार्धमिदं तव रूपं
कीर्तयितुं नगजे धुतपापम् ।। ६४१ ।।

शोणनगार्धतनोऽनिशमङ्के
धारयसेऽयि गुहं रमणाख्यम् ।
आगतमप्ययि हा मुहुरम्बो-
च्चाटयसे गणपं ननु कस्मात् ।। ६४२।।

अङ्कजुषे रमणाय नु दातुं
मानववेषधराय गुहाय ।
शोणनगार्धतनो बहु दुग्धं
मातरपीतकुचेह विभासि ।। ६४३।।

पूर्णसमाधिवशात् स्वपिषि त्वं
पीतमपीतकुचेऽम्ब न वेत्सि ।
अङ्कजुषा रमणेन सुतेन
प्रेक्ष्य यथेष्टमुरोरुहदुग्धम् ।। ६४४।।

ज्ञानरसाह्वयमम्ब निपीय
स्तन्यमसौ रमणो मुनिराट् ते ।
ज्ञानमयोऽभवदीश्वरि सर्वः
पुष्यति येन तनुं हि तदात्मा ।। ६४५।।

प्रीतिपदाय पयोधरकुम्भात्
पार्वति धीमयदुग्धमपीतात् ।
अस्तु गुहाय शिवे बहु दत्तं
किञ्चिदिवेश्वरि धारय मह्यम् ।। ६४६।।

प्रौढमिमं यदि वेत्सि तनूजं
शैलसुते मदवारि दधानम् ।

मास्तुपयो वितरानघमन्नं
येन दधानि महेश्वरि शक्तिम् ।। ६४७।।

स्वार्जितमेव मया यदि भोज्यं
सम्मद एव ममाखिलमातः ।
आशिषमग्र्यतमामयि दत्त्वा
प्रेषय यानि जयानि धरित्रीम् ।। ६४८।।

विद्युति विद्युति वीक्ष्यविलासा
वीक्षितकर्मणि लक्ष्यरहस्या ।
पार्वणचन्द्रमुखी ललिताङ्गी
तैजसलिङ्गसखी शरणं नः ।। ६४९।।

मातरपीतकुचेऽरुणशैला-
धीश्वरभामिनि भामहनीये ।
साधु विधाय समर्पयते ते
दोधकमाल्यमिदं गणनाथः ।। ६५०।।

सप्तविंशः स्तबकः

प्रचण्डचण्डी (शिखरिणीवृत्तम्)

विधुन्वन्ध्वान्तानि प्रतिदिशमधर्मं परिहरँ-
च्छ्रियं व्यातन्वानस्सपदि शमयन् दुःखपटलम् ।
सहस्राराम्भोजे द्रवमसदृशं मे प्रजनयन्
प्रचण्डायाश्चण्ड्यास्स्मितहसितलेशो विजयते ।। ६५१।।

अरीणां शीर्षेषु ज्वलितदवकीलीन्द्रसदृशं
विनम्राणां शीर्षेष्वमृतकरबिम्बेन तुलितम् ।
विरोधिध्वान्तानां तरुणतरणिप्राभवहरं
प्रचण्डायाश्चण्डयाश्चरणमसतां हन्तु विभवम् ।। ६५२।।

भजे भासां शालां निखिलधिषणानां जनिभुवं
बलानामाधात्रीं निखिलभुवनेन्द्रस्य दयिताम् ।
भजन्ते यां गीतैर्मधुसमयमाद्यत्पिकवधू-
कलालापा हृद्यैर्हयवदनपङ्केरुहदृशः ।। ६५३।।

ज्वलन्ती तेजोभिर्महिषमथने या तव तनु-
र्लसन्ती लावण्यैर्गिरिशरमणे या तव तनुः ।
विना क्रोधप्रीती न किमपि तयोर्भेदकमभूत्
तयोराद्या दुर्गा भवति ललिताऽन्या मुनिनुते ।। ६५४ ।।

सहस्रं भानूनां भवति दिवसानामधिपतेः
सहस्रं शीर्षाणां भवति भुजगानामधिपतेः ।
सहस्रं नेत्राणां भवति विबुधानामधिपतेः
सहस्रं बाहूनां भवति समये हैमवति ते ।। ६५५।।

प्रसन्नो वक्त्रेन्दुर्न च नयनयोः कोऽप्यरुणिमा
न कम्पो बिम्बोष्ठे स्मितमपि लसत्काशविशदम् ।
सरोजाभः पाणिः किणविरहितः कोमलतमो
ज्वलच्छूलं त्वासीज्जननि तव शुम्भाय भयदम् ।। ६५६।।

वधे शुम्भस्यासीत्तव जननि या काचन तनु-
र्दधानाऽग्र्याः शक्तीः शशिकिरणसारोपमरुचिः ।

इमां ध्यायं ध्यायं स्मरहरसखि व्याकुलमिदं
मनो मे विश्रान्तिं भजति भजतां कल्पलतिके ।। ६५७।।

यदि त्वं संहारे पटुरसि सवित्रि त्रिजगत-
स्तदेतत्त्वां याचे सरसिरुहगर्भादिविनुते ।
इमे मे पाप्मानो भगवति नदन्तो बहुविधा-
स्तदेषु प्रख्यातं प्रतिभयतमं दर्शय बलम् ।। ६५८।।

बिभेदोरः क्रोधात्कनककशिपोरब्धितनया-
कुचग्रावोल्लीढैरतिशितशिखैर्यैः किल नखैः ।
त्वया दत्ता शक्तिर्नरहरिशरीराय जगतां
विनेत्रे पुंसेऽस्मै जननि रणरङ्गस्थलरमे ।। ६५९।।

अजेयस्त्रैलोक्यप्रकटितपताकः पलभुजां
बिडौजा यत्कारागृहपरिचयी पङ्क्तिवदनः ।
सहस्रारं साक्षाद्धृतनरशरीरं तमजयत्
तवैवावेशेन प्रियपरशुरम्ब द्विजशिशुः ।। ६६०।।

त्वदीया सा शक्तिस्सकलजगदन्तेऽप्यनलसा
पुरा कार्यस्यान्ते तनयमयि हित्वा नृपरिपुम् ।
अविक्षत्काकुत्स्थं दशमुखकुलोन्माथविधये
सहस्रांशुं हित्वा शशिनमिव घस्रे गलति भा ।। ६६१।।

हृते लोकव्राते भगवति भवत्यैव स पुरा-
मरिः कीर्तिं लब्धुं चतुरमतिरायाति समये ।
त्वया लोकत्राणे जननि रचिते राक्षसबधाद्
यशोऽवाप्तुं विष्णुर्मिलति च कुतोऽप्येष निपुणः ।। ६६२।।

स्वरूपं ते वज्रं वियति रजसां सूक्ष्ममहसा-
मुपाधिस्ते स्तोमो भवति चपला काऽपि तनुभा ।
अरुद्धा ते व्याप्तिर्बलमखिलदत्तं बलनिधेः
सहस्रांशः स्वस्य प्रभवसि समस्तस्य च शिवे ।। ६६३।।

यतः कालव्याजात्पचसि भुवनं वैद्युतमहः-
प्रभावात्कालीं त्वामयि विदुरतः पण्डितवराः ।
प्रभोः शस्त्रं भूत्वा दहसि यदरीन्वज्रवपुषा
प्रचण्डां चण्डीं तद्भगवति भणन्त्यक्षयबले ।। ६६४।।

अयि त्वामेवेन्द्रं कथयति मुनिः कश्चिदजरे
त्वया शस्त्राढ्यं तं भणति तु परस्तत्त्वविदृषिः ।
युवां मातापुत्रौ भगवति विभाज्यौ न भवत-
स्ततो धीनां द्वेधा विबुधजनगोष्ठीषु गतयः ।। ६६५।।

विकुर्वाणा विश्वं विविधगुणभेदैः परिणमद्
विधुन्वाना भावान् भुवनगतिरोधाय भवतः ।
वितन्वाना शर्वं चलवदचलं काचिदवितुं
विचिन्वाना जन्तोः कृतलवमपीशा विजयते ।। ६६६।।

प्रभा भानोर्यद्वद्भवसि सकलस्यापि तपनी
प्रचण्डा शक्तिः सत्यखिलभुवनेशस्य तपतः ।
सुधांशोर्ज्योत्स्नेव प्रमदयसि चेतः प्रविशतो
भवन्ती भूतादेर्दहरकुहरं मोदलहरी ।। ६६७।।

प्रचण्डा गौरी वा त्वमसि वसुरुद्रार्कविनुते
स भीमः शम्भुर्वा विभुरभयदः पादसुहृदाम् ।

तयोरेकं रूपं तव सहविभोः खेलति मह-
त्यमुष्मिन्नाकाशे धवलमहसि क्रीडति परम् ।। ६६८।।

विभक्ता या द्वेधा त्वमसि गगने शीतमहस-
स्तथा रम्ये बिम्बे ज्वलितललितस्त्रीतनुविधा ।
तयोर्ब्रूहीशाने जननि कतमा मे जननभूः
पुराजन्मन्यासीद्विकटमथवोग्रैव सुषुवे ।। ६६९।।

दृशोर्भेदाद् दृष्टेर्न भवति भिदा काऽपि करयो-
र्न भेदाद्भिन्नं स्यात्कृतमभिविमानैक्यवशतः ।
भिदा तन्वोरेवं न भवति भिदायै तव शिवे
वियद्देशे चण्ड्यां सितमहसि गौर्यां च भवति ।। ६७०।।

तव च्छिन्नं शीर्षं विदुरखिलधात्र्यागमविदो
मनुष्याणां मस्ते बहुलतपसा यद्विदलिते ।
सुषुम्नायां नाड्यां तनुकरणसम्पर्करहिता
बहिश्शक्त्या युक्ता विगतचिरनिद्रा विलससि ।। ६७१।।

उताहो तन्वङ्ग्यां भृगुकुलविधात्र्यां पितृगिरा
तनूजेनच्छिन्ने शिरसि भयलोलाक्षि नलिने ।
न्यधास्तेजो भीमं निजमयि यदक्षुद्रमनघं
तदाहुस्त्वामम्ब प्रथितचरिते कृत्तशिरसम् ।। ६७२।।

हुतं धाराज्वालाजटिलचटुले शस्त्रदहने
तपस्विन्याः कायं भगवति यदाऽम्ब त्वमविशः ।
तदा तस्याः कण्ठप्रगलदसृजः कृत्तशिरसः
कबन्धेन प्राप्तो भुवनविनुतः कोऽपि महिमा ।। ६७३।।

निधेस्त्वत्तो हृत्वा भगवति न लज्जे भुवि सृजन्
रसक्षोणीर्वाणीस्त्वदमलयशस्सौरभजुषः ।
नृपोद्यानात्सूनोत्करमपहरन् भक्तिनटनं
वितन्वानस्तस्मै मुहुरुपहरँत्सेवक इव ।। ६७४।।

दधानास्सन्तोषं मनसि सुकवीनामतितरां
ददानाः प्रत्यग्रं विबुधसदसे भावमलघुम् ।
कुलानामुत्साहं सपदि विदधानाश्शिववधू-
पराणां शोभन्तां जगति शिखरिण्यो गणपतेः ।। ६७५।।

अष्टाविंशः स्तबकः

रेणुकादिवर्णनम् (वसन्ततिलकावृत्तम्)

अन्तर्वलक्षपरिधिभ्रममादधानो
वक्त्रस्य पूर्णतुहिनद्युतिमण्डलस्य ।
हासः करोतु भवतां परमं प्रमोदं
शुद्धान्तपङ्कजदृशः प्रमथेश्वरस्य ।। ६७६।।

सम्मोहनानि तुहिनांशुकलाधरस्य
सञ्जीवनानि सरसीरुहसायकस्य ।
सन्दीपनानि विनतेषु जनेषु शक्तेः
संहर्षणानि मम सन्तु शिवास्मितानि ।। ६७७।।

पापानि मे हरतु काचन कृत्तशीर्षा
माता पदाम्बुजभुजिष्यवितीर्णहर्षा ।
या भक्तलोकवरदानविधौ विनिद्रा
वासं कमण्डलुधुनीपुलिने करोति ।। ६७८।।

षष्ठावतारजननावनिरेकवीरा
भीमा धुनोतु दुरितानि गणाधिपस्य ।
या भक्तरक्षणविधावतिजागरूका
पुण्ये कमण्डलुधुनीपुलिने चकास्ति ।। ६७९।।

छेदाय चेद् गतरजा मुनिरादिदेश
चिच्छेद चेद्बहुगुणस्तनयः सवित्रीम् ।
दाह्यं शरीरमखिलप्रभुरीशशक्तिः
यद्याविवेश च कथा परमाद्भुतेयम् ।। ६८०।।

पुत्रः प्रियस्तव शिरः सहसा चकर्त
कृत्ता च हर्षभरिता भवती ननर्त ।
नो तस्य पापमपि नो तव काऽपि हानिः
नाशोऽस्य हा भुजभुवामभवद्विपाकः ।। ६८१।।

अम्बैव सा सुरभिरर्जुनभूपतिर्यां
वीर्याज्जहार स च भार्गव आजहार ।
तस्या हतेः परगृहस्थितिरेव हेतुः
गन्धर्वदर्शनकथा रिपुकल्पितैव ।। ६८२।।

छिन्नानि नो कति शरीरभृतां शिरांसि
तत्पूज्यते जगति रैणुकमेव शीर्षम् ।
कृत्ताः कलेवरवतां कति नाभयो न
चेतो धिनोति सुरभिर्मृगनाभिरेकः ।। ६८३।।

प्राणा वसन्ति शिरसा रहिते शरीरे
लीलासरोजति शिरस्तु करेऽस्य कृत्तम् ।

तन्निघ्नमेतदखिलं च धियैव धीराः
पश्यन्तु नन्दनगरे तदिदं विचित्रम् ।। ६८४।।

प्राणेश्वरी विधिपुरे लसतः पुरारे –
रङ्गीकरोतु शरणागतिमम्बिका मे ।
लब्धं निपीय यदुरोरुहकुम्भदुग्धं
सम्बन्धमूर्तिरभवत्कविचक्रवर्ती ।। ६८५।।

अप्राप्य लोकरचनावनपातनेषु
यस्यास्त्रयोऽपि पुरुषाः करुणाकटाक्षम् ।
नैवेशते किमपि सा जगदेकमाता
भद्रा परा प्रकृतिरस्त्वघनाशिनी नः ।। ६८६।।

राका प्रबोधशशिनो हृदयोदयस्य
नौका विपज्जलनिधौ पततां जनानाम् ।
वेदध्वजस्य ललिता त्रिरुचिः पताका
काचिन्ममास्तु शरणं शिवमूलटीका ।। ६८७।।

मौलौ महेन्द्रसुदृशस्सुमनोनिकाय-
संशोभिते सदसि मान्य इवाभिजातः ।
रेणुश्च यच्चरणभूर्लभतेऽग्रपीठं
त्राणाय सा भवतु भूतपतेर्वधूर्नः ।। ६८८।।

अम्बावृणोति परितोऽप्ययमन्धकारो
नात्मानमेव मम किं तु कुलं च देशम् ।
शीघ्रं मदीयहृदयोदयपर्वताग्रे
श्रीमानुदेतु तव पादमयूखमाली ।। ६८९।।

कष्टं धुनोतु मम पर्वतपुत्रिकायाः
प्रत्यग्रपङ्करुहबान्धवकान्तिकान्तम् ।
अम्भोरुहासनमुखामरमौलिरत्न-
ज्योतिर्विशेषितगुणं चरणारविन्दम् ।। ६९० ।।

ज्याशिञ्जितानि समरे गिरिशं जिगीषोः
कामस्य हंसनिवहस्य निमन्त्रणानि ।
धुन्वन्तु मे विपदमद्रिकुमारिकायाः
पादारविन्दकटकक्वणितानि तानि ।। ६९१ ।।

यः सर्वलोकमथनं महिषं जिगाय
यस्यैव कर्म दमनं च तदन्तकस्य ।
नारीनराकृतिभृतो महसस्तमङ्घ्रिं
मञ्जीरनादमधुरं शरणं व्रजामि ।। ६९२ ।।

आपन्महोग्रविषराशिनिमग्नमेतं
दीनं त्वदीयचरणं शरणं प्रपन्नम् ।
उद्धर्तुमम्ब करुणापरिपूर्णचित्ते
वित्तेशमित्रकुलनारि तवैव भारः ।। ६९३ ।।

लोकाधिराज्ञि पतितं विपदन्धकूपे
संरुद्धदृष्टिमभितस्तिमिरच्छटाभिः ।
मातः समुद्धर कृपाकलिते मृडानि
पुत्रं करेण जगतामभयङ्करेण ।। ६९४ ।।

अस्य त्वदीयपदपङ्कजकिङ्करस्य
दुर्भाग्यपाकविफलीकृतपौरुषस्य ।

प्राणेश्वरि प्रमथलोकपतेरुपायं
वीक्षस्व तारणविधौ निपुणे त्वमेव ।। ६९५।।

मृत्युञ्जयोरुमणिपीठतटे निषण्णे
ताटङ्ककान्तिबहुलीकृतगण्डशोभे ।
माणिक्यकङ्कणलसत्करवारिजाते
जाते कुलाचलपतेर्जहि पातकं नः ।। ६९६।।

किं ते वपुर्जननि तप्तसुवर्णगौरं
कामारिमोहिनि किमिन्दुकलावलक्षम् ।
पाकारिनीलमणिमेचककान्त्युताहो
बन्धूकपुष्पकलिकारुचि वा स्मरामि ।। ६९७।।

त्वं सुन्दरी नृपतिजातिजितस्त्वमम्बा
धूमावती त्वमजरे भुवनेश्वरी त्वम् ।
काली त्वमीश्वरि शुकार्भकधारिणी त्वं
तारा त्वमाश्रितविपद्दलनासिधारा ।। ६९८।।

त्वं भैरवी भगवती बगलामुखी त्वं
रामा च सा कमलकाननचारिणी त्वम् ।
कैलासवासिनयनामृतभानुरेखे
को वेद ते जननि जन्मवतां विभूतीः ।। ६९९।।

धुन्वन्तु सर्वविपदः सुकृतप्रियाणां
धुन्वन्तु चाखिलसुखान्यघलालसानाम् ।
आवर्ज्य भूरिकरुणं पुरजित्तरुण्या-
श्चित्तं वसन्ततिलकाः कविभर्तुरिताः ।। ७००।।

।। समाप्तं च सप्तमं शतकम् ।।

अष्टमं शतकम्

एकोनत्रिंशः स्तबकः

नवविधभजनम् (मदलेखावृत्तम्)

आयुष्या भुवनानां चक्षुष्यास्त्रिपुरारेः ।
कुर्वन्तु प्रमदं नः पार्वत्याः स्मितलेशाः ।। ७०१।।

नात्यर्घाणि निरर्थं नेतव्यानि दिनानि ।
अम्बायाश्चरितानि श्रोतव्यान्यनघानि ।। ७०२।।

उद्योगं कुरु जिह्वे संहर्तुं दुरितानि ।
पूतान्यद्रिसुतायाः कीर्त्यन्तां चरितानि ।। ७०३।।

श्रीसक्तिर्विनिवार्या चिन्ता काऽपि न कार्या ।
नित्यं चेतसि धार्या दीनानां गतिरार्या ।। ७०४।।

ज्ञातुं या गदितुं या श्रोतुं या श्वसितुं या ।
द्रष्टुं याऽन्तरशक्तिस्तिष्ठात्र स्मृतिरेषा ।। ७०५।।

विभ्राजीनशताभं बिभ्राणं शिरसीन्दुम् ।
स्मर्तव्यं जगदम्बारूपं वा धुतपापम् ।। ७०६।।

येषां स्यात्परितप्तं प्रायश्चित्तमघेन ।
रुद्राणीपदसेवा प्रायश्चित्तममीषाम् ।। ७०७।।

तद्दीप्तं पदयुग्मं सेवे यत्र भवन्ति ।
अङ्गुल्यो दश भानोर्भानूनां शतकानि ।। ७०८।।

नो चेत् कुप्यसि किञ्चिद् याचे वाचमतीते ।
सेवां मातरुरीकुर्विष्टं मे कुरु मा वा ।। ७०९।।

शर्वाणीचरणार्चापीठं पीवरकाणाम् ।
वध्यस्थानमिदं स्यादुग्राणां दुरितानाम् ।। ७१०।।

स्कन्दाम्बापदपीठस्पृष्टं चेद्दलमात्तम् ।
एकैकं सुममंहस्वेकैकं कुलिशं स्यात् ।। ७११।।

अम्भोजोपममङ्घ्रिं शम्भोः पद्ममहिष्याः ।
अंहस्संहतिमुग्रां संहर्तुं प्रणमामः ।। ७१२।।

ये कालीपदवेषं नालीकं प्रणमन्ति ।
नैषां किञ्चिदशक्यं नालीकं मम वाक्यम् ।। ७१३।।

वासस्तेऽत्र समात्तः पङ्केतो व्रज दूरम् ।
कालीं शङ्करनारीं कालेऽस्मिन् प्रणमामः ।। ७१४।।

आशा रे तदवस्था भूभागनटतस्ते।
कामानां क्व नु पारः कामारेर्नम नारीम् ।। ७१५।।

धन्यास्ते तुहिनाद्रेः कन्यां ये प्रणमन्ति ।
अन्यानुन्नतशीर्षान् मन्ये वन्यलुलायान् ।। ७१६।।

पादाम्भोजमुमायाः प्राज्ञास्संप्रणमन्तः ।
गृह्णन्ति श्रियमस्मिन् राजन्तीं निजशक्त्या ।। ७१७।।

मन्दाराद्रिसुताङ्घ्री दातारौ सदृशौ स्तः ।
उत्कण्ठैः फलमाद्यादन्यस्मान्नतकण्ठैः ।। ७१८।।

कालस्यापि विजेतुः शर्वाण्याश्चरणस्य ।
एषोऽहं कविलोकक्ष्मापालोऽस्मि भुजिष्यः ।। ७१९।।

रक्ते दर्शय रागं रुद्राणीपदपद्मे ।
चेतः पुष्यति शोभां सारस्सारवतोऽग्रे ।। ७२०।।

संशोध्यागमजालं सारांशं प्रवदामः ।
स्कन्दाम्बापदभक्तिर्भुक्त्यै चाथ विमुक्त्यै ।। ७२१।।

वात्सल्यं गतिहीनेष्वायुष्यं सुकृतस्य ।
भूयोभिः सह सख्यं श्रीहेतुष्विह मुख्यम् ।। ७२२।।

श्लाघ्यं पुष्यति कामं प्रेमा स्वप्रमदायाम् ।
शर्वाणीपदभक्तिर्नित्याय प्रमदाय ।। ७२३।।

एकैवं बहुभेदा भिन्नत्वाद्विषयाणाम् ।
रत्याख्या द्रुतिरन्तः सा सूते फलभेदान् ।। ७२४।।

हर्षं कञ्चन मातुर्मत्तो भक्तिभरेण ।
तन्वन्नेष विधत्तां हेरम्बो मदलेखाः ।। ७२५।।

त्रिंशः स्तबकः

मानसपूजा (प्रमाणिकावृत्तम्)

कृतेन सा निसर्गतो धृतेन नित्यमानने ।
सितेन शीतशैलजा स्मितेन शं तनोतु मे ।। ७२६।।

प्रतिक्षणं विनश्वरानये विसृज्य गोचरान् ।
समर्चयेश्वरीं मनो विविच्य विश्वशायिनीम् ।। ७२७।।

विशुद्धदर्पणेन वा विधारिते हृदाऽम्ब मे ।
अयि प्रयच्छ सन्निधिं निजे वपुष्यगात्मजे ।। ७२८।।

पुरस्य मध्यमाश्रितं सितं यदस्ति पङ्कजम् ।
अजाण्डमूल्यमस्तु ते सुरार्चिते तदासनम् ।। ७२९।।

अखण्डधारया द्रवन्नवेन्दुशेखरप्रिये ।
मदीयभक्तिजीवनं दधातु तेऽम्ब पाद्यताम् ।। ७३०।।

विवासनौघमानसप्रसादतोयमम्ब मे ।
समस्तराज्ञि हस्तयोरनर्घमर्घ्यमस्तु ते ।। ७३१।।

महेन्द्रयोनिचिन्तनाद् भवन्भवस्य वल्लभे ।
महारसो रसस्त्वया निपीयतां विशुद्धये ।। ७३२।।

सहस्रपत्रपङ्कजद्रवत्सुधाजलेन सा ।
सहस्रपत्रलोचना पिनाकिनोऽभिषिच्यते ।। ७३३।।

ममार्जितं यदिन्द्रियैः सुखं सुगात्रि पञ्चभिः ।
तदम्ब तुभ्यमर्पितं सुधाख्यपञ्चकायताम् ।। ७३४।।

वसिष्ठगोत्रजन्मना द्विजेन निर्मितं शिवे ।
इदं शरीरमेव मे तवास्तु दिव्यमंशुकम् ।। ७३५।।

विचित्रसूक्ष्मतन्तुभृन्ममेयमात्मनाडिका ।
सुखप्रबोधविग्रहे मखोपवीतमस्तु ते ।। ७३६।।

महद्विचिन्वतो मम स्वकीयतत्त्ववित्तिजम् ।
इदं तु चित्तसौरभं शिवे तवास्तु चन्दनम् ॥ ७३७॥

महेशनारिनिःश्वसँस्तथाऽयमुच्छ्वसँत्सदा ।
तवानिशं समर्चको ममास्तु जीवमारुतः ॥ ७३८॥

विपाककालपावकप्रदीप्तपुण्यगुग्गुलुः ।
सुवासनाख्यधूपभृद् भवत्वयं ममाम्ब ते ॥ ७३९॥

गुहावतारमौनिना मयीश्वरि प्रदीपिता ।
इयं प्रबोधदीपिका प्रमोददायिकाऽस्तु ते ॥ ७४०॥

इमामयि प्रियात्प्रियां महारसामहङ्कृतिम् ।
निवेदयामि भुज्यतामियं त्वया निरामये ॥ ७४१॥

सरस्वती सुधायते मनो दधाति पूगताम् ।
हृदेव पत्रमम्बिके त्रयं समेत्य तेऽर्प्यते ॥ ७४२॥

विनीलतोयदान्तरे विराजमानविग्रहा ।
निजाविभूतिरस्तु ते तटिल्लता प्रकाशिका ॥ ७४३॥

स्वरोऽयमन्तरम्बिके द्विरेफवत्स्वरँत्सदा ।
ममाभिमन्त्र्य धीसुमं ददाति देवि तेऽङ्घ्रये ॥ ७४४॥

तवार्चनं निरन्तरं यतो विधातुमस्म्यहम् ।
न विश्वनाथपत्नि ते विसर्जनं विधीयते ॥ ७४५॥

वियोग इन्दुधारिणा न चेह विश्वनायिके ।
मदम्ब सोऽत्र राजते तटिल्लताशिखान्तरे ॥ ७४६॥

इदं शरीरमेककं विभाव्य नव्यमन्दिरम् ।
विहारमत्र सेश्वरा भवानि कर्तुमर्हसि ।। ७४७ ।।

जडेष्विवालसेष्विव प्रयोजनं न निद्रया ।
विहर्तुमेव याच्यसे हृदीशसद्मराज्ञि मे ।। ७४८ ।।

अयं तवाग्रिमः सुतः श्रितो मनुष्यविग्रहम् ।
तनूजवेश्मसौष्ठवं मृडानि पश्य कीदृशम् ।। ७४९ ।।

गणेशितुर्महाकवेरसौ प्रमाणिकावली ।
मनोम्बुजे महेश्वरीप्रपूजनेषु शब्द्यताम् ।। ७५० ।।

एकत्रिंशः स्तबकः

नामवैभवम् (उपजातिवृत्तम्)

दरस्मितश्रीकपटा सुपर्व-
स्त्रोतस्विनी पर्वतजास्यजाता ।
पङ्कं मम क्षालयतादशेषं
संसारमग्ने हृदये विलग्नम् ।। ७५१ ।।

हराद्महासेन समं मिलित्वा
पित्रेव पुत्रो गुरुणेव शिष्यः ।
विभ्राजमानो मम शं करोतु
हासाङ्कुरः केसरिवाहनायाः ।। ७५२ ।।

नमश्शिवायै भणत द्विपादो
युष्माकमग्र्यां धिषणां दधत्यै ।

आधारचक्रेशितुरम्बिकायै
ब्रह्माण्डचक्रस्य विधायिकायै ॥ ७५३॥

नदन्ति गावोऽपि विशिष्टकाले-
ष्वम्बेति यो नाह्वयते स किं ना ।
लक्ष्यं पुनः प्राणवदस्तु सर्वं
सर्वस्य चान्तर्हि पराऽस्ति शक्तिः ॥ ७५४॥

आत्मन्युतान्यत्र विधाय लक्ष्यं
तां शक्तिमाद्यामखिलेषु सुप्ताम् ।
यावत्प्रबोधं मुहुराह्वयस्व
प्रबुध्यते सा यदि किन्त्वसाध्यम् ॥ ७५५॥

ये नाम शान्तिं परमां वहन्तो
नामानि शीताचलपुत्रिकायाः ।
सङ्कीर्तयन्तो विजने वसन्ति
जयन्ततातादपि ते जयन्ति ॥ ७५६॥

नामानि सङ्कीर्तयतां जनानां
कारुण्यवत्याः करिवक्त्रमातुः ।
पुनर्जनन्या जठरे निवासा-
दायासवत्ता भवतीति मिथ्या ॥ ७५७॥

पापैस्समन्तात्समभिद्रुतोऽपि
विश्वस्य ते विक्रममस्मि धीरः ।
न चेद्रसज्ञे भवती ब्रवीति
नामानि शीतांशुभृतो हतोऽहम् ॥ ७५८॥

देहीति सम्पल्लवदर्पितानां
द्वारेषु घोषं कुरुषे परेषाम् ।
भवानि भद्रे भुवनाम्ब दुर्गे
पाहीति नायाति किमम्ब जिह्वे ।। ७५९।।

वाक्यानि वक्तुं यदि ते रसज्ञे
रसोज्ज्वलानि व्यसनं गरीयः ।
किं वा नमोन्तानि सुधां किरन्ति
नामानि नो सन्ति कुमारमातुः ।। ७६०।।

यद् गीयते शैलसुताभिधानं
तदेव बोध्यं सुकृतं प्रधानम् ।
अज्ञानिलोकस्य कृते भणन्ति
यज्ञादिपुण्यानि पराणि विज्ञाः ।। ७६१।।

साम्ना प्रयुक्तेन जगद्वशे स्यात्
नाम्ना सदोक्तेन जगद्विनेत्री ।
वेदोभयं सम्यगिदं कृती यो
भवे भयं तस्य कुतोऽपि न स्यात् ।। ७६२।।

सङ्कीर्तनात्तुष्यति शर्वयोषा
तुष्टा त्वभीष्टं न ददाति नैषा ।
इमं त्वविज्ञाय जगत्युपायं
ब्रजन्त्यपायं बहुधा मनुष्याः ।। ७६३।।

भाषे भुजङ्गाभरणप्रियाया
नामानि कामानितरान् विहाय ।

अपि प्रपञ्चातिगघोरकृत्यं
करोतु किं मां तरणेरपत्यम् ।। ७६४।।

यज्ञेन दानैः कठिनव्रतैर्वा
सिद्धिं य इच्छेत्स ग्रहीतुमिच्छेत् ।
मातुः शयानोऽङ्कतले शशाङ्कं
महेश्वरीं कीर्तयतस्तु सिद्धिः ।। ७६५।।

रहस्यतन्त्राणि विविच्य दूरं
व्याजं विमुच्य प्रवदामि सारम् ।
नामैव कामारिपुरन्ध्रिकायाः
सिद्धेर्निदानं न मखो न दानम् ।। ७६६।।

पीयूषमीषन्मधुरं भणन्ति
ये नाम रामाधरपानलोलाः ।
कामारिरामाह्वयगानलोलाः
कवीश्वराः काञ्जिकमालपन्ति ।। ७६७।।

सुधाघटः कोऽप्यधरो वधूनां
कविस्सुधातोयधरोऽभिधेयः ।
अयं सुधावीचिवितानमाली
नामप्रणादो नगकन्यकायाः ।। ७६८।।

सुरालये भातितरां सुधैका
सुधा परा वाचि महाकवीनाम् ।
बिम्बाधरे कञ्जदृशां सुधाऽन्या
सुधेतरा नामनि लोकमातुः ।। ७६९।।

माधुर्यमाभात्यधरे वधूनां
चकोरबन्धोः शकले प्रसादः ।
त्रिस्रोतसो वारिणि पावनत्वं
त्रयं च नाम्नि त्रिपुराम्बिकायाः ।। ७७० ।।

या माधुरी प्रेमभरेण दष्टे
जागर्ति कान्तावरदन्तचेले ।
सा दृश्यते भक्तिभरेण गीते
धराधराधीशसुताभिधाने ।। ७७१ ।।

यत्ते जगल्लम्पटकेऽपि वर्णा-
स्तन्मेऽमृतं नाम नगात्मजायाः ।
लालामयो यो मम तं ब्रवीषि
सुधामयं स्त्रीदशनच्छदं त्वम् ।। ७७२ ।।

उच्चारयोच्चाटितपातकानि
नामानि जिह्वे भुवनस्य मातुः ।
तदा वदामो मधुचूतरम्भा-
रामाधरास्ते रुचये यदि स्युः ।। ७७३ ।।

आक्षेपमिक्षोरधिकं विधत्ते
पीयूषदोषानभितोऽभिधत्ते ।
कान्ताधरारब्धदुरन्तवादः
कपर्दिकान्तावरनामनादः ।। ७७४ ।।

विश्वासहीनैः सुतरामबोध्यं
नामानुभावं नगकन्यकायाः ।

जयन्तु सिद्धैरपि गीयमानं
गायन्त्य एता उपजातयो नः ।। ७७५।।

द्वात्रिंशः स्तबकः
भक्तियोगश्च (आर्यागीतिवृत्तम्)

विदधातु सम्पदं मे
सकलजगन्नाथनयनहारिज्योत्स्नः ।
शीतोऽन्धकारहारी
हासशशी कश्चिदङ्करहितो मातुः ।। ७७६।।

करुणारसार्द्रहृदया
हृदयान्तरनिर्यदच्छवीचिस्मेरा ।
प्रमथेश्वरप्रियतमा
पादप्रेष्यस्य भवतु कल्याणय ।। ७७७।।

कारणकार्यविभेदाद्
रूपद्वितयं तवाम्ब यदृषिप्रोक्तम् ।
तत्रैकं भर्तुमिदं
विहर्तुमन्यत्तु भूतभर्तुर्ललने ।। ७७८।।

श्रोतुं स्तोत्रविशेषं
भक्तविशेषं च बोद्धुमयमीदृगिति ।
दातुं च वाञ्छितार्थं
तव मातश्चन्द्रलोकरूपं भवति ।। ७७९।।

कीशकिशोरन्यायात्
कारणरूपं तवाम्ब योगी धत्ते ।
ओतुकिशोरन्यायाद्
भक्तं परिपासि कार्यरूपेण त्वम् ।। ७८० ।।

दृढधारणा न चेत्त्व-
च्च्यवते योगी महेशनयनज्योत्स्ने ।
नायं ममेति भाव-
स्तव यदि सद्यः सवित्रि भक्तं त्यजसि ।। ७८१ ।।

शिथिलधृतिर्योगी स्याद्
बाह्यैर्विषयैर्नितान्तमाकृष्टो यः ।
स्वीयमतिर्लुप्यति ते
भक्तेऽहन्ताप्रसारकलुषे मातः ।। ७८२ ।।

साहङ्कृतिर्न भक्तिः
सबाह्यविषया धृतिर्न सर्वेश्वरि ते ।
अविजानन्तावेतद्
भक्तो योगी च नैव सिद्धौ स्याताम् ।। ७८३ ।।

व्यक्तित्वादपि यस्य
प्रियं त्वदीयं सवित्रि पादाम्भोजम् ।
सोऽद्भुतशक्तिर्भक्तो
भगवति किं किं करोति नास्मिन् जगति ।। ७८४ ।।

व्यक्तित्वलोभविवशे
सिद्धः कामोऽपि भवति समवच्छिन्नः ।

प्राप्तोऽपि सलिलराशिं
सलिलानि घटः कियन्ति सङ्गृह्णीयात् ।। ७८५।।

जीवन्नेव नरो यः
सायुज्यं ते प्रयाति शम्भोः प्रमदे ।
सर्वे कामास्तस्य
प्रयान्ति वशमाशु वीतविविधभ्रान्तेः ।। ७८६।।

व्यक्तित्वं तुभ्यमिदं
मनीषया मे प्रदत्तमधिकारिण्या ।
बहुकालभोगबलतो
विवदति देहो मदम्ब किं करवाणि ।। ७८७।।

स्थूलेन वर्ष्मणा सह
सूक्ष्मा कलहं मतिर्न कर्तुं शक्ता ।
सुतरां बलवति मात-
र्बलाद् गृहाण स्वयं त्वमस्मात्स्वीयम् ।। ७८८।।

सर्वेषां हृदि यस्मा-
त्त्वमसि प्राणात्मिकाम्ब हेतोस्तस्मात् ।
अखिलप्राण्याराधन-
माराधननिर्विशेषमगपुत्रि तव ।। ७८९।।

जुह्वति केऽपि कृशानौ
तस्मात्प्राप्तिस्तवेति सम्पश्यन्तः ।
अपरे प्राणिषु जुह्वति
साक्षात्प्राणात्मिकाऽसि तेष्वन्तरिति ।। ७९०।।

प्राणिष्वपि यः प्राणं
भूतादिमनादिमात्मनि स्थितमनघम् ।
सततमुपास्ते योगी
तस्मिन् होमेन तेऽम्ब तृप्तिस्सुलभा ।। ७९१।।

आत्मनि योऽम्ब श्रेष्ठे
प्राणे प्राणान् जुहोति दहराभिमुखः ।
त्वद्रूपे हतपापे
तेन जितं सकलमीशचित्तारामे ।। ७९२।।

उपसंहृतमखिलेभ्यो
विषयेभ्यो निर्निमेषमन्तःकृष्टम् ।
हृदि दृढपदेन चक्षु-
स्त्वद्रूपे हूयते मदम्ब प्राणे ।। ७९३।।

अन्तस्स्वरं निगूढं
श्रेष्ठप्राणस्य देवि तव भागस्य ।
शृण्वदिव प्रणवाख्यं
श्रवणं तत्रैव भवति जगदम्ब हुतम् ।। ७९४।।

सर्वेषां मन्त्राणां
स्तोत्राणां चेशचित्तनाथे प्रकृतौ ।
गूढं सदा स्वरन्त्यां
प्राणन्त्यां त्वयि जुहोति मौनी वाचम् ।। ७९५।।

देहे स्खलति मनश्चेत्
विषयेषु हुतं दधाति विषयात्मत्वम् ।

आवृत्तं यदि देहाद्
सूक्ष्मायां त्वयि हुतं त्वदाकृति भवति ।। ७९६।।

त्वग्रसनघ्राणाना-
मनुभूतीः प्राणशक्तिसात्कुर्वाणः ।
कं नार्पयते भोगं
भगवति ते सर्वलोकपार्थिववनिते ।। ७९७।।

गच्छन् कुर्वन् विसृजन्
रममाणश्चाम्ब सकललोकाधीशे ।
यः केवलां क्रियामपि
चिन्तयते तेन नित्ययज्ञः क्रियते ।। ७९८।।

सर्वेषामग्नीनां
प्राणाग्निस्तव विभूतिरुक्तः श्रेष्ठः ।
तस्मिन्हुतं तु सुहुतं
द्रव्याणि धियः क्रियाश्च मन्त्रः प्रणवः।। ७९९।।

आर्यागीतीनामय-
मधरीकृतमधुसुधादिमाधुर्यरसः ।
वर्गो गणपतिवदना-
न्निष्क्रान्तो भवतु शर्वसुदृशः प्रीत्यै ।। ८००।।

।। समाप्तं च अष्टमं शतकम् ।।

नवमं शतकम्

त्रयस्त्रिंशः स्तबकः
जपो योगोऽर्पणं च (वंशस्थवृत्तम्)

सुधां किरन्तोऽखिलतापहारिणीं
तमो हरन्तः पटलेन रोचिषाम् ।
श्रियं दिशन्तो दिशि दिश्यसङ्ख्यां
जयन्ति शीताद्रिसुतास्मिताङ्कुराः ।।८०१।।

कृपाकटाक्षस्तव केन वाऽऽप्यते
महेशशुद्धान्तपुरन्ध्रि कर्मणा ।
निरन्तरं मन्त्रजपेन वा मते-
र्विशोधनेनोत मनोर्पणेन वा ।।८०२।।

विशोधनाद्देवि मतेः प्रगृह्यसे
मनोर्पणेनेशवधु प्रसीदसि ।
जपेन मन्त्रस्य शुभस्य वर्धसे
जगत्त्रयीधात्रि कलेबरान्तरे ।।८०३।।

मनःप्रतापस्य भवत्यसंशयं
प्रवर्धनं वैदिकमन्त्रचिन्तनम् ।
प्रशस्यते प्राणमहःप्रदीपने
दयान्विते तान्त्रिकमन्त्रसेविता ।।८०४।।

तवाम्बिके तान्त्रिकमन्त्रमुत्तमं
स्तवातिगं यः कनकाङ्गि सेवते ।
विचित्रयन्त्रादिव वैद्युतं मह-
स्ततो विनिर्यद् भुवनं विगाहते ।।८०५।।

न तस्य चेतो विकृतेर्वशे भवे-
न्न तस्य दृष्टिर्विषयैर्विकृष्यते ।
न तस्य रोगैरपकृष्यते वपुः
सवित्रि यस्ते भजते महामनुम् ।।८०६।।

स्मरन्ति मायां गगनाग्निशान्तिभिः
सहाच्छभासा सहिताभिरम्बिके ।
तथा रसज्ञां द्रुहिणाग्निशान्तिभि-
र्भणन्ति दोग्ध्रीं तु खषष्ठबिन्दुभिः ।।८०७।।

अभण्यताद्या भुवनेश्वरी बुधै-
रनन्तरा मातरगादि कालिका ।
प्रचण्डचण्डी परिकीर्तिता परा
त्रयोऽप्यमी ते मनवो महाफलाः ।।८०८।।

उपाधिभूतं शुचि नाभसं रजो
दधाति साक्षाद् भुवनेश्वरीपदम् ।
तदाश्रया व्यापकशक्तिरद्भुता
मनस्विनी काचन कालिकेरिता ।।८०९।।

अमर्त्यसाम्राज्यभृतः प्रवर्तिका
विशाललोकत्रयरङ्गनर्तिका ।

परोक्रमाणामधिनायिकोच्यते
प्रचण्डचण्डीति कला सवित्रि ते ॥ ८१०॥

स्मरन्मनुं रोदिति भक्तिमांस्तव
प्रगृह्य पादं मुनिरम्ब लम्बते ।
फलं चिराय प्रथमः समाप्नुयात्
परो मरन्दं पद एव विन्दति ॥ ८११॥

पदं तवान्विष्टमनेकदा मुदा
हृदन्तरे स्पृष्टमिवेदमम्बिके ।
पलायतेऽधोऽहमनन्तरं शुचा
परात्परे रोदिमि मन्त्रशब्दतः ॥ ८१२॥

भणन्ति सन्तो मरुतां सवित्रि ते
महामनुं त्वत्पदभास्करातपम् ।
ततो हि मूलात्स्वर एष निर्गत-
स्तपत्यघौघं जरयन्महोमयः ॥ ८१३॥

सवित्रि साक्षाच्चरणस्य ते प्रभां
विधारयँस्तज्जनिमूलमार्गणे ।
मुहुर्मुहुस्सोऽहमजे धृतोद्यमः
पथा महर्षी रमणो बभाण यम् ॥ ८१४॥

अहम्पदार्थो यदि चिल्लता तता
किमेष दोग्धीमनुभावतोऽपरः ।
अहं यदि प्राणनिनादवैखरी
न कूर्च आख्यातुमसेति शक्यते ॥ ८१५॥

परे तु यां चेतनशक्तिमामन-
न्त्यभाणि सा कुण्डलिनीति तान्त्रिकैः ।
विलक्षणा नाम चमत्कृतिर्जडान्
प्रतारयत्यागमसारदूरगान् ।।८१६।।

भवत्यखण्डानुभवः प्रबोधिना-
मतीव सूक्ष्मानुभवश्च योगिनाम् ।
करं गतास्सर्वविधाश्च शेरते
महेश्वरीमन्त्रपरस्य सिद्धयः ।।८१७।।

सहस्रसङ्ख्यानि जनूंषि वा मम
प्रियाणि भक्तिस्तव चेद्भवे भवे ।
तव स्मृतिं चेद् गलयेन्न सम्मदं
करोति मोक्षोऽपि ममेशवल्लभे ।।८१८।।

विनैव दृष्टिं यदि सत्प्रशिष्यते
न सत्तयाऽर्थः फलहीनया तया ।
इदं तु सत् किन्न्वसतो विशिष्यते
न तात मुक्तोपलयोस्तदा भिदा ।।८१९।।

शुचां निवृत्तिर्यदि मुक्तिरिष्यते
सुखप्रवृत्तिर्यदि नात्र विद्यते ।
सदेव चेत्तत्र मतिर्न भासते
जडं विमुक्ताद्दृचसैव भिद्यते ।।८२०।।

मतिः पराची व्यवहारकारणं
भवेत्प्रतीची परमार्थसम्पदि ।

उभे दिशौ यस्य मतिर्विगाहते
पदा च मूर्ध्ना च स सिद्ध इष्यते ॥ ८२१॥

दृढं पदं यस्य मतेः सदाऽन्तरे
स ना धियोऽग्रेण बहिश्चरन्नपि ।
सवित्रि मग्नस्त्वयि सम्प्रकीर्त्यते
न तस्य भीः सञ्चरतोऽपि संसृतेः ॥ ८२२॥

विचिन्तने चिन्तनशक्तिमद्भुतां
विलोकने लोकनशक्तिमुज्ज्वलाम् ।
प्रभाषणे भाषणशक्तिमुत्तमां
निभालयंस्त्वां विषयैर्न जीयते ॥ ८२३॥

विलोकमानस्य विलोकनं कवे-
र्विलोक्यमानेषु विहाय सक्तताम् ।
विलोचने सन्निहिता निरन्तरं
विधूतभीतिर्विबुधस्तुता शिवा ॥ ८२४॥

अयं भयानां परिमार्जकस्सतां
समस्तपापौघनिवारणक्षमः ।
मनोज्ञवंशस्थगणो गणेशितु-
र्मनो महेशाब्जदृशो धिनोत्वलम् ॥ ८२५॥

चतुस्त्रिंशः स्तबकः

प्रार्थना (हरिणीवृत्तम्)

विदितमहिमा विश्वाधानादनेकविधाद्भुतात्
प्रथितचरितः शर्वालोकप्रतापविवर्धनात् ।
प्रकटितगुणः पापध्वान्तप्रसारनिरोधनात्
प्रदिशतु शिवाहासो भासां निधिः कुशलानि मे ॥ ८२६॥

हृदि करुणया पूर्णा बाह्वोर्बलेन महीयसा
पदकमलयोर्लक्ष्म्या भक्तैर्जनैरुपजीव्यया ।
मुखसितकरे लावण्येन त्रिणेत्रदृशां बलं
बहु विदधता काली माताऽवतात्पदसेविनम् ॥ ८२७॥

जगदधिपया सिद्धं दोग्ध्र्याऽथवोत रसज्ञया
मुनिजननुतं देवीमन्त्रं जपेद्यदि मानवः ।
अमृतजलदीभूतः पूतः प्रयोगविशेषवित्
स इह वसुधालोके धारा गिरामभिवर्षति ॥ ८२८॥

इममभिमुखीभूता शातोदरी कमलालया
हयगजघटापूर्णाऽभ्यर्णं समेत्य निषेवते ।
सविबुधमिदं विश्वं तस्य प्रयाति पुनर्वशं
प्रथितयशसां सिद्धीनां चाप्यमुं भजतेऽष्टकम् ॥ ८२९॥

सुविमलधियस्तस्य क्रोधाद् दृगम्बुधुतद्युती
रिपुजनवधूगण्डाभोगो भवेदुत पाण्डुरः ।
सपदि भुवनव्याप्तं चाप्तैः प्रमाणपुरस्सरं
भणितमजरं भद्रं ज्योतिः परं हृदि भासते ॥ ८३०॥

अदयमरिभिः क्रान्ते राष्ट्रे त्वमीश्वरि रक्षिका
सुमशरमुखैर्धूते चित्ते त्वमीश्वरि रक्षिका ।
प्रबलदुरितैर्ग्रस्ते वंशे त्वमीश्वरि रक्षिका-
ऽप्यसृजति जलं मेघे मोघे त्वमीश्वरि रक्षिका ।।८३१।।

भगवति निजौ साक्षात्पुत्रौ बृहस्पतिपावकौ
गणपतिगुहावेतौ वेषान्तरव्यवहारतः ।
भरतधरणीखण्डे हेतोः कुतः कृतसम्भवौ
कलकलयुते काले देवि व्यधाः कथय द्रुतम् ।।८३२।।

समयमयि ते धृत्वा पादाम्बुजं रमणः सुतो
गिरिवरगुहास्वन्तः शान्तो नयेद्यदि नाद्भुतम् ।
स्थलविरहतः स्वीयस्थाने किमत्र समागतो
न वदसि कुतः कार्यं तस्मै कुलाचलकन्यके ।।८३३।।

परिभणति चेच्छिष्यव्यूहे महाद्भुतसङ्गती-
र्जननि रमणो योगीशानस्ततो बहु नो फलम् ।
अमिततमया दृष्टेः शक्त्या कदा सरणिं नये-
दपथपतितं धात्रीलोकं तदेव वदाम्बिके ।।८३४।।

अहमिह कुतो हेतोर्जातो विषण्णतमे स्थले
चरणकमलच्छायां मायाधिराज्ञि विहाय ते ।
परमकरुणो घोरः शापः किमेष सवित्रि ते
किमपि भुवि वा कार्यं कर्तुं नियोजितवत्यसि ।।८३५।।

व्रजति विलयं स्नेहो दूरप्रवासवशादिति
प्रवदति बुधः कश्चित्सत्यं प्रभाति तदम्बिके ।

भगवति निजे कुक्षौ जातं दिवो धरणीगतं
स्मृतिसरणितो दूरे हा हा करोषि रुषा यथा ॥ ८३६॥

मम तु विमला हृद्या विद्या महेश्वरि याऽभव-
न्मनसि च परा चित्रा शक्तिश्चिरन्तनि याऽभवत् ।
वचसि च महद्भाग्यं श्लाघ्यं यदीड्यतमेऽभवत्
तदयि गलितं मत्तो वित्तत्रयं भवतो भुवि ॥ ८३७॥

कृतमयि मया पापं घोरं सुकर्मसु सङ्गिनां
यदहमदयो विघ्नं नृणां मुहुर्मुहुराचरम् ।
अतिकटु फलं तस्याश्नामि श्रितो नरविग्रहं
प्रमथनृपतेर्जाये माये जनन्यव मामिमम् ॥ ८३८॥

न भवसि दृशोर्मार्गे लोकाधिराज्ञि कुतो गिरो
न च बहुकृपे स्वप्ने वा त्वं प्रयच्छसि दर्शनम् ।
अपनयसि नो सन्देहं वा परोक्षकृपावशा-
दपि सुरनुते लग्ना कार्यान्तरे किमुतादया ॥ ८३९॥

निरवधिशिवे माहात्म्यं ते भणन्ति महर्षयो
मनसि करुणा न न्यूना ते यथा प्रथिताः कथाः ।
तदिदमखिलं मिथ्या स्यादित्यसाध्यमुदीरितुं
यदसि विमुखी पुत्रे किं वा भवेदिह कारणम् ॥ ८४०॥

भुवनभरणं नाल्पं कार्यं न देवि तव क्षणो
गुरु च बहुलं कृत्यं नित्यं तवास्ति न तन्मृषा ।
न तव कठिनं मौनं निन्द्यं तथापि न पार्वति
स्मर सकृदिमं दीनं पुत्रं तदेव ममाधिकम् ॥ ८४१॥

न भवति सुधाधारावर्षादयं मुदितस्तनौ
मधुमदमुषां वाचां सर्गान्न चाप्ययमुद्धतः ।
तव पदयुगे निष्ठालाभान्न तृप्यति चाप्ययं
भगवति चिरात् सन्देशं ते सुतः प्रतिवीक्षते ।। ८४२।।

किमिह भुवने कर्तव्यं मे किमर्थमिहागतो-
ऽस्म्यवनि जगतां कं वोपायं श्रये निजशक्तये ।
किमपि किमपि स्वान्ते ध्वान्ते यथा परिदृश्यते
स्फुटमभयदे वक्तुं किञ्चिच्छ्रमं त्वमुरीकुरु ।। ८४३।।

न मम परमे मुक्तावाशा न वा विभवाष्टके
न च गजघटापूर्णायां वा महेश्वरि सम्पदि ।
न च मधुमुचां वाचां सर्गे निरर्गलवैभवे
मुनिभुवि कुतो जातः सोऽहं तदेव समीर्यताम् ।। ८४४।।

प्रथममनघं वाञ्छाम्यन्नं सदारसुतातिथे-
र्भगवति ततः पादद्वन्द्वे तवाविचलां स्थितिम् ।
अथ सुरजगद्वार्ताज्ञानं सवित्रि ततः परं
मुनिभुवि भवे हेतुं ज्ञातुं मृगाक्षि पुरद्विषः ।। ८४५।।

यदि तव कृपा पुत्रे भक्ते पदाम्बुजवन्दिनि
व्रतशतकृशे शीर्षाम्भोजामृतं त्वयि जुह्वति ।
भरतधरणीसेवालोले भवप्रियभामिनि
स्वयमुपदिशामुष्मै योग्यं विधानमनाविलम् ।। ८४६।।

जननि जगतां स्वल्पे कामेऽप्ययं त्वयि लम्बते
पुरभिदबले मध्ये कामेऽप्ययं त्वयि लम्बते ।

बहुलकरुणे श्रेष्ठे कामेऽप्ययं त्वयि लम्बते
भगवति परे वीते कामेऽप्ययं त्वयि लम्बते ॥ ८४७॥

तनुभुवि मयि प्रीत्या वाऽम्ब त्रिलोकविधायिके
पदयुगरते वात्सल्याद्वा पुरारिपुरन्ध्रिके ।
स्वविमलयशोगानासक्ते कृपावशतोऽथवा
परुषमजरे मौनं त्यक्त्वा स्फुटीकुरु मे गतिम् ॥ ८४८॥

जयतु भरतक्षोणीखण्डं विषादविवर्जितं
जयतु गणपस्तस्य क्षेमं विधातुमना मुनिः ।
जयतु रमणस्तस्याचार्यो महर्षिकुलाचलो
जयतु च तयोर्माता पूता महेशविलासिनी ॥ ८४९॥

गणपतिमुनेरेषा भाषाविदां हृदयङ्गमा
सुकविसुहृदः शब्दैरत्युज्ज्वला हरिणीततिः ।
ललितचतुरैर्भावैर्यान्ती सुरूपवनान्तरं
मदयतु मनः कामारातेर्निशान्तमृगीदृशः ॥ ८५०॥

पञ्चत्रिंशः स्तबकः

प्रार्थना (इन्दुवदनावृत्तम्)

अन्धतमसं शशिविभामभिदधाना
कान्तिमलमास्यकमलस्य विदधाना ।
अन्धकविरोधिदयितास्मितलवश्री-
र्भातु भुवनस्य सकलस्य कुशलाय ॥ ८५१॥

भाहि विविधा कृतिमती द्विजसमूहे
पाहि गतिहीनमखिलेश्वरि कुलं नः ।
देहि बहुकालभजकाय वरमेतं
याहि नगनन्दिनि यशः शशिवलक्षम् ।। ८५२।।

वारयति घोरतरपातकसमूहं
वर्धयति धर्ममपि शर्मकरमन्ते ।
किङ्करजनस्य न किमावहति भव्यं
शङ्करपुरन्ध्रि तव पादपरिचर्या ।। ८५३।।

यस्य मनुजस्य हृदयेऽस्ति सदये ते
नाकचरसेव्यमयि पादसरसीजम् ।
तं भजति पद्ममुखि पद्मवनवासा
लाभभवने भवतु नामरपुरोधाः ।। ८५४।।

यद्यखिलमौनिगणगीतगुणजालं
कालभयहारिकरुणारसमरन्दम् ।
अद्रितनयाङ्घ्रिजलजन्म हृदये स्या-
दष्टमगतोऽपि विदधातु रविजः किम् ।। ८५५।।

लेखललनाकचसुमैः कृतबलिं ते
यो भजति पादघृणिमालिनमनन्ते ।
निस्तरति नूनमयमस्तमितमोहः
शोकतिमिरं सकललोकगणमातः ।। ८५६।।

शीतकरदर्पहरवक्त्रजलजाते
शीतगिरिनन्दिनि तवाङ्घ्रिजलजातम् ।

यः स्मरति देवि हृदि विस्मरति सोऽयं
विष्टपमशेषमपि कष्टततिमुक्तः ॥८५७॥

सक्तिरयि यस्य तव पादसरसीजे
शक्तिधरमातरनलाक्षगृहनाथे ।
पूर्णशशिजैत्रमुखि पुण्यपुरुषोऽसौ
स्वर्णशिखरीव बुधलोकशरणं स्यात् ॥८५८॥

वैरिगणनिर्दलनखड्गवरपाणे
वाससि पदोर्दशनवाससि च शोणे ।
नेत्रमिषपावकविशेषितललाटे
पापमखिलं जहि मृगाधिपतिघोटे ॥८५९॥

वेदचयवेदिजनवादविषयस्य
प्रीतियुतलोकततिशोकशमनस्य ।
वेतनविवर्जितभटोऽयमहमङ्घ्रेः
शीतकरपोतधरपुण्यवनिते ते ॥८६०॥

कार्यमयि मे किमपि कार्यपटुबुद्धेः
पादसरसीजयुगलीपरिजनस्य ।
अम्ब वद जम्भरिपुगीतगुणजाले
शुम्भकुलनाशकरि शम्भुकुलयोषे ॥८६१॥

त्वं यदि शिलावदयि नो वदसि कृत्यं
नास्ति तव राज्यपटुबुद्धिरिति सत्यम् ।
आदिश यथार्हकरणीयकृतिनित्यं
राज्ञि भुवनस्य चरणाम्बुरुहभृत्यम् ॥८६२॥

पञ्चसु विहाय मनसः कमपि सङ्गं
पुत्रधनमित्रजनबान्धववधूषु ।
एष भजते जननि पादजलजं ते
पालय नु मुञ्च नु तवोपरि स भारः ।। ८६३।।

वज्रधरमुख्यसुरसञ्चयकिरीट-
स्थापितमहार्घमणिरञ्जितनखाय ।
जीवितमदायि जगदीश्वरि मदीयं
पादजलजाय तव पालय नु मा वा ।। ८६४।।

देहि जगदीश्वरि न वा मदभिलाषं
पाहि करुणावति न वा कुलमिदं नः ।
शूलधरकामिनि सुरासुरनिषेव्यं
पादकमलं तव परे न विजहामि ।। ८६५।।

पासि किल पादयुगकिङ्करसमूहं
हंसि किल पापततिमापदि नुता त्वम् ।
दन्तिवदनप्रसु वदन्ति मतिमन्तो
नानृतमिदं भवतु नाकिजनवर्ण्ये ।। ८६६।।

शक्रमुखदेवततिवन्दितविसृष्टे
वक्रघनकेशि चरणे तव लुठन्तम् ।
आपदि निमग्नमिममाश्रितमनाथं
नन्दिहयसुन्दरि न पालयसि केन ।। ८६७।।

घोषमयमम्ब विदधाति पदलग्नो
नावसि पुराणि किमु नारि बधिराऽसि ।

वन्दिसुरबृन्दनुतिभाषितहृतं वा
कर्णयुगलं तव कपालिकुलयोषे ॥८६८॥

अम्ब भव बिम्बफलकल्परदचेले
शम्बरसपत्नबलकारिबहुलीले ।
प्रागमृतभानुमुकुटस्य मदयित्री
तं कुरु ततः परमुरीकृतमदर्थम् ॥८६९॥

निर्मलसुधाकरकलाकलितमस्ते
धर्मरतपालिनि दयावति नमस्ते ।
एतमव देवि चरणाम्बुरुहबन्धुं
शीतधरणीधरसुते गमय नान्धुम् ॥८७०॥

अद्रिकुलपालककुलध्वजपताके
भद्रगजगामिनि दरिद्रमयि मत्या ।
क्षुद्रमिव शोच्यमिममङ्घ्रिजलजातं
रुद्रदयिते जननि पाहि न जहीहि ॥८७१॥

अस्तु तव पादकमले स्थितिरजस्रं
नास्ति परदुःखविवशे हृदि तु शान्तिः ।
अस्तु करुणेऽयमस्तु मतिलोपः
कष्टमिदमम्ब मम भूरि परिशिष्टम् ॥८७२॥

दुःखसुखभेदरहिता न मतिरासीत्
साधुखलभेदरहिता न मतिरासीत् ।
भाग्यमतिमान्यमथवा मम तदेत-
न्मातरिह सङ्घभजने यदवकाशः ॥८७३॥

अस्तु मम भेदमतिरस्तु मम पक्षो
यत्नपरताऽस्तु मम मास्तु च विमोक्षः ।
मोक्षमयि वेद्मि कुलकष्टततिमोक्षं
प्रेषय सकृत्तव महेश्वरि कटाक्षम् ।। ८७४।।

शाक्वरगणेन मुखरेऽत्र गणनाथे
विष्णुयशसीशवधु जिष्णुमुखवन्द्ये ।
अम्ब करुणां कुरु शिवङ्करि निरङ्क-
स्वच्छकिरणार्भकविभूषितललाटे ।।८७५।।

षट्त्रिंशः स्तबकः
प्रकीर्णकम् (तूणकवृत्तम्)

उन्नतस्तनस्थलीविलोलहारमौक्तिक-
व्रातदीधितिप्रतानबद्धसौहृदा सदा ।
अन्धकारिकामिनीदरस्मितद्युतिर्धुनो-
त्वन्धकारमन्तरङ्गवासिनं घनं मम ।। ८७६।।

अम्बरस्थले पुरा पुरन्दरो ददर्श यां
यां वदन्ति पर्वतप्रसूतिमैतिहासिकाः ।
सा परा पुरामरेः पुरन्ध्रिकाऽखिलाम्बिका
पुत्रकाय मज्जते ददातु दक्षिणं करम् ।। ८७७।।

पादपङ्कजे धृता नरैरबाह्यभक्तिभिः
पाणिपङ्कजे धृता नवेन्दुखण्डधारिणा ।

चारुहेमहंसका मनोज्ञरत्नकङ्कणा
लोकजालपालिनी पुनातु मां विलासिनी ॥८७८॥

उक्षराजवाहनस्य जीविताद् गरीयसी
पक्षिराजवाहनादिवर्ण्यमानवैभवा ।
केकिलोकचक्रवर्तिवाहनेन पुत्रिणी
वारणारिसार्वभौमवाहना गतिर्मम ॥८७९॥

बालकुन्दकुट्मलालिकान्तदन्तपङ्क्तिका
कुण्डलानुबिम्बशोभिशुद्धगण्डमण्डला ।
बिभ्रती रतीशवेत्रविभ्रमं भ्रुवोर्युगं
शुभ्रभानुशेखरस्य सुन्दरी प्रणम्यते ॥८८०॥

आजिदक्षवाहवैरियातुधानबाधितं
या ररक्ष देवबृन्दमिन्दिरादिवन्दिता ।
सा कटाक्षपातधूतभक्तलोकपातका
पावकाक्षसुन्दरी परात्परा गतिर्मम ॥८८१॥

तारकाधिनाथचूडचित्तरङ्गनर्तकी
मन्दहाससुन्दरास्यपङ्कजा नगात्मजा ।
दीनपोषकृत्यनित्यबद्धबुद्धिरव्यया
गृह्यते गणाधिपेन सर्वतो नृणां पदे ॥८८२॥

अष्टमीशशाङ्कखण्डदर्पभञ्जनालिका
विष्टपत्रयाधिनाथमानसस्य डोलिका ।
पापपुञ्जनाशकारिपादकञ्जधूलिका
श्रेयसे ममास्तु शैललोकपालबालिका ॥८८३॥

सानुमत्कुलाधिनाथबालिकालिकुन्तला
जङ्गमेव काऽपि तप्तहेमसालभञ्जिका ।
भक्तियुक्तलोकशोकवारणाय दीक्षिता
शीतशीतवीक्षिता लघु स्यतादघं मम ॥८८४॥

पुण्यनामसंहतिः पुरारिचित्तमोहिनी
पुष्पबाणचापचारुझिल्लिकाऽखिलाम्बिका ।
पुण्यवैरिपुष्टदुष्टदैत्यवंशनाशिनी
पुत्रकस्य रक्षणं पुरातनी करोतु मे ॥८८५॥

क्षाममध्यमस्थली सुधाघटोपमस्तनी
कृष्णसारलोचना कुमुद्वतीप्रियानना ।
भ्रूविलासधूतधैर्यकाञ्चनाद्रिकार्मुका
काचिदिक्षुकार्मुकस्य जीविका जयत्युमा ॥८८६॥

लोहिताचलेश्वरस्य लोचनत्रयीहिता
लोहितप्रभानिमज्जदब्जजाण्डकन्दरा ।
हासकान्तिवर्ध्यमानसारसारिमण्डला
वासमत्र मे करोतु मानसे महेश्वरी ॥८८७॥

दक्षिणेक्षणप्रभाविजृम्भिताम्बुसम्भवा
काममित्रवामनेत्रधामतृप्तकैरवा ।
एकतः परः पुमान्परा वराङ्गनाऽन्यतः
शुभ्रकीर्तिरेकमूर्तिरादधातु नश्शिवम् ॥८८८॥

शुम्भदैत्यमारिणी सुपर्वहर्षकारिणी
शम्भुचित्तहारिणी मुनीन्द्रचित्तचारिणी ।

कामितार्थदायिनी करिप्रकाण्डगामिनी
वीतकल्कमादधातु विघ्नराजमम्बिका ॥८८९॥

देवतासपत्नवंशकानननानलच्छटा
वारणारिसार्वभौमवाहना घनालका ।
नन्दिवाहनस्य काऽपि नेत्रनन्दिनी सुधा
नेत्रलाञ्छितालिका सुतं पुनातु कालिका ॥८९०॥

राजसुन्दरानना मरालराजगामिनी
राजमौलिवल्लभा मृगाधिराजमध्यमा ।
राजमानविग्रहा विराजमानसद्गुणा
राजते महीधरे मदम्बिका विराजते ॥८९१॥

पर्वचन्द्रमण्डलप्रभाविडम्बनानना
पर्वताधिनाथवंशपावनी सनातनी ।
गर्वगन्धनाशिनी विभावरीविचारिणां
शर्वचित्तनायिका करोतु मङ्गलं मम ॥८९२॥

ओजसश्च तेजसश्च जन्मभूमिरच्युता
नीलकञ्जबन्धुबद्धमौलिरागमस्तुता ।
वीतरागपाशजालनाशबद्धकङ्कणा
विश्वपालिनी मया महेश्वरी विचिन्त्यते ॥८९३॥

अण्डमण्डलं यया निरन्तरं च पच्यते
संस्फुरत्यशेषभूतहार्दपीठिकासु या ।
श्वासदृष्टिसंविदूष्मनादवारिवर्त्मभि-
र्यामुपासते विदो नमामि तां परात्पराम् ॥८९४॥

पञ्चयुग्मवेषभृत्परात्परा सुरार्चिता
पञ्चवक्त्रवक्त्रपद्मचञ्चरीकलोकना ।
वञ्चकान्तरङ्गशत्रुसञ्चयप्रणाशिनी
प्रेतमञ्चशायिनी कुलं चिराय पातु मे ॥८९५॥

कर्मणा यथाविधि द्विजातयो यजन्ति यां
ब्रह्मणा यथाश्रुतं स्तुवन्ति यामधीतिनः ।
चेतसा यथा गुरूक्ति चिन्तयन्ति यां विदः
सा परा जगत्त्रयीजनन्यजा जयत्युमा ॥८९६॥

वासुदेवजायया विनम्रया निषेविता
वामदेवचाटुचित्रवाक्यबन्धलालिता ।
वासवादिदेवताजयप्रणादहर्षिता
वारयत्वघानि मे वसुन्धराभृतस्सुता ॥८९७॥

पूर्णिमासुधामरीचिसुन्दरास्यमण्डला
फुल्लपद्मपत्रदीर्घसम्प्रसन्नलोचना ।
पुण्यभूनिषेवणाय पुत्रमेतमुद्यतं
पूर्णकाममादधातु पादलग्नमम्बिका ॥८९८॥

लालयन्ति बालकं वतंसशीतदीधितिं
शीलयन्ति सूक्ष्मतां मनांसि योगिनामिव ।
कालयन्तु पापिनां कुलानि संहतीस्सतां
पालयन्तु च स्मितानि योषितः पुरद्विषः ॥८९९॥

पादसेविनः कवेर्मनोहरातिशक्वरी-
वर्ग एष नाट्यकारिनिर्जरीगणो यथा ।

लोकजालचक्रवर्तिपुण्ययोषितो मन-
स्सम्मदाय साधुकष्टवारणाय कल्पताम् ।। ९०० ।।

।। समाप्तं च नवमं शतकम् ।।

दशमं शतकम्

सप्तत्रिंशः स्तबकः

तत्त्वविचारः (अनुष्टुब्वृत्तम्)

उद्दीपयतु नश्शक्तिमादिशक्तेर्दरस्मितम् ।
तत्त्वं यस्य महस्सूक्ष्ममानन्दो वेति संशयः ।। ९०१ ।।

पूर्णं प्रज्ञातृ सद्ब्रह्म तस्य ज्ञानं महेश्वरी ।
महिमा तेज आहोस्विच्छक्तिर्वा प्राण एव वा ।। ९०२ ।।

प्रचक्षते चिदात्मत्वं ज्ञातुर्ज्ञानस्य चोभयोः ।
प्रदीपस्य प्रभायाश्च ज्योतिराकृतितां यथा ।। ९०३ ।।

चित एकपदार्थत्वाच्चिच्चिता न विशिष्यते ।
तस्माद् गुणत्वं ज्ञानस्य शङ्करेण निराकृतम् ।। ९०४ ।।

ज्ञातुर्ज्ञानं स्वरूपं स्यान्न गुणो नापि च क्रिया ।
यदि स्वस्य स्वरूपेण वैशिष्ट्यमनवस्थितिः ।। ९०५ ।।

वाचैव शक्यते कर्तुं विभागस्स्वस्वरूपयोः ।
नानुभूत्या ततो द्वैतं सच्छक्त्योर्व्यावहारिकम् ।। ९०६ ।।

ब्रह्मज्ञानस्य पूर्णस्य विषयो द्यौरुदीर्यते ।
सा ब्रह्मणो व्यापकत्वाद्वस्तुतो नातिरिच्यते ।। ९०७ ।।

विकासादपि सङ्कोचात् सर्गप्रलययोर्द्वयोः ।
प्रज्ञानस्य बुधैरुक्तौ जन्मनाशावुभौ दिवः ।। ९०८ ।।

धर्मभूतं परस्येदं न कार्यं परमं नभः ।
अखण्डत्वान्न विकृतिर्विश्वस्मिन्नप्रकृतित्वतः ॥ ९०९॥

आकाशे परमे दीप्यत् प्रज्ञानं परमात्मनः ।
एकाग्रत्वात्प्रवृद्धोष्मगभीरमभवन्महः ॥ ९१०॥

त्रिधैवं धर्मभूतस्य ज्ञानस्य विकृतिं विना ।
शुद्धत्वविषयत्वाभ्यां महस्त्वाच्च दशात्रयम् ॥ ९११॥

विज्ञाने भाति ये भान्ति भावा द्रव्यगुणादयः ।
न किञ्चिदनुभूयन्ते विज्ञानोपरमे तु ते ॥ ९१२॥

एवं स्वतः प्रकाशत्वं विषयाणां न दृश्यते ।
सिद्धिश्च परतो न स्यात् सम्बन्धं कञ्चिदन्तरा ॥ ९१३॥

दृश्यते विषयाकारा ग्रहणे स्मरणे च धीः ।
प्रज्ञाविषयतादात्म्यमेवं साक्षात्प्रदृश्यते ॥ ९१४॥

न चेत्समष्टिविज्ञानविभूतिरखिलं जगत् ।
विषयव्यष्टिविज्ञानतादात्म्यं नोपपद्यते ॥ ९१५॥

यथाऽस्मदादिविज्ञाने ध्येयं बुद्धिरिति द्वयम् ।
पूर्णे समष्टिविज्ञाने विकृतिः प्रकृतिस्तथा ॥ ९१६॥

परिणामो यथा स्वप्नः सूक्ष्मस्य स्थूलरूपतः ।
जाग्रत्प्रपञ्च एष स्यात्तथेश्वरमहाचितः ॥ ९१७॥

विकृतिस्सर्वभूतानि प्रकृतिः परदेवता ।
सतः पादस्तयोराद्या त्रिपादी गीयते परा ॥ ९१८॥

कबलीकृत्य सङ्कल्पानेकाऽपि स्याद्यथा मतिः ।
भूतानि कबलीकृत्य देवताऽपि तथा परा ।। ९१९।।

भूतानामात्मनस्सर्गे संहृतौ च तथाऽऽत्मनि ।
प्रभवेद्देवता श्रेष्ठा सङ्कल्पानां यथा मतिः ।। ९२०।।

अनुभूत्यात्मिका सेयमीशशक्तिः परात्परा ।
आधारचक्रे पिण्डेषु विराजति विभिन्नवत् ।। ९२१।।

सूक्ष्मस्थूले ततः शाखे विद्युच्छक्तिसमीरवत् ।
तत्राद्या ज्ञानशक्तिस्स्यात् क्रियाशक्तिरनन्तरा ।। ९२२।।

ज्ञानेन्द्रियाणि प्रथमा विभूतिर्मनसा सह ।
कर्मेन्द्रियाणि त्वपरा विभूतिस्सहसा सह ।। ९२३।।

क्रियामूलमुत ज्ञानमूलं किमिति चिन्तयन् ।
आत्मशक्तिमितो विद्वानमृतत्वाय कल्पते ।। ९२४।।

गभीरास्सुतरामेताः कालिकातत्त्वकारिकाः ।
धियो भासो गणपतेर्भवन्तु विदुषां मुदे ।। ९२५।।

अष्टत्रिंशः स्तबकः

दशमहाविद्याः (पादाकुलकवृत्तम्)

दूरीकुरुताद् दुःखं निखिलं दुर्गायास्तद्दरहसितं नः ।
रचितस्याम्भोमृद्भ्यां यदभूल्लेपनममलं ब्रह्माण्डस्य ।। ९२६।।

जन्तौ जन्तौ भुवि खेलन्ती भूते भूते नभसि लसन्ती ।
देवे देवे दिवि दीप्यन्ती पृथगिव पूर्णा संविज्जयति ।। ९२७।।

दहरसरोजाद् द्विदलसरोजं द्विदलसरोजाद्दशशतपत्रम् ।
दशशतपत्राद्देहं देहात् सकलं विषयं संविद् व्रजति ।। ९२८।।

वह्निज्वाला समिधमिवैषा सकलं देहं संवित्प्राप्ता ।
पृथगिव भूता व्यपगतवीर्या भवति सधूमा संसाराय ।। ९२९।।

अत्रानुभवस्सुखदुःखानामत्राहङ्कृतिरनृता भवति ।
अत्रैवेदं सकलं भिन्नं प्रतिभासेत प्रज्ञास्खलने ।। ९३०।।

दशशतपत्राद् द्विदलसरोजं द्विदलसरोजाद्दहरसरोजम् ।
अवतरतीशा येषामेषा तेषामन्तर्नित्या निष्ठा ।। ९३१।।

अथवा देहादावृत्तस्सन्नन्यतमस्यामासु स्थल्याम् ।
आधारस्थे कुलकुण्डे वा स्थितधीर्नित्यां निष्ठां लभते ।। ९३२।।

दशशतपत्रे शक्तिर्ललिता वज्रवती सा द्विदलसरोजे ।
दहराम्बुरुहे भद्रा काली मूलाधारे भैरव्याख्या ।। ९३३।।

खेलति ललिता द्रवति स्थाने छिन्नग्रन्थिनि राजत्यैन्द्री ।
बद्धकवाटे भद्रा काली तपसा ज्वलिते भैरव्याख्या ।। ९३४।।

यद्यपि कालीवज्रेश्वर्यौ स्यातां भिन्ने इव पिण्डेषु ।
ओजस्तत्त्वस्यैक्यादण्डे न द्वौ शक्तेर्भेदौ भवतः ।। ९३५।।

एवमभेदो यद्यपि कर्मद्वैधात् द्वैधं तत्रापि स्यात् ।
सैव पचन्ती भुवनं काली सैव दहन्ती शत्रूनैन्द्री ।। ९३६।।

पिण्डे चाण्डे जङ्गमसारः शुद्धा प्रज्ञा सुन्दर्युक्ता ।
विषयदशायां देशीभूता सेयं भुवनेश्वर्याख्याता ॥९३७॥

शून्यप्रख्या या चिल्लीना प्रलये ब्रह्मणि जन्मिषु सुप्तौ ।
कबलितसकलब्रह्माण्डां तां कवयः श्रेष्ठां ज्येष्ठामाहुः ॥९३८॥

निद्राविस्मृतिमोहालस्यप्रविभेदैस्सा भवमग्नेषु ।
एषैव स्याद्युञ्जानेषु ध्वस्तविकल्पः कोऽपि समाधिः ॥९३९॥

ऐन्द्री शक्तिर्व्यक्तबला चेद् भिन्ने स्यातां शीर्षकपाले ।
तस्मादेतां चतुरवचस्काः परिभाषन्ते छिन्नशिरस्काम् ॥९४०॥

भवति परा वाग्भैरव्याख्या पश्यन्ती सा कथिता तारा ।
रसनिधिमाप्ता जिह्वारङ्गं मातङ्गीति प्रथिता सेयम् ॥९४१॥

पिण्डे चाण्डे स्तम्भनशक्तिर्बगला मातस्तव महिमैकः ।
सर्वे व्यक्ताः किरणाः कमला बाह्यो महिमा भुवनाम्ब तव ॥९४२॥

बोधे बोधे बोद्धुश्शक्तिं सङ्कल्पानां पश्चाद्भान्तीम् ।
अविमुञ्चन्यो मनुते धीरो यत्किञ्चिद्वा ललिताऽवति तम् ॥९४३॥

दृष्टौ दृष्टौ द्रष्टुश्शक्तिं लोचनमण्डलमध्ये भान्तीम् ।
अविमुञ्चन्यः पश्यति धीरो यत्किञ्चिद्वा तमवत्यैन्द्री ॥९४४॥

प्राणसमीरं विदधानमिमं नित्यां यात्रामत्र शरीरे ।
चरणे चरणे परिशीलयति स्थिरदृष्टिर्यस्तमवति काली ॥९४५॥

स्थूलविकारान् परिमुञ्चन्त्या निर्मलनभसि स्थितया दृष्ट्या ।
मज्जन्त्या वा दहराकाशे लोकेश्वर्याः करुणां लभते ॥९४६॥

सर्वविकल्पान् परिभूयान्तर्विमलं मौनं महदवलम्ब्य ।
केवलमेकस्तिष्ठति योऽन्तस्तं सा ज्येष्ठा कुरुते मुक्तम् ॥९४७॥

मूले स्थित्या भैरव्याख्यां तारां देवीमुद्गीथेन ।
सेवेतार्यो विदितरहस्यो मातङ्गीं तां गुणगानेन ॥९४८॥

आसनबन्धादचलो भूत्वा रुद्धप्राणो बगलां भजते ।
अभितो व्याप्तं व्यक्तं तेजः कलयन् कमलाकरुणां लभते ॥९४९॥

एकविधादौ बहुभेदाऽथो शक्तिरनन्ता परमेशस्य ।
सभजनमार्गं गणपतिमुनिना पादाकुलकैरेवं विवृता ॥९५०॥

एकोनचत्वारिंशः स्तबकः
प्रायो व्योमशरीरा (इन्द्रवज्रावृत्तम्)

व्याप्येदमिन्दोर्भुवनं य एव
प्रायेण तस्यामलचन्द्रिकाऽभूत् ।
मन्दस्तवार्तिं स धुनोतु हासो
निःशेषलोकेश्वरवल्लभायाः ॥९५१॥

पूर्णे वियत्येकतटिज्ज्वलन्ती
लोकानशेषाननिशं पचन्ती ।
मेघे कदाचिन्महसा स्फुरन्ती
चण्डी प्रचण्डा हरतादघं नः ॥९५२॥

गोलानि कान्यप्यधुनोद्भवन्ति
जीर्यन्ति कान्यप्यखिलेशकान्ते ।

यान्त्यम्बिके कान्यपि वृद्धिमत्र
पाके भवत्याः परितः प्रवृत्ते ।। ९५३।।

भासां विनेत्रा महता ग्रहैश्च
भूरिप्रमाणैर्युतमीशकान्ते ।
एकैकमण्डं तव लोमवच्चेत्
कस्ते महद्भाग्यमिह ब्रवीतु ।। ९५४।।

नाथस्य ते रूपमणोरणीयो
मातस्त्वदीयं महतो महीयः ।
जानाति यो देवि रहस्यमेतद्
व्याख्यातुमेष प्रभवत्यशेषम् ।। ९५५।।

यद् गर्जितं वारिदघर्षणेषु
शब्दस्तवायं सुगभीरघोषः ।
यल्लोकराज्ञि स्फुरितं तदेत-
दुज्जृम्भितं किञ्चन कान्तिवीचेः ।। ९५६।।

इन्द्रस्य वज्रं ज्वलितं कृशानो-
र्ज्योतिस्सहस्रच्छदबान्धवस्य ।
पीयूषभानोर्हसितं विसारि
जीवस्य चक्षुर्मम तात दैवम् ।। ९५७।।

यस्यैव तेजः प्रविभक्तमर्क-
विद्युच्छशाङ्कानललोचनेषु ।
गूढं तदाकाशगृहे समन्ता-
दन्तानभिज्ञं प्रणमामि दैवम् ।। ९५८।।

जाग्रत्सु बुद्धिर्निमिषत्सु निद्रा
शुष्केषु पक्तिस्तरुणेषु वृद्धिः ।
धीरेषु निष्ठा चपलेषु चेष्टा
देवी ममापत्तिमपाकरोतु ।।९५९।।

विद्यावतो वादविधानशक्ति-
र्वीरस्य सङ्ग्रामविधानशक्तिः ।
नारीमणेर्मोहविधानशक्ति-
र्लेशत्रयं किञ्चिदापारशक्तेः ।।९६०।।

उत्साहयन्ती तपतां मनांसि
सञ्चोदयन्ती च महाक्रियासु ।
सङ्क्षोभयन्ती हृदयं खलानां
सम्मोहयन्ती च पराऽवतान्नः ।।९६१।।

सञ्चालयन्ती सकलस्य देहं
व्यानस्य शक्त्या परितो लसन्त्या ।
जेतुः प्रतापेऽस्ति पलायनेऽस्ति
भीतस्य चेयं निखिलेशशक्तिः ।।९६२।।

एकं स्वरूपं बहुचित्रयोगात्
सन्दर्शयन्ती विविधं जनेभ्यः ।
सम्यग्दृशे स्वं विभुमर्पयन्ती
सर्वादिमायैव महेशजाया ।।९६३।।

यस्संश्रयेताखिलसङ्गतिस्त्वां
ध्यानेन मन्त्रेण गुणस्तवैर्वा ।

त्रैलोक्यसाम्राज्यधुरन्धरस्य
शुद्धान्तकान्ते स कृती मनुष्यः ।। ९६४।।

मूलाग्निमुद्दीप्य शिरश्शशाङ्कं
सन्द्राव्य यस्तर्पयते कृती त्वाम् ।
तस्मिन्नगाधीश्वरकन्यके त्वं
प्रादुर्भवन्ती न किमादधासि ।। ९६५।।

यस्त्वां सहस्रारसरोजमध्ये
सोमस्वरूपां भजतेऽम्ब योगी ।
तस्यान्तरः शान्तिमुपैति तापो
बाह्यस्य का नाम कथाऽल्पकस्य ।। ९६६।।

दण्डेन योऽन्तर्दहरेऽवतीर्णः
प्राणेन वाचा महसा धिया वा ।
प्राप्नोति सोऽयं पुरमद्वितीयं
यत्र त्वमीशा सह चित्रलीला ।। ९६७।।

तन्त्रोदितं विश्वविनेत्रि मन्त्रं
यस्ते नरः संयमवानुपास्ते ।
रुद्राणि सान्द्राम्बुदकेशपाशे
पाशैर्विमुक्तः स जयत्यशेषम् ।। ९६८।।

पद्मासनो द्वादशवर्णशान्ती
दम्भोलिपाणिर्भुवनाधिनाथा ।
गीर्वाणमार्गो भृगुरब्जयोनि-
रन्ते तथाग्रे च हलां विराजी ।। ९६९।।

जम्भस्य हन्ताऽनलशान्तिचन्द्रैः
संयुक्त ऊष्मा गलदेशजन्मा ।
दन्तस्थलीसम्भव ऊष्मवर्णो
वाणीपतिर्वज्रधरश्च लज्जा ।। ९७० ।।

विद्या त्वियं पञ्चदशाक्षराढ्या
साक्षान्महामौनगुरूपदिष्टा ।
गोप्यासु गोप्या सुकृतैरवाप्या
श्रेष्ठा विनुत्या परमेष्ठिनाऽपि ।। ९७१ ।।

देहेष्वियं कुण्डलिनी न्यगादि
भूतेषु विद्युद् भुवनेषु चाभ्रम् ।
देवाङ्गनामस्तकलालिताङ्घ्रि-
र्देवी भवानी खलु देवतासु ।। ९७२ ।।

चक्षुर्विधायाचलमन्तरेण
प्राणं प्रपश्यन् मनुवर्णरूपम् ।
संसेवते चेत्सकलस्य धात्रीं
सर्वेष्टलाभो विदुषः करस्थः ।। ९७३ ।।

एकाक्षरीः पञ्चदशाक्षरीं वा
विद्याः प्रकृष्टाः सकलेशशक्तेः ।
यो भक्तियुक्तः प्रजपेदमुष्य
प्राणो वशे निस्तुलसिद्धियोनिः ।। ९७४ ।।

एताः कवीनां पदकिङ्करस्य
पूताः प्रमोदं परमावहन्तु ।

गीतास्स्भक्तिद्रवमिन्द्रवज्राः
श्वेताचलाधीश्वरवल्लभायाः ।। ९७५।।

चत्वारिंशः स्तबकः

दैवगीतम् (पादाकुलकवृत्तम्)

शमयतु पापं दमयतु दुःखं हरतु विमोहं स्फुटयतु बोधम् ।
प्रथयतु शक्तिं मन्दं हसितं मनसिजशासनकुलसुदृशो नः।। ९७६।।

आर्द्रा दयया पूर्णा शक्त्या दृष्टिवशंवदविष्टपराजा ।
अखिलपुरन्ध्रीपूज्या नारी मम निश्शेषां विपदं हरतु ।। ९७७।।

शुद्धब्रह्मणि मोदो दैवं तत्र सिसृक्षति कामो दैवम् ।
सृजति पदार्थान् दृष्टिर्दैवम् तान् बिभ्राणे महिमा दैवम् ।। ९७८।।

विकृतौ विकृतौ प्रकृतिर्दैवं विषये विषये सत्ता दैवम् ।
दृष्टौ दृष्टौ प्रमितिर्दैवं ध्याने ध्याने निष्ठा दैवम् ।। ९७९।।

स्फूर्तौ स्फूर्तौ माया दैवं चलने चलने शक्तिर्दैवम् ।
तेजसि तेजसि लक्ष्मीर्दैवं शब्दे शब्दे वाणी दैवम् ।। ९८०।।

हृदये हृदये जीवद्दैवं शीर्षे शीर्षे ध्यायद्दैवम् ।
चक्षुषि चक्षुषि राजद्दैवं मूले मूले प्रतपद्दैवम् ।। ९८१।।

अभितो गगने प्रसरद्दैवं पृथिवीलोके रोहद्दैवम् ।
दिनकरबिम्बे दीप्यद्दैवं सितकरबिम्बे सिञ्चद्दैवम् ।। ९८२।।

श्रावं श्रावं वेद्यं दैवं नामं नामं राध्यं दैवम् ।
स्मारं स्मारं धार्यं दैवं वारं वारं स्तुत्यं दैवम् ।। ९८३।।

श्रुतिषु वटूनां ग्राह्यं दैवं गृहिणामग्नौ तर्प्यं दैवम् ।
तपतां शीर्षे पुष्टं दैवं यतिनां हृदये शिष्टं दैवम् ।। ९८४।।

नमता पुष्पैः पूज्यं दैवं कविना पद्याराध्यं दैवम् ।
मुनिना मनसा ध्येयं दैवं यतिना स्वात्मनि शोध्यं दैवम् ।। ९८५।।

स्तुवतां वाचो विदधद्दैवं स्मरतां चेतः स्फुटयद्दैवम् ।
जपतां शक्तिं प्रथयद्दैवं नमतां दुरितं दमयद्दैवम् ।। ९८६।।

वाचो विनयद्वह्नौ दैवं प्राणान् विनयद्विद्युति दैवम् ।
कामान् विनयच्चन्द्रे दैवं बुद्धीर्विनयत्सूर्ये दैवम् ।। ९८७।।

हृदये निवसद् गृह्णद्दैवं वस्तौ निवसद्विसृजद्दैवम् ।
कण्ठे निवसत्प्रवदद्दैवं कुक्षौ निवसत्प्रपचद्दैवम् ।। ९८८।।

देहे निवसद्विचलद्दैवं पञ्चप्राणाकारं दैवम् ।
भागि समस्तस्यान्ने दैवं स्वाहाकारे तृप्यद्दैवम् ।। ९८९।।

बिभ्रन्नारीवेषं दैवं शुभ्रदरस्मितविभ्राड् दैवम् ।
अभ्रमदापहचिकुरं दैवं विभ्रमवासस्थानं दैवम् ।। ९९०।।

शीतज्योतिर्वदनं दैवं रुचिबिन्दूपमरदनं दैवम् ।
लावण्यामृतसदनं दैवं स्मररिपुलोचनमदनं दैवम् ।। ९९१।।

लक्ष्मीवीचिमदलिकं दैवं प्रज्ञावीचिमदीक्षं दैवम् ।
तेजोवीचिमदधरं दैवं सम्मदवीचिमदास्यं दैवम् ।। ९९२।।

करुणोल्लोलितनेत्रं दैवं श्रीकाराभश्रोत्रं दैवम् ।
कुसुमसुकोमलगात्रं दैवं कविवाग्वैभवपात्रं दैवम् ।। ९९३ ।।

हिमवति शैले व्यक्तं दैवं सितगिरिशिखरे क्रीडद्दैवम् ।
तुम्बुरुनारदगीतं दैवं सुरमुनिसिद्धध्यातं दैवम् ।। ९९४ ।।

क्वचिदपि रतिशतललितं दैवं क्वचिदपि सुतरां चण्डं दैवम् ।
भक्तमनोनुगवेषं दैवं योगिमनोनुगविभवं दैवम् ।। ९९५ ।।

चरिते मधुरं स्तुवतां दैवं चरणे मधुरं नमतां दैवम् ।
अधरे मधुरं शम्भोर्दैवं मम तु स्तन्ये मधुरं दैवम् ।। ९९६ ।।

भुजभृतविष्टपभारं दैवं पदधृतसम्पत्सारं दैवम् ।
लालितनिर्जरवीरं दैवं रक्षितसात्त्विकधीरं दैवम् ।। ९९७ ।।

चिच्छक्त्यात्मकमधितनु दैवं तटिदाकृत्यधिभूतं दैवम् ।
श्रुतिषु शिवेति प्रथितं दैवं जयति जगत्त्रयविनुतं दैवम् ।। ९९८ ।।

रमणमहर्षेरन्तेवासी मध्यमपुत्रो नरसिंहस्य ।
वासिष्ठोऽयं मरुतां मातुर्गणपतिरङ्घ्रिं शरणमुपैति ।। ९९९ ।।

त्रिभुवनभर्तुः परमा शक्तिस्सकलसवित्री गौरी जयति ।
तन्नुतिरेषा गणपतिरचिता पादाकुलकप्रान्ता जयति ।। १००० ।।

।। समाप्तं च दशमं शतकम् ।।

।। इति श्रीभगवन्महर्षिरमणान्तेवासिनो वासिष्ठस्य नरसिंहसूनोः
गणपतेः कृतिः उमासहस्रं समाप्तम् ।।

श्लोकसूचिका
SHLOKA INDEX

श्लोकः	पृष्ठसङ्ख्या
अंशेनाविश्यादौ यासि पुनस्तं ततश्च	४६
अंशावतारः स्कन्दस्य विश्वाचार्यो विदां	१
अंसयोर्विनतं सम्यगुन्नतं कुचकुम्भयोः	३१
अः कुण्ठितोऽभवेद्येषु तेषु दर्शितविक्रमा	३१
अक्षरं वाक्पथातीतं ऋक्षराजनिभाननम्	३०
अखण्डधारया द्रवन्नवेन्दुशेखरप्रिये	१३८
अखिलस्य विकासकारणं	१०७
अखिलामरनिर्जयोन्नतः	१०९
अखिलजगन्मातोमा तमसा तापेन चाकुलानस्मान्	३६
अगणयं न च गोष्पदवद्यदि	२६
अग्निस्त्वं सोमस्त्वं त्वमधो ज्वलसि	८२
अग्रतः कुसुमशोभिता लताः	७४
अघक्षयविधौ तु ते परिणता परीपक्वता	१८
अङ्कजुषे रमणाय नु दातुं	१२४
अचलया धिया हृदि गवेषणम्	१११
अजस्रमार्द्रा दययाऽन्तरङ्गे	७८
अजाण्डपिण्डसंहतिप्रपूर्णकुक्षिशालिनी	१००
अजितस्य च गाढमत्सरैः	१०८
अजेयबहुपापभुवि जनिष्यमाणः खलः	१७
अजेयस्त्रैलोक्यप्रकटितपताकः पलभुजां	१२७
अण्डमण्डलं यया निरन्तरं च पच्यते	१६७
अतिपुष्टमहङ्कारं पशुमेतं तुभ्यमर्पयते	८४
अतिसूक्ष्मधूमकल्पं लोकं ततमाख्ययाऽन्यया नाकम्	३६
अत्रानुभवस्सुखदुःखाना-	१७३
अत्यल्पदेववनितां च पार्थिवै-	६७
अथवा देहादावृत्तस्स-	१७३
अदयमरिभिः क्रान्ते राष्ट्रे त्वमीश्वरि	१५६
अदुष्टचरितेभ्यः शुभान्यभिदधाना	८९

अद्रिकुलपालककुलध्वजपताके	१६३
अद्वैतिभिरन्या मायाऽऽश्रयणीया	४४
अधरप्रवालशयने नासाभरणप्रभाविलासिन्या	६५
अधरोष्ठवेदिकायां नासाभरणांशुशाबकैः	६५
अधितनुदृष्टिस्तटिदधिभूतम्	२८
अधुना विधुनोति यस्तमो	११०
अनवद्यकण्ठमालामुक्तावलिकिरणनिव	६५
अनुभूत्यात्मिका सेयमीशशक्तिः परात्परा	१७२
अनुरूपा शिवस्य त्वमनुरूपः शिवस्तव	१०७
अनुलेपनस्य वीप्सा द्विर्भावः	६६
अन्तःकरणं स्थानं	२७
अन्तरमावर्ताभं प्रतिबिम्बमकायमेतदीशस्य	४८
अन्तर्गतं च तिमिरं हरन्ति विहसन्ति	६४
अन्तर्गतस्य हर्षक्षीरसमुद्रस्य कश्चन	६४
अन्तर्गूढार्थानां पुरुषाग्नेर्धूमकल्प उद्गारः	३६
अन्तर्वलक्षपरिधिभ्रममादधानो	१३०
अन्तस्स्वरं निगूढं	१४८
अन्धतमसं शशिविभामभिदधाना	१५९
अन्नमयाणुं प्राप्तं धीज्योतिश्चन्द्रमार्कमिव	४८
अपर्णा तापसी बाला कन्या कान्तारचारिणी	८
अपि कुटिलमलिनमुग्धस्तव केशः पुत्रि	७३
अप्राप्ता मूर्धानं हृदयात् सम्प्रस्थिता धृता	४८
अप्राप्य लोकरचनावनपातनेषु	१३२
अप्स्वमलासु स्पष्टरसा चन्द्रविभायां गुप्तरसा	१०२
अभण्यताद्या भुवनेश्वरी बुधै-	१५१
अभितो गगने प्रसरद्दैवं	१८०
अभिष्टुतां चारणसिद्धसङ्घै-	८१
अभूस्त्वमाद्यस्य मनोमदाय	५१
अमङ्गलमितः प्राङ् मयेशवधु भुक्तम्	९१
अमर्त्यसाम्राज्यभृतः प्रवर्तिका	१५१
अमलदरस्मितचिह्नास्ता एताः सर्वमङ्गला आर्याः	६६
अमले हृदि निर्मलाशना-	१०९
अमूल्यमाल्यमण्डिता मृणालचारुदोर्लता	११

अमृतदीधितिपोतवतंसया २६
अमृतसंज्ञके सुखचिदात्मके ११२
अमृतांशुबिम्बसाराद् भूयोऽपि विनिर्गतो ४६
अम्ब भव बिम्बफलकल्परदचेले १६३
अम्बरदेशे शब्दवती पावकताते स्पर्शवती १०२
अम्बरस्थले पुरा पुरन्दरो ददर्श यां १६४
अम्ब विधूय भटान्मदनादीन् १२२
अम्बावृणोति परितोऽप्ययमन्धकारो १३२
अम्बिकामुपतिष्ठन्तामेताश्चण्डीमनुष्टुभः ६३
अम्बैव सा सुरभिरर्जुनभूपतिर्यां १३१
अम्भोजोपममङ्घ्रिं शम्भोः पुमहिष्याः १३६
अयं कटाक्षस्तव तोयवाहः ७९
अयं तवाग्रिमः सुतः श्रितो मनुष्यविग्रहम् १४०
अयं भयानां परिमार्जकस्सतां १५४
अयि कुलकुण्डे धश्तचरणानाम् २८
अयि त्वामेवेन्द्रं कथयति मुनिः १२८
अयि मुदास्पदं स्पृशति ते पदम् ११२
अरालनीलकुन्तला सुधांशुसुन्दरानना ११
अरीणां शीर्षेषु ज्वलितदवकीलीन्द्रसदृशं १२६
अरुणाचलनाथसुनाथे २१
अर्चनकाले रूपगता संस्तुतिकाले १०२
अल्पमप्यधिकशक्तिसमृद्धं ८४
अल्पयाऽप्यतिसमर्थया स्मित- ७५
अव जहीहि वा ननु भजाम्यहम् १११
अवतंसतुषारदीधिति- १०८
अवतंसपल्लवतुलां बिभ्राणं श्रुतिनतभ्रुवः ७१
अवतंसितमम्लानपारिजातस्रजैकतः १०६
अवतरणं ध्यातं चेद् आरोहणमुतं ४७
अविभक्तं भवानि स्वं भवस्य तव चोभयोः १०७
अव्यक्तशब्दकलयाऽखिलमन्तरिक्षं ५८
अव्यादुदारतरपव्यायुधप्रभृतिहव्याशिकीर्तितगुणा २५
अष्टमीशशाङ्कखण्डदर्पभुनालिका १६५
अस्ति व्योम्नि गुरुर्यस्तस्यैव त्वमिहासि ३

अस्तु तव पादकमले स्थितिरजस्रं १६३
अस्तु नगेश्वरनन्दिनि लिङ्गं १२३
अस्तु मम भेदमतिरस्तु मम पक्षो १६४
अस्तु विरेके पथ्यमफेनं ९४
अस्थिषु प्रवहति प्रतिवेगं ८७
अस्माकमम्बुदघनस्तनितोपमेषु १५
अस्य त्वदीयपदपङ्कजकिङ्करस्य १३३
अस्यमण्डनं कोऽपि विद्यया ११५
अहङ्कृतिवशान्मे चिदीश्वरि पुराऽभूत् ९१
अहमिति स्मृतिः नु विभासते ११२
अहमिह कुतो हेतोर्जातो विषण्णतमे १५६
अहम्पदार्थो यदि चिल्लता तता १५२
अहंमतितटिन्याः सतामवनिमूलम् ९०
अहंमतिलतायास्त्व ९०

आकाशकेशमहिषीं आकारविजितोर्वशीम् ३०
आकाशस्य सुतैवं लक्षणया वस्तुतः प्रसूः शक्तिः ३७
आकाशान्तरपीठस्थितैव साक्षात्पराशक्तिः १४
आकाशे परमे दीप्यत् प्रज्ञानं परमात्मनः १७१
आकाशो गोलेभ्यो यद्वितरति निजरजश्चयादन्नम् ३८
आक्षेपमिक्षोरधिकं विधत्ते १४४
आगमविन्मतिकैरविणीनां १२१
आगमाब्धिलोडनेन सारभूतमाहृतं ११
आजिदक्षवाहवैरियातुधानबाधितं १६५
आत्मनि योऽम्ब श्रेष्ठे १४८
आत्मनि स्थितेः सम्प्रदायिका ११४
आत्मन्युतान्यत्र विधाय लक्ष्यं १४१
आदिमो विभोः सुतो यदीयमूलमाश्रितः २३
आद्यौ भुवनानां मातापितरौ तौ ४३
आधारचक्रशयने ममेह निद्रां विहाय विचलन्तीम् ४८
आधारचक्रे वसतो गणेश ४
आनन्ददेहामिह मुक्तिसंज्ञां १२०
आनने त्वदीयनाम पावनाच्च पावनं २२

आपदामपहरन्तु ततिं नः	८४
आपन्महोग्रविषराशिनिमग्नमेतं	१३३
आपीनं भवति सहस्रपत्रकं	९७
आम्रेडितं भूषणचन्द्रभासां	५०
आयतलोचनचुम्बितकर्णा	१२१
आयतवक्रघनासितकेशी	१२२
आयसं त्रिभुवनेश्वरि पिण्डं	८५
आयुष्या भुवनानां चक्षुष्यास्त्रिपुरारेः	१३५
आराधनं तव भवानि यथाविधानं	१६
आराधयसीशं तं चिन्मयकायम्	४५
आराध्यते वैतरणीतटस्था	११९
आरोहणमध्यातृषु हृदयेऽहङ्कारमात्रनिष्पत्यै	४७
आर्द्रा दयया पूर्णा शक्त्या	१८०
आर्यागीतीनामय-	१४९
आलोकतेऽपीतकुचामयि त्वा-	११७
आलोकमात्रतो यः शङ्करमसमास्त्रकिङ्करं चक्रे	६५
आशा मे तव शक्तिं देहे द्रष्टुमपाराम्	३
आशा रे तदवस्था भूभागनटतस्ते	१३६
आशिरो दधन्नाभितोऽनिलम्	११४
आश्चर्यं विदधाना सर्वं वस्तु दधाना	५५
आसनबन्धादचलो भूत्वा	१७५
आह प्राज्ञजनस्त्वां मूलाधारनिशान्तम्	३
आहारशुद्धिवशतः परिशुद्धसत्त्वे	५९
इच्छायोगात्तेजसि तव भागः कश्चिदस्तीशे	१४
इच्छाविचित्रवीर्यात्तेजःपटलो घनीभूतः	१४
इतः पीत्वा कुचं स्कन्दे प्रसारितकरे ततः	१०५
इदं शरीरमेककं विभाव्य नव्यमन्दिरम्	१४०
इन्द्रप्रभृतिगीर्वाणवन्दिताङ्घ्रिकुशेशया	३०
इन्द्रस्य वज्रं ज्वलितं कृशानो-	१७६
इममगाधिपनन्दिनि कल्किनं	२७
इममभिमुखीभूता शातोदरी कमलालया	१५५
इमामयि प्रियात्प्रियां महारसामहङ्कृतिम्	१३९

इयं च तव बुद्धेर्यतो भवति वृत्तिः	९१
इयद्बहुलगोलं जगल्लघु दधाना	८९
इष्टफलानामम्ब समृद्ध्यै	९२
इहापुरघमर्षणान्ययश एव भूत्वा मुधा	१७
ईशं च तमेके सन्मात्रमुशन्ति	४४
ईशद्विषा शैलमहेन्द्रकन्ये	७९
ईशानसुन्दरि तवास्यमण्डला	६७
ईश्वरीं सर्वभूतानां कः शिवां स्तोतुमीश्वरः	३०
उक्तं दधतस्तैः केचित् पुनराहुः	४४
उक्षराजवाहनस्य जीविताद् गरीयसी	१६५
उच्चारयोच्चाटितपातकानि	१४४
उज्ज्वलतारे व्योम्नि लसन्ती	९२
उज्ज्वलरूपे नृत्यकरी निष्प्रभरूपे सुप्तिकरी	१०२
उडुराजकलाकलापकान्ते	२१
उताहो तन्वङ्ग्यां भृगुकुलविधात्र्यां पितृगिरा	१२९
उत्साहयन्ती तपतां मनांसि	१७७
उद्गीर्णधूमकल्पो योऽयमपारो महानो लोकः	३७
उद्दीपयतु नृशक्तिमादिशक्तेर्दरस्मितम्	१७०
उद्दीप्यन्नखरांशुजालजटिलस्त्वत्पादकण्ठीरवो	२०
उद्धर्तुं विनतजनं विषादगर्तात्	९९
उद्याने वियदाख्ये कालि त्वां विहरन्तीम्	५४
उद्योगं कुरु जिह्वे संहर्तुं दुरितानि	१३५
उन्नतस्तनस्थलीविलोलहारमौक्तिक-	१६४
उपगीतयो गणपतेरुपतिष्ठन्तामिमाः प्रीत्या	८४
उपजीव्यः कान्तेर्लेशांस्ते जगति सुन्दरैर्भावैः	७१
उपसंहृतमखिलेभ्यो	१४८
उपाधिभूतं शुचि नाभसं रजो	१५१
उमा नामादिमा भामा वामा श्यामा विमानमा	३०
उमा हैमवती देवी महादेवी महेश्वरी	८
उषा देव्यरुषी मैत्री भास्वती सूनृतार्जुनी	९

ऊरुं तं दक्षिणं मातुः स्मरामि निजमासनम्	३०
ॠषीणां चक्षुषो ज्योतिः बाला शैलस्य चक्षुषः	३०
ॠकारं वेष्टितं द्वाभ्यां नाभ्यामुभयतो दिशम्	३०
ऌकारः शीतलापाङ्गि ककारेणेव सर्वदा	३०
ॡकारोऽम्ब त्वया बाल्ये कलभाषिणि भाषितः	३१
एकं स्वरूपं बहुचित्रयोगात्	१७७
एकतो दोर्लतां बिभ्रन् मृणालश्रीविडम्बिनीम्	१०५
एकतो भालफलके काश्मीरेण विशेषितम्	१०६
एकतो मणिताटङ्कप्रभाधौतकपोलकम्	१०६
एकतो मणिमीरक्वाणाहूतसितच्छदम्	१०५
एकतः कुन्तलान् बिभ्रदिन्द्रनीलोपमद्युतीन्	१०६
एकतः केशपाशेन कीर्णेनोरसि भासुरम्	१०६
एकतः कैरवश्रेणीनिद्रामोचनलोचनम्	१०६
एकतः शीतलालोकं साधुलोकशिवङ्करम्	१०६
एकतश्चक्षुषा चारुतारेणाधीतविभ्रमम्	१०६
एकविधादौ बहुभेदाऽथो	१७५
एकश्चेत्तव शक्तो ब्रह्माण्डस्य भवाय	५४
एकाक्षरीः पञ्चदशाक्षरीं वा	१७९
एकादशानां प्रवरं सुतानां	४
एकान्तविदेहौ तौ चेदतिसूक्ष्मौ	४५
एकैकलोकने द्वयमन्योन्यस्मरणहेतुतामेति	७१
एकैवं बहुभेदा भिन्नत्वाद्विषयाणाम्	१३७
एणस्तनन्धयालोकं एकान्तालोचनामृतम्	३१
एतत्तमो नयनशक्तिहरं गुहायां	५
एतदीशितुः पत्नि ह्रन्मुदे	११५
एताः कवीनां पदकिङ्करस्य	१७९
एताः पावनगन्धाः सर्वेशप्रमदे ते	५६
एताः सम्मदकर्त्रीर्हैरम्बीर्मदलेखाः	४

एतामाहुरविद्यां बीजं संसारवृक्षराजस्य ४७
एतावग्नीषोमौ ज्वालाभिश्चन्द्रिकाभिरपि ८२
एतासामार्याणां जानन्तः शास्त्रसम्मतं भावम् ३८
एवं स्वतः प्रकाशत्वं विषयाणां न दृश्यते १७१
एवमभेदो यद्यपि कर्म- १७३
एवमादि वदति त्रिलोचने ७५
एष प्रौढो भगवति बहुलं गर्जत्यहङ्कारः ८४

ऐन्द्री शक्तिर्व्यक्तबला चेद् १७४
ऐश्वर्यं कः पुमानीष्टे गिरिजायाः प्रभाषितुम् ३१

ओङ्कार इव शर्वस्य ह्रीङ्कारस्तव वाचकः ३१
ओजसश्च तेजसश्च जन्मभूमिरच्युता १६७

औदार्ये देवता धेनुः सौन्दर्ये मणिपुत्रिका ३१

कुभवाण्डे मण्डलिनी प्राणिशरीरे कुण्डलिनी १०४
कण्ठनिरुद्धे भूरि विषाग्नौ ९३
कन्दर्पेण निवारितं प्रहसता लोभेन निर्भर्त्सितं २०
कन्याकुमारी सुतरां वदान्या ११६
कपालमालिनी घोरा करालाखिलमोहिनी ९
कबलीकृत्य सङ्कल्पानेकाऽपि स्याद्यथा मतिः १७२
कमनीयकण्ठमालामुक्तामणितारकावयस्यो नः ६५
कमलाविलासभवनं करुणाकेलीगृहं च कमनीये ७३
कमलासनकुलोचनादी- २१
कमलासनकुलोचनौ १०८
कमलासुतेन यत्नात् कृतानि शृङ्गारतन्त्रसूत्राणि ३१
कम्बुसदृगम्ब जगतां मणिवेषोडुस्रजाकृताकल्पः ७२
करुणारसार्द्रहृदया १४५
करुणोल्लोलितनेत्रं दैवं १८२
करोति या बिभर्ति या निहन्ति या जगत्त्रयं ३९
करोत्वियमहन्ता विवादमधुनाऽपि ९१
कर्णपुटे कुरु मुग्ध ममोक्तिं १२३

कर्णान्तिकस्थोऽपि न धर्मवैरी	७९
कर्मणा यथाविधि द्विजातयो यजन्ति यां	१६८
कल्पवल्लि गायतां नितम्बिनीमतल्लिके	२२
कश्चिदपि पापहारी न पुरश्चरितश्च ते मन्त्रः	८३
कष्टं धुनोतु मम पर्वतपुत्रिकायाः	१३३
कस्य प्रबलप्रतिभट-	२७
कस्य पुनरन्तरात्मनि	२७
कस्यापि वाचा वपुषा बलेन	७९
काकलीकलकलं करोत्यसौ	७५
काचिदमूल्या चम्पकमाला	९४
काञ्ची रमण्याः कुरुतां गृहस्थे	११७
कान्तार्धविग्रहे मातर्जटार्धाश्चिकुरास्तव	१०६
काऽपि मोदलहरी तव वीचि-	८६
काऽप्यहम्मतिर्गोचरं विना	११५
कामं ददातु न दादतु मनो धिनोतु	१६
कामं वदन्तु वनितामितिहासदक्षा-	५७
कारङ्कारमुमे यद् ब्रह्माण्डानि निहंसि	५६
कारणकार्यविभेदाद्	१४५
कारणमखिलमतीनां वारणमन्तर्लसत्तमसः	८१
कार्त्तिकीचन्द्रवदना कालिन्दीवीचिदोर्लता	६२
कार्यं न मे किमपि तत् खलु निर्जराणां	६
कार्यमयि मे किमपि कार्यपटुबुद्धेः	१६१
कालस्यापि विजेतुः शर्वाण्याश्चरणस्य	१३७
कालाम्बोधरचारुसान्द्रकबरी पूर्णेन्दुबिम्बानना	१९
कालाभ्रद्युतिमसमानवीर्यसारां	९५
कालीकटाक्षो वचनानि मह्यं	७७
काले काले सन्ध्यारूपा नोपासिता भवती	८३
काश्मीरमुन्नतपयोधरकुम्भसीम्नि	१५
कि्भूतमखिलेश्वरजाये	८५
किं ते वपुर्जननि तप्तसुवर्णगौरं	१३४
किन्नु सुकृतं मया कृतमखिलेश्वरि किं तपस्तप्तम्	८३
किं बृंहितानि कुरुषे कलुषेण भग्ने	५
किं वा रदावलिरुचिर्मुखस्य किं	६८

किमिव वर्ण्यतां कशशिकुण्डला १११
किमिह भुवने कर्तव्यं मे किमर्थमिहागतो- १५८
किरदिवामृतं किरणमालया ११०
कीरकूजितसमाकुले वने ७४
कीर्तिर्वलक्षा कुसुमायुधस्य ४९
कीशकिशोरन्यायात् १४६
कुत्राप्यविद्यमानेऽपि वन्दनीये तदा तदा १०५
कुमारललितानां कृतिर्गणपतीया ९१
कुरु त्वमिदमेकं निजालयशतेषु ९१
कुर्वन्तु कामं सफलं (त्व) मदीयं ५०
कुर्वाणे भूतकदनं यस्मिन्विस्मितचेतसः ६१
कुलकुण्डे प्रणुवन्ती चेतन्ती हृदि समस्तजन्तूनाम् ४६
कुसुमादपि कोमलं वपुस्ते २१
कृतं परमयत्नतश्चिरमनुज्झितं श्रद्धया १८
कृतमयि मया पापं घोरं सुकर्मसु सङ्गिनां १५७
कृतेन सा निसर्गतो धृतेन नित्यमानने १३७
कृपाकटाक्षस्तव केन वाऽऽप्यते १५०
कृपान्वितः कर्णसमीपचारी ७९
कृपावलोको नगकन्यकायाः ७७
कृष्णा लक्ष्मीः कामधेनुरार्या दाक्षायणी सती ८
केचन गौरीं देवीं शीताद्रेर्देवतात्मनो जाताम् ३८
केचित्तनुहीनं प्रज्ञायुतमीशम् ४४
केऽपि यजन्ते यन्मधुमांसै- ९४
केशादिपादकमलान्तगायिनीः ७१
कैलासवासिनी वा धवलद्युतिबिम्बनिलया वा १४
कोऽपि प्राभवशाली मूलाधारविहारी ३
कोऽपि सहस्रैरेष मुखानां ९२
को भाषतां तव सवित्रि चारुतां ६८
कौशिकी धूम्रनेत्रघ्नी चण्डमुण्डविनाशिनी ९
क्रियामूलमुत ज्ञानमूलं किमिति चिन्तयन् १७२
चिदपि रतिशतललितं दैवं १८२
ज्योतिर्महतोऽस्मादाकाशादपि भूयः ५४
णत्सुवर्णहंसका सरोजसुन्दराङ्घ्रिका ११

क्षत्रमर्दनप्रसूरसूरिलोकदुर्गमा	२३
क्षत्रियान्तकारिणः प्रसूत्वमेव केवलं	३५
क्षये यदि मदेनसामसुकरे न धीरं मनो	१७
क्षान्तं किं मम दुरितं शान्तं किं देवि ते स्वान्तम्	८३
क्षाममध्यमस्थली सुधाघटोपमस्तनी	१६६
खं क्रीडाभवनं ते कः कार्यालय एषः	५४
खं भवती भूर्भवती पवनो भवती हुताशनो भवती	३१
खण्डवन्नृणां भासि भोगिनाम्	११५
खण्डामृतद्युतिशिखण्डा महोग्रतरभण्डादिदैत्यदमनी	२४
खिद्यन्ति योषितः कुक्षौ वहन्त्योऽर्भकमेककम्	१०७
खेलति ललिता द्रवति स्थाने	१७३
ख्याता मुनीन्द्रजनगीता मयूरहयपोताऽतिचित्रचरिता	२४
गगनानलजीवनानिल-	१०८
गच्छन् कुर्वन् विसृजन्	१४९
गजचर्मधरः कपालभृद्	१०९
गणपतये स्तनघटयोः पदकमले सप्तलोकभक्तेभ्यः	३१,७३
गणपतिमुनेरेषा भाषाविदां हृदयङ्गमा	१५९
गणपतिरूपं मनसि करोमि	२
गणपतेः शिरःकमलचुम्बिनी	१११
गणेशितुर्महाकवेरसौ प्रमाणिकावली	१४०
गन्तॄणामसि चेष्टा स्थाणूनामसि निष्ठा	५४
गभीरास्सुतरामेताः कालिकातत्त्वकारिकाः	१७२
गम्भीरनादवद्घण्टा कूष्माण्डा षण्मुखप्रसूः	८
गानपटूनां रुकता ध्यानपटूनां मापकता	१०३
गिरिशाङ्गरागभसितं स्वागतवचसाऽभिनन्ददादरतः	६६
गीर्वाणपृतनापालं बालं लालयदेकतः	१०५
गीर्वाणलोकतटिनीजलेरुहां	६८
गुणगणं गृणँस्तव शिवे शिवम्	११२
गुणस्तवे गुणस्तवे गुणप्रकर्षदायिनी	१०१
गुरुमुत्तममभ्रचारिणा-	१०९

गुहावतारमौनिना मयीश्वरि प्रदीपिता १३९
गोपालिनीवेषभृतं भजस्व ११९
गोलानि कान्यप्यधुनोवन्ति १७५
गौरि चण्डि कालिके गणाधिनायकाम्बिके २२
गौरि महेशप्राणसखी मां ९३
गौर्भूर्महीद्यौरदितिर्देवमाता दयावती १०

घनमतिदायकवेणी वाणीपतिमुख्यदेवताविनुता ३२
घनीभवत्तटित्प्रभाप्रवाहकल्पजङ्घिका १००
घोरं करोमि न तपो यदि तेऽपराधः ६
घोरं तपश्चेद्रचितं त्वयाऽपि ५२
घोषमयमम्ब विदधाति पदलग्नो १६२

ङत्वं वादस्य लिपौ मातः केनापि लिङ्गभेदेन ३२

चक्षुषः सुदति ते सगोत्रता ७५
चक्षुषा नभोलक्ष्यधारिणा ११४
चक्षुषि दृष्टिश्शाततमा चेतसि दृष्टिश्चित्रतमा १०२
चक्षुर्विधायाचलमन्तरेण १७९
चञ्चलदृग्विनतामरवल्ली १२२
चञ्चलविशालनयना तुङ्गकुचा चञ्चरीकनीलकचा ३२
चन्द्रकिरीटाम्भोजदृशः शान्तिसमृद्धं स्वान्तमिमे १०४
चन्द्रं रणाय सकला चपलाक्षीवदनजातिराह्वयताम् ७२
चन्द्रातपः कश्चन सम्प्रसन्नो ४९
चन्द्रिकासितं चण्डिकास्मितम् ११३
चरणं जगदम्ब कैटभारि- २१
चरणयोर्धृतया विजयामहे २६
चरणादिकुन्तलान्तप्रकृष्टसौन्दर्यगायिनीरेताः ७३
चरितं चरणाम्बुजन्मनस्ते २१
चरिते मधुरं स्तुवतां दैवं १८२
चाञ्चल्यं हृदयस्य नश्यति कथं युष्मत्प्रसादं विना २०
चामुण्डाशिवदूत्यौ यत् कले दारुणविक्रमे ६३
चारु स्यादलमिति वक्तुमम्ब शक्यं ९६

चिकीर्षति प्रभौ ज्वलत्त्वदीयकीलसन्तते- ४०
चिच्छक्त्यात्मकमधितनु दैवं १८२
चित एकपदार्थत्वाच्चिच्चिता न विशिष्यते १७०
चितिः परैव कामना रसेन केनचिद्युता ४०
चित्तमणीयो वित्तं य इदं मूल्ये प्रपञ्चतोऽप्यधिकम् ४८
चित्तमणु श्लिष्टं ते कलयाऽङ्गुष्ठप्रमाणमिव भासा ४८
चिन्मयी पिबसि सोममिमं किं ८६
चेतोहरोऽप्यतिजुगुप्सितो भवेत् ६७

छत्रग्रहणनियोज्या दशशतनेत्रस्य भामिनी यस्याः ३२
छन्दः सवित्री गायत्री श्रुतिर्नादस्वरूपिणी ९
छिन्नानि नो कति शरीरभृतां शिरांसि १३१
छेदाय चेद् गतरजा मुनिरादिदेश १३१

जगतां मातापितरौ सतीभवौ केऽपि पण्डिताः प्राहुः ३७
जगदम्ब लम्बमाना पार्श्वद्वितये तवागलग्राति ७२
जगदधिपया सिद्धं दोग्ध्र्याऽथवोत रसज्ञया १५५
जगद्विधानकार्यतः पुरा सुरासुरस्तुते ४०
जङ्घायुगं तव महेशनायिके ७०
जडेष्विवालसेष्विव प्रयोजनं न निद्रया १४०
जननि जगतां स्वल्पे कामेऽप्ययं त्वयि लम्बते १५८
जननि विज्ञता भवतु धीमताम् १११
जननि शुम्भनिशुम्भमहासुरो- २६
जन्तौ जन्तौ भुवि खेलन्ती १७३
जम्बुकनायकनयनज्योत्स्नेयं रङ्गशायिनो भगिनी ३२
जम्भस्य हन्ताऽनलशान्तिचन्द्रैः १७९
जम्भारिमुख्यसुरसम्भाविता बहुलदम्भात्मनामसुलभा २४
जयति त्रिपुरारिभामिनी ११०
जयतु भरतक्षोणीखण्डं विषादविवर्जितं १५९
जलरुहं दहरं समुपाश्रिता २६
जाग्रत्सु बुद्धिर्निमिषत्सु निद्रा १७७
जानन्ति शक्तिमसुराः सुषमां सख्यो वदान्यतामृषयः ७२
जानीमो भगवति भक्तचित्तवृत्ते- ९५

जाने न यत्तव जगज्जनयित्रि रूपं ५७
जिह्वास्थलं नाथ विगाहमानं ४
जिह्वैव वेदिस्तव तोयपूता ५
जीर्णतरे जरयाऽखिलदेहे १२३
जीवन्नेव नरो यः १४७
जुह्वति केऽपि कृशानौ १४७
ज्ञातुं या गदितुं या श्रोतुं या श्वसितुं या १३५
ज्ञातुर्ज्ञानं स्वरूपं स्यान्न गुणो नापि च क्रिया १७०
ज्ञानरसाह्वयमम्ब निपीय १२४
ज्ञाने दृढा ते यदि कापि काङ्क्षा ११८
ज्ञानेन्द्रियाणि प्रथमा विभूतिर्मनसा सह १७२
ज्याशितानि समरे गिरिशं जिगीषोः १३३
ज्वलत्कपर्दो दहनाङ्कभालः ५२
ज्वलन्ती तेजोभिर्महिषमथने या तव तनु- १२६

झङ्कृतिं करोति चेन्नमत्तषट्पदावली ३२
झषकेतुना प्रयुक्तः सम्मोहनचूर्णमुष्टिरीशाने ७१

ञ इव ज्ञदृश्य उत्तम इलाधराधीशनन्दिनीहासः ६५
ञमङणनाः सम्प्रोक्ता चपकटताख्येषु गौरि वर्गेषु ३२

टङ्कृतिमुखरितदिक्कं सज्यं बाणासनं करे दधती ३२

ठङ्कमपूर्वं लक्ष्म्या प्रहसन्प्रवदस्यलं तु वदनस्य ३२

डमरुधरो भगवानपि गायति यस्याः शुभं गुणव्रातम् ३३

ढक्कादिवाद्यहस्त प्रमथसमाराधित श्रवणयुग्मा ३३

णटधात्वर्थे चतुरो नाथो यस्यास्तरङ्गिणीधारी ३३

तदनाहतस्य विलसद् दक्षिणतो दहरनामकगुहायाम् ४८
तद्दीप्तं पदयुग्मं सेवे यत्र भवन्ति १३५

तनुकान्तिविजितकनका तरणिः संसारघोरजलराशेः	३३
तनुभुवि मयि प्रीत्या वाऽम्ब त्रिलोकविधायिके	१५९
तन्त्रविदो नवयोनि तु चक्रं	१२३
तन्त्रोदितं विश्वविनेत्रि मन्त्रं	१७८
तन्वाना विनतहितं विरोधिवर्गं	९५
तपश्चरितुमुत्तमं प्रयतितं मयानेकदा	१७
तपोऽग्निधूमजालके भवन्ति तैजसाणवो	४१
तमसामभितो हन्ता चण्डिकाहासवासरः	६१
तव कृपावशात् तदिदमव्यये	११२
तव च्छिन्नं शीर्षं विदुरखिलधात्र्यागमविदो	१२९
तव तु खेलने नलिनजाण्डकम्	१११
तव पदं परे मम गुहान्तरे	११०
तव पश्चात्सम्भूतिं जानाति न सोऽयमद्यापि	८४
तव मयि पृथक्तनूजप्रेमा चेत्पक्षपातोऽयम्	८३
तव लहरीषु त्रिपुरविरोधी	२९
तवातिकान्ता नयनान्तवृत्ति-	५१
तवाम्बिके तान्त्रिकमन्त्रमुत्तमं	१५१
तवार्चनं निरन्तरं यतो विधातुमस्म्यहम्	१३९
तवैव तव देहांशो हरस्यैव हरस्य यः	१०७
तस्मात् पितरौ तौ वाच्यौ मतिमन्तौ	५४
तस्य तत्र परितः परिभ्रमन्	७४
तस्य प्रथमः साक्षी भुवनजुषां नयनशालिनां मध्ये	३७
तस्य प्रयच्छ शमनं	२७
ताडितो मकरकेतुना शरै-	७४
तामाहुर्जगदम्बां गौरीं केचित् परे कालीम्	८२
ताम्यति तीव्राफेननिषेवी	९४
तारकाधिनाथचूडचित्तरङ्गनर्तकी	१६५
तावदेव मम चेतसो मुदे	७५
तारा धूमावती काली भैरवी बगलामुखी	९
तारावलीतुलितहारालिशोभिकुचभाराऽलसालसगतिः	२४
तिमिराणि न केवलं वचोभिः	१
तिलप्रसूनचारुताऽपहासिभासिनासिका	१००
तिलप्रसूननासिका लसत्कपोलदर्पणा	११

तीरे विपश्चिद्वर पश्चिमाब्धे-	११८
ते ते वदन्तु सन्तो नयनं ताटङ्कमालयं मुकुटम्	७३
तेजोंशतः शिवाविह हिमाचलेऽनुग्रहाय भूमिजुषाम्	३८
तेजोजलान्नसारैस्त्रयोऽणवो मूलहृदयमस्तेषु	४६
तैजसं कनकमग्निवितसं	८६
तैत्तिरीयकथितो रसलाभः	८७
त्रिधैवं धर्मभूतस्य ज्ञानस्य विकृतिं विना	१७१
त्रिभुवनभर्तुः परमा शक्ति-	१८२
त्रियामाचरशुद्धान्तभ्रूविलासनिवारणम्	६२
त्रैलोक्यपालनविधायि विकस्वराब्ज-	१५
त्वं भूतभर्तरि भवस्यनुभूतिनिद्रा	६०
त्वं भैरवी भगवती बगलामुखी त्वं	१३२
त्वं यदि शिलावदयि नो वदसि कृत्यं	१६१
त्वं लोकराज्ञि परमात्मनि मूलमाया	५९
त्वं सुन्दरी नृपतिजातिजितस्त्वमम्बा	१३४
त्वग्रसनघ्राणाना-	१४९
त्वत्स्मृतिवीर्याच्छान्तिसमृद्धां	९३
त्वदीया सा शक्तिस्सकलजगदन्तेऽप्यनलसा	१२७
त्वन्नाभिकूपपतितां दृशं प्रभो-	७०
त्वन्मध्यमो गगनलोक एव चेत्	७०
त्वां व्रह्मणस्पत्यभिधानमाहुः	५
थस्येव यस्य नास्ति प्रारम्भो येन न द्वितीयत्वम्	३३
दक्षः परोक्षमुदितः पन्था एष त्विषां जनो लोकः	३७
दक्षिणनाडी निर्जरसेना	९३
दक्षिणमार्गे सिद्ध्यति भक्तः	९४
दक्षिणामूर्तिसारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम्	१
दक्षिणेक्षणप्रभाविजृम्भिताम्बुसम्भवा	१६६
दण्डिनी पाशिनी शूलहस्ता खट्वाङ्गधारिणी	१०
दण्डेन योऽन्तर्दहरेऽवतीर्णः	१७८
दधतु सत्कवेर्गणपतेरिमाः	११३
दधानास्सन्तोषं मनसि सुकवीनामतितरां	१३०

दम्पत्योर्भगवति वां प्रतिबिम्बौ भास्करे भवतः	१५
दम्पत्योर्युवयोरेष लोपो यन्नास्ति शैलजे	१०७
दम्पत्योर्वां रूपप्रतिबिम्बौ चक्षुषोः शिवे भवतः	४८
दयितेन सँल्लपन्त्याः सह तुहिनमरीचिशिशुकिरीटेन	६६
दरस्मितश्रीकपटा सुपर्व-	१४०
दरहसितद्विगुणीकृतमुखकान्तिर्जयति पुरजितः कान्ता	३३
दलान्तरस्थयामिनीप्रभुप्रभालिकस्थली	१०१
दशरथात्मजपूजितमीश्वरं	२६
दशशतपत्राद् द्विदलसरोजं	१७३
दशशतपत्रे शक्तिर्ललिता	१७३
दहरमज्जनं विदधतं जनम्	१११
दहरसरोजाद् द्विदलसरोजं	१७३
दहरसरोजे दृशमपिहित्वा	२८
दहरसरोजे निहितपदानाम्	२८
दातुं नार्जितमन्नं बहु देवेभ्यश्च भूतेभ्यः	८३
दातुं प्रभुः सान्त्वयितुं समर्थः	५१
दानतो यशः पौरुषाद्रमा	११४
दिक्षु प्रकाशपटलं वितन्वता	६८
दिगदितिरगाद्यखण्डा परिणमयित्री स्मृता काली	८२
दिग्वल्लीष्वतिशुभ्रां कुर्वन्तः कुसुमर्द्धिम्	५४
दिवाकरायुतोज्ज्वला हिमांशुलक्षशीतला	१०१
दिव्यं घनतेजः कुर्वद् ध्वनिमन्तः	४५
दिव्यं तव कायं दिव्ये तव वस्त्रे	४६
दिव्यं दुकूलं धवलं दधाना	५०
दिव्यपुमाकृतिमीशे बिभ्रति लीलार्थमस्य रमणाय	३७
दिव्याग्निगात्रं धिषणा कलत्रं	५
दिव्यो घनसोमः स्यन्दन् रसमन्तः	४५
दिशि दिशि विसर्पदंशुप्रशमिततापं परास्तमालिन्यम्	६४
दीधितिधारा लोकयतां जीवितधारा वर्तयताम्	१०३
दीधितिरूपा चित्तमयी प्राणशरीराऽप्यद्वितयी	१०४
दुःखसुखभेदरहिता न मतिरासीत्	१६३
दुकूलमरुणांशुप्रभं परिदधाना	८९
दुग्धसिन्धुमथनादमृतं वा	८७

दुर्जनमूलोच्छेदकरी दीनजनार्तिध्वंसकरी १०४
दुष्टान्निहंसि जगतामवनाय साक्षा- ५९
दूरीकुरुताद् दुःखं निखिलं १७२
दृक्पीयूषतटिन्यां नासासेतौ विनिर्मिते विधिना ७३
दृढधारणा न चेत्त्व- १४६
दृढं पदं यस्य मतेः सदाऽन्तरे १५४
दृशि दृशि चित्त्वं हृदि हृदि सत्ता २९
दृशोर्भेदाद् दृष्टेर्न भवति भिदा काऽपि करयो- १२९
दृश्यते विषयाकारा ग्रहणे स्मरणे च धीः १७१
दृष्टिरेव रविदीधितिरुग्रा ८७
दृष्टौ दृष्टौ द्रष्टुश्शक्तिं १७४
दृष्ट्वा वधूमादिपुरीश्वरस्य ११७
देवतासपत्नवंशकाननानलच्छटा १६७
देवि ते पुरजितावतंसितः ७६
देवि त्वच्चरणारविन्दयुगलध्यानस्य केचित्फलं १९
देवी मतिर्जलजपत्रविशालनेत्रा ६
देवी व्यापकतेजः शक्तिस्तत्त्वविचारे ५४
देवेन्द्राय विभुत्वं सूर्यायोस्रसहस्रम् ५४
देहि जगदीश्वरि न वा मदभिलाषं १६२
देहीति सम्पल्लवदर्पितानां १४२
देहे देहे सेयं कुण्डलिनी नाम जगदम्बा ८२
देहे निवसद्विचलद्दैवं १८१
देहे भुवः प्रतिबिम्बः प्राणन्मूलस्य नेदीयान् १५
देहेष्वियं कुण्डलिनी न्यगादि १७९
देहे स्खलति मनश्चेत् १४८
दोग्ध्र्यास्ते भगवति दोहनेन लब्धं ९७
दोर्वल्लिके जननि ते तटित्प्रभा ६९
दोषाकरार्भकविभूषा कटाक्षधुतदोषा निरन्तरमन- २५
द्रविडेषु शिशुत्वमेत्य यो १०९
द्रष्टुं विश्वमपारं भारस्ते दयितस्य ५५
द्वादशान्तभूजातशारिका ११३
द्वादशान्तशायिनी हृदम्बुजान्तरस्थिता २३
द्वारेषु तेषां विचरन्ति शूराः ७९

द्विरदं वदने महामदं १०९
द्विरदवदनेन पीतं षड्वदनेनाथ सकलभुवनेन ७२
धन्यास्ते तुहिनाद्रेः कन्यां ये प्रणमन्ति १३६
धरणीधरस्य दुहिता धरणीधरवासिनो वधूर्दयिता ३३
धर्मभूतं परस्येदं न कार्यं परमं नभः १७१
धाम्नि प्रसिद्धे करवीरनाम्नि ११८
धिन्वन्तु कोमलपदाः शिववल्लभाया- ६०
धुन्वन्तु सर्वविपदः सुकृतप्रियाणां १३४
धुन्वन्त्यस्तिमिरततिं हरित्तटीनां ९४
धूमान्तरोष्मकल्पा शुद्धज्वालोपमा च या शक्तिः ३६
धैर्यचातुर्यगाम्भीर्यवीर्यसौन्दर्यशालिनीम् ६३

नगजे पायं पायं लावण्यसुधां त्वदीयगात्रस्य ३३
नगात्मजायाः करुणोर्मिशाली ७८
न चेत्समष्टिविज्ञानविभूतिरखिलं जगत् १७१
न तस्य चेतो विकृतेर्वशे भवे- १५१
नदन्ति गावोऽपि विशिष्टकाले- १४१
न भवति सुधाधारावर्षादयं मुदितस्तनौ १५८
न भवसि दृशोर्मार्गे लोकाधिराज्ञि कुतो गिरो १५७
नभसः शीर्षद्वारा प्रवहन्तीं य इह विग्रहे शक्तिम् ४७
नभस्तले बलेश्वरी धरातले क्रियेश्वरी १०१
नभोऽन्तरालचारिणी महाविचित्रकारिणी १०१
नभोऽन्तरे प्रचक्षते हिरण्मयाङ्गमीश्वरं ४२
नभोऽन्तरे हिरण्मयं विभुं प्रचक्षते हरं ४२
नमश्शिवायै भणत द्विपादो १४०
नमता पुष्पैः पूज्यं दैवं १८१
नमदमर्त्यकिरीटकृतैः किणैः २६
न मम परमे मुक्तावाशा न वा विभवाष्टके १५८
नयनदृश्ययोरयि यदन्तरम् ११२
नयनं निटलान्तरस्थितं १०८
नवकुङ्कुमरेणुपङ्किलस्य २१
न विजहामि ते चरणनीरजम् १११
नव्यास्तनुमध्याः प्रत्नां तनुमध्याम् ४६

न स्यात् पृथगात्मा शक्तेः किमुपाधेः	४४
न स्वार्थे मम यत्नो निःस्वार्थे मम सोऽयम्	४
नाकोऽवलग्नमीश्वरि कटिरवनिर्भोगिनां जगन्नाभिः	७२
ना खे याति सुरो वा त्वं चेत् किञ्चिदुदास्यम्	३
नात्यर्घाणि निरर्थं नेतव्यानि दिनानि	१३५
नाथस्य ते रूपमणोरणीयो	१७६
नादोऽसि वागसि विभाऽसि चिदस्यखण्डा	५६
नानाविधैर्भुवनजालसवित्रि रूपै-	५८
नाभिह्रदाद्विगलितः कटीशिला-	७०
नामकीर्तनेषु या षडाननस्य षड्विधात्	२२
नामानि सङ्कीर्तयतां जनानां	१४१
नामापि तत्तव भवत्यथवा गजास्य	६
नार्चनभारो नापि जपोऽस्यां	९४
नार्यपि पुंसा मूलवती तन्व्यपि शक्त्या व्याप्तिमती	१०४
नाशाय तुल्योद्धतकामलोभ-	८१
नास्मत्तनुवत्ते शक्तीश्वरमूर्ती	४५
निखिलेषु प्रवहन्तीं निरुपाधिविमर्शयोगदृश्योर्मिम्	३६
निगमैस्तुरगी भुवा रथी	१०८
निजविषयाजिष्वघहिमभानो	२
निजशुद्धान्तकान्तानामाननैरेव निर्जितम्	६२
निजाद्वृतंसेन्दुत इन्दुमन्यमु-	५१
नित्यं सशरीरौ येषां पितरौ तौ	४४
नित्यमब्जमुखि ते परस्पर-	७५
निद्राविस्मृतिमोहालस्य-	१७४
निधीन्येन जितो हित्वा राजराजः पलायितः	६२
निधेस्त्वत्तो हृत्वा भगवति न लज्जे भुवि सृजन्	१३०
निरन्तरश्रिते सदा कृपारसप्रवाहिनी	३९
निरवधिशिवे माहात्म्यं ते भणन्ति महर्षयो	१५७
निरस्तविषयां यद् दधाति मतिकीलाम्	८९
निर्मलसुधाकरकलाकलितमस्ते	१६३
निर्माय विश्वालयमम्ब शर्व-	५०
नीलाचलं सिद्धसमूहसेव्यं	११९
नीलालका मधुरशीला विधूतरिपुजाला विलासवसतिः	२५

नूतनभास्वद्बिम्बनिभाङ्घ्रिं	९२
नृतनुषु विहरन्तीं त्वाम् उपाधिवीणाकृतेर्जगन्मातः	४७
नेत्राभ्यां सरसिरुहच्छदायताभ्यां	९८
नैव महान्तस्सत्त्वसमृद्धाः	९४
नैसर्गिकस्ववृत्तेरहङ्कृतेर्मूलमन्विष्य	८३
नो चेत् कुप्यसि किञ्चिद् याचे वाचमतीते	१३६
नोद्यमेन या सिद्धिरुत्तमा	११४
पङ्कजसम्भवपूजितपादा	१२२
पञ्चयुग्मवेषभृत्परात्परा सुरार्चिता	१६८
पञ्चसु विहाय मनसः कमपि सङ्गं	१६२
पतिरुग्रदृष्टिरुग्रो युवराजोऽयं सदा मदोपेतः	३३
पदं तवान्विष्टमनेकदा मुदा	१५२
पदकमलास्त्रिकलुषहर्त्री	२८
पदमधोऽम्बुजान्न किल भिद्यते	११०
पदमुमेऽम्ब ते हृदि विचिन्वते	११२
पदाब्जवन्दिनः कवेरियं प्रमाणिकावली	१०१
पुायताक्षि क्षितिधारिकन्ये	७८
पुासनो द्वादशवर्णशान्ती	१७८
परमः पुरुषो नाभिर्लोकानां सत्य उच्यते लोकः	३६
परिणामो यथा स्वप्नः सूक्ष्मस्य स्थूलरूपतः	१७१
परिभणति चेच्छिष्यव्यूहे महाुतसङ्गती-	१५६
परे तु यां चेतनशक्तिमामन-	१५३
पर्वचन्द्रमण्डलप्रभाविडम्बनानना	१६७
पर्वतनाम्नो वैदिकभाषायां यदियमतिबला शक्तिः	३८
पल्लवमृदु वेदिगतज्वलनपवित्रं महार्घमणिकान्तम्	३७
पश्यता नयनमण्डलवृत्तिं	८८
पाचकशक्तेः काल्याः केवललिङ्गेन भिद्यते कालः	८२
पादं ददासि मनसे किमु पापिनो मे	१६
पादपङ्कजे धृता नरैरबाह्यभक्तिभिः	१६४
पादसेविनः कवेर्मनोहरातिश री-	१६८
पादस्य क्रियते क्षणान्कतिचन ध्यानं जगद्धात्रि ते	१९
पादाम्भोजमुमायाः प्राज्ञास्संप्रणमन्तः	१३६

पापविधूतौ निर्मलगङ्गा	९२
पापानि मे हरतु काचन कृत्तशीर्षा	१३०
पापैस्समन्तात्समभिद्रुतोऽपि	१४१
पासि किल पादयुगकिङ्करसमूहं	१६२
पिण्डे चाण्डे जङ्गमसारः	१७४
पिण्डे चाण्डे स्तम्भनशक्ति-	१७४
पीयूषमीषन्मधुरं भणन्ति	१४३
पुण्यकर्मसु स्वच्छमस्तका ।	११३
पुण्यनामसंहतिः पुरारिचित्तमोहिनी	१६६
पुण्यानां परिणतिरेव भूतभर्तुः	९८
पुण्या सदाऽपीश्वर एव सक्ता	७८
पुत्रः प्रियस्तव शिरः सहसा चकर्त	१३१
पुनर्विपाकतो घनीभवृरिक्षिगोचरै-	४१
पुमानथो स बिम्बतो हिरण्मयो दिवाकरे	४२
पुरस्य मध्यमाश्रितं सितं यदस्ति पङ्कजम्	१३८
पुष्कराद्रविमतो भुवमेतां	८४
पुष्पबाणजिन्नेत्रहारिणी	११३
पुष्पास्त्रशासननिशान्तराज्ञि ते	७०
पूर्णं प्रज्ञातृ सद्ब्रह्म तस्य ज्ञानं महेश्वरी	१७०
पूर्णसमाधिवशात् स्वपिषि त्वं	१२४
पूर्णाऽम्बरे शीतकरेऽधिकारं	१२०
पूर्णिमासुधामरीचिसुन्दरास्यमण्डला	१६८
पूर्णे वियत्येकतटिज्ज्वलन्ती	१७५
पूर्णे शरीरशिल्पे द्वारेण ब्रह्मरन्ध्रसंज्ञेन	४६
प्रचक्षते चिदात्मत्वं ज्ञातुर्ज्ञानस्य चोभयोः	१७०
प्रचण्डा गौरी वा त्वमसि वसुरुद्रार्कविनुते	१२८
प्रतिक्षणं विनश्वरानये विसृज्य गोचरान्	१३८
प्रत्यङ्गबन्धं ज्वलदुत्तमं ते	५१
प्रथममनघं वाञ्छाम्यन्नं सदारसुतातिथे-	१५८
प्रपश्यसि पराची जगद्विविधभेदम्	९०
प्रफुल्लकल्पपादपप्रसूनसद्यशोहरम्	९९
प्रभा भानोर्यद्वद्वसि सकलस्यापि तपनी	१२८
प्रभोः प्रमाऽऽदितस्ततः प्रमावती स्वयं पृथग्	४३

प्रमथ्यमानामृतराशिवीचि- ४९
प्रसन्नो वक्त्रेन्दुर्न च नयनयोः कोऽप्यरुणिमा १२६
प्रसूनसायकागमप्रवादचुञ्चुकाञ्चिका ११, १००
प्रहृष्टयक्षः समवेतसिद्धो ५३
प्राज्ञेन बुद्ध्या यदकारि पद्यं ४
प्राणता श्वसितमेव विचार्यं ८६
प्राणमनोवाग्व्यस्तविभूति- ९२
प्राणसमीरं विदधानमिमं १७४
प्राणा वसन्ति शिरसा रहिते शरीरे १३१
प्राणास्तवात्र हृदयं च विराजतेऽत्र ५७
प्राणिशरीरं मन्दरशैलो ९३
प्राणिष्वपि यः प्राणं १४८
प्राणेश्वरी विधिपुरे लसतः पुरारे - १३२
प्रान्तेषु कोऽपि शक्तेः पृथगात्मा वियदुपाधिसङ्गेन ३७
प्रीतिपदाय पयोधरकुम्भात् १२४
प्रीतिविकासे स्वल्पतमो रोषविशेषे भूरितरः १०२
प्रेयसीं चपलचारुलोचना- ७४
प्रौढमिमं यदि वेत्सि तनूजं १२४

फलितं ममाम्ब सुकृतं कालेनैतावता न सन्देहः ३३
फुल्लकुन्दमकरन्दवाहिनो ७५
फुल्लत्वं रविदीधितिनिरपेक्षमुमामुखाब्जस्य १४

बद्धव्रता प्रणतपापनिवारणे त्वं १६
बन्ध एष यासि खण्डिता ११५
बभूविथागेन्द्रगृहे यदा त्वं ५२
बलिभिर्निपीड्यमानानबलान् पातुं गृहीतजननाय ३४
बहुधा बिभेद हृदयं हरस्य बाणेन येन सुमबाणः ६६
बालकुन्दकुट्मलालिकान्तदन्तपङ्क्तिका १६५
बालस्येव क्रीडनकैः प्रवीरैर्यस्य खेलतः ६२
बाहुवीर्यपराभूतो यस्य प्रायेण मारुतः ६२
बाह्यदर्शने विश्वपङ्किला ११५
बिभेदोरः क्रोधात्कनककशिपोरब्धितनया- १२७

बिभ्रत्यमर्त्यभुवनस्थदीर्घिका	६७
बिभ्रत्सहस्रं च मुखानि शक्तो	११७
बिभ्रन्नारीवेषं दैवं	१८१
बिम्बप्रवालनवपल्लवादितः	६९
बिम्बाधरस्य शोभामम्बायाः को नु वर्णयितुमीष्टे	७३
बिसप्रसूनसायकच्छुराभरोमराजिका	११, १००
बुद्धीनामसि दात्री सिद्धीनामसि नेत्री	५४
बृन्दारकाराधितपादपुां	१२०
बोधे बोधे बोद्धुश्शक्तिं	१७४
बोधोऽनवलम्बो दिव्यं खलु तेजः	४५
ब्रह्मचर्यनियमादचञ्चला	७६
ब्रह्मज्ञानस्य पूर्णस्य विषयो द्यौरुदीर्यते	१७०
ब्रह्ममुखाब्जे वाग्वनिता वक्षसि विष्णोः श्रीर्ललिता	१०३
ब्रह्माणी वैष्णवीन्द्राणी कौमारी सूकरानना	१०
ब्रह्माण्डरङ्गभाजो नट्याः शिवसूत्रधारसहचर्याः	६५
ब्रूते पृथगेकस्तौ विग्रहवन्तौ	४४
भक्ताननुगृह्णन् दिव्याुतलीलः	४५
भक्तिर्मे त्वयि भर्गपत्नि महती ध्यातुं च वाञ्छामि ते	२०
भगवति निजौ साक्षात्पुत्रौ बृहस्पतिपावकौ	१५६
भजे भासां शालां निखिलधिषणानां जनिभुवं	१२६
भण निरन्तरं बहुगुणामुमाम्	१११
भणन्ति सन्तो मरुतां सवित्रि ते	१५२
भवं भणन्ति तान्त्रिकास्त्वदाश्रयं तमव्ययं	४०
भवति परा वाग्भैरव्याख्या	१७४
भवत्यखण्डानुभवः प्रबोधिना-	१५३
भवत्यसावतो भवान्यनादिरन्तवर्जिता	४०
भवदीयस्य भवानि	२७
भवदीयस्य महेश्वरि कटाक्षनाम्नो नवस्य मेघस्य	३४
भवभामिनि कर्मशर्मदातुः	२१
भवस्य भागमुत्सृज्य भवानी भागमात्मनः	१०७
भवानी राजसी सृष्टिर्मृडानी सात्त्विकी स्थितिः	८
भवाम्बुधिं तारयताुवन्तं	७७

भाति शीतकिरणस्तनन्धये ७६
भानुपादाङ्गुलिर्ब्रह्मपादा पाश्यूरुजङ्घिका ९
भारतभूवलयेऽत्र विशाले १२२
भारती दस्युजिन्माता सिद्धा सौम्या सरस्वती १०
भालचक्षुषश्चक्षुषां धनम् ११३
भाषे भुजङ्गाभरणप्रियाया १४२
भासां विनेत्रा महता ग्रहैश्च १७६
भासुरहेमाभरणां बहुशोभामीश्वरप्रमोदकलाम् ३७
भाहि विविधा कृतिमती द्विजसमूहे १६०
भुजभृतविष्टपभारं दैवं १८२
भुवनभरणं नाल्पं कार्यं न देवि तव क्षणो १५७
भुवि भुकुमारिलाख्यया १०९
भूग्रहगोलैः कन्दुकिनी विष्टपधाने कौतुकिनी १०४
भूजन्मपांसुभिरगर्हितशुद्धरूपा ५७
भूतानामात्मनस्सर्गे संहृतौ च तथाऽऽत्मनि १७२
भूमिरुहाग्रस्थापितभाण्डा- ९२
भूयासुरायासहराणि तानि ५०
भूषणेष्विव सवित्रि सुवर्णं ८५
भूषातुषारदीधितिदीधित्या सह विहायसो रङ्गे ६४
भ्रमाकुलेन दुस्तरा भवालसेन दुर्गमा १०१
भ्रूभङ्गं कुरुषे चेन्मुग्धे गौरि मुखाब्जे ५५

मुकुभवनानि मालती- ७४
मतिः पराची व्यवहारकारणं १५३
मतिरहितः स्तुवसि त्वं यं कञ्चन धनपिशाचिकाविष्टम् ३४
मदीयदुरितावलिप्रलयकालकादम्बिनी १८
मदीयमम्बिकाऽखिलस्य विष्टपस्य दुष्टधी- ४३
मन एव चित्तसंज्ञं व्यवहरतां विभजनानभिज्ञानाम् ४८
मनःप्रतापस्य भवत्यसंशयं १५०
मन्त्रपराणां वाक्यबलं योगपराणां प्राणबलम् १०३
मन्दरधारी नामृतहेतु- ९३
मन्दाराद्रिसुताङ्घ्री दातारौ सदृशौ स्तः १३६
मन्यन्ते केऽपि घनं पर्वतमुक्तं निगूढया वाचा ३८

मन्ये पर्वतकन्ये मम सेयमहङ्कृतिर्महती	८३
मन्ये महाकृपाणं तव वेणीमचलपुत्रि मदनस्य	७२
मम करिवक्त्रः प्रभुरनवद्याम्	२
मम गणनाथः शमयतु पापम्	३
मम तु विमला हृद्या विद्या महेश्वरि याऽभव-	१५७
ममार्जितं यदिन्द्रियैः सुखं सुगात्रि पञ्चभिः	१३८
मयूखमालिमण्डले निधाय पादमुग्रया	४१
महद्विचिन्वतो मम स्वकीयतत्त्ववित्तिजम्	१३९
महान्धकारबन्धुरस्य भूतसञ्चयस्य या	३९
महिषं तं महावीर्यं या सर्वसुरदेहजा	६२
महीश्वरी वह्निरूपा वायुरूपाऽम्बरेश्वरी	१०
महेन्द्रयोनिचिन्तनाद् भवन्भवस्य वल्लभे	१३८
महेशकण्ठबन्धकप्रशस्तबाहुवल्लरी	१००
महेशगर्भतः समस्तभूतबीजकोशतः	३९
महेशनारिनिःश्वसँस्तथाऽयमुच्छ्वसँत्सदा	१३९
महेशवेश्मदीपिका जगत्त्रयप्रमापिका	१०१
महेश्वरस्त्वां परिणीय लेभे	५३
महोविहतमोहं महेशमहिलायाः	८९
माङ्गल्यगौरीपददर्शनस्य	११९
मातरपीतकुचेऽरुणशैला-	१२५
मातरेतया जीयते त्वया	११५
मातापितरौ यत् तावेकशरीरौ	४४
माता शान्तिः क्षमा श्रद्धा ह्रीर्वृत्तिर्व्यापिनी स्मृतिः	८
माधुरीरसपरिप्लुता इमाः	७६
माधुर्यमाभात्यधरे वधूनां	१४४
मां पुनातु सत्पूज्यपादुका	११४
मा भून्निदेशवचनं नयनाञ्चलस्य	१६
माये शिवे श्रितविपद्विनिहन्त्रि मातः	६०
माहात्म्यं ननु वक्तुं कः शक्तः पुरुषस्ते	४
माहाभाग्यमपारं कोटिभ्यो विबुधानाम्	५५
मुक्तभोगिकटकेन पाणिना	७४
मुक्ताभिर्भवति तवाम्ब किन्नु हारः	९६
मुखं तवासेचनकं ध्यायं ध्यायं निरन्तरम्	६२

मुग्धमित्रमानसे महान्धकारबन्धुरे २३
मुञ्च समस्तमनोरथलाभे १२१
मुधा क्षिपस्यद्रिसुते कटाक्षान् ८०
मुनीन्द्रकृततन्त्रप्रसिद्धबहुदाना ८९
मुनीन्द्रमूलवेदिभूधनुयप्रबोधनम् ९९
मूर्धनि द्रवसि योगयुतानां ८८
मूर्धसोममजरामररूपे ८७
मूलाग्निमुद्दीप्य शिरश्शशाङ्कं १७८
मूलाधारादग्निर्ज्वलति शिरस्तः शशी द्रवति ८२
मूले त्वं ज्वलदनलप्रकाशरूपा ९८
मूले स्थित्या भैरव्याख्यां १७५
मृत्युंयोरुमणिपीठतटे निषण्णे १३४
मृद्वीकां मधुरतया सुधां महिम्ना ९९
मोदकादनपरस्य सृष्टये ७६
मौलौ महेन्द्रसुदृशस्सुमनोनिकाय- १३२

यं तारकाकान्तकलापकान्ते ८०
यः कुण्डलीपुणराजधानीम् ११७
यः प्राज्ञस्तरुणदिवाकरोज्ज्वलाङ्गीं ९५
यः सर्वलोकमथनं महिषं जिगाय १३३
यज्ञेन दानैः कठिनव्रतैर्वा १४३
यतः कालव्याजात्पचसि भुवनं वैद्युतमहः- १२८
यत्ते कचभरः कालो यद्बाहुर्लोकरक्षकः ६३
यत्ते जगल्लम्पटकेऽपि वर्णा- १४४
यत्प्रतापेन सन्तप्तो मन्ये बाडबरूपभृत् ६१
यत्राचलच्छिद्रकृता सहाहं १२०
यत्राम्ब ते कोऽपि कटाक्षलेशः ८०
यत्रैव नित्यविहृतेरभूद्रमा ७१
यथाविधिक्रियापरद्विजातिचित्तशोधनम् ९९
यथाऽस्मदादिविज्ञाने ध्येयं बुद्धिरिति द्वयम् १७१
यदसौ विहितः सितोऽरुणाद्रि- २१
यदाऽभवदियं मे तदाऽन्वभवदार्तिम् ९१
यदि तव कृपा पुत्रे भक्ते पदाम्बुजवन्दिनि १५८

यदि त्वं संहारे पटुरसि सवित्रि त्रिजगत-	१२७
यदीयहुङ्कृत्यनले धूम्राक्षोऽभवदाहुतिः	६३
यदेतदखिलाम्ब प्रसिद्धमिव दृश्यम्	९०
यद् गर्जितं वारिदघर्षणेषु	१७६
यद् गीयते शैलसुताभिधानं	१४२
यद्देवि विलोक्याऽस्यप्राकृतकाया	४६
यद्यखिलमौनिगणगीतगुणजालं	१६०
यद्यपि विभूतिरधिकं युवयोर्विश्वाम्बिके भवति	१४
यद्यपि कालीवज्रेश्वर्यौ	१७३
यद् द्रवति तत्र किं त्वं किं तत्र त्वमसि यज्ज्वलति	८२
यन्नियन्तुमशक्तस्य कुर्वाणमसतीः क्रियाः	६२
यमिनां स्मर्तुं योग्यं निगमागमवाक्यसञ्चयैर्मृग्यम्	३४
यशोदागर्भजननाद् यशोदां गोकुलस्य ताम्	६३
यस्त्वां सहस्रारसरोजमध्ये	१७८
यस्मिन्नुत्तरपूर्वस्या दिश एकादशाधिपाः	६२
यस्य निदानमविद्या	२७
यस्य मनुजस्य हृदयेऽस्ति सदये ते	१६०
यस्याः शूले जगामास्तं यशः शुम्भनिशुम्भयोः	६३
यस्याश्चामरधारिणी सरसिजप्रासादसञ्चारिणी	१९
यस्यैव तेजः प्रविभक्तमर्क-	१७६
यस्संश्रयेताखिलसङ्गतिस्त्वां	१७७
या चित् सा तव माता यः श्रेष्ठः स पिता ते	३
यातायातविहारे मातस्तस्मिन् भवत्युपाधिस्ते	४७
या देवि देवसरणिर्भवमग्नदुर्गा	५७
या निद्रा सर्वभूतानां योगनिद्रा रमापतेः	६१
यान्यङ्गान्यखिलमनोज्ञसारभूता-	९६
या माधुरी प्रेमभरेण दष्टे	१४४
या लिप्सा हृदये मे तां पूर्णां कुरु मा वा	३
या व्यक्तिता जनिमतामहङ्कृतिः सकलभेदधीभूमिः	४७
युवयोर्मरुतस्तनूभुवो	१०९
युष्माकमग्र्यां वितनोतु वाणी-	७७
ये कालीपदवेषं नालीकं प्रणमन्ति	१३६
येन विभुस्ते माद्यति शर्वो	९३

ये नाम शान्तिं परमां वहन्तो १४१
येषां स्यात्परितप्तं प्रायश्चित्तमघेन १३५
योगयुक्तसच्चित्तचारिणी ११३
योगीश्वरी भक्तवश्या सुस्तनी रक्तदन्तिका १०
योधवराणामायुधभा योगिवराणामीक्षणभा १०३
यो बभाणाभणन्नेव मुनिभ्यो ब्रह्म निर्द्वयम् १
यो मदमीदृङ्मार्गमुपेक्ष्य ९३
योऽम्ब त्वां हृदि विदधत्तटित्प्रकाशां ९५
योऽरणेर्मथनतोऽतिपवित्रं ८५
यो रसं पिबति मूर्धसरोजात् ८६
यो राकाशशधरकान्तिसारशुभ्रां ९५
यो लोकते तामखिलाण्डराज्ञी- ११६

रक्ते दर्शय रागं रुद्राणीपदपे १३७
रक्ष स्वचेतो मदमत्सरादे- ११६
रणे येनातिरस्कृत्य त्यक्तो राक्षस इत्यतः ६१
रतिः कामेश्वरी राधा कामाक्षी कामवर्धिनी १०
रथचरणपाणिभगिनी दानवदमनी नमद्विपच्छमनी ३४
रदवाससा रथी मां शरी करैः पातु पार्वतीहासः ६५
रमणमहर्षेरन्तेवासी १८२
रमणीयतमा राज्ञी रजताद्रिनिवासिनी ८
रमसेऽम्ब कपालमालिनी १०९
रहस्यतन्त्राणि विविच्य दूरं १४३
राका प्रबोधशशिनो हृदयोदयस्य १३२
राकासुधाकरसमाकारहासधुतभीका भवाब्धितरणे २४
रागवानधर एष सन्ततं ७५
राजन्तु ते कुचसुधाप्रपायिनो ६९
राजसुन्दरानना मरालराजगामिनी १६७
राजोग्रदृष्टिरुग्रो १८
राज्ञि तव दृष्टिरवने १८
रात्रिः पयस्वती नम्या घृताची वारुणी क्षपा ९
रुद्रस्य प्रियदयितेऽथवा सुरद्रु- ९७
रुद्राणीदरहसितान्यस्माकं संहरन्तु दुरितानि ६४

रुषा समेतं विदधाति नाशं ८१
रूपं ते तनुगात्रं वाणी ते मृदुनादा ५५
रूपं पुरारेरथवा तदेतत् ५३
रौप्याचलकृतावासं प्राप्यं युक्तेन चेतसा १०६

लक्ष्मीवीचिमदलिकं दैवं १८१
लक्ष्यं विनैव मन्त्रः किं सिद्ध्यति कोटिशोऽप्युक्तः ८३
ललनाजनप्रकाण्डं कलनादपरास्तबालकलकण्ठम् ३४
ललितया नतपालनलोलया २६
लालनीयमयि देवमौलिभिः ७५
लालयन्ति बालकं वतंसशीतदीधितिं १६८
लावण्यमरन्दाशा भ्रमुवालोकबम्भरं परितः ७२
लीलोज्जीवितकामे रामे शङ्करसक्ते ५६
लेखललनाकचसुमैः कृतबलिं ते १६०
लोकस्व दूरीकृतभक्तशोकं ११६
लोकाधिराज्ञि पतितं विपदन्धकूपे १३३
लोकाम्बिके न विलसन्ति के पुरो ६८
लोके स्त्री स्तनयुग्मेन पुष्णात्येकं सुतं न वा १०७
लोचनोत्सवविधौ विशारदे ७६
लोभः कुत्रचिदस्ति कुत्रचिदसौ रोषः परं भीषणः २०
लोभाभिलाषरोषाः २७
लोले लोचनयुग्मे भीरुत्वं प्रकटं ते ५५
लोहिताचलेश्वरस्य लोचनत्रयीहिता १६६

वज्रधरमुख्यसुरसञ्चयकिरीट- १६२
वत्सोऽग्निः पिबति दृढाङ्घ्रिरम्ब पश्चा- ९७
वदनं तवाद्रिदुहितर्विजिताय नताय शीतकिरणाय ७३
वदनकमलं तवेश्वरि कमलजयाद्दर्पितं सुधाभानुम् ७२
वधूपुमाकृती ततो बभूवथुर्युवां शिवे ४१
वधे शुम्भस्यासीत्तव जननि या काचन तनु- १२६
वनितापुरुषौ पुरातनौ १०८
वन्दारुसाधुजनमन्दारवल्लिररविन्दाभदीर्घनयना २५
वन्द्यमुमापदकमलं निन्द्यमिदं सङ्गकारणसदनम् ३४

वर्णनेन हृतचक्षुषः श्रियः ७५
वर्षापयोदपटलस्य सान्द्रता ६७
वलक्षदीधितिप्रभाविशेषहृन्नखावली १००
वलक्षवक्षोजपटाञ्चलेन ४९
वसिष्ठगोत्रजन्मना द्विजेन निर्मितं शिवे १३८
वसुहस्ताङ्गुलिर्विष्णुदोःसहस्रा शिवानना ९
वस्त्रं स्याद्यदि तव सर्वशास्त्रगम्ये ९६
वह्निज्वाला समिधमिवैषा १७३
वाक्यानि वक्तुं यदि ते रसज्ञे १४२
वाचैव शक्यते कर्तुं विभागस्स्वस्वरूपयोः १७०
वाचो विनयद्वह्नौ दैवं १८१
वाणीसरोरुहदृशो हयराजहंसो ५६
वातायामितवीर्यं विस्तारं गगनाय ५५
वात्सल्यं गतिहीनेष्वायुष्यं सुकृतस्य १३७
वारयति घोरतरपातकसमूहं १६०
वाराणसी शुभ्रगिरेरनूनं ११९
वारितसंश्रितपातकजाला १२२
वासवः काशनीकाशयशोलङ्कृतदिङ्मुखः ६१
वासस्तेऽत्र समाप्तः पङ्केतो व्रज दूरम् १३६
वासुदेवजायया विनम्रया निषेविता १६८
वासुदेवमुख्यनित्यदेवमौलिविस्फुर- २२
विकले सकले सुरव्रजे १०८
विकासादपि सङ्कोचात् सर्गप्रलययोर्द्वयोः १७०
विकुर्वाणा विश्वं विविधगुणभेदैः परिणमद् १२८
विकृतिस्सर्वभूतानि प्रकृतिः परदेवता १७१
विकृतौ विकृतौ प्रकृतिर्दैवं १८०
विघ्नानि यन्मुहुरिदं हृदयं चलं यत् १६
विचित्रसूक्ष्मतन्तुभृन्ममेयमात्मनाडिका १३८
विचिन्तने चिन्तनशक्तिमुक्तां १५४
विजितजराधिं विनिहतरोगम् २
विज्ञाने भाति ये भान्ति भावा द्रव्यगुणादयः १७१
विडम्बितब्रह्मचारिकोकैकस्तनमेकतः १०५
वितरतु मह्यं निजपदभक्तिम् २

विदधातु सम्पदं मे १४५
विदितमहिमा विश्वाधानादनेकविधाुतात् १५५
विद्या त्वियं पञ्चदशाक्षराढ्या १७९
विद्यानामसि भावो हृद्यानामसि हावः ५४
विद्यावतो वादविधानशक्ति- १७७
विद्युति विद्युति वीक्ष्यविलासा १२५
विद्युत्प्रभामयमधृष्यतमं द्विषा- ६०
विद्युन्मयीमूर्तिरगादि जिष्णो- ५
विधुन्वन्ध्वान्तानि प्रतिदिशमधर्मं परिहरँ- १२५
विनीलतोयदान्तरे विराजमानविग्रहा १३९
विनैव दृष्टिं यदि सत्प्रशिष्यते १५३
विपाककालपावकप्रदीप्तपुण्यगुग्गुलुः १३९
विभक्ता या द्वेधा त्वमसि गगने शीतमहस- १२९
विभुतयोररीकृतबहूवौ ११०
विभ्राजीनशताभं बिभ्राणं शिरसीन्दुम् १३५
वियोग इन्दुधारिणा न चेह विश्वनायिके १३९
विरिञ्चिना स्तुते मातः कालि त्वं चेन्न मुञ्चसि ६१
विलोकमानस्य विलोकनं कवे- १५४
विलोलहारमौक्तिकप्रतानसंवदत्स्मिता १००
विवस्वदिन्दुकुण्डला सरस्वतीजितामृता ११
विवासनौघमानसप्रसादतोयमम्ब मे १३८
विशुद्धगण्डबिम्बितस्वरूपरत्नकुण्डला १०१
विशुद्धदर्पणेन वा विधारिते हृदाऽम्ब मे १३८
विशुध्यति यताशी प्रमाद्यति न शुद्धः ९०
विशोधनाद्देवि मतेः प्रगृह्यसे १५०
विश्वतनुस्तनुगात्री वज्रमयी पुष्पसुकुमारी ८२
विश्वप्रसिद्धविभवास्त्रिषु विष्टपेषु ५६
विश्वाम्बिके त्वयि रुचां पतयः कियन्तो ५८
विश्वासहीनैः सुतरामबोध्यं १४४
विष्टपमाता भूरिकृपा विष्टपराज्ञी भूरिबला १०४
विष्णुश्चकार मधुकैटभनाशनं य- ६०
विसर्जनेन भूयसा नभस्यमुत्र भास्करे ४२
विसर्जनेन भूयसाऽपि देव्यतृप्तयेयता ४१

वेदचयवेदिजनवादविषयस्य	१६१
वेदतुरङ्गविलोचनभाग्यं	१२१
वेषस्तवायमपरो यदि देव नाट्य-	५
वैदिकमन्त्रे भाववती तान्त्रिकमन्त्रे नादवती	१०३
वैरिगणनिर्दलनखड्गवरपाणे	१६१
वैश्वानरोऽग्निः सकलस्य जीवो	४
व्यक्तित्वं तुभ्यमिदं	१४७
व्यक्तित्वमम्ब हृदये हृदये दधासि	५८
व्यक्तित्वलोभविवशे	१४६
व्यक्तित्वादपि यस्य	१४६
व्यक्तित्वार्पकदेहे निम्ने कुल्येव जनिमतां मातः	४७
व्यर्थीभूते चूते गतवति परिभूतिमसितजलजाते	६६
व्याख्यानं हर्षस्य प्रत्याख्यानं शरत्सुधाभानोः	६४
व्याघ्राङ्घ्रिवाताशनपूजितस्य	११७
व्याप्तशक्त्यसुबलेन लसन्ती	८८
व्याप्ताऽपि यन्निगूढा बहिरीक्षकबुद्ध्यपेक्षया नष्टा	३८
व्याप्येदमिन्दोर्भुवनं य एव	१७५
व्रजति विलयं स्नेहो दूरप्रवासवशादिति	१५६
व्रतं तव विदन्हृदि प्रणतपापनाशे कृतं	१७
शक्तिं तनुशून्यामीशं च पुमांसम्	४४
शक्तिधारिणः सवित्रि सर्वशक्तिमत्युमे	२३
शक्रनीलसवर्णत्वाद् भागयोरुभयोरपि	१०५
शक्रमुखदेवततिवन्दितविसृष्टे	१६२
शङ्करनयनोन्मादनमतिमधुरं भाति मतिमता वर्ण्ये	७१
शमयतु पापं दमयतु दुःखं	१८०
शम्बरशात्रवशात्रवकलत्रपदमित्रमहमहो धन्यः	३४
शरत्सुधांशुमण्डलप्रभाविगर्हणानना	१००
शर्वधैर्यगुणशातशस्त्रिका	७४
शर्वनारि ते पादसेवया	११४
शर्वस्य रामे नियमेन हीना	७८
शर्वाणीचरणार्चापीठं पीवरकाणाम्	१३६
शशिवदनानां नवकृतिरेषा	३

शस्त्रधराणां भीकरता शास्त्रधराणां बोधकता	१०३
शाकम्भरी दुर्गमघ्नी शताक्ष्यमृतदायिनी	१०
शा रगणेन मुखरेऽत्र गणनाथे	१६४
शाम्यतिचिन्ताजीवितमस्या-	९३
शारदवलक्षपक्षक्षणदावैमल्यशिक्षकोऽस्माकम्	६४
शिथिलधृतिर्योगी स्याद्	१४६
शिरोगतमिदं नः प्रफुल्लमयि पुम्	९०
शिल्पविदः प्रतिमां प्रविशन्ती	१२१
शिवहृदयमर्मभेदि स्मितं तदद्रीशवंशमुक्तायाः	६५
शिवा भगवती भद्रा प्रकृतिर्विकृतिः कृतिः	८
शिष्टकुलानां सम्मदयित्री	९२
शीतकरदर्पहरवक्त्रजलजाते	१६०
शीतज्योतिर्वदनं दैवं	१८१
शीताचलाधीशकुमारि शीतः	८१
शीर्षसरोजे सोमकला भालसरोजे शक्रकला	१०२
शुचां निवृत्तिर्यदि मुक्तिरिष्यते	१५३
शुद्धः कुचाद्रिनिलयादपि मुक्ताहारतो हरपुरन्ध्र्याः	६६
शुद्धब्रह्मणि मोदो दैवं	१८०
शुद्धान्तेश्वरि शम्भोरिच्छा चेत्तव काऽपि	५५
शुद्धा बुद्धा निस्तुला निर्विकारा	११
शुद्धेन्दुसारनिर्मितमास्यार्धं ते भवानि भालमयम्	७३
शुभ्रस्मितलेशो मातुर्मरुतान्नः	४३
शुम्भं निशुम्भमपि या जगदेकवीरौ	६०
शुम्भदैत्यमारिणी सुपर्वहर्षकारिणी	१६६
शुम्भविध्वंसिनी नन्दा नन्दगोकुलसम्भवा	१०
शून्यप्रख्या या चिल्लीना	१७४
शोणनगार्धतनोऽनिशमङ्के	१२४
श्मशानवासी पुरुषस्त्रिशूली	५२
श्यामा कदम्बवनधामा भवार्तिहरनामा नमज्जनहिता	२५
श्रावं श्रावं वेद्यं दैवं	१८१
श्रियमसमानां मम शुभनामा	२
श्रीकर्ण एष तव लोचनाञ्चले	६९
श्रीकालहस्तिस्थलदर्शनस्य	११८

श्रीखण्डचर्चामिव कल्पयन्त्यो ४९
श्रीपादं तवशैलराजदुहितः भास्वत्करास्फालन- १९
श्रीशैलशृङ्गस्य विलोकनेन ११८
श्रीसक्तिर्विनिवार्या चिन्ता काऽपि न कार्या १३५
श्रुता प्रवणचित्तं स्मृता नरमपापम् ८९
श्रुतिषु वटूनां ग्राह्यं दैवं १८१
श्रोणीभारनतायां कस्याञ्चित्तनुगात्र्याम् ५५
श्रोतुं स्तोत्रविशेषं १४५
श्लाघ्यं पुष्यति कामं प्रेमा स्वप्रमदायाम् १३७

षड्वदनस्य सवित्री षण्णां हन्त्री मनः सपत्नानाम् ३४
षष्ठावतारजननावनिरेकवीरा १३१

संयमादघव्रातवीतता ११४
संशोध्यागमजालं सारांशं प्रवदामः १३७
सकरुणा कुशलं तव रेणुका- २६
सकलमस्त्युमे सदभयङ्करे १११
सकले धवलः कलेबरे १०८
स किमिन्दुकलाशिरोमणिः १०९
सक्तः सदा चन्द्रकलाकलापे ७७
सक्तिरयि यस्य तव पादसरसीजे १६१
स गुहोऽतिमहो महामहा- ११०
सङ्कल्परक्तकणपानविवृद्धशक्त्या ५९
सङ्कल्पवातसङ्गादानन्दरसो घनीभूतः १४
सङ्कल्पानां वाचामनुभूतीनां च यन्मूलम् ८३
सङ्कल्पान्न भवति कल्पपादपोऽन्यः ९७
सङ्कल्पे सङ्कल्पे चिच्छक्तिं मनसि विस्फुरन्तीं त्वाम् ४८
सङ्कल्पैः किमु तव भूषणान्यभूवँ- ९६
सङ्कीर्तयन्त्यो जगतां जनन्याः ५३
सङ्कीर्तनात्तुष्यति शर्वयोषा १४२
सङ्क्षालनाय हरितां विभूतये ६६
सङ्गीयमानं स्थलमार्यबृन्दै- ११९
स चेवोऽभिधानतो भवान्यसि त्वमव्यये ४०

सज्जनचित्तानन्दकरी संश्रितपापव्रातहरी १०२
स जयति पुण्यकुलेषु २७
सञ्चालयन्ती सकलस्य देहं १७७
सत्कविक्षितिभुजो ललिताभिः ८८
सत्यतो जगत्यत्र गौरवम् ११४
सत्याः प्रागपि शक्तेः प्रादुर्भावः स कीर्त्यते प्रथमः ३७
सत्यैव भवतु सेयं कथा तथाऽपि प्रभाषितां भक्तैः ३८
सन्तु भूषणसुधांशुदीधिति ७६
सन्देह एष मम चन्द्रकलाधरस्य १५
सन्ध्या भ्रूयुगला वायुश्रवणा कालकुन्तला ९
सन्मात्रकथानां कार्ये मनुजादौ ४४
समयमयि ते धृत्वा पादाम्बुजं रमणः सुतो १५६
सम्पदां रमा भारती गिराम् ११४
सम्मोदयन्तु हृदयं द्विरदाननस्य ७
सम्मोहनानि तुहिनांशुकलाधरस्य १३०
सम्राजौ शशभृति यौ गृहवन्तौ यौ च सितगिरिणा १४
सरस्वती सुधायते मनो दधाति पूगताम् १३९
सरोजभवसंस्तुता सकललोकराज्येश्वरी १८
सरोजमतुदन्ती पिबाम्ब मकरन्दम् ९०
सरोरुहाक्षवाग्वधूमनोहरौ तु पूर्वव- ४३
सर्वत्र नन्दसि विमुञ्चसि सर्वतोऽम्ब ५८
सर्वत्र पश्यसि श‍ृणोषि च सर्वतोऽम्ब ५८
सर्वत्र सङ्गमुक्तो गर्ववियुक्तः स्वतन्त्रसञ्चारः ३४
सर्वभुवनाश्रयत्वात् काली नाम्ना दिगन्येन ८२
सर्वविकल्पान् परिभूयान्त- १७५
सर्वागमस्तुतोपास्या विद्या त्रिपुरसुन्दरी ९
सर्वाणि धान्यानि च भक्षयन्तं ४
सर्वाण्यप्यङ्गानि श्रीमन्ति तवेन्दुचूडकुलकान्ते ७३
सर्वेन्द्रियानन्दकरी पुरन्ध्री ८०
सर्वेषां मन्त्राणां १४८
सर्वेषां हृदि यस्मा- १४७
सर्वेषामग्नीनां १४९
सर्वेषु विशसि तुल्यं निर्गच्छसि तुल्यमम्ब भुवनानाम् ४७

सवित्रि साक्षाच्चरणस्य ते प्रभां	१५२
सह तेन धवेन राजते	१०८
सहस्रं भानूनां भवति दिवसानामधिपतेः	१२६
सहस्रनयनादिभिः सुरवरैः समाराधिता	१८
सहस्रपत्रपङ्कजद्रवत्सुधाजलेन सा	१३८
सहस्रसङ्ख्यानि जनूंषि वा मम	१५३
सहादरेण यो वलक्षपारिजातमालया	३९
साकममेये देवि भवत्या	९३
साक्षी केवलमीशः कर्तुं भर्तुमुताहो	५६
सा तत्त्वतः समन्तात्सत्यस्य विभोस्तता तपश्शक्तिः	३६
साधुसन्ततिक्षेमकारिणी	११३
सानुमत्कुलाधिनाथबालिकालिकुन्तला	१६६
साम्ना प्रयुक्तेन जगद्वशे स्यात्	१४२
सा यदि द्रवति मोदकला स्यात्	८८
सारमपामणुभूतं हृदयस्थं सूरयो विदुश्चित्तम्	४७
सारमीश्वरि तिलेष्विव तैलं	८५
सारसबन्धोरुज्ज्वलभा कैरवबन्धोः सुन्दरभा	१०३
साहङ्कृतिर्न भक्तिः	१४६
सिद्धं स वां साधयितुं प्रवृत्तो	५२
सिद्धेन्द्रवेषभृति भूमिहिताय रुद्रे	७
सीरायुधाङ्कुशवती शङ्खिनी चक्रधारिणी	१०
सुकोमलोष्ठकम्पनप्रभीतदुर्जयासुरा	१००
सुधाघटः कोऽप्यधरो वधूनां	१४३
सुधां किरन्तोऽखिलतापहारिणीं	१५०
सुधां हसन्ती मधु चाक्षिपन्ती	८०
सुधाब्धिरिह मातस्तरङ्गशतमाली	९१
सुपर्वमौलिरत्नभा विराजिहेमपादुका	९९
सुमधुरमाध्वीधरपदजातम्	२
सुरालये भातितरां सुधैका	१४३
सुवर्णचेलधारिणी समस्तमोदकारिणी	१०१
सुवर्णसालभञ्जिका चरेव शोभयाऽधिका	९९
सुविमलधियस्तस्य क्रोधाद् दृगम्बुधुतद्युती	१५५
सुस्कन्धो बहुविटपः प्रवालशोभी	९७

सूक्ष्मस्थूले ततः शाखे विद्युच्छक्तिसमीरवत् १७२
सूरिवराणां वादबलं वीरवराणां बाहुबलम् १०३
सेनान्याऽऽस्वादितस्तन्यमनुफूत्कुर्वतैकतः १०५
सेयमुत्तमतमा निपतन्ती ८६
सोमस्य द्रवमिममाहुरम्ब केचिद् ९८
सोमांशमहोंशौ यातो घनभावम् ४५
स्कन्दजननीमुखेन्दोरस्मान् पुष्णातु सुस्मितज्योत्स्ना ६४
स्कन्दाम्बापदपीठस्पृष्टं चेद्बलमाप्तम् १३६
स्खलसि यतस्त्वं स भवति हीनः २८
स्तुता दिशसि कामं स्मृता हरसि पापम् ९०
स्तुता भवसि शश्वत् स्मृता च भजने त्वम् ९०
स्तुवतां वाचो विदधद्दैवं १८१
स्त्रीत्वं यदि नेष्टं पुंस्त्वं कुत इष्टम् ४५
स्थाणुभ्यो धृतिशक्तिं गन्तृभ्यो गतिशक्तिम् ५५
स्थापितं ब्रह्मनिष्ठेन येनाद्वैतमतं भुवि १
स्थापितमूर्तिरियं तव नम्या १२३
स्थितिमसाधयँस्तव पदाम्बुजे ११२
स्थूलविकारान् परिमुञ्चन्त्या १७४
स्थूलशरीरे कान्तिमती प्राणशरीरे शक्तिमती १०३
स्थूलां तनूमसुमशेषमनोरथानां ६
स्थूलेन वर्ष्मणा सह १४७
स्प्रष्टुं न शक्या परमे परैस्त्वं ५१
स्फुटं यदि सरोजं नटीव पटु नाट्यम् ९०
स्फूर्तौ स्फूर्तौ माया दैवं १८०
स्मरणादरुणाचलस्य मुक्तिः २२
स्मरन्ति मायां गगनाग्निशान्तिभिः १५१
स्मरन्मनु रोदिति भक्तिमांस्तव १५२
स्मरमतरतमीशं यः करोति भावप्रसङ्गचातुर्या ६५
स्यतु मदापदं शिववधूपदम् १११
स्वकुटुम्बकथाभिधायिनी- ११०
स्वदेहादेव या देवी प्रदीपादिव दीपिका ६३
स्वधा स्वाहा सुधा पुष्टिः सुखा सोमस्वरूपिणी ८
स्वनयनवृत्तौ स्थिरचरणानाम् २८

स्वयं च काञ्चनप्रकाशवर्ष्मणा प्रभाकरे ४२
स्वयमनामये सकलधात्र्यसि ११२
स्वरूपं ते वज्रं वियति रजसां सूक्ष्ममहसा- १२८
स्वरोऽयमन्तरम्बिके द्विरेफवत्स्वरँत्सदा ६७
स्वल्पोऽपि दिक्षु किरणान्प्रसारयन् ६७
स्वागतं सकललोकनुतायै ८८
स्वा नासिका भवति युतां सतां ६९
स्वार्जितमेव मया यदि भोज्यं १२५

हरकान्ते वदनं ते दर्शं दर्शं वतंसशीतांशुः ७२
हरतनयो मे विभुरतिहृद्याम् २
हरशिरसो गौर्यवसि जगत्त्वम् २९
हराहासेन समं मिलित्वा १४०
हरिमुखवन्दितचरणा हरिणाङ्कमदापहास्यराजीवा ३५
हर्तारः शशिकीर्तेः कर्तारो नवभासाम् ५३
हर्षं कञ्चन मातुर्मत्तो भक्तिभरेण १३७
हव्यं यया दिविषदो मधुरं लभन्ते ५९
हस्ताब्जयोस्तव मृदुत्वमुतं ६९
हार्दे चेदवतरसीह पुण्डरीके ९८
हिमवति शैले व्यक्तं दैवं १८२
हिरण्मयाङ्गमम्बरे वदन्ति सोममम्बिके ४२
हुतं धाराज्वालाजटिलचटुले शस्त्रदहने १२९
हते लोकव्राते भगवति भवत्यैव स पुरा- १२७
हृदये निवसद् गृह्णद्दैवं १८१
हृदये हृदये जीवद्देवं १८०
हृदि करुणया पूर्णा बाह्वोर्बलेन महीयसा १५५
हृद्गुहान्तरे यद्विशोधनम् ११५